ਕਬਿੱਤ ਸਵੱਯੇ

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਸ਼ਬਦਾਰਥ

ਅਤੇ

ਵਿਆਖਿਆ

ਡਾ. ਓਅੰਕਾਰ ਸਿੰਘ

ਸਹਜ	ਸਮਾਧਿ
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਸੁਕ੍ਰਿਤ	ਭੂਮਿ
ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਮ	ਪ੍ਰਿਥਵੀ,ਧਰਤੀ

ਚਿਤ	ਚਿਤਵਤ	ਫਲ	ਪ੍ਰਾਪਤਿ	ਉਧਾਰ	ਹੈ।
ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ	ਲਾਭ,ਲਾਹਾ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ	ਮੁਕਤੀ,ਛੁਟਕਾਰਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਜਰ	ਕਪਾਟ	ਖੁਲੇ	ਹਾਟ	ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਮੈ
ਬਹੁਤ ਸਖਤ	ਕਿਵਾੜ,ਦੁਆਰੇ	ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ	ਦੁਕਾਨ,ਹੱਟੀ	ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਵਿਚ

ਸਬਦ	ਸੁਰਤਿ	ਲਾਭ	ਰਤਨ	ਬਿਉਹਾਰ ਹੈ।
ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼	ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਮੁਨਾਫ਼ਾ,ਫਾਇਦਾ	ਹੀਰੇ,ਜਵਾਹਰ(ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ)	ਵਪਾਰ,ਵਿਹਾਰ

ਸਾਧੂਸੰਗਿ	ਬ੍ਰਹਮ	ਸਥਾਨ	ਗੁਰਦੇਵ	ਸੇਵ
ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਈਸ਼ਵਰ,ਪਰਮਾਤਮਾ	ਜਗ੍ਹਾ,ਥਾਂ	ਦੇਵ ਰੂਪ ਸਤਿਗੁਰੂ	ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ

ਅਲਖ	ਅਭੇਵ	ਪਰਮਾਰਥ	ਆਚਾਰ	ਹੈ।
ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਭੇਦ ਰਹਿਤ	ਈਸ਼ਵਰੀ ਗਿਆਨ	ਕਰਣੀ,ਕਰਤਵ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਫਲ	ਸੁਖੇਤ	ਹੇਤ	ਬਨਤ	ਅਮਿਤਿ	ਲਾਭ
ਕਾਮਯਾਬ	ਸੁਹਣਾ ਖੇਤ,ਸੁੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ	ਕਾਰਣ	ਬਣਦਾ ਹੈ	ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਣਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਫਾਇਦਾ

ਸੇਵਕ	ਸਹਾਈ	ਬਰਦਾਈ	ਉਪਕਾਰ	ਹੈ॥੧੨੬॥
ਸ਼ਰਧਾਲੂ,ਭਗਤ	ਮੱਦਦਗਾਰ,ਸਹਾਇਕ	ਵਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ,ਵਰਦਾਤਾ	ਭਲਾਈ,ਨੇਕੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਸਾਧ	ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ	ਨਿਧਾਨ	ਪਾਨ
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਫਕੀਰ,ਦਰਵੇਸ਼	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਪੀਣਾ

ਕਾਲ	ਮੈ	ਅਕਾਲ	ਕਾਲ	ਬਿਆਲ	ਬਿਖੁ	ਮਾਰੀਐ।
ਸਮਾਂ	ਵਿਚ	ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਮੌਤ	ਸੱਪ	ਜ਼ਹਿਰ	ਮਾਰ ਲੈਂਦਾ,ਨਾਸ਼ ਕਰ ਲੈਂਦਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਸਾਧ	ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ	ਨਿਧਾਨ	ਪਾਨ
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਫਕੀਰ,ਦਰਵੇਸ਼	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਪੀਣਾ

ਕੁਲ	**ਅਕੁਲੀਨ**	**ਭਏ**	**ਦੁਬਿਧਾ**	**ਨਿਵਾਰੀਐ ।**
ਵੰਸ਼,ਖਾਨਦਾਨ	ਕੁਲ ਰਹਿਤ	ਹੋ ਗਏ	ਦੁਚਿੱਤੀ,ਮਨ ਦੀ ਡਾਂਵਾਡੋਲਤਾ	ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ,ਹਟਦੀ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸਾਧ**	**ਚਰਨਾਮ੍ਰਤ**	**ਨਿਧਾਨ**	**ਪਾਨ**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਫਕੀਰ,ਦਰਵੇਸ਼	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਪੀਣਾ

ਸਹਜ	**ਸਮਾਧਿ**
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਨਿਜ	**ਆਸਨ**	**ਕੀ**	**ਤਾਰੀਐ ।**
ਆਤਮ ਸਰੂਪ	ਟਿਕਾਣਾ	ਦਾ,ਦੀ,ਏ	ਸਮਾਧੀ ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,ਤਾੜੀ ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸਾਧ**	**ਚਰਨਾਮ੍ਰਤ**	**ਪਰਮਪਦ**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਫਕੀਰ,ਦਰਵੇਸ਼	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਉੱਚੀ/ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ ਅਵਸਥਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਪੰਥ**	**ਅਬਿਗਤ**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਰਸਤਾ	ਜਿਸ ਦੀ ਗਤੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆ ਸਕੇ

ਗਤਿ	**ਨਿਆਰੀ**	**ਹੈ॥੧੨੭॥**
ਰੀਤੀ,ਪਰੰਮਪਰਾ,ਮਰਿਯਾਦਾ	ਨਿਰਾਲੀ,ਅਨੋਖੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਹਜ	**ਸਮਾਧਿ**
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਸਾਧਸੰਗਤਿ	**ਸਖਾ**	**ਮਿਲਾਪ**
ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਮਿੱਤਰ,ਦੋਸਤ,ਸੰਗੀ	ਮੇਲ,ਸੰਗ

ਗਗਨ	**ਘਟਾ**	**ਘਮੰਡ**	**ਜੁਗਤਿ**	**ਕੈ**	**ਜਾਨੀਐ ।**
ਅਕਾਸ਼,ਅੰਬਰ	ਬੱਦਲ,ਮੇਘ	ਇਕੱਠ	ਇਕੱਠ,ਸੰਗਮ,ਮਿਲਾਪ	ਦੁਆਰਾ	ਜਾਣ ਲਵੋ

ਸਹਜ	**ਸਮਾਧਿ**
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਕੀਰਤਨ	**ਗੁਰ**	**ਸਬਦ**	**ਕੈ**
ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕੀਰਤੀ ਗਾਉਣਾ	ਗੁਰੂ	ਵਾਕ,ਬਾਣੀ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਅਨਹਦ	**ਨਾਦ**	**ਗਰਜਤ**	**ਉਨਮਾਨੀਐ।**
ਦੋਨਾਂ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਾਦ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਗਰਜਿਆ ਹੋਇਆ	ਸਮਝਣਾ,ਵਿਚਾਰਨਾ

ਸਹਜ	**ਸਮਾਧਿ**	**ਸਾਧਸੰਗਤਿ**	**ਜੋਤੀ**	**ਸਰੂਪ**
ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ	ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼(ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ)	ਉਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ

ਦਾਮਨੀ	**ਚਮਤਕਾਰ**	**ਉਨਮਨ**	**ਮਾਨੀਐ।**
ਬਿਜਲੀ,ਵਿਧੁਤ	ਲਿਸ਼ਕ,ਚਮਕ	ਵਿਆਕੁਲ,ਉਤਸੁਕ	ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ,ਪਰਵਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਸਹਜ	**ਸਮਾਧਿ**
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਲਿਵ	**ਨਿਝਰ**	**ਅਪਾਰ**	**ਧਾਰ**
ਬਿਰਤੀ,ਧਿਆਨ	ਇਕ ਰਸ,ਲਗਾਤਾਰ	ਨਿਰੰਤਰ,ਅਤੁੱਟ	ਤਤੀਹਰੀ,ਧਰਾਲ

ਬਰਖਾ	**ਅੰਮ੍ਰਿਤ**	**ਜਲ**	**ਸਰਬ**	**ਨਿਧਾਨੀਐ॥੧੨੮॥**
ਬਾਰਸ਼,ਮੀਂਹ	ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਪਾਣੀ,ਆਬ	ਸਭ,ਸਾਰਾ	ਖਜ਼ਾਨੇ,ਭੰਡਾਰ(ਬਹੁਵਚਨ)

ਜੈਸੇ	**ਤਉ**	**ਗੋਬੰਸ**	**ਤਿਨ**	**ਖਾਇ**	**ਦੁਹੇ**	**ਗੋਰਸ**	**ਦੈ**
ਜਿਵੇਂ,ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ,ਪ੍ਰਕਾਰ	ਗਊਆਂ	ਤਿਨਕੇ,ਘਾਹ	ਖਾਕੇ	ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ	ਗਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ	ਦਿੰਦੀਆਂ

ਗੋਰਸ	**ਅਉਟਾਏ**	**ਦਧਿ**	**ਮਾਖਨ**	**ਪ੍ਰਗਾਸ**	**ਹੈ।**
ਗਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ	ਉਬਾਲਣਾ	ਦਹੀਂ	ਮੱਖਣ,ਦਹੀਂ	ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਊਖ	**ਮੈ**	**ਪਿਊਖ**	**ਤਨ**	**ਖੰਡ**	**ਖੰਡ**	**ਕੇ**	**ਪਰਾਏ**
ਕਮਾਦ,ਗੰਨਾ	ਵਿਚ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰਗਾ ਰਸ	ਸਰੀਰ,ਦੇਹ	ਟੁਕੜਾ	ਟੁਕੜਾ	ਦੇ,ਦਾ,ਦੀ	ਪੀੜਿਆਂ

ਰਸ	**ਕੇ**	**ਅਉਟਾਏ**
ਫੁਲਾਂ ਦਾ ਸਤ	ਦੇ,ਦਾ	ਉਬਾਲਣਾ

ਖਾਂਡ	**ਮਿਸਰੀ**	**ਮਿਠਾਸ**	**ਹੈ।**
ਚੀਨੀ,ਮਿੱਠਾ	ਖੰਡ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਕੇ ਜਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਤਹਿਦਾਰ ਵੱਡਾ ਟੁੱਕੜਾ	ਮਿੱਠੇ ਪਦਾਰਥ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚੰਦਨ	**ਸੁਗੰਧ**	**ਸਨਬੰਧ**	**ਕੈ**	**ਬਨਾਸਪਤੀ**
ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਚੰਗੀ ਮਹਿਕ	ਮੇਲ,ਸੰਗਤ,ਰਿਸ਼ਤਾ	ਕਰਕੇ	ਬ੍ਰਿਛ-ਬੂਟੇ ਆਦਿ

ਢਾਕ	**ਅਉ**	**ਪਲਾਸ**	**ਜੈਸੇ**	**ਚੰਦਨ**	**ਸੁਬਾਸ**	**ਹੈ।**
ਢੱਕ,ਪਲਾਹ,ਇਕ ਪੌਦਾ	ਅਤੇ	ਢੱਕ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਜਿਵੇਂ	ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਖੁਸ਼ਬੂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਾਧੁਸੰਗਿ	**ਮਿਲਤ**	**ਸੰਸਾਰੀ**	**ਨਿਰੰਕਾਰੀ**	**ਹੋਤ**
ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਮਿਲਿਆਂ,ਮਿਲਣ ਨਾਲ	ਦੁਨੀਆਦਾਰ	ਨਿਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ	ਹੋਣਾ

ਗੁਰਮਤਿ	**ਪਰਉਪਕਾਰ**	**ਕੇ**	**ਨਿਵਾਸ**	**ਹੈ॥੧੨੯॥**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਤ	ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ	ਵਾਸਾ,ਟਿਕਾਉ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਮਿਸਟਾਨਿ**	**ਪਾਨ**	**ਸੁਧਾਰਸ**
ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਮਿਠਾਈ,ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਿੱਠਾ ਹੋਵੇ	ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਦਾਰਥ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸੁਆਦ

ਪੁਜਸਿ	**ਨ**	**ਸਾਧ**	**ਮੁਖ**	**ਮਧੁਰ**	**ਬਚਨ**	**ਕਉ।**
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ	ਨਹੀਂ	ਮਹਾਤਮਾ,ਫਕੀਰ	ਮੂੰਹ	ਰਸੀਲੀ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਨੂੰ

ਸੀਤਲ	**ਸੁਗੰਧ**	**ਚੰਦ**	**ਚੰਦਨ**	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਕੋਟਿ**
ਠੰਡਾ,ਸਰਦ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਚੰਗੀ ਮਹਿਕ	ਚੰਦਰਮਾ,ਚੰਨ	ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ

ਪੁਜਸਿ	**ਨ**	**ਸਾਧ**	**ਮਤਿ**	**ਨਿਮ੍ਰਤਾ**	**ਸਚਨ**	**ਕਉ।**
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ	ਨਹੀਂ	ਮਹਾਤਮਾ,ਫਕੀਰ	ਗਿਆਨ,ਉਪਦੇਸ਼	ਨਿਮਰ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ	ਰਮਿਆ ਹੋਇਆ	ਨੂੰ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਕਾਮਧੇਨ**	**ਅਉ**	**ਕਲਪਤਰ**
ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਸਰਬ ਇੱਛਾ ਪੂਰਕ ਇਕ ਗਾਂ	ਅਤੇ	ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਕਾਲਪਿਤ ਦਰਖਤ

ਪੁਜਸਿ	**ਨ**	**ਕਿੰਚਤ**	**ਕਟਾਛ**	**ਕੇ**	**ਰਚਨ**	**ਕਉ।**
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ	ਨਹੀਂ	ਕੁਝ ਕੁ,ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਦੇ,ਦਾ	ਰਚੀ ਗਈ ਵਸਤੂ	ਨੂੰ

ਸਰਬ	**ਨਿਧਾਨ**	**ਫਲ**	**ਸਕਲ**	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਕੋਟਿ**
ਸਭ,ਸਾਰਾ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਸ਼ੁਭ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮ	ਸਬ,ਤਮਾਮ	ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ

ਪੁਜਸਿ	**ਨ**	**ਪਰਉਪਕਾਰ**	**ਕੇ**	**ਖਚਨ**	**ਕਉ॥੧੩੦॥**
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ	ਨਹੀਂ	ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ	ਦੇ,ਦਾ	ਰੁਝਣਾ,ਪਰਵਿਰਤ ਹੋਣਾ	ਨੂੰ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਰੂਪ**	**ਰੰਗ**	**ਅੰਗ**	**ਅੰਗ**	**ਛਬਿ**
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ,ਹੁਸਨ	ਵਰਣ	ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ)	ਭਾਗ	ਸੁੰਦਰਤਾ,ਆਭਾ

ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਸ੍ਵਾਦ ਰਸ ਬਿੰਜਨਾਦ ਕੈ।
ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਸੁਆਦ,ਰਸ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਸੁਆਦ ਪਕਵਾਨ ਆਦਿ ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਕੋਟਿ ਬਾਸਨਾ ਸੁਬਾਸ ਰਸਿ
ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਸੁਗੰਧੀ,ਖੁਸ਼ਬੂ ਸੁੰਦਰ ਵਾਸ਼ਨਾ ਆਨੰਦ

ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਕੋਟਿ ਰਾਗ ਨਾਦ ਬਾਦ ਕੈ।
ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ ਬਾਜਾ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਯੰਤਰ ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਕੋਟਿ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਨਿਧਿ ਸੁਧਾ
ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰਿਧੀਆਂ,ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਕਰਾਮਾਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੌਂ ਨਿਧੀਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ

ਕੋਟਿਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਕਰਮਾਦਿ ਕੈ।
ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਬੋਧ,ਸਮਝ ਯਾਦ,ਚੇਤਾ ਕਰਮ ਆਦਿ(ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਸੰਸਕਾਰ) ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਸਗਲ ਪਦਾਰਥ ਹੁਇ ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਗੁਨ
ਸਭ,ਸਾਰੇ ਵਡਮੁੱਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਹੋਵੇ,ਹੋਏ ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਗੁਣਾਂ

ਪੁਜਸਿ ਨ ਧਾਮ ਉਪਕਾਰ ਬਿਸਮਾਦਿ ਕੈ॥੧੩੧॥
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ ਨਹੀਂ ਅਵਸਥਾ,ਦਿਸ਼ਾ ਭਲਾਈ,ਨੇਕੀ ਅਲੌਕਿਕ ਆਨੰਦ ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਅਜਯਾ ਅਧੀਨ ਤਾਕੈ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭਈ
ਬਕਰੀ ਨਮਰ,ਹਲੀਮ ਉਸਦੇ ਵਿਚ ਅਤਿਅੰਤ,ਹਦ ਦਰਜੇ ਦੀ ਪੁਨੀਤ,ਪਾਵਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਗਰਬ ਕੈ ਸਿੰਘ ਦੇਹ ਮਹਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ।
ਹੰਕਾਰ,ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਕੇ ਸ਼ੇਰ,ਸਾਰਦੂਲ ਸਰੀਰ,ਤਨ ਬਹੁਤ,ਬਾਹਲਾ ਅਸ਼ੁੱਧ,ਨਾਪਾਕ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮੋਨਿ ਬ੍ਰਤ ਗਹੇ ਜੈਸੇ ਊਖ ਮੈ ਪਯੂਖ ਰਸ
ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਵਰਤ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਗੰਨਾ,ਕਮਾਤ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਮਈ ਫੁਲਾਂ ਦਾ ਸਤ

ਬਾਸ ਬਕਬਾਨੀ ਕੈ ਸੁਗੰਧਤਾ ਨ ਸਿਤ੍ਰ ਹੈ।
ਬਾਂਸ,ਵੰਝ ਰੋਲਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ਬੂ,ਚੰਗੀ ਮਹਿਕ ਨਹੀਂ ਠੰਡਕ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮੂਲ ਹੋਇ ਮਜੀਠ
ਜੜ੍ਹ ਹੋਵੇ,ਹੋਏ ਇਕ ਵੇਲ ਜਿਸ ਦੀ ਜੜ ਅਤੇ ਡੰਡੀ ਵਿਚੋਂ ਲਾਲ ਰੰਗ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ

ਰੰਗ	**ਸੰਗ**	**ਸੰਘਾਤੀ**	**ਭਏ**
ਵਰਣ ਲਾਲ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ ਆਦਿ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਸੰਗੀ,ਸਾਥੀ	ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਫੂਲ	**ਹੋਇ**	**ਕੁਸੰਭ**
ਫੁੱਲ,ਪੁਸ਼ਪ	ਹੋਵੇ	ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾਫੁੱਲ ਜਿਸ ਦਾ ਰੰਗ ਕੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਰੰਗ	**ਚੰਚਲ**	**ਚਰਿਤ੍ਰ**	**ਹੈ।**
ਵਰਣ ਲਾਲ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ ਆਦਿ	ਅਸਥਿਰ,ਉਤਰ ਜਾਣ ਵਾਲਾ	ਕੌਤਕ,ਲੀਲ੍ਹਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	**ਹੀ**	**ਅਸਾਧ**	**ਸਾਧ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਮਾੜਾ,ਜੋ ਸਾਧ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ	ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ

ਦਾਦਰ	**ਅਉ**	**ਮੀਨ**	**ਗਤਿ**
ਡੱਡੂ,ਮੇਂਡਕ	ਅਤੇ	ਮਛਲੀ,ਮੱਛੀ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਗੁਪਤ	**ਪ੍ਰਗਟ**	**ਮੋਹ**
ਅਪ੍ਰਗਟ,ਗੁਝਾ,ਛਿਪਿਆ ਹੋਇਆ	ਪਰਤੱਖ,ਜ਼ਾਹਿਰ	ਸਨੇਹ,ਪਰੀਤ

ਦ੍ਰੋਹ	**ਕੈ**	**ਬਚਿਤ੍ਰ**	**ਹੈ॥੧੩੨॥**
ਛਲ,ਕਪਟ	ਕਰਕੇ	ਵਿਲੱਖਣ,ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਧਿਆਨ**	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਗਿਆਨ**
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਸੰਪੂਰਨ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਬੋਧ,ਸਮਝ

ਪੂਰਨ	**ਭਗਤਿ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਉਪਦੇਸ**	**ਹੈ।**
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਭਗਤੀ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਸਿਖਿਆ,ਸਿਧਾਂਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਜਲੁ**	**ਆਪਾ**	**ਖੋਇ**	**ਬਰਨ**	**ਬਰਨ**	**ਮਿਲੈ**
ਜਿਵੇਂ	ਪਾਣੀ,ਆਬ	ਆਪਣਾ ਆਪ	ਗੁਆ ਕੇ	ਰੰਗ	ਰੰਗ	ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ

ਤੈਸੇ	**ਹੀ**	**ਬਿਬੇਕੀ**	**ਪਰਮਾਤਮ**	**ਪ੍ਰਵੇਸ**	**ਹੈ।**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਵਿਚਾਰਵਾਨ,ਗਿਆਨਵਾਨ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਾਰਸ	**ਪਰਸਿ**	**ਜੈਸੇ**	**ਕਨਿਕ**	**ਅਨਿਕ**	**ਧਾਤੁ**
ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਪਰਸਕੇ,ਛੂਹਕੇ	ਜਿਵੇਂ	ਸੋਨਾ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ

ਚੰਦਨ	**ਬਨਾਸਪਤੀ**	**ਬਾਸਨਾ**	**ਅਵੇਸ**	**ਹੈ।**
ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਬ੍ਰਿਛ-ਬੂਟੇ ਆਦਿ	ਸੁਗੰਧੀ,ਖੁਸ਼ਬੂ	ਲਗਨ,ਜੋਸ਼	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਘਟਿ	**ਘਟਿ**	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਜੋਤਿ**	**ਓਤਿਪੋਤਿ**
ਸਰੀਰ,ਦੇਹ	ਸਰੀਰ,ਦੇਹ	ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼,ਨੂਰ	ਗੁੰਦਿਆ ਹੋਇਆ

ਭਾਵਨੀ	**ਭਗਤਿ**	**ਭਾਇ**	**ਆਦਿ**	**ਕਉ**	**ਅਦੇਸ**	**ਹੈ॥੧੩੩॥**
ਸ਼ਰਧਾ,ਭਰੋਸਾ	ਭਗਤੀ	ਭਾਵਨਾ,ਖਿਆਲ	ਕਦੀਮੀ,ਮੁਢਲਾ	ਨੂੰ	ਨਮਸਕਾਰ,ਪ੍ਰਣਾਮ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਕਰਪੂਰ**	**ਮੈ**	**ਉਡਤ**	**ਕੋ**	**ਸੁਭਾਉ**	**ਤਾਤੇ**
ਜਿਵੇਂ	ਕਪੂਰ	ਵਿਚ	ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਸੁਭਾਅ,ਆਦਤ	ਇਸ ਕਰਕੇ

ਅਉਰ	**ਬਾਸਨਾ**	**ਨ**	**ਤਾਕੈ**	**ਆਗੈ**	**ਠਹਰਾਵਈ।**
ਅਤੇ	ਸੁਗੰਧੀ,ਖੁਸ਼ਬੂ	ਨਹੀਂ	ਉਸਦੇ	ਮੂਹਰੇ,ਅੱਗੇ	ਟਿਕਦਾ,ਠਹਿਰਦਾ

ਚੰਦਨ	**ਸੁਬਾਸ**	**ਕੈ**	**ਸੁਬਾਸਨਾ**	**ਬਨਾਸਪਤੀ**
ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਸੁੰਦਰ ਵਾਸ਼ਨਾ	ਕਰਕੇ	ਸੁੰਦਰ ਵਾਸ਼ਨਾ	ਬ੍ਰਿਛ-ਬੂਟੇ ਆਦਿ

ਤਾਹੀ	**ਤੇ**	**ਸੁਗੰਧਤਾ**	**ਸਕਲ**	**ਮੈ**	**ਸਮਾਵਈ।**
ਇਸ ਕਰਕੇ	ਕੋਲੋਂ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਮਹਿਕ	ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਵਿਚ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਜੈਸੇ	**ਜਲ**	**ਮਿਲਤ**	**ਸ੍ਰਬੰਗ**	**ਸੰਗ**	**ਰੰਗੁ**	**ਰਾਖੈ**
ਜਿਵੇਂ	ਪਾਣੀ,ਆਬ	ਮਿਲਕੇ	ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਵਰਣ	ਰੱਖਦਾ,ਅਪਨਾ ਲੈਂਦਾ

ਅਗਨ	**ਜਰਾਇ**	**ਸਬ**	**ਰੰਗਨੁ**	**ਮਿਟਾਵਈ।**
ਬੈਸੰਤਰ,ਅੱਗ	ਜਲਾ ਕੇ,ਸਾੜਕੇ	ਸਾਰੇ,ਤਮਾਮ	ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ	ਮਿਟਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਜੈਸੇ	**ਰਵਿ**	**ਸਸਿ**	**ਸਿਵ**	**ਸਕਤ**	**ਸੁਭਾਵ**	**ਗਤਿ**
ਜਿਵੇਂ	ਸੂਰਜ	ਚੰਨ,ਚੰਦ੍ਰਮਾ	ਕਲਿਆਣਕਾਰ	ਬਲ,ਸਮਰੱਥਾ	ਸੁਭਾਅ,ਆਦਤ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਸੰਜੋਗੀ	**ਬਿਓਗੀ**	**ਦ੍ਰਿਸਟਾਤੁ**	**ਕੈ**	**ਦਿਖਾਵਈ॥੧੩੪॥**
ਸੰਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ,ਮੇਲੀ	ਵਿਯੋਗੀ	ਉਦਾਹਰਣ,ਮਿਸਾਲ	ਦੁਆਰਾ,ਰਾਹੀਂ	ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਦਰਸ**	**ਧਿਆਨ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਦਰਸ਼ਨ,ਝਲਕ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਸਬਦ**	**ਗਿਆਨ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਜਾਂ ਬਾਣੀ	ਬੋਧ,ਸਮਝ

ਸਸਤ੍ਰ	**ਸਨਾਹ**
ਹਥਿਆਰ,ਅਸਲਾ	ਸੰਜੋਅ,ਕਵੱਚ

ਪੰਚ	**ਦੂਤ**	**ਬਸਿ**	**ਆਏ**	**ਹੈ।**
ਪੰਜ	ਵਿਕਾਰ(ਕਾਮ,ਕ੍ਰੋਧ,ਲੋਭ,ਮੋਹ,ਹੰਕਾਰ)	ਵਸ ਵਿਚ,ਅਧੀਨ	ਆਉਣਾ,ਆ ਕੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਚਰਨ**	**ਰੇਨ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਪੈਰ,ਪਾਦ	ਧੂੜ,ਖਾਕ,ਮਿੱਟੀ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਸਰਨਿ**	**ਧੇਨ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਓਟ	ਧਾਰਣ ਕਰਕੇ

ਕਰਮ	**ਭਰਮ**	**ਕਟਿ**
ਕਰਮਕਾਂਡਾ ਵਾਲੇ ਸੰਸਕਾਰ	ਵਹਿਮ,ਸੰਸਾ	ਨਿਵਿਰਤ ਕਰਕੇ

ਅਭੈ	**ਪਦ**	**ਪਾਏ**	**ਹੈ।**
ਨਿਡਰ,ਨਿਰਭੈ	ਸਥਾਨ,ਦਰਜਾ	ਪਾ ਲੈਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਬਚਨ**	**ਲੇਖ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਲਿਖਣ ਕਰਕੇ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਸੇਵਕ**	**ਭੇਖ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸ਼ਰਧਾਲੂ,ਭਗਤ	ਸਰੂਪ,ਸ਼ਕਲ

ਅਛਲ	**ਅਲੇਖ**	**ਪ੍ਰਭੁ**	**ਅਲਖ**	**ਲਖਾਏ**	**ਹੈ।**
ਛਲ ਰਹਿਤ	ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਲਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਸਾਧਸੰਗ**	**ਗੋਸਟਿ**	**ਪ੍ਰੇਮ**	**ਪ੍ਰਸੰਗ**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿਖ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਵਿਚਾਰ,ਚਰਚਾ	ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ	ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ,ਬਾਰੇ

ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ	**ਨਿਰੰਤਰੀ**	**ਕੈ**	**ਸਹਜ**	**ਸਮਾਏ ਹੈ॥੧੩੫॥**
ਨਿਮਰ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ,ਹਲੀਮੀ	ਇਕ ਰਸ	ਕਰਕੇ	ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਜੈਸੇ	**ਤਉ**	**ਮਜੀਠ**
ਜਿਸ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਇਕ ਵੇਲ ਜਿਸ ਦੀ ਜੜ ਅਤੇ ਡੰਡੀ ਵਿਚੋਂ ਲਾਲ ਰੰਗ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ

ਬਸੁਧਾ	**ਸੈ**	**ਖੋਦਿ**	**ਕਾਢੀਅਤ**
ਪ੍ਰਿਥਵੀ,ਭੂਮੀ	ਵਿੱਚੋਂ,ਤੋਂ	ਖੋਦ ਕੇ,ਪੁੱਟ ਕੇ	ਕੱਢੀਦਾ ਹੈ

ਅੰਬਰ	**ਸੁਰੰਗ**	**ਭਏ**	**ਸੰਗੁ**	**ਨ**	**ਤਜਤ**	**ਹੈ।**
ਕਪੜਾ,ਬਸਤਰ	ਸੋਹਣਾ ਰੰਗ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਸਾਥ	ਨਹੀਂ	ਤਿਆਗਦਾ,ਛੱਡਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇਂ	**ਤਉ**	**ਕਸੁੰਭ**
ਜਿਸ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਇਕ ਫਲ਼ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਤੁਰੀਆਂ ਕੇਸਰ਼ ਵਰਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰੰਗ ਭੜਕੀਲਾ ਲਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਤਜਿ	**ਮੂਲ**	**ਫੂਲ**	**ਆਨੀਅਤ**
ਤਿਆਗਕੇ,ਛੱਡਕੇ	ਜੜ੍ਹ	ਪੁਸ਼ਪ,ਫੁੱਲ	ਲਿਆਂਦੀ

ਜਾਨੀਅਤ	**ਸੰਗੁ**	**ਛਾਡਿ**	**ਤਾਹੀ**	**ਭਜਤ**	**ਹੈ।**
ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ	ਸਾਥ	ਛੱਡਕੇ,ਤਿਆਗ ਕੇ	ਇਸੇ ਕਰਕੇ	ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ,ਦੌੜ ਜਾਂਦਾ	

ਅਰਧ	**ਉਰਧ**	**ਮੁਖ**	**ਸਲਿਲ**	**ਸੂਚੀ**	**ਸੁਭਾਉ**
ਹੇਠਾਂ,ਨੀਚੇ	ਉਪਰ	ਮੂੰਹ	ਪਾਣੀ,ਜਲ	ਅਗਨੀ,ਅੱਗ	ਸੁਭਾਅ,ਆਦਤ

ਤਾਂਤੇ	**ਸੀਤ**	**ਤਪਤਿ**	**ਮਲ**	**ਅਮਲ**	**ਸਜਤ ਹੈ।**
ਇਸ ਕਰਕੇ	ਠੰਡਾ,ਸਰਦ	ਗਰਮ,ਤਪੀ ਹੋਈ	ਮੈਲ,ਗੰਦਗੀ	ਮਲ ਰਹਿਤ,ਸਵੱਛ	ਸੁਹਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ

ਗੁਰਮਤਿ	**ਦੁਰਮਤਿ**	**ਊਚ**	**ਨੀਚ**	**ਨੀਚ**	**ਊਚ**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ	ਭੈੜੀ ਮੱਤ	ਉੱਚਾ,ਉੱਤਮ	ਜਾਤ,ਗੁਣ ਤੇ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਨੀਵਾਂ	ਜਾਤ	ਉੱਚਾ,ਉੱਤਮ

ਜੀਤ	**ਹਾਰ**	**ਹਾਰ**	**ਜੀਤ**
ਜਿੱਤ,ਵਿਜੈ	ਅਸਫਲਤਾ,ਪਰਾਜਯ	ਅਸਫਲਤਾ	ਜਿੱਤ

ਲਜਾ	**ਨ**	**ਲਜਤ**	**ਹੈ॥੧੩੬॥**
ਸ਼ਰਮ,ਲਾਜ	ਨਹੀਂ	ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ,ਲੱਜਾਵਾਨ ਹੁੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸਾਧਸੰਗੁ**	**ਸਬਦ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਲਿਵ**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ		ਧਿਆਨ

ਅਸਤੁਤਿ?	**ਉਪਮਾ**	**ਮਹਤਮ**	**ਮਹਿਮਾ**	**ਅਨੇਕ**
ਸਿਫ਼ਤ	ਤੁਲਨਾ,ਸਮਾਨਤਾ	ਮਹੱਤਵ,ਮਹਿਮਾ	ਵਡਿਆਈ,ਸੋਭਾ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

ਏਕ	**ਤਿਲ**	**ਕਥਾ**	**ਅਤਿ**	**ਅਗਮ**	**ਅਗਮ**	**ਹੈ।**
ਇਕ	ਰਤਾ ਭਰ,ਮਾਮੂਲੀ	ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ,ਵਿਆਖਿਆ	ਬਹੁਤ	ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬੁਧਿ	**ਬਲ**	**ਬਚਨ**	**ਬਿਬੇਕ**	**ਜਉ**	**ਅਨੇਕ**	**ਮਿਲੇ**
ਅਕਲ,ਬੁੱਧੀ	ਤਾਕਤ,ਸ਼ਕਤੀ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਵਿਚਾਰ,ਗਿਆਨ	ਜੇ,ਜੇਕਰ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਮਿਲਣ

ਏਕ	**ਤਿਲ**	**ਆਦਿ**	**ਬਿਸਮਾਦਿ**	**ਕੈ**	**ਬਿਸਮ**	**ਹੈ।**
ਇਕ	ਰਤਾ ਭਰ,ਮਾਮੂਲੀ	ਕਦੀਮੀ,ਮੁਢਲਾ	ਅਸਚਰਜਤਾ	ਕਰਕੇ	ਅਸਚਰਜ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਏਕ	**ਤਿਲ**	**ਕੈ**	**ਅਨੇਕ**	**ਭਾਂਤਿ**	**ਨਿਹਕਾਂਤਿ**	**ਭਈ**
ਇਕ	ਰਤਾ ਭਰ	ਦਾ,ਦੀ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ,ਕਿਸਮ ਦੇ	ਕਰੂਪ	ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਅਬਿਗਤਿ	**ਗਤਿ**
ਜਿਸ ਦੀ ਗਤੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆ ਸਕੇ	ਮਹਿਮਾ,ਵਡਿਆਈ

ਗੁਰ	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਹੈ॥੧੪੧॥**
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦਰਸਨ	**ਜੋਤਿ**	**ਕੋ**	**ਉਦੋਤ**	**ਅਸਚਰਜਮੈ**
ਦੀਦਾਰ	ਰੂਹਾਨੀ ਰੌਸ਼ਨੀ	ਦਾ,ਦੀ	ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ	ਅਦਭੁਤ,ਅਜੀਬ

ਕਿੰਚਤ	**ਕਟਾਛ**	**ਕੈ**	**ਬਿਸਮ**	**ਕੋਟਿ**	**ਧਿਆਨ**	**ਹੈ।**
ਕੁਝ ਕੁ,ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਦਾ,ਦੇ	ਅਸਚਰਜ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ	

ਮੰਦ	**ਮੁਸਕਾਨਿ**	**ਬਾਨਿ**	**ਪਰਮਦਭੁਤਿ**	**ਗਤਿ**
ਮੱਠੀ-ਮੱਠੀ,ਹਲਕੀ-ਹਲਕੀ	ਮੁਸਰਾਉਣਾ	ਸੁਭਾ,ਆਦਤ	ਅਤਿਅੰਤ ਅਸਚਰਜਮਈ	ਦਸ਼ਾ,ਅਵਸਥਾ

ਮਧੁਰ	**ਬਚਨ**	**ਕੈ**	**ਥਕਤ**	**ਕੋਟਿ**	**ਗਿਆਨ**	**ਹੈ।**
ਰਸੀਲੀ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਕਰਕੇ	ਥਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਕਰੋੜਾਂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਏਕ	**ਉਪਕਾਰ**	**ਕੇ**	**ਬਿਥਾਰ**	**ਕੋ**	**ਨ**	**ਪਾਰਾਵਾਰੁ**
ਇਕ	ਭਲਾਈ,ਨੇਕੀ	ਦੇ,ਦਾ	ਵਿਸਥਾਰ,ਫੈਲਾਉ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ	ਨਹੀਂ	ਅੰਤ,ਸੀਮਾਵਾਂ

ਕੋਟਿ	**ਉਪਕਾਰ**	**ਸਿਮਰਨ**	**ਉਨਮਾਨ**	**ਹੈ।**
ਕਰੋੜਾਂ	ਭਲਾਈ,ਨੇਕੀ	ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਧਿਆਨ,ਵਿਚਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦਇਆਨਿਧਿ	**ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ**	**ਸੁਖਨਿਧਿ**	**ਸੋਭਾਨਿਧਿ**
ਦਇਆ ਦੇ ਭੰਡਾਰ	ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ	ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ	ਸੋਭਾ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨਾ(ਪਰਮਾਤਮਾ)

ਮਹਿਮਾ	**ਨਿਧਾਨ**	**ਗੰਮਿਤਾ**	**ਨ**	**ਕਾਹੂ**	**ਆਨ**	**ਹੈ॥੧੪੨॥**
ਵਡਿਆਈ	ਖਜ਼ਾਨਾ	ਪਹੁੰਚ,ਸਮਝ,ਸੂਝ	ਨਹੀਂ	ਕਿਸੇ,ਕਿਸੀ	ਦੂਸਰਾ,ਹੋਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਆਦਿ**	**ਬਾਦਿ**	**ਪਰਮਾਦਿ**	**ਬਿਖੈ**
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਦੀਮੀ,ਮੁਢਲਾ	ਨਿਰਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ	ਸਭ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ	ਅੰਦਰ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਅੰਤ**	**ਬਿਸਮ**	**ਅਨੰਤ**	**ਮੈ।**
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਸੀਮਾ,ਹੱਦ	ਅਸਚਰਜ,ਹੈਰਾਨ	ਸੀਮਾ ਰਹਿਤ	ਵਿਚ

ਕੋਟਿ	**ਪਾਰਾਵਾਰ**	**ਪਾਰਾਵਾਰੁ**	**ਨ**	**ਅਪਾਰ**	**ਪਾਵੈ**
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਸਮੁੰਦਰ,ਸਾਗਰ	ਅੰਤ,ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਹੱਦ	ਨਹੀਂ	ਸੀਮਾ ਰਹਿਤ	ਪਾ ਸਕਦੇ

ਥਾਹ	**ਕੋਟਿ**	**ਥਕਤ**	**ਅਥਾਹ**	**ਅਪਰਜੰਤ**	**ਮੈ।**
ਅੰਤ,ਪਾਰ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਥੱਕ ਜਾਂਦੇ	ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ	ਹੱਦ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਵਿਚ

ਅਬਿਗਤਿ	**ਗਤਿ**	**ਅਤਿ**
ਜਿਸ ਦੀ ਗਤੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆ ਸਕੇ	ਮਹਿਮਾ,ਵਡਿਆਈ	ਬਹੁਤ

ਅਗਮ	**ਅਗਾਧਿ**	**ਬੋਧਿ**
ਅਪਹੁੰਚ	ਅਥਾਹ	ਗਿਆਨ,ਸਮਝ

ਗੰਮਿਤਾ	**ਨ**	**ਗਿਆਨ**	**ਧਿਆਨ**
ਪਹੁੰਚ,ਸਮਝ	ਨਹੀਂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਸਿਮਰਨ

ਸਿਮਰਨ	**ਮੰਤ**	**ਮੈ।**
ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਦਾ ਜਾਪ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਵਿਚ

ਅਲਖ	**ਅਭੇਵ**	**ਅਪਰੰਪਰ**	**ਦੇਵਾਧਿ**	**ਦੇਵ**
ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਭੇਦ ਰਹਿਤ	ਅਪਾਰ,ਅਸੀਮ	ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ	ਦੇਵਤੇ

ਐਸੇ	**ਗੁਰਦੇਵ**	**ਸੇਵ**	**ਗੁਰਸਿਖ**	**ਸੰਤ**	**ਮੈ॥੧੪੩॥**
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ	ਸਤਿਗੁਰੂ	ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਭਗਤ ਆਤਮਾ	ਵਿਚ

ਆਦਿ	**ਪਰਮਾਦਿ**	**ਬਿਸਮਾਦਿ**	**ਗੁਰਏ**	**ਨਮਹ**
ਕਦੀਮੀ,ਮੁਢਲਾ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਰੂਪ	ਅਸਚਰਜਮਈ,ਅਲੌਕਿਕ	ਗੁਰੂ ਨੂੰ	ਨਮਸਕਾਰ,ਪ੍ਰਣਾਮ

ਪ੍ਰਗਟ	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਜੋਤਿ**	**ਰਾਖੀ।**
ਪਰਤੱਖ,ਜ਼ਾਹਰ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼,ਨੂਰ	ਰੱਖੀ,ਟਿਕਾਈ

ਮਿਲਿ	**ਚਤੁਰ**	**ਬਰਨ**
ਮਿਲਿਆਂ,ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ	ਚਾਰ	ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ,ਵਰਣ(ਬ੍ਰਾਹਮਣ ,ਖੱਤਰੀ,ਵੈਸ਼,ਸ਼ੂਦਰ)

ਇਕ	**ਬਰਨ**	**ਹੁਇ**	**ਸਾਧਸੰਗ**
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਕ	ਜਾਤ,ਸ਼੍ਰੇਣੀ	ਹੋਏ,ਹੋਵੇ	ਧਰਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ

ਸਹਜ	**ਧੁਨਿ**	**ਕੀਰਤਨ**	**ਸਬਦ**	**ਸਾਖੀ।**
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਧੁਨੀ,ਨਾਦ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕੀਰਤੀ ਗਾਉਣਾ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਕਥਾ,ਕਹਾਣੀ

ਨਾਮ	**ਨਿਹਕਾਮ**	**ਨਿਜਧਾਮ**	**ਗੁਰਸਿਖ**	**ਸ੍ਰਵਨ**
ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ	ਇੱਛਾ ਰਹਿਤ	ਆਤਮ ਪਦ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿਖ	ਸੁਣਨਾ

ਧੁਨਿ	**ਗੁਰਸਿਖ**	**ਸੁਮਤਿ**	**ਅਲਖ**	**ਲਾਖੀ।**
ਧੁਨੀ,ਨਾਦ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿਖ	ਚੰਗੀ ਮੱਤ	ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਲਖ ਲਿਆ,ਜਾਣ ਲਿਆ

ਕਿੰਚਤ	**ਕਟਾਛ**	**ਕਰਿ**	**ਕ੍ਰਿਪਾ**	**ਦੈ**	**ਜਾਹਿ**	**ਲੈ**
ਕੁਝ ਕੁ,ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਕਰਕੇ	ਮਿਹਰ,ਦਇਆ	ਦਿੰਦਾ	ਜਿਸ ਉੱਤੇ	ਲੈ ਕੇ

ਤਾਹਿ	**ਅਵਗਾਹਿ**	**ਪ੍ਰਿਐ**	**ਪ੍ਰੀਤਿ**	**ਚਾਖੀ॥੧੪੪॥**
ਉਸਨੂੰ,ਉਹਨੂੰ	ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਕੇ	ਪ੍ਰਭੂ,ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ	ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ	ਚੱਖੀ,ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੀ

ਸਬਦ	**ਕੀ**	**ਸੁਰਤਿ**
ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਦਾ,ਦੀ,ਏ	ਸੋਝੀ,ਧਿਆਨ

ਅਸਿਫੁਰਤਿ	**ਹੁਇ**	**ਤੁਰਤ**	**ਹੀ**
ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਮਨ ਵਿਚ ਅਤੀ ਇੱਛਾ	ਹੋਏ,ਹੋਵੇ	ਤੁਰੰਤ,ਝਟਪਟ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਨਿਰੰਕਾਰ	**ਨਿਰਬਿਕਾਰ**	**ਨਿਹਚਲ**	**ਚੀਤ**	**ਹੈ।**
ਅਹੰਕਾਰ ਆਦਿ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਅਪਰਵਰਤਿਤ	ਅਚਲ,ਸਥਿਰ	ਚਿਤ,ਮਨ,ਹਿਰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਰਮਲ	**ਨਿਰਮੋਲ**	**ਨਿਰੰਜਨ**	**ਨਿਰਾਹਾਰ**
ਮਲ ਰਹਿਤ,ਸਵੱਛ	ਅਮੁਲ,ਅਮੋਲਕ	ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਆਹਾਰ ਰਹਿਤ

ਨਿਰਮੋਹ	**ਨਿਰਭੇਦ**	**ਅਛਲ**	**ਅਜੀਤ**	**ਹੈ॥੧੪੫॥**
ਮੋਹ ਰਹਿਤ	ਭੇਦ ਭਾਵ ਤੋਂ ਰਹਿਤ੍	ਕਪਟ ਰਹਿਤ	ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਿੱਤ ਨਾ ਸਕੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਤਿਗੁਰ	**ਸਤਿ**
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਸੱਚ,ਸੱਚਾ ਧਰਮ

ਸਤਿਗੁਰ	**ਕੋ**	**ਸਬਦੁ**	**ਸਤਿ**
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਦਾ,ਦੀ ,ਦੇ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਸੱਚ,ਸੱਚਾ ਧਰਮ

ਸਤਿ	**ਸਾਧਸੰਗਤਿ**	**ਹੈ**	**ਗੁਰਮੁਖਿ**	**ਜਾਨੀਐ।**
ਸੱਚ,ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਜਾਣਦੇ ਹਨ

ਦਰਸਨ	**ਧਿਆਨ**	**ਸਤਿ**	**ਸਬਦ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਸਤਿ**
ਦੀਦਾਰ,ਵੇਖਣਾ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਸੱਚ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ,ਬਾਣੀ	ਲੀਨ ਹੋਈ ਬੁਧੀ	ਸੱਚ,ਸੱਚਾਧਰਮ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਸੰਗ**	**ਸਤਿ**	**ਸਤਿ**	**ਕਰ**	**ਮਾਨੀਐ।**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਸੱਚ,ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਸੱਚ,ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਕਰਕੇ	ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਦਰਸ	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਧਿਆਨ**	**ਸਬਦ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਗਿਆਨ**
ਦੱਰਸ਼ਨ	ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ,ਪ੍ਰਭੂ	ਯਾਦ,ਸਿਮਰਨ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ,ਬਾਣੀ	ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ,ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ

ਸੰਗਤਿ	**ਬ੍ਰਹਮਥਾਨ**	**ਪ੍ਰੇਮ**	**ਪਹਿਚਾਨੀਐ।**
ਮੇਲ ,ਸਾਥ	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਨਿਵਾਸ	ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ	ਪਛਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਸਤਿਰੂਪ	**ਸਤਿਨਾਮ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਗਿਆਨ**	**ਧਿਆਨ**
ਸੱਚਾ ਸਰੂਪ	ਸੱਚਾ ਨਾਮ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਯਾਦ,ਸਿਮਰਨ

ਕਾਮ	**ਨਿਹਕਾਮ**	**ਉਨਮਨ**	**ਉਨਮਾਨੀਐ॥੧੫੧॥**
ਇੱਛਾ,ਲਾਲਸਾ	ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਵਿਆਕੁਲ,ਉਤਸੁਕ	ਸਮਝਣਾ,ਵਿਚਾਰਨਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਦੇਖੈ**	**ਦ੍ਰਿਸਟਿ**	**ਕੈ**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਦੇਖਦਾ ਹੈ	ਅੱਖ,ਨੇਤਰ	ਦੁਆਰਾ,ਰਾਂਹੀ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸਬਦ**	**ਕੈ**	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਹੈ।**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ,ਬਾਣੀ	ਦੁਆਰਾ,ਰਾਂਹੀ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਪਲ	**ਜਲ**	**ਕੋ**	**ਸੁਭਾਉ**
ਚੰਚਲ,ਛੋਹਲਾ,ਜੋ ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹੇ	ਪਾਣੀ,ਆਬ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਸੁਭਾਅ,ਆਦਤ

ਜੈਸੇ	**ਰੰਗ**	**ਸੰਗ**	**ਮਿਲੈ**
ਜਿਵੇਂ,ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਵਰਣ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ,ਨੀਲਾ ਆਦਿ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਮਿਲਦਾ,ਮੇਲ ਕਰਦਾ

ਤੈਸੇ	**ਰੰਗ**	**ਰਾਖਈ।**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਵਰਣ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ,ਨੀਲਾ ਆਦਿ	ਰਖ ਲੈਂਦਾ ਭਾਵ ਅਪਨਾ ਲੈਂਦਾ

ਅਧਮ	**ਅਸਾਧ**	**ਜੈਸੇ**	**ਬਾਰੁਨੀ**	**ਬਿਨਾਸ**	**ਕਾਲ**
ਨੀਚ,ਦੁਸ਼ਟ,ਪਾਪੀ	ਦੁਸ਼ਟ ਵਿਅਕਤੀ	ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਸ਼ਰਾਬ	ਮੌਤ,ਮਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ	ਸਮਾਂ,ਵੇਲਾ

ਸਾਧਸੰਗ	**ਗੰਗ**	**ਮਿਲਿ**	**ਸੁਜਨ**	**ਭਿਲਾਖਈ॥੧੫੫॥**
ਉੱਤਮ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਗੰਗਾ(ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਰੂਪੀ)	ਮਿਲਕੇ	ਭਲਾ ਪੁਰਖ,ਚੰਗਾ ਬੰਦਾ	ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ(ਇੱਛਾ)ਕਰਦਾ

ਜੈਸੇ	**ਜੈਸੇ**	**ਰੰਗ**	**ਸੰਗਿ**	**ਮਿਲਤ**	**ਸੇਤਾਂਬਰ**	**ਹੁਇ**
ਜਿਵੇਂ	ਜਿਵੇਂ	ਵਰਣ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ, ਨੀਲਾ ਆਦਿ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਮਿਲਦੇ ਹਨ	ਸਫੈਦ ਵਸਤਰ, ਚਿੱਟੇ ਕਪੜੇ	ਹੋਵੇ,ਹੋਣਾ

ਤੈਸੇ	**ਤੈਸੇ**	**ਰੰਗ**	**ਅੰਗ**	**ਅੰਗ**	**ਲਪਟਾਇ**	**ਹੈ।**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਵਰਣ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ, ਨੀਲਾ ਆਦਿ	ਹਿੱਸਾ,ਭਾਗ	ਭਾਗ	ਲਿਪਟ ਜਾਂਦਾ,ਲਗ ਜਾਂਦਾ	

ਭਗਵਤ	**ਕਥਾ**	**ਅਰਧਨ**	**ਕਉ**	**ਧਾਰਨੀਕ**
ਪਰਮਾਤਮਾ,ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ,ਵਿਆਖਿਆ	ਪੂਜਾ,ਭਗਤੀ	ਨੂੰ	ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਯੋਗ

ਲਿਖਤ	**ਕ੍ਰਿਤਾਸ**	**ਪਤ੍ਰ**	**ਬੰਧ**	**ਮੋਖਦਾਇ**	**ਹੈ।**
ਲਿਖੀ ਹੋਈ	ਕਾਗਜ਼	ਕਾਗਜ਼,ਵਰਕਾ	ਬੰਧਨ,ਜੰਜਾਲ	ਮੁਕਤੀ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੀਤ	**ਗ੍ਰੀਖਮਾਦਿ**	**ਬਰਖਾ**	**ਬਰਖ**	**ਮੈ**
ਠੰਡਾ,ਸਰਦ	ਗਰਮੀ ਦੀ ਰੁੱਤ ਆਦਿ	ਬਾਰਸ਼,ਮੀਂਹ	ਵਰ੍ਹਾ,ਸਾਲ	ਵਿਚ

ਨਿਸਿ	**ਦਿਨ**	**ਹੋਇ**	**ਲਘੁ**	**ਦੀਰਘ**	**ਦਿਖਾਇ**	**ਹੈ।**
ਰਾਤ	ਦਿਵਸ	ਹੋਵੇ,ਹੋਣਾ	ਛੋਟੀ,ਛੋਟੇ	ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ	ਦਿਖਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	**ਚਿਤ**	**ਚੰਚਲ**	**ਚਪਲ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ	ਚੰਚਲ,ਛੋਹਲਾ,ਜੋ ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹੇ

ਪਉਨ	**ਗਉਨ**	**ਗਤਿ**
ਹਵਾ,ਪੌਣ,ਵਾਯੂ	ਚਲਣਾ,ਵਗਣਾ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਸੰਗਮ	**ਸੁਗੰਧ**	**ਬਿਰਗੰਧ**	**ਪ੍ਰਗਟਾਇ**	**ਹੈ॥੧੫੬॥**
ਮਿਲਾਪ,ਮੇਲ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਮਹਿਕ	ਬਦਬੂ,ਦੁਰਗੰਧ	ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੀ ਹੈ,ਫੈਲਾਉਂਦੀ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਤੁਰ	**ਪਹਰ**	**ਦਿਨ**	**ਜਗਤਿ**	**ਚਤੁਰ**	**ਜੁਗ**
ਚਾਰ	੧੨ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਦਿਵਸ	ਸੰਸਾਰ	ਚਾਰ	ਸਤਿਜੁਗ,ਤਰੇਤਾ,ਦੁਆਪਰ, ਕਲਜੁਗ ਚਾਰੇ ਜੁਗ

ਨਿਸਿ	**ਮਹਾ**	**ਪਰਲੈ**	**ਸਮਾਨਿ**	**ਦਿਨ**	**ਪ੍ਰਤਿ**	**ਹੈ।**
ਰਾਤ	ਸਮੁੱਚੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਸਰਵਨਾਸ਼		ਤੁਲ,ਸਮਾਨ	ਦਿਵਸ	ਹਰ ਇਕ,ਹਰੇਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਉਤਮ	**ਮਧਿਮ**	**ਨੀਚ**	**ਤ੍ਰਿਗੁਣ**	**ਸੰਸਾਰ**	**ਗਤਿ**
ਚੰਗਾ, ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ	ਵਿਚਕਾਰਲਾ	ਘਟੀਆ,ਨੀਵੀਂ	ਤਿੰਨ ਗੁਣ	ਜਗਤ,ਦੁਨੀਆਂ	ਚਾਲ,ਤੋਲ

ਲੋਗ	**ਬੇਦ**	**ਗਿਆਨ**	**ਉਨਮਾਨ**	**ਆਸਕਤਿ**	**ਹੈ।**
ਲੋਕ ਰੀਤੀ,ਲੌਕਿਕ ਗਿਆਨ	ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਧਿਆਨ,ਵਿਚਾਰ	ਲੀਨ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਰਜਿ	**ਤਮਿ**	**ਸਤਿ**	**ਗੁਨ**	**ਅਉਗਨ**	**ਸਿਮ੍ਰਤ**	**ਚਿਤ**
ਰਜੋ ਗੁਣ	ਤਮੋ ਗੁਣ	ਸਤੋ ਗੁਣ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ	ਦੋਸ਼,ਔਗੁਣ	ਯਾਦ ਕਰਕੇ	ਹਿਰਦਾ

ਤ੍ਰਿਗੁਨ	**ਅਤੀਤ**	**ਬਿਰਲੋਈ**	**ਗੁਰਮਤਿ**	**ਹੈ।**
ਤਿੰਨ ਗੁਣ	ਨਿਰਲੇਪ,ਵਿਰਕਤ	ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਤੁਰ	**ਬਰਨ**	**ਸਾਰ**	**ਚਉਪਰ**	**ਕੋ**	**ਖੇਲ**	**ਜਗ**
ਚਾਰ	ਪ੍ਰਕਾਰ(ਜੰਤੂ)	ਤੱਤ,ਨਿਚੋੜ	ਚੌਪੜ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਖੇਡ	ਜਹਾਨ,ਸੰਸਾਰ

ਸਾਧਸੰਗਿ	**ਜੁਗਲ**	**ਹੋਇ**	**ਜੀਵਨਮੁਕਤਿ**	**ਹੈ॥੧੫੭॥**
ਉੱਤਮ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਜੋੜਾ,ਜੋਟਾ	ਹੋਵੇ,ਹੋਣਾ	ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	

ਜੈਸੇ	**ਰੰਗ**	**ਸੰਗ**	**ਮਿਲਤ**	**ਸਲਿਲ**	**ਮਿਲ**
ਜਿਵੇਂ	ਵਰਣ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ,ਲਾਲ ਆਦਿ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਮਿਲਦੇ ਹਨ	ਪਾਣੀ,ਜਲ	ਮਿਲਕੇ

ਹੋਇ	**ਤੈਸੋ**	**ਤੈਸੋ**	**ਰੰਗ**
ਹੋਣਾ,ਹੋਵੇ	ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ	ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ	ਵਰਣ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ,ਲਾਲ ਆਦਿ

ਜਗਤ	**ਮੈ**	**ਜਾਨੀਐ।**
ਵਿਸ਼ਵ,ਸੰਸਾਰ	ਵਿਚ	ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਚੰਦਨ	**ਸੁਗੰਧ**	**ਮਿਲਿ**	**ਪਵਨ**	**ਸੁਗੰਧ**	**ਸੰਗਿ**
ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲਾ ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ,ਮਹਿਕ	ਮਿਲਕੇ	ਹਵਾ,ਵਾਯੂ	ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ,ਮਹਿਕ	ਮੇਲ,ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ

ਮਲ	**ਮੂਤ੍ਰ**	**ਸੂਤ੍ਰ**	**ਬ੍ਰਿਗੰਧ**	**ਉਨਮਾਨੀਐ।**
ਗੰਦ,ਮੈਲ	ਪੇਸ਼ਾਬ,ਮੂਤ	ਕਾਰਣ,ਨਮਿਤ	ਦੁਰਗੰਧ,ਬਦਬੂ	ਸਮਝਣਾ,ਵਿਚਾਰਨਾ

ਜੈਸੇ	**ਜੈਸੇ**	**ਪਾਕ**	**ਸਾਕ**	**ਬਿੰਜਨ**	**ਮਿਲਤ**	**ਘ੍ਰਿਤ**
ਜਿਵੇਂ	ਜਿਵੇਂ	ਪਕਿਆ ਹੋਇਆ ਭੋਜਨ	ਸਬਜ਼ੀ,ਭਾਜੀ	ਪਕਵਾਨ,ਭੋਜਨ	ਮਿਲਦੇ ਹਨ	ਘਿਉ

ਤੈਸੋ	**ਤੈਸੋ**	**ਸ੍ਵਾਦੁ**	**ਰਸੁ**	**ਰਸਨਾ**	**ਕੈ**	**ਮਾਨੀਐ।**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ	ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ	ਸੁਆਦ,ਰਸ	ਸੁਆਦ	ਜੀਭ	ਦੁਆਰਾ	ਮਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਤੈਸੇ	**ਹੀ**	**ਅਸਾਧ**	**ਸਾਧ**	**ਸੰਗਤਿ**	**ਸੁਭਾਵ**	**ਗਤਿ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਦੁਸ਼ਟ ਵਿਅਕਤੀ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼	ਇਕੱਤਰਤਾ	ਆਦਤ	ਅਨੁਸਾਰ

ਮੂਰੀ	**ਅਉ**	**ਤੰਬੋਲ**	**ਰਸ**	**ਖਾਏ**	**ਤੇ**	**ਪਹਿਚਾਨੀਐ॥੧੫੮॥**
ਮੂਲੀ	ਅਤੇ	ਪਾਨ	ਸੁਆਦ	ਖਾਣ ਨਾਲ	ਦੁਆਰਾ	ਪਛਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਬਾਲਕ	**ਕਿਸੋਰ**	**ਜੋਬਨਾਦਿ**
ਬੱਚਾ	੧੧ ਤੋਂ ੧੫ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਬਾਲਕ	ਜਵਾਨੀ ਆਦਿਕ

ਅਉ	**ਜਰਾ**	**ਬਿਵਸਥਾ**
ਅਤੇ	ਬੁਢਾਪਾ	ਦਸ਼ਾ,ਹਾਲਤ

ਏਕ	**ਹੀ**	**ਜਨਮ**	**ਹੋਤ**	**ਅਨਿਕ**	**ਪ੍ਰਕਾਰ**	**ਹੈ।**
ਇਕ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਜੀਵਣ,ਜਿੰਦਗੀ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਨਿਸਿ**	**ਦਿਨਿ**	**ਤਿਥਿ**	**ਵਾਰ**
ਜਿਵੇਂ	ਰਾਤ	ਦਿਨ,ਦਿਵਸ	ਮਿਤੀ	ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਦਿਨ

ਪਛ	**ਮਾਸੁ**	**ਰੁਤਿ**
ਪੱਖ,ਚੰਦਰ ਮਾਸ ਦੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ	ਮਹੀਨੇ	ਮੌਸਮ,ਗਰਮੀ ਸਰਦੀ ਆਦਿਕ ਰੁੱਤ

ਚਤੁਰ	**ਮਾਸਾ**	**ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ**	**ਬਰਖ**	**ਬਿਥਾਰ**	**ਹੈ।**
ਚਾਰ	ਮਹੀਨੇ	ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਵਰ੍ਹਾ,ਸਾਲ	ਵਿਸਥਾਰ,ਫੈਲਾਉ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾਗਤ	**ਸੁਪਨ**	**ਅਉ**	**ਸਖੋਪਤਿ**	**ਅਵਸਥਾ**	**ਕੈ**
ਜਾਗੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ	ਸੁਪਨ ਅਵਸਥਾ	ਅਤੇ	ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ	ਹਾਲਤ,ਦਸ਼ਾ	ਦੁਆਰਾ

ਤੁਰੀਆ	**ਪ੍ਰਗਾਸ**	**ਗੁਰ**	**ਗਿਆਨ**	**ਉਪਕਾਰ**	**ਹੈ।**
ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ	ਤੇਜ,ਓਜ,ਆਭਾ	ਗੁਰੂ	ਉਪਦੇਸ਼	ਭਲਾਈ,ਨੇਕੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਾਨਸ	**ਜਨਮ**	**ਸਾਧਸੰਗ**	**ਮਿਲਿ**	**ਸਾਧ**	**ਸੰਤ**
ਮਨੁੱਖਾ	ਜੀਵਣ,ਜਿੰਦਗੀ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਮਿਲਕੇ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼	ਭਗਤ ਆਤਮਾ

ਭਗਤ	**ਬਿਬੇਕੀ**	**ਜਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਬੀਚਾਰ**	**ਹੈ॥੧੫੯॥**
ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਵਿਚਾਰਵਾਨ	ਵਿਅਕਤੀ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਵੀਚਾਰ,ਬਿਬੇਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਚਕਈ**	**ਮੁਦਿਤ**	**ਪੇਖਿ**	**ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ**	**ਨਿਸਿ**
ਜਿਵੇਂ	ਚਕਵੀ,ਚਕਵੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਮਦੀਨ	ਆਨੰਦਿਤ	ਵੇਖਕੇ	ਪਰਛਾਵਾਂ,ਅਕਸ	ਰਾਤ

ਸਿੰਘ	**ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ**	**ਦੇਖਿ**	**ਕੂਪ**	**ਮੈ**	**ਪਰਤ**	**ਹੈ।**
ਸ਼ੇਰ,ਸਾਰਦੂਲ	ਪਰਛਾਵਾਂ,ਅਕਸ	ਦੇਖਕੇ,ਤੱਕਕੇ	ਖੂਹ	ਵਿਚ	ਡਿਗ ਪੈਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਕਾਚ**	**ਮੰਦਰ**	**ਮੈ**	**ਮਾਨਸ**	**ਅਨੰਦਮਈ**
ਜਿਵੇਂ	ਸ਼ੀਸ਼ਾ,ਕੰਚ	ਭਵਨ,ਮਕਾਨ	ਵਿਚ	ਮਨੁੱਖ,ਇਨਸਾਨ	ਖੁਸ਼ੀਦਾਇਕ,ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ

ਸ੍ਵਾਨ	**ਪੇਖਿ**	**ਆਪਾ**	**ਆਪੁ**	**ਭੂਜਿ**	**ਕੈ**	**ਮਰਤ**	**ਹੈ।**
ਕੁੱਤਾ	ਵੇਖਕੇ	ਆਪਣਾ ਆਪ	ਖੁਦ,ਆਪ ਹੀ	ਭੁੱਜਕੇ	ਕਰਕੇ	ਮਰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਰਵਿਸੁਤਿ**	**ਜਮ**	**ਰੂਪ**	**ਅਉ**	**ਧਰਮਰਾਇ**
ਜਿਵੇਂ	ਸੂਰਜ ਦਾ ਪੁੱਤਰ	ਮੌਤ ਦਾ ਦੇਵਤਾ	ਸ਼ਕਲ,ਆਕਾਰ	ਅਤੇ	ਧਰਮਰਾਜ,ਯਮਰਾਜ

ਧਰਮ	**ਅਧਰਮ**	**ਕੈ**	**ਭਾਉ**	**ਭੈ**	**ਕਰਤ**	**ਹੈ।**
ਧਰਮੀ	ਪਾਪ,ਦੁਸ਼ਟਤਾ	ਦਾ,ਦੀ, ਦੇ	ਪ੍ਰੇਮ,ਪ੍ਰੀਤ	ਡਰ,ਖੌਫ਼	ਕਰਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਤੈਸੇ	**ਦੁਰਮਤਿ**	**ਗੁਰਮਤਿ**	**ਕੈ**	**ਅਸਾਧ**	**ਸਾਧ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਭੈੜੀ ਮੱਤ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ	ਕਰਕੇ	ਦੁਸ਼ਟ ਵਿਅਕਤੀ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼

ਕਬਿੱਤ ਸਵੱਯੇ

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਸ਼ਬਦਾਰਥ

ਅਤੇ

ਵਿਆਖਿਆ

ਡਾ. ਓਅੰਕਾਰ ਸਿੰਘ

ਸਹਜ	ਸਮਾਧਿ
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਸੁਕ੍ਰਿਤ	ਭੂਮਿ
ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਮ	ਪ੍ਰਿਥਵੀ,ਧਰਤੀ

ਚਿਤ	ਚਿਤਵਤ	ਫਲ	ਪ੍ਰਾਪਤਿ	ਉਧਾਰ	ਹੈ।
ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ	ਲਾਭ,ਲਾਹਾ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ	ਮੁਕਤੀ,ਛੁਟਕਾਰਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਜਰ	ਕਪਾਟ	ਖੁਲੇ	ਹਾਟ	ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਮੈ
ਬਹੁਤ ਸਖਤ	ਕਿਵਾੜ,ਦੁਆਰੇ	ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ	ਦੁਕਾਨ,ਹੱਟੀ	ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਵਿਚ

ਸਬਦ	ਸੁਰਤਿ	ਲਾਭ	ਰਤਨ	ਬਿਉਹਾਰ ਹੈ।
ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼	ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਮੁਨਾਫ਼ਾ,ਫਾਇਦਾ	ਹੀਰੇ,ਜਵਾਹਰ(ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ)	ਵਪਾਰ,ਵਿਹਾਰ

ਸਾਧੂਸੰਗਿ	ਬ੍ਰਹਮ	ਸਥਾਨ	ਗੁਰਦੇਵ	ਸੇਵ
ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਈਸ਼ਵਰ,ਪਰਮਾਤਮਾ	ਜਗ੍ਹਾ,ਥਾਂ	ਦੇਵ ਰੂਪ ਸਤਿਗੁਰੂ	ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ

ਅਲਖ	ਅਭੇਵ	ਪਰਮਾਰਥ	ਆਚਾਰ	ਹੈ।
ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਭੇਦ ਰਹਿਤ	ਈਸ਼ਵਰੀ ਗਿਆਨ	ਕਰਣੀ,ਕਰਤਵ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਫਲ	ਸੁਖੇਤ	ਹੇਤ	ਬਨਤ	ਅਮਿਤਿ	ਲਾਭ
ਕਾਮਯਾਬ	ਸੁਹਣਾ ਖੇਤ,ਸੁੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ	ਕਾਰਣ	ਬਣਦਾ ਹੈ	ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਣਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਫਾਇਦਾ

ਸੇਵਕ	ਸਹਾਈ	ਬਰਦਾਈ	ਉਪਕਾਰ	ਹੈ॥੧੨੬॥
ਸ਼ਰਧਾਲੂ,ਭਗਤ	ਮੱਦਦਗਾਰ,ਸਹਾਇਕ	ਵਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ,ਵਰਦਾਤਾ	ਭਲਾਈ,ਨੇਕੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਸਾਧ	ਚਰਨਾਮ੍ਰਤ	ਨਿਧਾਨ	ਪਾਨ
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਫਕੀਰ,ਦਰਵੇਸ਼	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਪੀਣਾ

ਕਾਲ	ਮੈ	ਅਕਾਲ	ਕਾਲ	ਬਿਆਲ	ਬਿਖੁ	ਮਾਰੀਐ।
ਸਮਾਂ	ਵਿਚ	ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਮੌਤ	ਸੱਪ	ਜ਼ਹਿਰ	ਮਾਰ ਲੈਂਦਾ,ਨਾਸ਼ ਕਰ ਲੈਂਦਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਸਾਧ	ਚਰਨਾਮ੍ਰਤ	ਨਿਧਾਨ	ਪਾਨ
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਫਕੀਰ,ਦਰਵੇਸ਼	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਪੀਣਾ

ਕੁਲ	ਅਕੁਲੀਨ	ਭਏ	ਦੁਬਿਧਾ	ਨਿਵਾਰੀਐ।
ਵੰਸ਼,ਖਾਨਦਾਨ	ਕੁਲ ਰਹਿਤ	ਹੋ ਗਏ	ਦੁਚਿੱਤੀ,ਮਨ ਦੀ ਡਾਂਵਾਡੋਲਤਾ	ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ,ਹਟਦੀ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਸਾਧ	ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ	ਨਿਧਾਨ	ਪਾਨ
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਫਕੀਰ,ਦਰਵੇਸ਼	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਪੀਣਾ

ਸਹਜ	ਸਮਾਧਿ
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਨਿਜ	ਆਸਨ	ਕੀ	ਤਾਰੀਐ।
ਆਤਮ ਸਰੂਪ	ਟਿਕਾਣਾ	ਦਾ,ਦੀ,ਏ	ਸਮਾਧੀ ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,ਤਾੜੀ ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਸਾਧ	ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ	ਪਰਮਪਦ
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਫਕੀਰ,ਦਰਵੇਸ਼	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਉੱਚੀ/ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ ਅਵਸਥਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਪੰਥ	ਅਬਿਗਤ
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਰਸਤਾ	ਜਿਸ ਦੀ ਗਤੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆ ਸਕੇ

ਗਤਿ	ਨਿਆਰੀ	ਹੈ॥੧੨੭॥
ਰੀਤੀ,ਪਰੰਮਪਰਾ,ਮਰਿਯਾਦਾ	ਨਿਰਾਲੀ,ਅਨੋਖੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਹਜ	ਸਮਾਧਿ
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਸਖਾ	ਮਿਲਾਪ
ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਮਿੱਤਰ,ਦੋਸਤ,ਸੰਗੀ	ਮੇਲ,ਸੰਗ

ਗਗਨ	ਘਟਾ	ਘਮੰਡ	ਜੁਗਤਿ	ਕੈ	ਜਾਨੀਐ।
ਅਕਾਸ਼,ਅੰਬਰ	ਬੱਦਲ,ਮੇਘ	ਇਕੱਠ	ਇਕੱਠ,ਸੰਗਮ,ਮਿਲਾਪ	ਦੁਆਰਾ	ਜਾਣ ਲਵੋ

ਸਹਜ	ਸਮਾਧਿ
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਕੀਰਤਨ	ਗੁਰ	ਸਬਦ	ਕੈ
ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕੀਰਤੀ ਗਾਉਣਾ	ਗੁਰੂ	ਵਾਕ,ਬਾਣੀ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਅਨਹਦ	**ਨਾਦ**	**ਗਰਜਤ**	**ਉਨਮਾਨੀਐ।**
ਦੋਨਾਂ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਾਦ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਗਰਜਿਆ ਹੋਇਆ	ਸਮਝਣਾ,ਵਿਚਾਰਨਾ

ਸਹਜ	**ਸਮਾਧਿ**	**ਸਾਧਸੰਗਤਿ**	**ਜੋਤੀ**	**ਸਰੂਪ**
ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ	ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼(ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ)	ਉਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ

ਦਾਮਨੀ	**ਚਮਤਕਾਰ**	**ਉਨਮਨ**	**ਮਾਨੀਐ।**
ਬਿਜਲੀ,ਵਿਧੁਤ	ਲਿਸ਼ਕ,ਚਮਕ	ਵਿਆਕੁਲ,ਉਤਸੁਕ	ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ,ਪਰਵਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਸਹਜ	**ਸਮਾਧਿ**
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਲਿਵ	**ਨਿਝਰ**	**ਅਪਾਰ**	**ਧਾਰ**
ਬਿਰਤੀ,ਧਿਆਨ	ਇਕ ਰਸ,ਲਗਾਤਾਰ	ਨਿਰੰਤਰ,ਅਤੁੱਟ	ਤਤੀਹਰੀ,ਧਰਾਲ

ਬਰਖਾ	**ਅੰਮ੍ਰਿਤ**	**ਜਲ**	**ਸਰਬ**	**ਨਿਧਾਨੀਐ॥੧੨੮॥**
ਬਾਰਸ਼,ਮੀਂਹ	ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਪਾਣੀ,ਆਬ	ਸਭ,ਸਾਰਾ	ਖਜ਼ਾਨੇ,ਭੰਡਾਰ(ਬਹੁਵਚਨ)

ਜੈਸੇ	**ਤਉ**	**ਗੋਬੰਸ**	**ਤਿਨ**	**ਖਾਇ**	**ਦੁਹੇ**	**ਗੋਰਸ**	**ਦੈ**
ਜਿਵੇਂ,ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ,ਪ੍ਰਕਾਰ	ਗਊਆਂ	ਤਿਨਕੇ,ਘਾਹ	ਖਾਕੇ	ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ	ਗਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ	ਦਿੰਦੀਆਂ

ਗੋਰਸ	**ਅਉਟਾਏ**	**ਦਧਿ**	**ਮਾਖਨ**	**ਪ੍ਰਗਾਸ**	**ਹੈ।**
ਗਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ	ਉਬਾਲਣਾ	ਦਹੀਂ	ਮੱਖਣ,ਦਹੀਂ	ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਊਖ	**ਮੈ**	**ਪਿਊਖ**	**ਤਨ**	**ਖੰਡ**	**ਖੰਡ**	**ਕੇ**	**ਪਰਾਏ**
ਕਮਾਦ,ਗੰਨਾ	ਵਿਚ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰਗਾ ਰਸ	ਸਰੀਰ,ਦੇਹ	ਟੁਕੜਾ	ਟੁਕੜਾ	ਦੇ,ਦਾ,ਦੀ	ਪੀੜਿਆਂ

ਰਸ	**ਕੇ**	**ਅਉਟਾਏ**
ਫੁਲਾਂ ਦਾ ਸਤ	ਦੇ,ਦਾ	ਉਬਾਲਣਾ

ਖਾਂਡ	**ਮਿਸਰੀ**	**ਮਿਠਾਸ**	**ਹੈ।**
ਚੀਨੀ,ਮਿੱਠਾ	ਖੰਡ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਕੇ ਜਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਤਹਿਦਾਰ ਵੱਡਾ ਟੁੱਕੜਾ	ਮਿੱਠੇ ਪਦਾਰਥ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚੰਦਨ	**ਸੁਗੰਧ**	**ਸਨਬੰਧ**	**ਕੈ**	**ਬਨਾਸਪਤੀ**
ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਚੰਗੀ ਮਹਿਕ	ਮੇਲ,ਸੰਗਤ,ਰਿਸ਼ਤਾ	ਕਰਕੇ	ਬ੍ਰਿਛ-ਬੂਟੇ ਆਦਿ

ਢਾਕ	ਅਉ	ਪਲਾਸ	ਜੈਸੇ	ਚੰਦਨ	ਸੁਬਾਸ	ਹੈ।
ਢੱਕ,ਪਲਾਹ,ਇਕ ਪੌਦਾ	ਅਤੇ	ਢੱਕ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਜਿਵੇਂ	ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਖੁਸ਼ਬੂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਾਧਸੰਗਿ	ਮਿਲਤ	ਸੰਸਾਰੀ	ਨਿਰੰਕਾਰੀ	ਹੋਤ
ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਮਿਲਿਆਂ,ਮਿਲਣ ਨਾਲ	ਦੁਨੀਆਦਾਰ	ਨਿਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ	ਹੋਣਾ

ਗੁਰਮਤਿ	ਪਰਉਪਕਾਰ	ਕੇ	ਨਿਵਾਸ	ਹੈ॥੧੨੯॥
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਤ	ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ	ਵਾਸਾ,ਟਿਕਾਉ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਮਿਸਟਾਨਿ	ਪਾਨ	ਸੁਧਾਰਸ
ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਮਿਠਾਈ,ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਿੱਠਾ ਹੋਵੇ	ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਦਾਰਥ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸੁਆਦ

ਪੁਜਸਿ	ਨ	ਸਾਧ	ਮੁਖ	ਮਧੁਰ	ਬਚਨ	ਕਉ।
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ	ਨਹੀਂ	ਮਹਾਤਮਾ,ਫਕੀਰ	ਮੂੰਹ	ਰਸੀਲੀ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਨੂੰ

ਸੀਤਲ	ਸੁਗੰਧ	ਚੰਦ	ਚੰਦਨ	ਕੋਟਾਨਿ	ਕੋਟਿ
ਠੰਡਾ,ਸਰਦ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਚੰਗੀ ਮਹਿਕ	ਚੰਦਰਮਾ,ਚੰਨ	ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ

ਪੁਜਸਿ	ਨ	ਸਾਧ	ਮਤਿ	ਨਿਮ੍ਰਤਾ	ਸਚਨ	ਕਉ।
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ	ਨਹੀਂ	ਮਹਾਤਮਾ,ਫਕੀਰ	ਗਿਆਨ,ਉਪਦੇਸ਼	ਨਿਮਰ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ	ਰਮਿਆ ਹੋਇਆ	ਨੂੰ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਕਾਮਧੇਨ	ਅਉ	ਕਲਪਤਰ
ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਸਰਬ ਇੱਛਾ ਪੂਰਕ ਇਕ ਗਾਂ	ਅਤੇ	ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਕਾਲਪਿਤ ਦਰਖਤ

ਪੁਜਸਿ	ਨ	ਕਿੰਚਤ	ਕਟਾਛ	ਕੇ	ਰਚਨ	ਕਉ।
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ	ਨਹੀਂ	ਕੁਝ ਕੁ,ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਦੇ,ਦਾ	ਰਚੀ ਗਈ ਵਸਤੂ	ਨੂੰ

ਸਰਬ	ਨਿਧਾਨ	ਫਲ	ਸਕਲ	ਕੋਟਾਨਿ	ਕੋਟਿ
ਸਭ,ਸਾਰਾ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਸ਼ੁਭ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮ	ਸਬ,ਤਮਾਮ	ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ

ਪੁਜਸਿ	ਨ	ਪਰਉਪਕਾਰ	ਕੇ	ਖਚਨ	ਕਉ॥੧੩੦॥
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ	ਨਹੀਂ	ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ	ਦੇ,ਦਾ	ਰੁਝਣਾ,ਪਰਵਿਰਤ ਹੋਣਾ	ਨੂੰ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਰੂਪ	ਰੰਗ	ਅੰਗ	ਅੰਗ	ਛਬਿ
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ,ਹੁਸਨ	ਵਰਣ	ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ)	ਭਾਗ	ਸੁੰਦਰਤਾ,ਆਭਾ

ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਸ੍ਵਾਦ ਰਸ ਬਿੰਜਨਾਦ ਕੈ।
ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਸੁਆਦ,ਰਸ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਸੁਆਦ ਪਕਵਾਨ ਆਦਿ ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਕੋਟਿ ਬਾਸਨਾ ਸੁਬਾਸ ਰਸਿ
ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਸੁਗੰਧੀ,ਖੁਸ਼ਬੂ ਸੁੰਦਰ ਵਾਸ਼ਨਾ ਆਨੰਦ

ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਕੋਟਿ ਰਾਗ ਨਾਦ ਬਾਦ ਕੈ।
ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ ਬਾਜਾ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਯੰਤਰ ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਕੋਟਿ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਨਿਧਿ ਸੁਧਾ
ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰਿਧੀਆਂ,ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਕਰਾਮਾਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੌਂ ਨਿਧੀਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ

ਕੋਟਿਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਕਰਮਾਦਿ ਕੈ।
ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਬੋਧ,ਸਮਝ ਯਾਦ,ਚੇਤਾ ਕਰਮ ਆਦਿ(ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਸੰਸਕਾਰ) ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਸਗਲ ਪਦਾਰਥ ਹੁਇ ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਗੁਨ
ਸਭ,ਸਾਰੇ ਵਡਮੁੱਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਹੋਵੇ,ਹੋਏ ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਗੁਣਾਂ

ਪੁਜਸਿ ਨ ਧਾਮ ਉਪਕਾਰ ਬਿਸਮਾਦਿ ਕੈ॥੧੩੧॥
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ ਨਹੀਂ ਅਵਸਥਾ,ਦਿਸ਼ਾ ਭਲਾਈ,ਨੇਕੀ ਅਲੌਕਿਕ ਆਨੰਦ ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਅਜਯਾ ਅਧੀਨ ਤਾਕੈ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭਈ
ਬਕਰੀ ਨਮਰ,ਹਲੀਮ ਉਸਦੇ ਵਿਚ ਅਤਿਅੰਤ,ਹਦ ਦਰਜੇ ਦੀ ਪੁਨੀਤ,ਪਾਵਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਗਰਬ ਕੈ ਸਿੰਘ ਦੇਹ ਮਹਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ।
ਹੰਕਾਰ,ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਕੇ ਸ਼ੇਰ,ਸਾਰਦੂਲ ਸਰੀਰ,ਤਨ ਬਹੁਤ,ਬਾਹਲਾ ਅਸ਼ੁੱਧ,ਨਾਪਾਕ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮੋਨਿ ਬ੍ਰਤ ਗਹੇ ਜੈਸੇ ਊਖ ਮੈ ਪਯੂਖ ਰਸ
ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਵਰਤ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਗੰਨਾ,ਕਮਾਤ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਮਈ ਫੁਲਾਂ ਦਾ ਸਤ

ਬਾਸ ਬਕਬਾਨੀ ਕੈ ਸੁਗੰਧਤਾ ਨ ਸਿਤ੍ਰ ਹੈ।
ਬਾਂਸ,ਵੰਝ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ਬੂ,ਚੰਗੀ ਮਹਿਕ ਨਹੀਂ ਠੰਡਕ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮੂਲ ਹੋਇ ਮਜੀਠ
ਜੜ੍ਹ ਹੋਵੇ,ਹੋਏ ਇਕ ਵੇਲ ਜਿਸ ਦੀ ਜੜ ਅਤੇ ਡੰਡੀ ਵਿਚੋਂ ਲਾਲ ਰੰਗ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ

ਰੰਗ	**ਸੰਗ**	**ਸੰਘਾਤੀ**	**ਭਏ**
ਵਰਣ ਲਾਲ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ ਆਦਿ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਸੰਗੀ,ਸਾਥੀ	ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਫੂਲ	**ਹੋਇ**	**ਕੁਸੰਭ**
ਫੁੱਲ,ਪੁਸ਼ਪ	ਹੋਵੇ	ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾਫੁੱਲ ਜਿਸ ਦਾ ਰੰਗ ਕੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਰੰਗ	**ਚੰਚਲ**	**ਚਰਿਤ੍ਰ**	**ਹੈ।**
ਵਰਣ ਲਾਲ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ ਆਦਿ	ਅਸਥਿਰ,ਉਤਰ ਜਾਣ ਵਾਲਾ	ਕੌਤਕ,ਲੀਲ੍ਹਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	**ਹੀ**	**ਅਸਾਧ**	**ਸਾਧ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਮਾੜਾ,ਜੋ ਸਾਧ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ	ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ

ਦਾਦਰ	**ਅਉ**	**ਮੀਨ**	**ਗਤਿ**
ਡੱਡੂ,ਮੇਂਡਕ	ਅਤੇ	ਮਛਲੀ,ਮੱਛੀ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਗੁਪਤ	**ਪ੍ਰਗਟ**	**ਮੋਹ**
ਅਪ੍ਰਗਟ,ਗੁਝਾ,ਛਿਪਿਆ ਹੋਇਆ	ਪਰਤੱਖ,ਜ਼ਾਹਿਰ	ਸਨੇਹ,ਪਰੀਤ

ਦ੍ਰੋਹ	**ਕੈ**	**ਬਚਿਤ੍ਰ**	**ਹੈ॥੧੩੨॥**
ਛਲ,ਕਪਟ	ਕਰਕੇ	ਵਿਲੱਖਣ,ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਧਿਆਨ**	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਗਿਆਨ**
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਸੰਪੂਰਨ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਬੋਧ,ਸਮਝ

ਪੂਰਨ	**ਭਗਤਿ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਉਪਦੇਸ**	**ਹੈ।**
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਭਗਤੀ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਸਿਖਿਆ,ਸਿਧਾਂਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਜਲੁ**	**ਆਪਾ**	**ਖੋਇ**	**ਬਰਨ**	**ਬਰਨ**	**ਮਿਲੈ**
ਜਿਵੇਂ	ਪਾਣੀ,ਆਬ	ਆਪਣਾ ਆਪ	ਗੁਆ ਕੇ	ਰੰਗ	ਰੰਗ	ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ

ਤੈਸੇ	**ਹੀ**	**ਬਿਬੇਕੀ**	**ਪਰਮਾਤਮ**	**ਪ੍ਰਵੇਸ**	**ਹੈ।**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਵਿਚਾਰਵਾਨ,ਗਿਆਨਵਾਨ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਾਰਸ	**ਪਰਸਿ**	**ਜੈਸੇ**	**ਕਨਿਕ**	**ਅਨਿਕ**	**ਧਾਤੁ**
ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਪਰਸਕੇ,ਛੂਹਕੇ	ਜਿਵੇਂ	ਸੋਨਾ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ

ਚੰਦਨ	**ਬਨਾਸਪਤੀ**	**ਬਾਸਨਾ**	**ਅਵੇਸ**	**ਹੈ।**
ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਬ੍ਰਿਛ-ਬੂਟੇ ਆਦਿ	ਸੁਗੰਧੀ,ਖੁਸ਼ਬੂ	ਲਗਨ,ਜੋਸ਼	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਘਟਿ	**ਘਟਿ**	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਜੋਤਿ**	**ਓਤਿਪੋਤਿ**
ਸਰੀਰ,ਦੇਹ	ਸਰੀਰ,ਦੇਹ	ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼,ਨੂਰ	ਗੁੰਦਿਆ ਹੋਇਆ

ਭਾਵਨੀ	**ਭਗਤਿ**	**ਭਾਇ**	**ਆਦਿ**	**ਕਉ**	**ਅਦੇਸ**	**ਹੈ॥੧੩੩॥**
ਸ਼ਰਧਾ,ਭਰੋਸਾ	ਭਗਤੀ	ਭਾਵਨਾ,ਖਿਆਲ	ਕਦੀਮੀ,ਮੁਢਲਾ	ਨੂੰ	ਨਮਸਕਾਰ,ਪ੍ਰਣਾਮ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਕਰਪੂਰ**	**ਮੈ**	**ਉਡਤ**	**ਕੋ**	**ਸੁਭਾਉ**	**ਤਾਤੇ**
ਜਿਵੇਂ	ਕਪੂਰ	ਵਿਚ	ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਸੁਭਾਅ,ਆਦਤ	ਇਸ ਕਰਕੇ

ਅਉਰ	**ਬਾਸਨਾ**	**ਨ**	**ਤਾਕੈ**	**ਆਗੈ**	**ਠਹਰਾਵਈ।**
ਅਤੇ	ਸੁਗੰਧੀ,ਖੁਸ਼ਬੂ	ਨਹੀਂ	ਉਸਦੇ	ਮੂਹਰੇ,ਅੱਗੇ	ਟਿਕਦਾ,ਠਹਿਰਦਾ

ਚੰਦਨ	**ਸੁਬਾਸ**	**ਕੈ**	**ਸੁਬਾਸਨਾ**	**ਬਨਾਸਪਤੀ**
ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਸੁੰਦਰ ਵਾਸ਼ਨਾ	ਕਰਕੇ	ਸੁੰਦਰ ਵਾਸ਼ਨਾ	ਬ੍ਰਿਛ-ਬੂਟੇ ਆਦਿ

ਤਾਹੀ	**ਤੇ**	**ਸੁਗੰਧਤਾ**	**ਸਕਲ**	**ਮੈ**	**ਸਮਾਵਈ।**
ਇਸ ਕਰਕੇ	ਕੋਲੋਂ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਮਹਿਕ	ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਵਿਚ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਜੈਸੇ	**ਜਲ**	**ਮਿਲਤ**	**ਸ੍ਰਬੰਗ**	**ਸੰਗ**	**ਰੰਗੁ**	**ਰਾਖੈ**
ਜਿਵੇਂ	ਪਾਣੀ,ਆਬ	ਮਿਲਕੇ	ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਵਰਣ	ਰੱਖਦਾ,ਅਪਨਾ ਲੈਂਦਾ

ਅਗਨ	**ਜਰਾਇ**	**ਸਬ**	**ਰੰਗਨੁ**	**ਮਿਟਾਵਈ।**
ਬੈਸੰਤਰ,ਅੱਗ	ਜਲਾ ਕੇ,ਸਾੜਕੇ	ਸਾਰੇ,ਤਮਾਮ	ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ	ਮਿਟਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਜੈਸੇ	**ਰਵਿ**	**ਸਸਿ**	**ਸਿਵ**	**ਸਕਤ**	**ਸੁਭਾਵ**	**ਗਤਿ**
ਜਿਵੇਂ	ਸੂਰਜ	ਚੰਨ,ਚੰਦ੍ਰਮਾ	ਕਲਿਆਣਕਾਰ	ਬਲ,ਸਮਰੱਥਾ	ਸੁਭਾਅ,ਆਦਤ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਸੰਜੋਗੀ	**ਬਿਓਗੀ**	**ਦ੍ਰਿਸਟਾਤੁ**	**ਕੈ**	**ਦਿਖਾਵਈ॥੧੩੪॥**
ਸੰਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ,ਮੇਲੀ	ਵਿਯੋਗੀ	ਉਦਾਹਰਣ,ਮਿਸਾਲ	ਦੁਆਰਾ,ਰਾਹੀਂ	ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਦਰਸ**	**ਧਿਆਨ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਦਰਸ਼ਨ,ਝਲਕ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਸਬਦ**	**ਗਿਆਨ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਜਾਂ ਬਾਣੀ	ਬੋਧ,ਸਮਝ

ਸਸਤ੍ਰ	**ਸਨਾਹ**
ਹਥਿਆਰ,ਅਸਲਾ	ਸੰਜੋਅ,ਕਵੱਚ

ਪੰਚ	**ਦੂਤ**	**ਬਸਿ**	**ਆਏ**	**ਹੈ।**
ਪੰਜ	ਵਿਕਾਰ(ਕਾਮ,ਕ੍ਰੋਧ,ਲੋਭ,ਮੋਹ,ਹੰਕਾਰ)	ਵਸ ਵਿਚ,ਅਧੀਨ	ਆਉਣਾ,ਆ ਕੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਚਰਨ**	**ਰੇਨ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਪੈਰ,ਪਾਦ	ਧੂੜ,ਖਾਕ,ਮਿੱਟੀ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਸਰਨਿ**	**ਧੇਨ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਓਟ	ਧਾਰਣ ਕਰਕੇ

ਕਰਮ	**ਭਰਮ**	**ਕਟਿ**
ਕਰਮਕਾਂਡਾ ਵਾਲੇ ਸੰਸਕਾਰ	ਵਹਿਮ,ਸੰਸਾ	ਨਿਵਿਰਤ ਕਰਕੇ

ਅਭੈ	**ਪਦ**	**ਪਾਏ**	**ਹੈ।**
ਨਿਡਰ,ਨਿਰਭੈ	ਸਥਾਨ,ਦਰਜਾ	ਪਾ ਲੈਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਬਚਨ**	**ਲੇਖ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਲਿਖਣ ਕਰਕੇ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਸੇਵਕ**	**ਭੇਖ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸ਼ਰਧਾਲੂ,ਭਗਤ	ਸਰੂਪ,ਸ਼ਕਲ

ਅਛਲ	**ਅਲੇਖ**	**ਪ੍ਰਭੁ**	**ਅਲਖ**	**ਲਖਾਏ**	**ਹੈ।**
ਛਲ ਰਹਿਤ	ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਲਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਸਾਧਸੰਗ**	**ਗੋਸਟਿ**	**ਪ੍ਰੇਮ**	**ਪ੍ਰਸੰਗ**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿਖ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਵਿਚਾਰ,ਚਰਚਾ	ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ	ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ,ਬਾਰੇ

ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ	**ਨਿਰੰਤਰੀ**	**ਕੈ**	**ਸਹਜ**	**ਸਮਾਏ ਹੈ॥੧੩੫॥**
ਨਿਮਰ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ,ਹਲੀਮੀ	ਇਕ ਰਸ	ਕਰਕੇ	ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਜੈਸੇ	**ਤਉ**	**ਮਜੀਠ**
ਜਿਸ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਇਕ ਵੇਲ ਜਿਸ ਦੀ ਜੜ ਅਤੇ ਡੰਡੀ ਵਿਚੋਂ ਲਾਲ ਰੰਗ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ

ਬਸੁਧਾ	**ਸੈ**	**ਖੋਦਿ**	**ਕਾਢੀਅਤ**
ਪ੍ਰਿਥਵੀ,ਭੂਮੀ	ਵਿੱਚੋਂ,ਤੋਂ	ਖੋਦ ਕੇ,ਪੁੱਟ ਕੇ	ਕੱਢੀਦਾ ਹੈ

ਅੰਬਰ	**ਸੁਰੰਗ**	**ਭਏ**	**ਸੰਗੁ**	**ਨ**	**ਤਜਤ**	**ਹੈ।**
ਕਪੜਾ,ਬਸਤਰ	ਸੋਹਣਾ ਰੰਗ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਸਾਥ	ਨਹੀਂ	ਤਿਆਗਦਾ,ਛੱਡਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇਂ	**ਤਉ**	**ਕਸੁੰਭ**
ਜਿਸ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਇਕ ਫਲ਼ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਤੁਰੀਆਂ ਕੇਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰੰਗ ਭੜਕੀਲਾ ਲਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਤਜਿ	**ਮੂਲ**	**ਫੂਲ**	**ਆਨੀਅਤ**
ਤਿਆਗਕੇ,ਛੱਡਕੇ	ਜੜ੍ਹ	ਪੁਸ਼ਪ,ਫੁੱਲ	ਲਿਆਂਦੀ

ਜਾਨੀਅਤ	**ਸੰਗੁ**	**ਛਾਡਿ**	**ਤਾਹੀ**	**ਭਜਤ**	**ਹੈ।**
ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ	ਸਾਥ	ਛੱਡਕੇ,ਤਿਆਗ ਕੇ	ਇਸੇ ਕਰਕੇ	ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ,ਦੌੜ ਜਾਂਦਾ	

ਅਰਧ	**ਉਰਧ**	**ਮੁਖ**	**ਸਲਿਲ**	**ਸੂਚੀ**	**ਸੁਭਾਉ**
ਹੇਠਾਂ,ਨੀਚੇ	ਉਪਰ	ਮੂੰਹ	ਪਾਣੀ,ਜਲ	ਅਗਨੀ,ਅੱਗ	ਸੁਭਾਅ,ਆਦਤ

ਤਾਂਤੇ	**ਸੀਤ**	**ਤਪਤਿ**	**ਮਲ**	**ਅਮਲ**	**ਸਜਤ**	**ਹੈ।**
ਇਸ ਕਰਕੇ	ਠੰਡਾ,ਸਰਦ	ਗਰਮ,ਤਪੀ ਹੋਈ	ਮੈਲ,ਗੰਦਗੀ	ਮਲ ਰਹਿਤ,ਸਵੱਛ	ਸੁਹਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ	

ਗੁਰਮਤਿ	**ਦੁਰਮਤਿ**	**ਊਚ**	**ਨੀਚ**	**ਨੀਚ**	**ਊਚ**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ	ਭੈੜੀ ਮੱਤ	ਉੱਚਾ,ਉੱਤਮ	ਜਾਤ,ਗੁਣ ਤੇ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਨੀਵਾਂ	ਜਾਤ	ਉੱਚਾ,ਉੱਤਮ

ਜੀਤ	**ਹਾਰ**	**ਹਾਰ**	**ਜੀਤ**
ਜਿੱਤ,ਵਿਜੈ	ਅਸਫਲਤਾ,ਪਰਾਜਯ	ਅਸਫਲਤਾ	ਜਿੱਤ

ਲਜਾ	**ਨ**	**ਲਜਤ**	**ਹੈ॥੧੩੬॥**
ਸ਼ਰਮ,ਲਾਜ	ਨਹੀਂ	ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ,ਲੱਜਾਵਾਨ ਹੁੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸਾਧਸੰਗੁ**	**ਸਬਦ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਲਿਵ**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ		ਧਿਆਨ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਸਰਬਾਤਮ**	**ਕੈ**	**ਜਾਨੀਐ।**
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਆਤਮਾ	ਬਰਾਬਰ,ਸਮਾਨ	ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ

ਸਹਜਸੁਭਾਇ	**ਰਿਦੈ**	**ਭਾਵਨੀ**	**ਭਗਤਿ**	**ਭਾਇ**
ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ,ਸੁਭਾਵਿਕ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ	ਸ਼ਰਧਾ,ਭਰੋਸਾ	ਭਗਤੀ	ਭਾਵਨਾ,ਖਿਆਲ

ਬਿਹਸਿ	**ਮਿਲਨ**	**ਸਮਦਰਸ**	**ਧਿਆਨੀਐ।**
ਹੱਸਕੇ,ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕੇ	ਮਿਲਦੇ ਹਨ	ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਣਾ	ਵੇਖਦੇ ਹਨ,ਤੱਕਦੇ ਹਨ

ਨਿਮ੍ਰਤਾ	**ਨਿਵਾਸ**	**ਦਾਸ**	**ਦਾਸਨ**	**ਦਾਸਾਨ**	**ਮਤਿ**
ਨਿਮਰ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ	ਵਾਸਾ,ਟਿਕਾਉ	ਸੇਵਕ	ਦਾਸਾਂ ਦਾ	ਦਾਸ	ਬੁੱਧੀ

ਮਧੁਰ	**ਬਚਨ**	**ਮੁਖ**	**ਬੇਨਤੀ**	**ਬਖਾਨੀਐ।**
ਰਸੀਲੀ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਮੂੰਹ	ਬਿਨੈ,ਅਰਜ਼	ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਪੂਜਾ	**ਪ੍ਰਾਨ**	**ਗਿਆਨ**	**ਗੁਰ**	**ਆਗਿਆਕਾਰੀ**	**ਅਗ੍ਰਭਾਗ**
ਉਪਾਸ਼ਨਾ,ਅਰਚਨਾ	ਸੁਆਸ ਸੁਆਸ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਗੁਰੂ	ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ	ਸਾਹਮਣੇ,ਅੱਗੇ

ਆਤਮ	**ਅਵੇਸ**	**ਪਰਮਾਤਮ**	**ਨਿਧਾਨੀਐ॥੧੩੭॥**
ਅੰਤਹਕਰਣ,ਰੂਹ	ਲਗਨ,ਜੋਸ਼	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਖਜ਼ਾਨੇ,ਭੰਡਾਰ

ਸਤਿਰੂਪ	**ਸਤਿਨਾਮ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਗਿਆਨ**	**ਧਿਆਨ**
ਸੱਚਾ ਸਰੂਪ	ਸੱਚਾ ਨਾਮ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ

ਸਤਿਗੁਰ	**ਮਤਿ**	**ਸੁਨਿ**
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਗਿਆਨ,ਉਪਦੇਸ਼	ਸੁਣਨਾ

ਸਤਿ	**ਕਰਿ**	**ਮਾਨੀ**	**ਹੈ।**
ਸੱਚ	ਕਰਕੇ	ਮੰਨੀ,ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦਰਸ	**ਧਿਆਨ**	**ਸਮਦਰਸੀ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਧਿਆਨੀ**
ਦਰਸ਼ਨ,ਝਲਕ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਣਾ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਲੀਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ

ਸਬਦ	**ਗਿਆਨ**	**ਗੁਰ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਗਿਆਨੀ**	**ਹੈ।**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਜਾਨਣ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮਤਿ	**ਨਿਹਚਲ**	**ਪੂਰਨ**	**ਪ੍ਰਗਾਸ**	**ਰਿਦੈ**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ	ਅਚਲ,ਸਥਿਰ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਚਾਨਣ,ਪ੍ਰਕਾਸ਼	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਮਾਨੈ	**ਮਨ**	**ਮਾਨੇ**	**ਉਨਮਨ**	**ਉਨਮਾਨੀ**	**ਹੈ।**
ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਲੈਂਦਾ	ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਮੰਨ ਜਾਂਦਾ	ਵਿਆਕੁਲ,ਉਤਸੁਕ	ਸਮਝਾਉਣ ਤੇਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਬਿਸਮੈ	**ਬਿਸਮ**	**ਅਸ੍ਚਰਜੈ**	**ਅਸ੍ਚਰਜਮੈ**
ਅਸਚਰਜ ਤੋਂ	ਅਸਚਰਜ	ਅਦਭੁਤ,ਅਜੀਬ	ਅਦਭੁਤ,ਅਜੀਬ

ਅਦਭੁਤ	**ਪਰਮਦਭੁਤ**	**ਗਤਿ**	**ਠਾਨੀ**	**ਹੈ॥੧੩੮॥**
ਅਸਚਰਜਮਈ	ਅਤਿਅੰਤਅਸਚਰਜਮਈ	ਦਸ਼ਾ,ਅਵਸਥਾ	ਬਣਾਈ,ਥਾਪੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	**ਪਰਮਜੋਤਿ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਸਤਿਰੂਪ**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਮੂਲ ਜੋਤ,ਪਰਮਾਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਸੱਚਾ ਸਰੂਪ

ਪੂਰਨ	**ਗਿਆਨ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਸਤਿਨਾਮ**	**ਹੈ।**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਸੱਚਾ ਨਾਮ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	**ਜੁਗਤਿ**	**ਸਤਿ**	**ਸਤਿ**	**ਗੁਰਮਤਿ**	**ਰਿਦੈ**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਤਰੀਕਾ,ਢੰਗ	ਸੱਚ,ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਸੱਚ,ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਪੂਰਨ	**ਸੇਵ**	**ਸਾਧਸੰਗਤਿ**	**ਬਿਸ੍ਰਾਮ**	**ਹੈ।**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਨੌਕਰੀ,ਟਹਿਲ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਟਿਕਣਾ,ਇਸਥਿਤ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	**ਪੂਜਾ**	**ਪਦਾਰਬਿੰਦ**	**ਮਧਕਰ**	**ਮਨ**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਉਪਾਸ਼ਨਾ,ਅਰਚਨਾ	ਕਮਲ ਰੂਪੀ ਚਰਨ	ਭੌਰਾ,ਭ੍ਰਮਰ	ਚਿਤ,ਜੀਅ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ	**ਪੂਰਨ**	**ਹੁਇ**	**ਕਾਮ**	**ਨਿਹਕਾਮ**	**ਹੈ।**
ਪਿਆਰ ਸੁਆਦ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਹੋਏ,ਹੋਵੇ	ਇੱਛਾ,ਲਾਲਸਾ	ਇੱਛਾ ਮੁਕਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਗੁਰ**	**ਪੂਰਨ**	**ਪਰਮ**	**ਨਿਧਿ**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ	ਖਜ਼ਾਨਾ

ਪੂਰਨ	**ਪ੍ਰਗਾਸ**	**ਬਿਸਮ**	**ਸਥਲ**	**ਧਾਮ**	**ਹੈ॥੧੩੯॥**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ	ਅਸਚਰਜਮਈ	ਅਸਥਾਨ,ਜਗ੍ਹਾ	ਸਥਾਨ,ਜਗ੍ਹਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਸਤੁਤਿ?	**ਉਪਮਾ**	**ਮਹਤਮ**	**ਮਹਿਮਾ**	**ਅਨੇਕ**
ਸਿਫ਼ਤ	ਤੁਲਨਾ,ਸਮਾਨਤਾ	ਮਹੱਤਵ,ਮਹਿਮਾ	ਵਡਿਆਈ,ਸ਼ੋਭਾ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

ਏਕ	**ਤਿਲ**	**ਕਥਾ**	**ਅਤਿ**	**ਅਗਮ**	**ਅਗਮ**	**ਹੈ।**
ਇਕ	ਰਤਾ ਭਰ,ਮਾਮੂਲੀ	ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ,ਵਿਆਖਿਆ	ਬਹੁਤ	ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਬੁਧਿ	**ਬਲ**	**ਬਚਨ**	**ਬਿਬੇਕ**	**ਜਉ**	**ਅਨੇਕ**	**ਮਿਲੇ**
ਅਕਲ,ਬੁੱਧੀ	ਤਾਕਤ,ਸ਼ਕਤੀ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਵਿਚਾਰ,ਗਿਆਨ	ਜੇ,ਜੇਕਰ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਮਿਲਣ

ਏਕ	**ਤਿਲ**	**ਆਦਿ**	**ਬਿਸਮਾਦਿ**	**ਕੈ**	**ਬਿਸਮ**	**ਹੈ।**
ਇਕ	ਰਤਾ ਭਰ,ਮਾਮੂਲੀ	ਕਦੀਮੀ,ਮੁਢਲਾ	ਅਸਚਰਜਤਾ	ਕਰਕੇ	ਅਸਚਰਜ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਏਕ	**ਤਿਲ**	**ਕੈ**	**ਅਨੇਕ**	**ਭਾਂਤਿ**	**ਨਿਹਕਾਂਤਿ**	**ਭਈ**
ਇਕ	ਰਤਾ ਭਰ	ਦਾ,ਦੀ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ,ਕਿਸਮ ਦੇ	ਕਰੂਪ	ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਅਬਿਗਤਿ	**ਗਤਿ**
ਜਿਸ ਦੀ ਗਤੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆ ਸਕੇ	ਮਹਿਮਾ,ਵਡਿਆਈ

ਗੁਰ	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਹੈ॥੧੪੧॥**
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦਰਸਨ	**ਜੋਤਿ**	**ਕੋ**	**ਉਦੋਤ**	**ਅਸਚਰਜਮੈ**
ਦੀਦਾਰ	ਰੂਹਾਨੀ ਰੌਸ਼ਨੀ	ਦਾ,ਦੀ	ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ	ਅਦਭੁਤ,ਅਜੀਬ

ਕਿੰਚਤ	**ਕਟਾਛ**	**ਕੈ**	**ਬਿਸਮ**	**ਕੋਟਿ**	**ਧਿਆਨ**	**ਹੈ।**
ਕੁਝ ਕੁ,ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਦਾ,ਦੇ	ਅਸਚਰਜ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ	

ਮੰਦ	**ਮੁਸਕਾਨਿ**	**ਬਾਨਿ**	**ਪਰਮਦਭੁਤਿ**	**ਗਤਿ**
ਮੱਠੀ-ਮੱਠੀ,ਹਲਕੀ-ਹਲਕੀ	ਮੁਸਕਰਾਉਣਾ	ਸੁਭਾ,ਆਦਤ	ਅਤਿਅੰਤ ਅਸਚਰਜਮਈ	ਦਸ਼ਾ,ਅਵਸਥਾ

ਮਧੁਰ	**ਬਚਨ**	**ਕੈ**	**ਥਕਤ**	**ਕੋਟਿ**	**ਗਿਆਨ**	**ਹੈ।**
ਰਸੀਲੀ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਕਰਕੇ	ਥਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਕਰੋੜਾਂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਏਕ	**ਉਪਕਾਰ**	**ਕੇ**	**ਬਿਥਾਰ**	**ਕੋ**	**ਨ**	**ਪਾਰਾਵਾਰੁ**
ਇਕ	ਭਲਾਈ,ਨੇਕੀ	ਦੇ,ਦਾ	ਵਿਸਥਾਰ,ਫੈਲਾਉ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ	ਨਹੀਂ	ਅੰਤ,ਸੀਮਾਵਾਂ

ਕੋਟਿ	ਉਪਕਾਰ	ਸਿਮਰਨ	ਉਨਮਾਨ	ਹੈ।
ਕਰੋੜਾਂ	ਭਲਾਈ,ਨੇਕੀ	ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਧਿਆਨ,ਵਿਚਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦਇਆਨਿਧਿ	ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ	ਸੁਖਨਿਧਿ	ਸੋਭਾਨਿਧਿ
ਦਇਆ ਦੇ ਭੰਡਾਰ	ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ	ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ	ਸੋਭਾ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨਾ(ਪਰਮਾਤਮਾ)

ਮਹਿਮਾ	ਨਿਧਾਨ	ਗੰਮਿਤਾ	ਨ	ਕਾਹੂ	ਆਨ	ਹੈ॥੧੪੨॥
ਵਡਿਆਈ	ਖਜ਼ਾਨਾ	ਪਹੁੰਚ,ਸਮਝ,ਸੂਝ	ਨਹੀਂ	ਕਿਸੇ,ਕਿਸੀ	ਦੂਸਰਾ,ਹੋਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਆਦਿ	ਬਾਦਿ	ਪਰਮਾਦਿ	ਬਿਖੈ
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਦੀਮੀ,ਮੁਢਲਾ	ਨਿਰਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ	ਸਭ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ	ਅੰਦਰ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਅੰਤ	ਬਿਸਮ	ਅਨੰਤ	ਮੈ।
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਸੀਮਾ,ਹੱਦ	ਅਸਚਰਜ,ਹੈਰਾਨ	ਸੀਮਾ ਰਹਿਤ	ਵਿਚ

ਕੋਟਿ	ਪਾਰਾਵਾਰ	ਪਾਰਾਵਾਰੁ	ਨ	ਅਪਾਰ	ਪਾਵੈ
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਸਮੁੰਦਰ,ਸਾਗਰ	ਅੰਤ,ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਹੱਦ	ਨਹੀਂ	ਸੀਮਾ ਰਹਿਤ	ਪਾ ਸਕਦੇ

ਥਾਹ	ਕੋਟਿ	ਥਕਤ	ਅਥਾਹ	ਅਪਰਜੰਤ	ਮੈ।
ਅੰਤ,ਪਾਰ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਥੱਕ ਜਾਂਦੇ	ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ	ਹੱਦ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਵਿਚ

ਅਬਿਗਤਿ	ਗਤਿ	ਅਤਿ
ਜਿਸ ਦੀ ਗਤੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆ ਸਕੇ	ਮਹਿਮਾ,ਵਡਿਆਈ	ਬਹੁਤ

ਅਗਮ	ਅਗਾਧਿ	ਬੋਧਿ
ਅਪਹੁੰਚ	ਅਥਾਹ	ਗਿਆਨ,ਸਮਝ

ਗੰਮਿਤਾ	ਨ	ਗਿਆਨ	ਧਿਆਨ
ਪਹੁੰਚ,ਸਮਝ	ਨਹੀਂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਸਿਮਰਨ

ਸਿਮਰਨ	ਮੰਤ	ਮੈ।
ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਦਾ ਜਾਪ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਵਿਚ

ਅਲਖ	ਅਭੇਵ	ਅਪਰੰਪਰ	ਦੇਵਾਧਿ	ਦੇਵ
ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਭੇਦ ਰਹਿਤ	ਅਪਾਰ,ਅਸੀਮ	ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ	ਦੇਵਤੇ

ਕਬਿੱਤ ਸਵੱਯੇ

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਸ਼ਬਦਾਰਥ

ਅਤੇ

ਵਿਆਖਿਆ

ਡਾ. ਓਅੰਕਾਰ ਸਿੰਘ

ਸਹਜ	ਸਮਾਧਿ
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਸੁਕ੍ਰਿਤ	ਭੂਮਿ
ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਮ	ਪ੍ਰਿਥਵੀ,ਧਰਤੀ

ਚਿਤ	ਚਿਤਵਤ	ਫਲ	ਪ੍ਰਾਪਤਿ	ਉਧਾਰ	ਹੈ।
ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ	ਲਾਭ,ਲਾਹਾ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ	ਮੁਕਤੀ,ਛੁਟਕਾਰਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਜਰ	ਕਪਾਟ	ਖੁਲੇ	ਹਾਟ	ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਮੈ
ਬਹੁਤ ਸਖਤ	ਕਿਵਾੜ,ਦੁਆਰੇ	ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ	ਦੁਕਾਨ,ਹੱਟੀ	ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਵਿਚ

ਸਬਦ	ਸੁਰਤਿ	ਲਾਭ	ਰਤਨ	ਬਿਉਹਾਰ ਹੈ।
ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼	ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਮੁਨਾਫ਼ਾ,ਫਾਇਦਾ	ਹੀਰੇ,ਜਵਾਹਰ(ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ)	ਵਪਾਰ,ਵਿਹਾਰ

ਸਾਧੂਸੰਗਿ	ਬ੍ਰਹਮ	ਸਥਾਨ	ਗੁਰਦੇਵ	ਸੇਵ
ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਈਸ਼ਵਰ,ਪਰਮਾਤਮਾ	ਜਗ੍ਹਾ,ਥਾਂ	ਦੇਵ ਰੂਪ ਸਤਿਗੁਰੂ	ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ

ਅਲਖ	ਅਭੇਵ	ਪਰਮਾਰਥ	ਆਚਾਰ	ਹੈ।
ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਭੇਦ ਰਹਿਤ	ਈਸ਼ਵਰੀ ਗਿਆਨ	ਕਰਣੀ,ਕਰਤਵ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਫਲ	ਸੁਖੇਤ	ਹੇਤ	ਬਨਤ	ਅਮਿਤਿ	ਲਾਭ
ਕਾਮਯਾਬ	ਸੁਹਣਾ ਖੇਤ,ਸੁੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ	ਕਾਰਣ	ਬਣਦਾ ਹੈ	ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਣਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਫਾਇਦਾ

ਸੇਵਕ	ਸਹਾਈ	ਬਰਦਾਈ	ਉਪਕਾਰ	ਹੈ॥੧੨੬॥
ਸ਼ਰਧਾਲੂ,ਭਗਤ	ਮੱਦਦਗਾਰ,ਸਹਾਇਕ	ਵਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ,ਵਰਦਾਤਾ	ਭਲਾਈ,ਨੇਕੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਸਾਧ	ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ	ਨਿਧਾਨ	ਪਾਨ
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਫਕੀਰ,ਦਰਵੇਸ਼	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਪੀਣਾ

ਕਾਲ	ਮੈ	ਅਕਾਲ	ਕਾਲ	ਬਿਆਲ	ਬਿਖੁ	ਮਾਰੀਐ।
ਸਮਾਂ	ਵਿਚ	ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਮੌਤ	ਸੱਪ	ਜ਼ਹਿਰ	ਮਾਰ ਲੈਂਦਾ,ਨਾਸ਼ ਕਰ ਲੈਂਦਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਸਾਧ	ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ	ਨਿਧਾਨ	ਪਾਨ
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਫਕੀਰ,ਦਰਵੇਸ਼	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਪੀਣਾ

ਕੁਲ	ਅਕੁਲੀਨ	ਭਏ	ਦੁਬਿਧਾ	ਨਿਵਾਰੀਐ ।
ਵੰਸ਼,ਖਾਨਦਾਨ	ਕੁਲ ਰਹਿਤ	ਹੋ ਗਏ	ਦੁਚਿੱਤੀ,ਮਨ ਦੀ ਡਾਂਵਾਡੋਲਤਾ	ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ,ਹਟਦੀ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਸਾਧ	ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ	ਨਿਧਾਨ	ਪਾਨ
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਫਕੀਰ,ਦਰਵੇਸ਼	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਪੀਣਾ

ਸਹਜ	ਸਮਾਧਿ
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਨਿਜ	ਆਸਨ	ਕੀ	ਤਾਰੀਐ ।
ਆਤਮ ਸਰੂਪ	ਟਿਕਾਣਾ	ਦਾ,ਦੀ,ਏ	ਸਮਾਧੀ ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,ਤਾੜੀ ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਸਾਧ	ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ	ਪਰਮਪਦ
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਫਕੀਰ,ਦਰਵੇਸ਼	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਉੱਚੀ/ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ ਅਵਸਥਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਪੰਥ	ਅਬਿਗਤ
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਰਸਤਾ	ਜਿਸ ਦੀ ਗਤੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆ ਸਕੇ

ਗਤਿ	ਨਿਆਰੀ	ਹੈ॥੧੨੭॥
ਰੀਤੀ,ਪਰੰਮਪਰਾ,ਮਰਿਯਾਦਾ	ਨਿਰਾਲੀ,ਅਨੋਖੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਹਜ	ਸਮਾਧਿ
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਸਖਾ	ਮਿਲਾਪ
ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਮਿੱਤਰ,ਦੋਸਤ,ਸੰਗੀ	ਮੇਲ,ਸੰਗ

ਗਗਨ	ਘਟਾ	ਘਮੰਡ	ਜੁਗਤਿ	ਕੈ	ਜਾਨੀਐ ।
ਅਕਾਸ਼,ਅੰਬਰ	ਬੱਦਲ,ਮੇਘ	ਇਕੱਠ	ਇਕੱਠ,ਸੰਗਮ,ਮਿਲਾਪ	ਦੁਆਰਾ	ਜਾਣ ਲਵੋ

ਸਹਜ	ਸਮਾਧਿ
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਕੀਰਤਨ	ਗੁਰ	ਸਬਦ	ਕੈ
ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕੀਰਤੀ ਗਾਉਣਾ	ਗੁਰੂ	ਵਾਕ,ਬਾਣੀ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਅਨਹਦ	**ਨਾਦ**	**ਗਰਜਤ**	**ਉਨਮਾਨੀਐ।**
ਦੋਨਾਂ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਾਦ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਗਰਜਿਆ ਹੋਇਆ	ਸਮਝਣਾ,ਵਿਚਾਰਨਾ

ਸਹਜ	**ਸਮਾਧਿ**	**ਸਾਧਸੰਗਤਿ**	**ਜੋਤੀ**	**ਸਰੂਪ**
ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ	ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼(ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ)	ਉਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ

ਦਾਮਨੀ	**ਚਮਤਕਾਰ**	**ਉਨਮਨ**	**ਮਾਨੀਐ।**
ਬਿਜਲੀ,ਵਿਧੁਤ	ਲਿਸ਼ਕ,ਚਮਕ	ਵਿਆਕੁਲ,ਉਤਸੁਕ	ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ,ਪਰਵਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਸਹਜ	**ਸਮਾਧਿ**
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ

ਲਿਵ	**ਨਿਝਰ**	**ਅਪਾਰ**	**ਧਾਰ**
ਬਿਰਤੀ,ਧਿਆਨ	ਇਕ ਰਸ,ਲਗਾਤਾਰ	ਨਿਰੰਤਰ,ਅਤੁੱਟ	ਤਤੀਹਰੀ,ਧਰਾਲ

ਬਰਖਾ	**ਅੰਮ੍ਰਿਤ**	**ਜਲ**	**ਸਰਬ**	**ਨਿਧਾਨੀਐ॥੧੨੯॥**
ਬਾਰਸ਼,ਮੀਂਹ	ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਪਾਣੀ,ਆਬ	ਸਭ,ਸਾਰਾ	ਖਜ਼ਾਨੇ,ਭੰਡਾਰ(ਬਹੁਵਚਨ)

ਜੈਸੇ	**ਤਉ**	**ਗੋਬੰਸ**	**ਤਿਨ**	**ਖਾਇ**	**ਦੁਹੇ**	**ਗੋਰਸ**	**ਦੈ**
ਜਿਵੇਂ,ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ,ਪ੍ਰਕਾਰ	ਗਊਆਂ	ਤਿਨਕੇ,ਘਾਹ	ਖਾਕੇ	ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ	ਗਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ	ਦਿੰਦੀਆਂ

ਗੋਰਸ	**ਅਉਟਾਏ**	**ਦਧਿ**	**ਮਾਖਨ**	**ਪ੍ਰਗਾਸ**	**ਹੈ।**
ਗਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ	ਉਬਾਲਣਾ	ਦਹੀਂ	ਮੱਖਣ,ਦਹੀਂ	ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਊਖ	**ਮੈ**	**ਪਿਊਖ**	**ਤਨ**	**ਖੰਡ**	**ਖੰਡ**	**ਕੇ**	**ਪਰਾਏ**
ਕਮਾਦ,ਗੰਨਾ	ਵਿਚ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰਗਾ ਰਸ	ਸਰੀਰ,ਦੇਹ	ਟੁਕੜਾ	ਟੁਕੜਾ	ਦੇ,ਦਾ,ਦੀ	ਪੀੜਿਆਂ

ਰਸ	**ਕੇ**	**ਅਉਟਾਏ**
ਫੁਲਾਂ ਦਾ ਸਤ	ਦੇ,ਦਾ	ਉਬਾਲਣਾ

ਖਾਂਡ	**ਮਿਸਰੀ**	**ਮਿਠਾਸ**	**ਹੈ।**
ਚੀਨੀ,ਮਿੱਠਾ	ਖੰਡ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਕੇ ਜਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਤਹਿਦਾਰ ਵੱਡਾ ਟੁੱਕੜਾ	ਮਿੱਠੇ ਪਦਾਰਥ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚੰਦਨ	**ਸੁਗੰਧ**	**ਸਨਬੰਧ**	**ਕੈ**	**ਬਨਾਸਪਤੀ**
ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਚੰਗੀ ਮਹਿਕ	ਮੇਲ,ਸੰਗਤ,ਰਿਸ਼ਤਾ	ਕਰਕੇ	ਬ੍ਰਿਛ-ਬੂਟੇ ਆਦਿ

ਢਾਕ	**ਅਉ**	**ਪਲਾਸ**	**ਜੈਸੇ**	**ਚੰਦਨ**	**ਸੁਬਾਸ**	**ਹੈ।**
ਢੱਕ,ਪਲਾਹ,ਇਕ ਪੌਦਾ	ਅਤੇ	ਢੱਕ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਜਿਵੇਂ	ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਖੁਸ਼ਬੂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਾਧੁਸੰਗਿ	**ਮਿਲਤ**	**ਸੰਸਾਰੀ**	**ਨਿਰੰਕਾਰੀ**	**ਹੋਤ**
ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਮਿਲਿਆਂ,ਮਿਲਣ ਨਾਲ	ਦੁਨੀਆਦਾਰ	ਨਿਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ	ਹੋਣਾ

ਗੁਰਮਤਿ	**ਪਰਉਪਕਾਰ**	**ਕੇ**	**ਨਿਵਾਸ**	**ਹੈ॥੧੨੯॥**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਤ	ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ	ਵਾਸਾ,ਟਿਕਾਉ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਮਿਸਟਾਨਿ**	**ਪਾਨ**	**ਸੁਧਾਰਸ**
ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਮਿਠਾਈ,ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਿੱਠਾ ਹੋਵੇ	ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਦਾਰਥ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸੁਆਦ

ਪੁਜਸਿ	**ਨ**	**ਸਾਧ**	**ਮੁਖ**	**ਮਧੁਰ**	**ਬਚਨ**	**ਕਉ।**
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ	ਨਹੀਂ	ਮਹਾਤਮਾ,ਫਕੀਰ	ਮੂੰਹ	ਰਸੀਲੀ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਨੂੰ

ਸੀਤਲ	**ਸੁਗੰਧ**	**ਚੰਦ**	**ਚੰਦਨ**	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਕੋਟਿ**
ਠੰਡਾ,ਸਰਦ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਚੰਗੀ ਮਹਿਕ	ਚੰਦਰਮਾ,ਚੰਨ	ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ

ਪੁਜਸਿ	**ਨ**	**ਸਾਧ**	**ਮਤਿ**	**ਨਿਮ੍ਰਤਾ**	**ਸਚਨ**	**ਕਉ।**
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ	ਨਹੀਂ	ਮਹਾਤਮਾ,ਫਕੀਰ	ਗਿਆਨ,ਉਪਦੇਸ਼	ਨਿਮਰ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ	ਰਮਿਆ ਹੋਇਆ	ਨੂੰ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਕਾਮਧੇਨ**	**ਅਉ**	**ਕਲਪਤਰ**
ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਸਰਬ ਇੱਛਾ ਪੂਰਕ ਇਕ ਗਾਂ	ਅਤੇ	ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਕਾਲਪਿਤ ਦਰਖਤ

ਪੁਜਸਿ	**ਨ**	**ਕਿੰਚਤ**	**ਕਟਾਛ**	**ਕੇ**	**ਰਚਨ**	**ਕਉ।**
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ	ਨਹੀਂ	ਕੁਝ ਕੁ,ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਦੇ,ਦਾ	ਰਚੀ ਗਈ ਵਸਤੂ	ਨੂੰ

ਸਰਬ	**ਨਿਧਾਨ**	**ਫਲ**	**ਸਕਲ**	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਕੋਟਿ**
ਸਭ,ਸਾਰਾ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਸ਼ੁਭ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮ	ਸਬ,ਤਮਾਮ	ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ

ਪੁਜਸਿ	**ਨ**	**ਪਰਉਪਕਾਰ**	**ਕੇ**	**ਖਚਨ**	**ਕਉ॥੧੩੦॥**
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ	ਨਹੀਂ	ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ	ਦੇ,ਦਾ	ਰੁਝਣਾ,ਪਰਵਿਰਤ ਹੋਣਾ	ਨੂੰ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਰੂਪ**	**ਰੰਗ**	**ਅੰਗ**	**ਅੰਗ**	**ਛਬਿ**
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ,ਹੁਸਨ	ਵਰਣ	ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ)	ਭਾਗ	ਸੁੰਦਰਤਾ,ਆਭਾ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਸ੍ਵਾਦ	ਰਸ	ਬਿੰਜਨਾਦ	ਕੈ।
ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਸੁਆਦ,ਰਸ	ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਸੁਆਦ	ਪਕਵਾਨ ਆਦਿ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਕੋਟਿ	ਬਾਸਨਾ	ਸੁਬਾਸ	ਰਸਿ
ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਸੁਗੰਧੀ,ਖੁਸ਼ਬੂ	ਸੁੰਦਰ ਵਾਸ਼ਨਾ	ਆਨੰਦ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਕੋਟਿ	ਰਾਗ	ਨਾਦ	ਬਾਦ	ਕੈ।
ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਬਾਜਾ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਯੰਤਰ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਕੋਟਿ	ਰਿਧਿ	ਸਿਧਿ	ਨਿਧਿ	ਸੁਧਾ
ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਰਿਧੀਆਂ,ਸਫਲਤਾਵਾਂ	ਕਰਾਮਾਤੀ ਸ਼ਕਤੀ	ਨੌਂ ਨਿਧੀਆਂ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ

ਕੋਟਿਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਗਿਆਨ	ਧਿਆਨ	ਕਰਮਾਦਿ	ਕੈ।
ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਕਰਮ ਆਦਿ(ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਸੰਸਕਾਰ)	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਸਗਲ	ਪਦਾਰਥ	ਹੁਇ	ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਗੁਨ
ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਵਡਮੁੱਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ	ਹੋਵੇ,ਹੋਏ	ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਗੁਣਾਂ

ਪੁਜਸਿ	ਨ	ਧਾਮ	ਉਪਕਾਰ	ਬਿਸਮਾਦਿ	ਕੈ॥੧੩੧॥
ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ	ਨਹੀਂ	ਅਵਸਥਾ,ਦਿਸ਼ਾ	ਭਲਾਈ,ਨੇਕੀ	ਅਲੌਕਿਕ ਆਨੰਦ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਅਜਯਾ	ਅਧੀਨ	ਤਾਕੈ	ਪਰਮ	ਪਵਿਤ੍ਰ	ਭਈ
ਬਕਰੀ	ਨਮਰ,ਹਲੀਮ	ਉਸਦੇ ਵਿਚ	ਅਤਿਅੰਤ,ਹਦ ਦਰਜ਼ੇ ਦੀ	ਪੁਨੀਤ,ਪਾਵਨ	ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਗਰਬ	ਕੈ	ਸਿੰਘ	ਦੇਹ	ਮਹਾ	ਅਪਵਿਤ੍ਰ	ਹੈ।
ਹੰਕਾਰ,ਅਭਿਮਾਨ	ਕਰਕੇ	ਸ਼ੇਰ,ਸਾਰਦੂਲ	ਸਰੀਰ,ਤਨ	ਬਹੁਤ,ਬਾਹਲਾ	ਅਸ਼ੁੱਧ,ਨਾਪਾਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮੋਨਿ	ਬ੍ਰਤ	ਗਹੇ	ਜੈਸੇ	ਊਖ	ਮੈ	ਪਯੂਖ	ਰਸ
ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ	ਵਰਤ	ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਿਆਂ	ਜਿਵੇਂ	ਗੰਨਾ,ਕਮਾਤ	ਵਿਚ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਮਈ	ਫੁਲਾਂ ਦਾ ਸਤ

ਬਾਸ	ਬਕਬਾਨੀ	ਕੈ	ਸੁਗੰਧਤਾ	ਨ	ਸਿਤ੍ਰ	ਹੈ।
ਬਾਂਸ,ਵੰਝ	ਰੋਲਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ	ਕਰਕੇ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਚੰਗੀ ਮਹਿਕ	ਨਹੀਂ	ਠੰਡਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮੂਲ	ਹੋਇ	ਮਜੀਠ
ਜੜ੍ਹ	ਹੋਵੇ,ਹੋਏ	ਇਕ ਵੇਲ ਜਿਸ ਦੀ ਜੜ ਅਤੇ ਡੰਡੀ ਵਿਚੋਂ ਲਾਲ ਰੰਗ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ

ਰੰਗ	**ਸੰਗ**	**ਸੰਘਾਤੀ**	**ਭਏ**
ਵਰਣ ਲਾਲ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ ਆਦਿ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਸੰਗੀ,ਸਾਥੀ	ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਫੂਲ	**ਹੋਇ**	**ਕੁਸੰਭ**
ਫੁੱਲ,ਪੁਸ਼ਪ	ਹੋਵੇ	ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾਫੁੱਲ ਜਿਸ ਦਾ ਰੰਗ ਕੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਰੰਗ	**ਚੰਚਲ**	**ਚਰਿਤ੍ਰ**	**ਹੈ।**
ਵਰਣ ਲਾਲ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ ਆਦਿ	ਅਸਥਿਰ,ਉਤਰ ਜਾਣ ਵਾਲਾ	ਕੌਤਕ,ਲੀਲ੍ਹਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	**ਹੀ**	**ਅਸਾਧ**	**ਸਾਧ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਮਾੜਾ,ਜੋ ਸਾਧ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ	ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ

ਦਾਦਰ	**ਅਉ**	**ਮੀਨ**	**ਗਤਿ**
ਡੱਡੂ,ਮੇਂਡਕ	ਅਤੇ	ਮਛਲੀ,ਮੱਛੀ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਗੁਪਤ	**ਪ੍ਰਗਟ**	**ਮੋਹ**
ਅਪ੍ਰਗਟ,ਗੁਝਾ,ਛਿਪਿਆ ਹੋਇਆ	ਪਰਤੱਖ,ਜ਼ਾਹਿਰ	ਸਨੇਹ,ਪਰੀਤ

ਦ੍ਰੋਹ	**ਕੈ**	**ਬਚਿਤ੍ਰ**	**ਹੈ॥੧੩੨॥**
ਛਲ,ਕਪਟ	ਕਰਕੇ	ਵਿਲੱਖਣ,ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਧਿਆਨ**	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਗਿਆਨ**
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਸੰਪੂਰਨ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਬੋਧ,ਸਮਝ

ਪੂਰਨ	**ਭਗਤਿ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਉਪਦੇਸ**	**ਹੈ।**
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਭਗਤੀ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਸਿਖਿਆ,ਸਿਧਾਂਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਜਲੁ**	**ਆਪਾ**	**ਖੋਇ**	**ਬਰਨ**	**ਬਰਨ**	**ਮਿਲੈ**
ਜਿਵੇਂ	ਪਾਣੀ,ਆਬ	ਆਪਣਾ ਆਪ	ਗੁਆ ਕੇ	ਰੰਗ	ਰੰਗ	ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ

ਤੈਸੇ	**ਹੀ**	**ਬਿਬੇਕੀ**	**ਪਰਮਾਤਮ**	**ਪ੍ਰਵੇਸ**	**ਹੈ।**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਵਿਚਾਰਵਾਨ,ਗਿਆਨਵਾਨ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਾਰਸ	**ਪਰਸਿ**	**ਜੈਸੇ**	**ਕਨਿਕ**	**ਅਨਿਕ**	**ਧਾਤੁ**
ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਪਰਸਕੇ,ਛੂਹਕੇ	ਜਿਵੇਂ	ਸੋਨਾ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ

ਚੰਦਨ	**ਬਨਾਸਪਤੀ**	**ਬਾਸਨਾ**	**ਅਵੇਸ**	**ਹੈ।**
ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਬ੍ਰਿਛ-ਬੂਟੇ ਆਦਿ	ਸੁਗੰਧੀ,ਖੁਸ਼ਬੂ	ਲਗਨ,ਜੋਸ਼	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਘਟਿ	**ਘਟਿ**	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਜੋਤਿ**	**ਓਤਿਪੋਤਿ**
ਸਰੀਰ,ਦੇਹ	ਸਰੀਰ,ਦੇਹ	ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼,ਨੂਰ	ਗੁੰਦਿਆ ਹੋਇਆ

ਭਾਵਨੀ	**ਭਗਤਿ**	**ਭਾਇ**	**ਆਦਿ**	**ਕਉ**	**ਅਦੇਸ**	**ਹੈ॥੧੩੩॥**
ਸ਼ਰਧਾ,ਭਰੋਸਾ	ਭਗਤੀ	ਭਾਵਨਾ,ਖਿਆਲ	ਕਦੀਮੀ,ਮੁਢਲਾ	ਨੂੰ	ਨਮਸਕਾਰ,ਪ੍ਰਣਾਮ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਕਰਪੂਰ**	**ਮੈ**	**ਉਡਤ**	**ਕੋ**	**ਸੁਭਾਉ**	**ਤਾਤੇ**
ਜਿਵੇਂ	ਕਪੂਰ	ਵਿਚ	ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਸੁਭਾਅ,ਆਦਤ	ਇਸ ਕਰਕੇ

ਅਉਰ	**ਬਾਸਨਾ**	**ਨ**	**ਤਾਕੈ**	**ਆਗੈ**	**ਠਹਰਾਵਈ।**
ਅਤੇ	ਸੁਗੰਧੀ,ਖੁਸ਼ਬੂ	ਨਹੀਂ	ਉਸਦੇ	ਮੂਹਰੇ,ਅੱਗੇ	ਟਿਕਦਾ,ਠਹਿਰਦਾ

ਚੰਦਨ	**ਸੁਬਾਸ**	**ਕੈ**	**ਸੁਬਾਸਨਾ**	**ਬਨਾਸਪਤੀ**
ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਸੁੰਦਰ ਵਾਸ਼ਨਾ	ਕਰਕੇ	ਸੁੰਦਰ ਵਾਸ਼ਨਾ	ਬ੍ਰਿਛ-ਬੂਟੇ ਆਦਿ

ਤਾਹੀ	**ਤੇ**	**ਸੁਗੰਧਤਾ**	**ਸਕਲ**	**ਮੈ**	**ਸਮਾਵਈ।**
ਇਸ ਕਰਕੇ	ਕੋਲੋਂ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਮਹਿਕ	ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਵਿਚ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਜੈਸੇ	**ਜਲ**	**ਮਿਲਤ**	**ਸ੍ਰਬੰਗ**	**ਸੰਗ**	**ਰੰਗੁ**	**ਰਾਖੈ**
ਜਿਵੇਂ	ਪਾਣੀ,ਆਬ	ਮਿਲਕੇ	ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਵਰਣ	ਰੱਖਦਾ,ਅਪਨਾ ਲੈਂਦਾ

ਅਗਨ	**ਜਰਾਇ**	**ਸਬ**	**ਰੰਗਨੁ**	**ਮਿਟਾਵਈ।**
ਬੈਸੰਤਰ,ਅੱਗ	ਜਲਾ ਕੇ,ਸਾੜਕੇ	ਸਾਰੇ,ਤਮਾਮ	ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ	ਮਿਟਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਜੈਸੇ	**ਰਵਿ**	**ਸਸਿ**	**ਸਿਵ**	**ਸਕਤ**	**ਸੁਭਾਵ**	**ਗਤਿ**
ਜਿਵੇਂ	ਸੂਰਜ	ਚੰਨ,ਚੰਦ੍ਰਮਾ	ਕਲਿਆਣਕਾਰ	ਬਲ,ਸਮਰੱਥਾ	ਸੁਭਾਅ,ਆਦਤ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਸੰਜੋਗੀ	**ਬਿਓਗੀ**	**ਦ੍ਰਿਸਟਾਤੁ**	**ਕੈ**	**ਦਿਖਾਵਈ॥੧੩੪॥**
ਸੰਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ,ਮੇਲੀ	ਵਿਯੋਗੀ	ਉਦਾਹਰਣ,ਮਿਸਾਲ	ਦੁਆਰਾ,ਰਾਹੀਂ	ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਦਰਸ**	**ਧਿਆਨ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਦਰਸ਼ਨ,ਝਲਕ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਸਬਦ**	**ਗਿਆਨ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਜਾਂ ਬਾਣੀ	ਬੋਧ,ਸਮਝ

ਸਸਤ੍ਰ	**ਸਨਾਹ**
ਹਥਿਆਰ,ਅਸਲਾ	ਸੰਜੋਅ,ਕਵੱਚ

ਪੰਚ	**ਦੂਤ**	**ਬਸਿ**	**ਆਏ**	**ਹੈ।**
ਪੰਜ	ਵਿਕਾਰ(ਕਾਮ,ਕ੍ਰੋਧ,ਲੋਭ,ਮੋਹ,ਹੰਕਾਰ)	ਵਸ ਵਿਚ,ਅਧੀਨ	ਆਉਣਾ,ਆ ਕੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਚਰਨ**	**ਰੇਨ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਪੈਰ,ਪਾਦ	ਧੂੜ,ਖਾਕ,ਮਿੱਟੀ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਸਰਨਿ**	**ਧੇਨ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਓਟ	ਧਾਰਣ ਕਰਕੇ

ਕਰਮ	**ਭਰਮ**	**ਕਟਿ**
ਕਰਮਕਾਂਡਾ ਵਾਲੇ ਸੰਸਕਾਰ	ਵਹਿਮ,ਸੰਸਾ	ਨਿਵਿਰਤ ਕਰਕੇ

ਅਭੈ	**ਪਦ**	**ਪਾਏ**	**ਹੈ।**
ਨਿਡਰ,ਨਿਰਭੈ	ਸਥਾਨ,ਦਰਜਾ	ਪਾ ਲੈਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਬਚਨ**	**ਲੇਖ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਲਿਖਣ ਕਰਕੇ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ**	**ਸੇਵਕ**	**ਭੇਖ**
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸ਼ਰਧਾਲੂ,ਭਗਤ	ਸਰੂਪ,ਸ਼ਕਲ

ਅਛਲ	**ਅਲੇਖ**	**ਪ੍ਰਭੁ**	**ਅਲਖ**	**ਲਖਾਏ**	**ਹੈ।**
ਛਲ ਰਹਿਤ	ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਲਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਸਾਧਸੰਗ**	**ਗੋਸਟਿ**	**ਪ੍ਰੇਮ**	**ਪ੍ਰਸੰਗ**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿਖ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਵਿਚਾਰ,ਚਰਚਾ	ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ	ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ,ਬਾਰੇ

ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ	**ਨਿਰੰਤਰੀ**	**ਕੈ**	**ਸਹਜ**	**ਸਮਾਏ ਹੈ॥੧੩੫॥**
ਨਿਮਰ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ,ਹਲੀਮੀ	ਇਕ ਰਸ	ਕਰਕੇ	ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਜੈਸੇ	**ਤਉ**	**ਮਜੀਠ**
ਜਿਸ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਇਕ ਵੇਲ ਜਿਸ ਦੀ ਜੜ ਅਤੇ ਡੰਡੀ ਵਿਚੋਂ ਲਾਲ ਰੰਗ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ

ਬਸੁਧਾ	**ਸੈ**	**ਖੋਦਿ**	**ਕਾਢੀਅਤ**
ਪ੍ਰਿਥਵੀ,ਭੂਮੀ	ਵਿੱਚੋਂ,ਤੋਂ	ਖੋਦ ਕੇ,ਪੁੱਟ ਕੇ	ਕੱਢੀਦਾ ਹੈ

ਅੰਬਰ	**ਸੁਰੰਗ**	**ਭਏ**	**ਸੰਗੁ**	**ਨ**	**ਤਜਤ**	**ਹੈ।**
ਕਪੜਾ,ਬਸਤਰ	ਸੋਹਣਾ ਰੰਗ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਸਾਥ	ਨਹੀਂ	ਤਿਆਗਦਾ,ਛੱਡਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇਂ	**ਤਉ**	**ਕਸੁੰਭ**
ਜਿਸ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਇਕ ਫਲ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਤੁਰੀਆਂ ਕੇਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰੰਗ ਭੜਕੀਲਾ ਲਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਤਜਿ	**ਮੂਲ**	**ਫੂਲ**	**ਆਨੀਅਤ**
ਤਿਆਗਕੇ,ਛੱਡਕੇ	ਜੜ੍ਹ	ਪੁਸ਼ਪ,ਫੁੱਲ	ਲਿਆਂਦੀ

ਜਾਨੀਅਤ	**ਸੰਗੁ**	**ਛਾਡਿ**	**ਤਾਹੀ**	**ਭਜਤ**	**ਹੈ।**
ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ	ਸਾਥ	ਛੱਡਕੇ,ਤਿਆਗ ਕੇ	ਇਸੇ ਕਰਕੇ	ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ,ਦੌੜ ਜਾਂਦਾ	

ਅਰਧ	**ਉਰਧ**	**ਮੁਖ**	**ਸਲਿਲ**	**ਸੁਚੀ**	**ਸੁਭਾਉ**
ਹੇਠਾਂ,ਨੀਚੇ	ਉਪਰ	ਮੂੰਹ	ਪਾਣੀ,ਜਲ	ਅਗਨੀ,ਅੱਗ	ਸੁਭਾਅ,ਆਦਤ

ਤਾਂਤੇ	**ਸੀਤ**	**ਤਪਤਿ**	**ਮਲ**	**ਅਮਲ**	**ਸਜਤ**	**ਹੈ।**
ਇਸ ਕਰਕੇ	ਠੰਡਾ,ਸਰਦ	ਗਰਮ,ਤਪੀ ਹੋਈ	ਮੈਲ,ਗੰਦਗੀ	ਮਲ ਰਹਿਤ,ਸਵੱਛ	ਸੁਹਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ	

ਗੁਰਮਤਿ	**ਦੁਰਮਤਿ**	**ਊਚ**	**ਨੀਚ**	**ਨੀਚ**	**ਊਚ**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ	ਭੈੜੀ ਮੱਤ	ਉੱਚਾ,ਉੱਤਮ	ਜਾਤ,ਗੁਣ ਤੇ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਨੀਵਾਂ	ਜਾਤ	ਉੱਚਾ,ਉੱਤਮ

ਜੀਤ	**ਹਾਰ**	**ਹਾਰ**	**ਜੀਤ**
ਜਿੱਤ,ਵਿਜੈ	ਅਸਫਲਤਾ,ਪਰਾਜਯ	ਅਸਫਲਤਾ	ਜਿੱਤ

ਲਜਾ	**ਨ**	**ਲਜਤ**	**ਹੈ॥੧੩੬॥**
ਸ਼ਰਮ,ਲਾਜ	ਨਹੀਂ	ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ,ਲੱਜਾਵਾਨ ਹੁੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸਾਧਸੰਗੁ**	**ਸਬਦ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਲਿਵ**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ		ਧਿਆਨ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਸਰਬਾਤਮ**	**ਕੈ**	**ਜਾਨੀਐ।**
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਆਤਮਾ	ਬਰਾਬਰ,ਸ਼ਮਾਨ	ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ

ਸਹਜਸੁਭਾਇ	**ਰਿਦੈ**	**ਭਾਵਨੀ**	**ਭਗਤਿ**	**ਭਾਇ**
ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ,ਸੁਭਾਵਿਕ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ	ਸ਼ਰਧਾ,ਭਰੋਸਾ	ਭਗਤੀ	ਭਾਵਨਾ,ਖਿਆਲ

ਬਿਹਸਿ	**ਮਿਲਨ**	**ਸਮਦਰਸ**	**ਧਿਆਨੀਐ।**
ਹੱਸਕੇ,ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕੇ	ਮਿਲਦੇ ਹਨ	ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਣਾ	ਵੇਖਦੇ ਹਨ,ਤੱਕਦੇ ਹਨ

ਨਿਮ੍ਰਤਾ	**ਨਿਵਾਸ**	**ਦਾਸ**	**ਦਾਸਨ**	**ਦਾਸਾਨ**	**ਮਤਿ**
ਨਿਮਰ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ	ਵਾਸਾ,ਟਿਕਾਉ	ਸੇਵਕ	ਦਾਸਾਂ ਦਾ	ਦਾਸ	ਬੁੱਧੀ

ਮਧੁਰ	**ਬਚਨ**	**ਮੁਖ**	**ਬੇਨਤੀ**	**ਬਖਾਨੀਐ।**
ਰਸੀਲੀ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਮੂੰਹ	ਬਿਨੈ,ਅਰਜ਼	ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਪੂਜਾ	**ਪ੍ਰਾਨ**	**ਗਿਆਨ**	**ਗੁਰ**	**ਆਗਿਆਕਾਰੀ**	**ਅਗ੍ਰਭਾਗ**
ਉਪਾਸ਼ਨਾ,ਅਰਚਨਾ	ਸੁਆਸ ਸੁਆਸ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਗੁਰੂ	ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ	ਸਾਹਮਣੇ,ਅੱਗੇ

ਆਤਮ	**ਅਵੇਸ**	**ਪਰਮਾਤਮ**	**ਨਿਧਾਨੀਐ॥੧੩੭॥**
ਅੰਤਹਕਰਣ,ਰੂਹ	ਲਗਨ,ਜੋਸ਼	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਖਜ਼ਾਨੇ,ਭੰਡਾਰ

ਸਤਿਰੂਪ	**ਸਤਿਨਾਮ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਗਿਆਨ**	**ਧਿਆਨ**
ਸੱਚਾ ਸਰੂਪ	ਸੱਚਾ ਨਾਮ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ

ਸਤਿਗੁਰ	**ਮਤਿ**	**ਸੁਨਿ**
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਗਿਆਨ,ਉਪਦੇਸ਼	ਸੁਣਨਾ

ਸਤਿ	**ਕਰਿ**	**ਮਾਨੀ**	**ਹੈ।**
ਸੱਚ	ਕਰਕੇ	ਮੰਨੀ,ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦਰਸ	**ਧਿਆਨ**	**ਸਮਦਰਸੀ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਧਿਆਨੀ**
ਦਰਸ਼ਨ,ਝਲਕ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਣਾ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਲੀਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ

ਸਬਦ	**ਗਿਆਨ**	**ਗੁਰ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਗਿਆਨੀ**	**ਹੈ।**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਜਾਨਣ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮਤਿ	**ਨਿਹਚਲ**	**ਪੂਰਨ**	**ਪ੍ਰਗਾਸ**	**ਰਿਦੈ**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ	ਅਚਲ,ਸਥਿਰ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਚਾਨਣ,ਪ੍ਰਕਾਸ਼	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਮਾਨੈ	**ਮਨ**	**ਮਾਨੇ**	**ਉਨਮਨ**	**ਉਨਮਾਨੀ** **ਹੈ।**
ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਲੈਂਦਾ	ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਮੰਨ ਜਾਂਦਾ	ਵਿਆਕੁਲ,ਉਤਸੁਕ	ਸਮਝਾਉਣ ਤੇਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਸਮੈ	**ਬਿਸਮ**	**ਅਸ੍ਚਰਜੈ**	**ਅਸ੍ਚਰਜਮੈ**
ਅਸਚਰਜ ਤੋਂ	ਅਸਚਰਜ	ਅਦਭੁਤ,ਅਜੀਬ	ਅਦਭੁਤ,ਅਜੀਬ

ਅਦਭੁਤ	**ਪਰਮਦਭੁਤ**	**ਗਤਿ**	**ਠਾਨੀ**	**ਹੈ॥੧੩੮॥**
ਅਸਚਰਜਮਈ	ਅਤਿਅੰਤਅਸਚਰਜਮਈ	ਦਸ਼ਾ,ਅਵਸਥਾ	ਬਣਾਈ,ਥਾਪੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	**ਪਰਮਜੋਤਿ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਸਤਿਰੂਪ**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਮੂਲ ਜੋਤ,ਪਰਮਾਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਸੱਚਾ ਸਰੂਪ

ਪੂਰਨ	**ਗਿਆਨ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਸਤਿਨਾਮ**	**ਹੈ।**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਸੱਚਾ ਨਾਮ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	**ਜੁਗਤਿ**	**ਸਤਿ**	**ਸਤਿ**	**ਗੁਰਮਤਿ**	**ਰਿਦੈ**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਤਰੀਕਾ,ਢੰਗ	ਸੱਚ,ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਸੱਚ,ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਪੂਰਨ	**ਸੇਵ**	**ਸਾਧਸੰਗਤਿ**	**ਬਿਸ੍ਰਾਮ**	**ਹੈ।**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਨੌਕਰੀ,ਟਹਿਲ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਟਿਕਣਾ,ਇਸਥਿਤ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	**ਪੂਜਾ**	**ਪਦਾਰਬਿੰਦ**	**ਮਧਕਰ**	**ਮਨ**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਉਪਾਸ਼ਨਾ,ਅਰਚਨਾ	ਕਮਲ ਰੂਪੀ ਚਰਨ	ਭੌਰਾ,ਭ੍ਰਮਰ	ਚਿਤ,ਜੀਅ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ	**ਪੂਰਨ**	**ਹੁਇ**	**ਕਾਮ**	**ਨਿਹਕਾਮ**	**ਹੈ।**
ਪਿਆਰ ਸੁਆਦ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਹੋਏ,ਹੋਵੇ	ਇੱਛਾ,ਲਾਲਸਾ	ਇੱਛਾ ਮੁਕਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਗੁਰ**	**ਪੂਰਨ**	**ਪਰਮ**	**ਨਿਧਿ**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ	ਖਜ਼ਾਨਾ

ਪੂਰਨ	**ਪ੍ਰਗਾਸ**	**ਬਿਸਮ**	**ਸਥਲ**	**ਧਾਮ**	**ਹੈ॥੧੩੯॥**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ	ਅਸਚਰਜਮਈ	ਅਸਥਾਨ,ਜਗ੍ਹਾ	ਸਥਾਨ,ਜਗ੍ਹਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦਰਸਨ	**ਜੋਤਿ**	**ਕੋ**	**ਉਦੋਤ**	**ਅਸਚਰਜਮੈ**
ਦੀਦਾਰ	ਰੂਹਾਨੀ ਰੌਸ਼ਨੀ	ਦਾ,ਦੀ	ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ	ਅਦਭੁਤ,ਅਜੀਭ

ਤਾਮੈ	**ਤਿਲ**	**ਛਬਿ**	**ਪਰਮਦਭੁਤ**	**ਛਕਿ**	**ਹੈ।**
ਉਸ ਵਿਚ	ਰਤਾ ਭਰ,ਮਾਮੂਲੀ	ਸੁੰਦਰਤਾ,ਆਭਾ	ਅਤਿਅੰਤਅਸਚਰਜਮਈ	ਚਮਕ ਦਮਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦੇਖਬੇ	**ਕਉ**	**ਦ੍ਰਿਸਟਿ**	**ਨ**	**ਸੁਨਬੇ**	**ਕਉ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਹੈ**
ਦੇਖਣਾ,ਤੱਕਣਾ	ਨੂੰ	ਅੱਖ,ਨੇਤਰ	ਨਹੀਂ	ਸੁਣਨਾਂ	ਨੂੰ	ਕੰਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਹਿਬੇ	**ਕਉ**	**ਜਿਹਬਾ**	**ਨ**	**ਗਿਆਨ**	**ਮੈ**	**ਉਕਤਿ**	**ਹੈ।**
ਬਚਨ,ਕਥਨ	ਨੂੰ	ਜੀਭ,ਰਸਨਾ	ਨਹੀਂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਵਿਚ	ਦਲੀਲ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੋਭਾ	**ਕੋਟਿ**	**ਸੋਭ**	**ਲੋਭ**	**ਲੁਭਿਤ**	**ਹੁਇ**	**ਲੋਟਪੋਟ**
ਵਡਿਆਈ,ਯਸ਼	ਕਰੋੜਾਂ	ਵਡਿਆਈ,ਯਸ਼	ਲਾਲਚ	ਲੁਭਾਇਮਾਨ,ਮੋਹਿਤ	ਹੋਵੇ,ਹੋਏ	ਬੇਸੁਧ,ਬੇਹੋਸ਼

ਜਗਮਗ	**ਜੋਤਿ**	**ਕੋਟਿ**	**ਓਟਿ**	**ਲੈ**	**ਛਿਪਤਿ**	**ਹੈ।**
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ,ਰੋਸ਼ਨ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼,ਚਾਨਣ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਪੜਦਾ	ਲੈ ਕੇ,ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ	ਛਿਪਦੀਆਂ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅੰਗ	**ਅੰਗ**	**ਪੇਖ**	**ਮਨ**	**ਮਨਸਾ**	**ਥਕਤ**	**ਭਈ**
ਹਿੱਸਾ,ਭਾਗ	ਹਿੱਸਾ,ਭਾਗ	ਵੇਖਕੇ,ਤੱਕਕੇ	ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਮਨਸ਼ਾਵਾਂ,ਇੱਛਾ	ਸਥਿਰ,ਇਕਾਗਰ	ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਨੇਤ	**ਨੇਤ**	**ਨਮੋ**	**ਨਮੋ**	**ਅਤਿ**	**ਹੂ**	**ਤੇ**	**ਅਤਿ**	**ਹੈ॥੧੪੦॥**
ਬੇਅੰਤ	ਬੇਅੰਤ	ਪ੍ਰਣਾਮ	ਪ੍ਰਣਾਮ	ਬਹੁਤ	ਵੀ,ਭੀ	ਤੋਂ	ਬਹੁਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਛਬਿ	**ਕੈ**	**ਅਨੇਕ**	**ਛਬਿ**
ਸੁੰਦਰਤਾ,ਆਭਾ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਸੁੰਦਰਤਾ

ਸੋਭਾ	**ਕੈ**	**ਅਨੇਕ**	**ਸੋਭਾ**
ਵਡਿਆਈ ,ਯਸ਼	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਵਡਿਆਈ ,ਯਸ਼

ਜੋਤਿ	**ਕੈ**	**ਅਨੇਕ**	**ਜੋਤਿ**
ਪ੍ਰਕਾਸ਼,ਚਾਨਣ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼,ਚਾਨਣ

ਨਮੋ	**ਨਮੋ**	**ਨਮ**	**ਹੈ।**
ਪ੍ਰਣਾਮ,ਨਮਸਕਾਰ	ਪ੍ਰਣਾਮ,ਨਮਸਕਾਰ	ਨਮਸਕਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਸਤੁਤਿ?	**ਉਪਮਾ**	**ਮਹਤਮ**	**ਮਹਿਮਾ**	**ਅਨੇਕ**
ਸਿਫ਼ਤ	ਤੁਲਨਾ,ਸਮਾਨਤਾ	ਮਹੱਤਵ,ਮਹਿਮਾ	ਵਡਿਆਈ,ਸੋਭਾ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

ਏਕ	**ਤਿਲ**	**ਕਥਾ**	**ਅਤਿ**	**ਅਗਮ**	**ਅਗਮ**	**ਹੈ।**
ਇਕ	ਰਤਾ ਭਰ,ਮਾਮੂਲੀ	ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ,ਵਿਆਖਿਆ	ਬਹੁਤ	ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬੁਧਿ	**ਬਲ**	**ਬਚਨ**	**ਬਿਬੇਕ**	**ਜਉ**	**ਅਨੇਕ**	**ਮਿਲੇ**
ਅਕਲ,ਬੁੱਧੀ	ਤਾਕਤ,ਸ਼ਕਤੀ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਵਿਚਾਰ,ਗਿਆਨ	ਜੇ,ਜੇਕਰ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਮਿਲਣ

ਏਕ	**ਤਿਲ**	**ਆਦਿ**	**ਬਿਸਮਾਦਿ**	**ਕੈ**	**ਬਿਸਮ**	**ਹੈ।**
ਇਕ	ਰਤਾ ਭਰ,ਮਾਮੂਲੀ	ਕਦੀਮੀ,ਮੁਢਲਾ	ਅਸਚਰਜਤਾ	ਕਰਕੇ	ਅਸਚਰਜ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਏਕ	**ਤਿਲ**	**ਕੈ**	**ਅਨੇਕ**	**ਭਾਂਤਿ**	**ਨਿਹਕਾਂਤਿ**	**ਭਈ**
ਇਕ	ਰਤਾ ਭਰ	ਦਾ,ਦੀ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ,ਕਿਸਮ ਦੇ	ਕਰੂਪ	ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਅਬਿਗਤਿ	**ਗਤਿ**
ਜਿਸ ਦੀ ਗਤੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆ ਸਕੇ	ਮਹਿਮਾ,ਵਡਿਆਈ

ਗੁਰ	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਹੈ॥੧੪੧॥**
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦਰਸਨ	**ਜੋਤਿ**	**ਕੋ**	**ਉਦੋਤ**	**ਅਸਚਰਜਮੈ**
ਦੀਦਾਰ	ਰੂਹਾਨੀ ਰੌਸ਼ਨੀ	ਦਾ,ਦੀ	ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ	ਅਦਭੁਤ,ਅਜੀਬ

ਕਿੰਚਤ	**ਕਟਾਛ**	**ਕੈ**	**ਬਿਸਮ**	**ਕੋਟਿ**	**ਧਿਆਨ**	**ਹੈ।**
ਕੁਝ ਕੁ,ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਦਾ,ਦੇ	ਅਸਚਰਜ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ	

ਮੰਦ	**ਮੁਸਕਾਨਿ**	**ਬਾਨਿ**	**ਪਰਮਦਭੁਤਿ**	**ਗਤਿ**
ਮੱਠੀ-ਮੱਠੀ,ਹਲਕੀ-ਹਲਕੀ	ਮੁਸਕਰਾਉਣਾ	ਸੁਭਾ,ਆਦਤ	ਅਤਿਅੰਤ ਅਸਚਰਜਮਈ	ਦਸ਼ਾ,ਅਵਸਥਾ

ਮਧੁਰ	**ਬਚਨ**	**ਕੈ**	**ਥਕਤ**	**ਕੋਟਿ**	**ਗਿਆਨ**	**ਹੈ।**
ਰਸੀਲੀ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਕਰਕੇ	ਥਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਕਰੋੜਾਂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਏਕ	**ਉਪਕਾਰ**	**ਕੇ**	**ਬਿਥਾਰ**	**ਕੋ**	**ਨ**	**ਪਾਰਾਵਾਰੁ**
ਇਕ	ਭਲਾਈ,ਨੇਕੀ	ਦੇ,ਦਾ	ਵਿਸਥਾਰ,ਫੈਲਾਉ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ	ਨਹੀਂ	ਅੰਤ,ਸੀਮਾਵਾਂ

ਕੋਟਿ	**ਉਪਕਾਰ**	**ਸਿਮਰਨ**	**ਉਨਮਾਨ**	**ਹੈ।**
ਕਰੋੜਾਂ	ਭਲਾਈ,ਨੇਕੀ	ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਧਿਆਨ,ਵਿਚਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦਇਆਨਿਧਿ	**ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ**	**ਸੁਖਨਿਧਿ**	**ਸੋਭਾਨਿਧਿ**
ਦਇਆ ਦੇ ਭੰਡਾਰ	ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ	ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ	ਸੋਭਾ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨਾ(ਪਰਮਾਤਮਾ)

ਮਹਿਮਾ	**ਨਿਧਾਨ**	**ਗੰਮਿਤਾ**	**ਨ**	**ਕਾਹੂ**	**ਆਨ**	**ਹੈ॥੧੪੨॥**
ਵਡਿਆਈ	ਖਜ਼ਾਨਾ	ਪਹੁੰਚ,ਸਮਝ,ਸੂਝ	ਨਹੀਂ	ਕਿਸੇ,ਕਿਸੀ	ਦੂਸਰਾ,ਹੋਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਆਦਿ**	**ਬਾਦਿ**	**ਪਰਮਾਦਿ**	**ਬਿਖੈ**
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਦੀਮੀ,ਮੁਢਲਾ	ਨਿਰਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ	ਸਭ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ	ਅੰਦਰ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਅੰਤ**	**ਬਿਸਮ**	**ਅਨੰਤ**	**ਮੈ।**
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਸੀਮਾ,ਹੱਦ	ਅਸਚਰਜ,ਹੈਰਾਨ	ਸੀਮਾ ਰਹਿਤ	ਵਿਚ

ਕੋਟਿ	**ਪਾਰਾਵਾਰ**	**ਪਾਰਾਵਾਰੁ**	**ਨ**	**ਅਪਾਰ**	**ਪਾਵੈ**
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਸਮੁੰਦਰ,ਸਾਗਰ	ਅੰਤ,ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਹੱਦ	ਨਹੀਂ	ਸੀਮਾ ਰਹਿਤ	ਪਾ ਸਕਦੇ

ਥਾਹ	**ਕੋਟਿ**	**ਥਕਤ**	**ਅਥਾਹ**	**ਅਪਰਜੰਤ**	**ਮੈ।**
ਅੰਤ,ਪਾਰ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਥੱਕ ਜਾਂਦੇ	ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ	ਹੱਦ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਵਿਚ

ਅਬਿਗਤਿ	**ਗਤਿ**	**ਅਤਿ**
ਜਿਸ ਦੀ ਗਤੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆ ਸਕੇ	ਮਹਿਮਾ,ਵਡਿਆਈ	ਬਹੁਤ

ਅਗਮ	**ਅਗਾਧਿ**	**ਬੋਧਿ**
ਅਪਹੁੰਚ	ਅਥਾਹ	ਗਿਆਨ,ਸਮਝ

ਗੰਮਿਤਾ	**ਨ**	**ਗਿਆਨ**	**ਧਿਆਨ**
ਪਹੁੰਚ,ਸਮਝ	ਨਹੀਂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਸਿਮਰਨ

ਸਿਮਰਨ	**ਮੰਤ**	**ਮੈ।**
ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਦਾ ਜਾਪ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਵਿਚ

ਅਲਖ	**ਅਭੇਵ**	**ਅਪਰੰਪਰ**	**ਦੇਵਾਧਿ**	**ਦੇਵ**
ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਭੇਦ ਰਹਿਤ	ਅਪਾਰ,ਅਸੀਮ	ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ	ਦੇਵਤੇ

ਐਸੇ	**ਗੁਰਦੇਵ**	**ਸੇਵ**	**ਗੁਰਸਿਖ**	**ਸੰਤ**	**ਮੈ॥੧੪੩॥**
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ	ਸਤਿਗੁਰੂ	ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਭਗਤ ਆਤਮਾ	ਵਿਚ

ਆਦਿ	**ਪਰਮਾਦਿ**	**ਬਿਸਮਾਦਿ**	**ਗੁਰਏ**	**ਨਮਹ**
ਕਦੀਮੀ,ਮੁਢਲਾ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਰੂਪ	ਅਸਚਰਜਮਈ,ਅਲੌਕਿਕ	ਗੁਰੂ ਨੂੰ	ਨਮਸਕਾਰ,ਪ੍ਰਣਾਮ

ਪ੍ਰਗਟ	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਜੋਤਿ**	**ਰਾਖੀ।**
ਪਰਤੱਖ,ਜ਼ਾਹਰ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼,ਨੂਰ	ਰੱਖੀ,ਟਿਕਾਈ

ਮਿਲਿ	**ਚਤੁਰ**	**ਬਰਨ**
ਮਿਲਿਆਂ,ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ	ਚਾਰ	ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ,ਵਰਣ(ਬ੍ਰਾਹਮਣ ,ਖੱਤਰੀ,ਵੈਸ਼,ਸ਼ੂਦਰ)

ਇਕ	**ਬਰਨ**	**ਹੁਇ**	**ਸਾਧਸੰਗ**
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਕ	ਜਾਤ,ਸ਼੍ਰੇਣੀ	ਹੋਏ,ਹੋਵੇ	ਧਰਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ

ਸਹਜ	**ਧੁਨਿ**	**ਕੀਰਤਨ**	**ਸਬਦ**	**ਸਾਖੀ।**
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਧੁਨੀ,ਨਾਦ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕੀਰਤੀ ਗਾਉਣਾ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਗ	ਕਥਾ,ਕਹਾਣੀ

ਨਾਮ	**ਨਿਹਕਾਮ**	**ਨਿਜਧਾਮ**	**ਗੁਰਸਿਖ**	**ਸ੍ਰਵਨ**
ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ	ਇੱਛਾ ਰਹਿਤ	ਆਤਮ ਪਦ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿਖ	ਸੁਣਨਾ

ਧੁਨਿ	**ਗੁਰਸਿਖ**	**ਸੁਮਤਿ**	**ਅਲਖ**	**ਲਾਖੀ।**
ਧੁਨੀ,ਨਾਦ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿਖ	ਚੰਗੀ ਮੱਤ	ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਲਖ ਲਿਆ,ਜਾਣ ਲਿਆ

ਕਿੰਚਤ	**ਕਟਾਛ**	**ਕਰਿ**	**ਕ੍ਰਿਪਾ**	**ਦੈ**	**ਜਾਹਿ**	**ਲੈ**
ਕੁਝ ਕੁ,ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਕਰਕੇ	ਮਿਹਰ,ਦਇਆ	ਦਿੰਦਾ	ਜਿਸ ਉੱਤੇ	ਲੈ ਕੇ

ਤਾਹਿ	**ਅਵਗਾਹਿ**	**ਪ੍ਰਿਐ**	**ਪ੍ਰੀਤਿ**	**ਚਾਖੀ॥੧੪੪॥**
ਉਸਨੂੰ,ਉਹਨੂੰ	ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਕੇ	ਪ੍ਰਭੂ,ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ	ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ	ਚੱਖੀ,ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੀ

ਸਬਦ	**ਕੀ**	**ਸੁਰਤਿ**
ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਦਾ,ਦੀ,ਏ	ਸੋਝੀ,ਧਿਆਨ

ਅਸਿਫੁਰਤਿ	**ਹੁਇ**	**ਤੁਰਤ**	**ਹੀ**
ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਮਨ ਵਿਚ ਅਤੀ ਇੱਛਾ	ਹੋਏ,ਹੋਵੇ	ਤੁਰੰਤ,ਝਟਪਟ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੁਰਤਿ	**ਹੈ**	**ਸਾਧਸੰਗ**	**ਮੁਰਤ**	**ਨਾਹੀ।**
ਜੁੜ ਜਾਂਦੀ ,ਭਾਵ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ	ਹੈ	ਧਰਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਮੁੜਦੀ,ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੀ	ਨਹੀਂ

ਪ੍ਰੇਮ	**ਪਰਤੀਤਿ**	**ਕੀ**	**ਰੀਤਿ**	**ਹਿਤ**	**ਚੀਤ**	**ਕਰਿ**
ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ	ਸਿਦਕ,ਭਰੋਸਾ	ਦਾ,ਦੀ	ਪਰੰਮਪਰਾ,ਮਰਿਯਾਦਾ	ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ	ਚਿਤ,ਮਨ	ਕਰਕੇ

ਜੀਤਿ	**ਮਨ**	**ਜਗਤ**	**ਮਨ**	**ਦੁਰਤ**	**ਨਾਹੀ।**
ਜਿੱਤ ਕੇ,ਫ਼ਤਿਹ ਕਰਕੇ	ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਵਿਸ਼ਵ,ਸੰਸਾਰ	ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਪਾਪ,ਅਤਿ ਮਾੜਾ ਕਰਮ	ਨਹੀਂ

ਕਾਮ	**ਨਿਹਕਾਮ**	**ਨਿਹਕਰਮ**	**ਹੁਇ**	**ਕਰਮ**	**ਕਰਿ**
ਇੱਛਾ,ਲਾਲਸਾ	ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਫਲ ਦੀ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਰਮ	ਹੋਵੇ,ਹੋਏ	ਕੰਮ-ਕਾਜ	ਕਰਕੇ

ਆਸਾ	**ਨਿਰਾਸ**	**ਹੁਇ**	**ਝਰਤ**	**ਨਾਹੀ।**
ਉਮੀਦ,ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ	ਦੁਨਿਆਵੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ	ਹੋਵੇ,ਹੋਏ	ਝੜਨਾ,ਡਿਗਣਾ	ਨਹੀਂ

ਗਿਆਨ	**ਗੁਰ**	**ਧਿਆਨ**	**ਉਰ**	**ਮਾਨਿ**	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**
ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਮਾਣਦਾ	ਸੰਪੂਰਨ	ਪਰਮਾਤਮਾ

ਜਗਤ	**ਮਹਿ**	**ਭਗਤਿ**	**ਮਤਿ**	**ਛਰਤ**	**ਨਾਹੀ॥੧੪੫॥**
ਵਿਸ਼ਵ,ਸੰਸਾਰ	ਵਿਚ,ਅੰਦਰ	ਭਗਤੀ	ਬੁੱਧੀ	ਛੱਲੀ ਜਾਣਾ,ਠੱਗੀ ਜਾਣਾ	ਨਹੀਂ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਗਿਆਨ**	**ਗਿਆਨ**	**ਅਵਗਾਹਨ**	**ਕੈ**
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਗਿਆਨੀ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਡੂੰਘੀ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ	ਕਰਕੇ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਧਿਆਨ**	**ਧਿਆਨ**	**ਉਰ**	**ਧਾਰਹੀ।**
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਧਾਰਦਾ ਹੈ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਸਿਮਰਨ**	**ਸਿਮਰਨ**	**ਕਰਿ**
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਕਰਕੇ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਉਨਮਾਨ**	**ਬਾਰੰਬਾਰ**	**ਹੀ।**
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਧਿਆਨ,ਵਿਚਾਰ	ਬਾਰ-ਬਾਰ,ਦੁਬਾਰਾ-ਦੁਬਾਰਾ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਸਬਦ**	**ਅਉ**	**ਦ੍ਰਿਸਟਿ**	**ਕੈ**
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਇਕਸੁਰ ਹੋਈ ਚੇਤਨਾ	ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼	ਅਤੇ	ਅੱਖ,ਨੇਤਰ	ਦੁਆਰਾ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਰਾਗ**	**ਨਾਦ**	**ਝੁਨਕਾਰ**	**ਹੀ।**
ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਝਣਕਾਰਾ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਪ੍ਰੇਮ**	**ਨੇਮ**	**ਗੁਰ**	**ਸਬਦ**	**ਕਉ**
ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਅੰਤ	ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ	ਰੀਤੀ,ਮਰਿਯਾਦਾ	ਗੁਰੂ	ਵਾਕ,ਬਾਣੀ	ਨੂੰ

ਨੇਤ	**ਨੇਤ**	**ਨਮੋ**	**ਨਮੋ**	**ਕੈ**	**ਨਮਸਕਾਰ**	**ਹੀ॥੧੪੬॥**
ਬੇਅੰਤ	ਬੇਅੰਤ	ਨਮਸਕਾਰ	ਨਮਸਕਾਰ	ਕਰਕੇ	ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਨਾ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਸਬਦ	**ਸੁਰਤਿ**	**ਲਿਵਲੀਨ**	**ਅਕੁਲੀਨ**	**ਭਏ**
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼	ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਧਿਆਨ ਮਗਨ,ਇਕਾਗਰ	ਕੁਲ ਰਹਿਤ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਚਤਰ	**ਬਰਨ**	**ਮਿਲਿ**	**ਸਾਧਸੰਗ**	**ਜਾਨੀਐ।**
ਚਾਰ	ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ(ਬ੍ਰਾਹਮਣ ,ਖੱਤਰੀ,ਵੈਸ਼,ਸ਼ੂਦਰ)	ਮਿਲਿਆਂ	ਧਰਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਸਬਦ	**ਸੁਰਤਿ**	**ਲਿਵਲੀਨ**	**ਜਲ**	**ਮੀਨ**	**ਗਤਿ**
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼	ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਧਿਆਨ ਮਗਨ,ਇਕਾਗਰ	ਪਾਣੀ,ਆਬ	ਮੱਛੀ,ਮੱਛਲੀ	ਵਾਂਗ

ਗੁਹਜ	**ਗਵਨ**	**ਜਲ**	**ਪਾਨ**	**ਉਨਮਾਨੀਐ।**
ਗੁਪਤ	ਤੁਰਨਾ,ਚਲਣਾ	ਪਾਣੀ,ਆਬ	ਪੀਣਾ	ਸਮਝਣਾ,ਵਿਚਾਰਨਾ

ਸਬਦ	**ਸੁਰਤਿ**	**ਲਿਵਲੀਨ**	**ਪਰਬੀਨ**	**ਭਏ**
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼	ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਧਿਆਨ ਮਗਨ,ਇਕਾਗਰ	ਨਿਪੁੰਨ,ਕੁਸ਼ਲ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਏਕੈ**	**ਏਕ**	**ਪਹਿਚਾਨੀਐ।**
ਸੰਪੂਰਨ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਇਕ ਹੀ	ਇਕ	ਪਛਾਣ ਲੈਂਦਾ

ਸਬਦ	**ਸੁਰਤਿ**	**ਲਿਵਲੀਨ**	**ਪਗ**	**ਰੀਨ**	**ਭਏ**
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼	ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਧਿਆਨ ਮਗਨ,ਇਕਾਗਰ	ਪੈਰ	ਧੂੜ,ਮਿੱਟੀ	ਹੋ ਜਾਂਦਾਹੈ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸਬਦ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਉਰ**	**ਆਨੀਐ॥੧੪੭॥**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼	ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਲਿਆਂਦੀ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਧਿਆਨ**	**ਕੈ**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਪਤਿਸਟਾ	**ਸੁਖੰਬਾਰ**	**ਲੈ**
ਇਜ਼ੱਤ,ਮਾਣ	ਸੁੱਖ ਰੂਪੀ ਕੱਪੜੇ	ਲੈ ਕੇ,ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ

ਅਨਿਕ	**ਪਟੰਬਰ**	**ਕੀ**	**ਸੋਭਾ**	**ਨ**	**ਸੁਹਾਵਈ।**
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਰੇਸ਼ਮੀ ਕਪੜੇ	ਦਾ,ਦੀ	ਚੰਗਾ ਲਗਣਾ	ਨਹੀਂ	ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ,ਚੰਗਾ ਲਗਣਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸੁਖ**	**ਫਲ**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਆਨੰਦ,ਹਰਸ਼	ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਗਿਆਨ	**ਮਿਸਟਾਨ**	**ਪਾਨ**
ਬੋਧ,ਸ਼ਮਝ	ਮਿਠਾਈ,ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਿਠਾਸ ਹੋਵੇ	ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਦਾਰਥ

ਨਾਨਾ	**ਬਿੰਜਨਾਦਿ**	**ਸ੍ਵਾਦ**	**ਲਾਲਸਾ**	**ਮਿਟਾਵਈ।**
ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ	ਬਿੰਜਨ ਆਦਿਕ,ਪਕਵਾਨ ਆਦਿਕ	ਸੁਆਦ,ਰਸ	ਪ੍ਰਬਲ ਇੱਛਾ,ਕਾਮਨਾ	ਮਿਟਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਪਰਮ ਨਿਧਾਨ	**ਪ੍ਰਿਅ**	**ਪ੍ਰੇਮ**	**ਪਰਮਾਰਥ**	**ਕੈ**
ਉੱਚਤਮ ਖਜ਼ਾਨਾ(ਪਰਮਾਤਮਾ)	ਪ੍ਰਭੂ,ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ	ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ	ਪਰਮਤੱਤ ਰੂਪ ਵਸਤੂ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਸਰਬ	**ਨਿਧਾਨ**	**ਕੀ**	**ਇਛਾ**	**ਨ**	**ਉਪਜਾਵਈ।**
ਸਭ,ਸਾਰਾ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਦਾ,ਦੀ	ਚਾਹ,ਖਾਇਸ਼	ਨਹੀਂ	ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਗੁਰ**	**ਕਿੰਚਤ**	**ਕ੍ਰਿਪਾ**	**ਕਟਾਛ**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਕੁਝ ਕੁ	ਮਿਹਰ,ਦਇਆ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ

ਮਨ	**ਮਨਸਾ**	**ਥਕਤ**	**ਅਨਤ**	**ਨ**	**ਧਾਵਈ॥੧੪੮॥**
ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਇੱਛਾਵਾਂ	ਸਥਿਰ,ਇਕਾਗਰ	ਹੋਰ ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾ	ਨਹੀਂ	ਦੌੜਦਾ,ਭੱਜਦਾ

ਧੰਨਿ	**ਧੰਨਿ**	**ਗੁਰਸਿਖ**	**ਸੁਨਿ**	**ਗੁਰਸਿਖ**	**ਭਏ**
ਵਡਿਆਈ ਯੋਗ	ਵਡਿਆਈ ਯੋਗ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਸੁਨਣਾ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਹੋ ਗਏ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਮਨਿ**	**ਗੁਰਸਿਖ**	**ਮਨ**	**ਮਾਨੇ**	**ਹੈ।**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਚਿਤ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਮੰਨ ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਭਾਇ**	**ਗੁਰਸਿਖ**	**ਭਾਉ**	**ਚਾਉ**	**ਰਿਦੈ**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਪ੍ਰੇਮ,ਪਿਆਰ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਪ੍ਰੇਮ,ਪਰੀਤ	ਚਾਅ,ਖੁਸ਼ੀ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਜਾਨਿ**	**ਗੁਰਸਿਖ**	**ਜਗ**	**ਜਾਨੇ**	**ਹੈ।**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਜਾਣ ਕੇ,ਸਮਝ ਕੇ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਜਹਾਨ,ਸੰਸਾਰ	ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	

ਗੁਰਸਿਖ	**ਸੰਧਿ**	**ਮਿਲੈ**	**ਗੁਰਸਿਖ**	**ਪੂਰਨ**	**ਹੁਇ**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਮੇਲ,ਮਿਲਾਪ	ਮਿਲਿਆਂ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਹੋਏ,ਹੋਵੇ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਪਹਿਚਾਨੇ**	**ਹੈ।**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਪਛਾਣ ਲਿਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਪ੍ਰੇਮ**	**ਨੇਮ**	**ਗੁਰਸਿਖ**	**ਸਿਖ**	**ਗੁਰ**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ	ਰੀਤੀ,ਮਰਿਯਾਦਾ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਸਿਖਿਆਰਥੀ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ

ਸੋਹੰ	**ਸੋਈ**	**ਬੀਸ**
ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਰੂਪ ਮੈਂ ਹਾਂ	ਉਹੀ,ਉਹ	ਸੰਸਾਰ,ਵਿਸ਼ਵ

ਇਕ	**ਈਸ**	**ਉਰਿ**	**ਆਨੇ**	**ਹੈ॥੧੪੯॥**
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਕ	ਮਾਲਕ,ਸੁਆਮੀ	ਹਿਰਦਾ	ਲਿਆਂਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਤਿਗੁਰ	**ਸਤਿ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਸਤਿ**	**ਸਤਿ**	**ਰਿਦੈ**
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਸੱਚ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਸੱਚ	ਸੱਚ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਭਿਦੈ	**ਨ**	**ਦੁਤੀਆ**
ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਦਾ	ਨਹੀਂ	ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵ,ਆਪਣੇ ਪਰਾਏ ਦਾ ਖਿਆਲ

ਭਾਉ	**ਤ੍ਰਿਗੁਨ**	**ਅਤੀਤ**	**ਹੈ।**
ਖਿਆਲ,ਭਾਵ	ਰਜੋ,ਸਤੋ,ਤਮੋ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣ	ਨਿਰਲੇਪ,ਵਿਰਕਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਗੁਰ**	**ਪੂਰਨ**	**ਸਰਬਮਈ**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਈਸ਼ਵਰ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਸਰਬਵਿਆਪਕ

ਏਕ	**ਹੀ**	**ਅਨੇਕ**	**ਮੇਕ**	**ਸਕਲ**	**ਕੇ**	**ਮੀਤ**	**ਹੈ।**
ਇਕ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਕੇਵਲ ਇਕ	ਸਰਬ,ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਦੇ,ਦੀ	ਮਿੱਤਰ,ਦੋਸਤ	

ਨਿਰਬੈਰ	**ਨਿਰਲੇਪ**	**ਨਿਰਾਧਾਰ**	**ਨਿਰਲੰਭ**
ਵੈਰ ਭਾਵ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਅਭਿੱਜ	ਆਧਾਰ ਰਹਿਤ	ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਵੇ

ਨਿਰੰਕਾਰ	**ਨਿਰਬਿਕਾਰ**	**ਨਿਹਚਲ**	**ਚੀਤ**	**ਹੈ।**
ਅਹੰਕਾਰ ਆਦਿ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਅਪਰਵਰਤਿਤ	ਅਚਲ,ਸਥਿਰ	ਚਿਤ,ਮਨ,ਹਿਰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਰਮਲ	**ਨਿਰਮੋਲ**	**ਨਿਰੰਜਨ**	**ਨਿਰਾਹਾਰ**
ਮਲ ਰਹਿਤ,ਸਵੱਛ	ਅਮੁਲ,ਅਮੋਲਕ	ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਆਹਾਰ ਰਹਿਤ

ਨਿਰਮੋਹ	**ਨਿਰਭੇਦ**	**ਅਛਲ**	**ਅਜੀਤ**	**ਹੈ॥੧੪੫॥**
ਮੋਹ ਰਹਿਤ	ਭੇਦ ਭਾਵ ਤੋਂ ਰਹਿਤ੍	ਕਪਟ ਰਹਿਤ	ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਿੱਤ ਨਾ ਸਕੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਤਿਗੁਰ	**ਸਤਿ**
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਸੱਚ,ਸੱਚਾ ਧਰਮ

ਸਤਿਗੁਰ	**ਕੋ**	**ਸਬਦੁ**	**ਸਤਿ**
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਦਾ,ਦੀ ,ਦੇ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਸੱਚ,ਸੱਚਾ ਧਰਮ

ਸਤਿ	**ਸਾਧਸੰਗਤਿ**	**ਹੈ**	**ਗੁਰਮੁਖਿ**	**ਜਾਨੀਐ।**
ਸੱਚ,ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਜਾਣਦੇ ਹਨ

ਦਰਸਨ	**ਧਿਆਨ**	**ਸਤਿ**	**ਸਬਦ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਸਤਿ**
ਦੀਦਾਰ,ਵੇਖਣਾ	ਸਿਮਰਨ,ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਸੱਚ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ,ਬਾਣੀ	ਲੀਨ ਹੋਈ ਬੁਧੀ	ਸੱਚ,ਸੱਚਾਧਰਮ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਸੰਗ**	**ਸਤਿ**	**ਸਤਿ**	**ਕਰ**	**ਮਾਨੀਐ।**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਸੱਚ,ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਸੱਚ,ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਕਰਕੇ	ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਦਰਸ	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਧਿਆਨ**	**ਸਬਦ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਗਿਆਨ**
ਦੱਰਸ਼ਨ	ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ,ਪ੍ਰਭੂ	ਯਾਦ,ਸਿਮਰਨ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ,ਬਾਣੀ	ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ,ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ

ਸੰਗਤਿ	**ਬ੍ਰਹਮਥਾਨ**	**ਪ੍ਰੇਮ**	**ਪਹਿਚਾਨੀਐ।**
ਮੇਲ ,ਸਾਥ	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਨਿਵਾਸ	ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ	ਪਛਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਸਤਿਰੂਪ	**ਸਤਿਨਾਮ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਗਿਆਨ**	**ਧਿਆਨ**
ਸੱਚਾ ਸਰੂਪ	ਸੱਚਾ ਨਾਮ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਯਾਦ,ਸਿਮਰਨ

ਕਾਮ	**ਨਿਹਕਾਮ**	**ਉਨਮਨ**	**ਉਨਮਾਨੀਐ॥੧੫੧॥**
ਇੱਛਾ,ਲਾਲਸਾ	ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਵਿਆਕੁਲ,ਉਤਸੁਕ	ਸਮਝਣਾ,ਵਿਚਾਰਨਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਦੇਖੈ**	**ਦ੍ਰਿਸਟਿ**	**ਕੈ**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਦੇਖਦਾ ਹੈ	ਅੱਖ,ਨੇਤਰ	ਦੁਆਰਾ,ਰਾਂਹੀ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸਬਦ**	**ਕੈ**	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਹੈ।**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ,ਬਾਣੀ	ਦੁਆਰਾ,ਰਾਂਹੀ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਸੁਤਿ**	**ਸ੍ਰਵਨ**	**ਕੈ**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਕੰਨ	ਕੰਨ,ਕਰਣ	ਦੁਆਰਾ

ਮਧੁਰ	**ਬਚਨ**	**ਕਹਿ**	**ਬੇਨਤੀ**	**ਬਿਸਮ**	**ਹੈ।**
ਰਸੀਲੇ ਜੋ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਕਹਿਣਾ	ਨਿਮਰਤਾ,ਹਲੀਮੀ	ਅਸਚਰਜਮਈ,ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਰਸਗੰਧ**	**ਸੰਧਿ**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਰਸ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ	ਮੇਲ,ਸੰਯੋਗ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ	**ਚੰਦਨ**	**ਸੁਗੰਧ**	**ਗਮਾਗਮ**	**ਹੈ।**
ਪਿਆਰ ਆਨੰਦ	ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਚੰਗੀ ਮਹਿਕ	ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਗੁਰ**	**ਸਰਬ**	**ਮੈ**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਭ,ਸਾਰਾ	ਵਿਚ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਨਮੋ**	**ਨਮ**	**ਹੈ॥੧੫੨॥**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਪ੍ਰਣਾਮ,ਨਮਸਕਾਰ	ਪ੍ਰਣਾਮ,ਨਮਸਕਾਰ	

ਦਰਸ	**ਅਦਰਸ**	**ਦਰਸ**	**ਅਸਚਰਜਮੈ**
ਖਟ ਦਰਸ਼ਨ	ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ,ਅਪ੍ਰਤੱਖ	ਮੱਤ,ਗਿਆਨ,ਵਿਚਾਰ	ਅਦਭੁਤ,ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ

ਹੇਰਤ	**ਹਿਰਾਨੇ**	**ਦ੍ਰਿਗ**	**ਦ੍ਰਿਸਟਿ**	**ਅਗਮ**	**ਹੈ।**
ਦੇਖਣਾ,ਤੱਕਣਾ	ਹੈਰਾਨ ਹੋਣਾ	ਅੱਖ,ਨੇਤਰ	ਨਿਗਾਹ,ਨਜ਼ਰ	ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਬਦ	**ਅਗੋਚਰ**	**ਸਬਦ**	**ਪਰਮਦਭੁਤ**
ਪਰਮਾਤਮਾ	ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਾ ਹੋਵੇ	ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀ,ਆਵਾਜ਼	ਅਤਿਅੰਤ ਅਸਚਰਜਮਈ

ਅਕਥ	**ਕਥਾ**	**ਕੈ**
ਜੋ ਬਿਆਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ,ਵਿਆਖਿਆ	ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਸੁਤਿ	**ਸ੍ਰਵਨ**	**ਬਿਸਮ**	**ਹੈ।**
ਕੰਨ,ਕਰਣ	ਕੰਨ,ਕਰਣ	ਅਸਚਰਜਤਾ,ਹੈਰਾਨੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਵਾਦ	**ਰਸ**	**ਰਹਿਤ**	**ਅਪੀਅ**	**ਪਿਆ**	**ਪ੍ਰੇਮਰਸ**
ਸੁਆਦ,ਰਸ	ਸੁਆਦ	ਮੁਕਤ,ਹੀਣ	ਆਨੰਦ ਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਪੀ ਕੇ,ਛੱਕ ਕੇ	ਪਿਆਰ ਆਨੰਦ

ਰਸਨਾ	**ਥਕਤ**	**ਨੇਤ**	**ਨੇਤ**	**ਨਮੋ**	**ਨਮ**	**ਹੈ।**
ਜੀਭ,ਜਿਹਵਾ	ਸੰਤੁਸ਼ਟ	ਬੇਅੰਤ,ਅਨੰਤ	ਬੇਅੰਤ,ਅਨੰਤ	ਨਮਸਕਾਰ	ਪ੍ਰਣਾਮ,ਨਮਸਕਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਰਗੁਨ	**ਸਰਗੁਨ**
ਰਜੋ,ਤਮੋ,ਸਤੋ ਆਦਿਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਰਜੋ,ਤਮੋ,ਸਤੋ ਆਦਿਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਣ ਕਰਦਾ ਬ੍ਰਹਮ

ਅਬਿਗਤਿ	**ਨ**	**ਗਹਨ**	**ਗਤਿ**
ਜਿਸ ਦੀ ਗਤੀ ਸਮਝਨਾ ਆ ਸਕੇ	ਨਹੀਂ	ਪਕੜਨਾ,ਫੜਨਾ	ਗਿਆਨ,ਭੇਦ,ਰਹੱਸ

ਸੂਖਮ	**ਸਥੂਲ**	**ਮੂਲ**	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਹੈ॥੧੫੩॥**
ਬਹੁਤ ਬਾਰੀਕ	ਵਿਸ਼ਾਲ,ਮੋਟਾ	ਮੁੱਢ,ਆਧਾਰ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ,ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਖੁਲੇ	**ਸੇ**	**ਬੰਧਨ**	**ਬਿਖੈ**
ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣਾ,ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਾ	ਨਾਲੋਂ,ਤੋਂ	ਕੈਦ ਅਥਵਾ ਪਿੰਜਰਾ	ਵਿਚ,ਅੰਦਰ

ਭਲੋ	**ਹੀ**	**ਸੀਚਾਨੋ**	**ਜਾਤੇ**
ਹਿਤਕਾਰੀ,ਲਾਭ ਵਾਲਾ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਇਕ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਪੰਛੀ	ਜਿਸ ਕਰਕੇ,ਜਿਸ ਕਾਰਨ

ਜੀਵ	**ਘਾਤ**	**ਕਰੈ**	**ਨ**	**ਬਿਕਾਰੁ**	**ਹੋਇ**	**ਆਵਈ।**
ਜਾਨਵਰ ਆਦਿ	ਹੱਤਿਆ,ਕਤਲ	ਕਰੇ,ਕਰਦਾ ਹੈ	ਨਹੀਂ	ਵਿਕਾਰ,ਬੁਰਾਈ	ਹੋਣਾ,ਹੋਵੇ	ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਖੁਲੇ	**ਸੇ**	**ਬੰਧਨ**	**ਬਿਖੈ**
ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣਾ,ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਾ	ਨਾਲੋਂ,ਤੋਂ	ਕੈਦ ਅਥਵਾ ਪਿੰਜਰਾ	ਵਿਚ,ਅੰਦਰ

ਚਕਈ	**ਭਲੀ**	**ਜਾਤੇ**
ਚਕਵੀ,ਚਕਵੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਮਦੀਨ	ਚੰਗੀ,ਉੱਤਮ	ਜਿਸ ਕਰਕੇ,ਜਿਸ ਕਾਰਨ

ਰਾਮ	**ਰੇਖ**	**ਮੇਟਿ**	**ਨਿਸਿ**
ਸੀਤਾ ਵਿਯੋਗ ਸਮੇਂ ਚਕਵੇ ਚਕਵੀ ਨੂੰ ਸੰਯੋਗੀ ਦੇਖਕੇ ਦੁੱਖੀ ਹੋਏ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖਿੱਚੀ ਰੇਖਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਇਕੱਠੇ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ		ਮਿਟਾਕੇ,ਦੂਰ ਕਰਕੇ	ਰਾਤ

ਪ੍ਰਿਅ	**ਸੰਗੁ**	**ਪਾਵਈ।**
ਸੁਆਮੀ,ਕੰਤ	ਸਾਥ	ਪਾਉਂਦਾ,ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਖੁਲੇ — ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣਾ,ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਾ
ਸੇ — ਨਾਲੋਂ,ਤੋਂ
ਬੰਧਨ — ਕੈਦ ਅਥਵਾ ਪਿੰਜਰਾ
ਬਿਖੈ — ਵਿਚ,ਅੰਦਰ

ਭਲੋ — ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ,ਉੱਤਮ
ਹੈ — ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਸੂਆ — ਤੋਤਾ,ਹਰੇ ਰੰਗ ਦਾ ਪੰਛੀ
ਪ੍ਰਸਿਧ — ਮਸ਼ਹੂਰ

ਸੁਨਿ — ਸੁਣਨਾ
ਉਪਦੇਸੁ — ਸਿੱਖਿਆ,ਹਿਤ ਦੀ ਗੱਲ
ਰਾਮ — ਜੋ ਹਰ ਥਾਂ ਵਿਆਪਕ ਹੈ
ਨਾਮ — ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ
ਲਿਵ — ਬਿਰਤੀ,ਧਿਆਨ
ਲਾਵਈ। — ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਮੋਖ — ਮੁਕਤੀ
ਪਦਵੀ — ਸਥਾਨ
ਸੈ — ਨਾਲੋਂ
ਤੈਸੇ — ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਮਾਨਸ — ਇਨਸਾਨੀ ,ਮਨੁੱਖਾ
ਜਨਮ — ਜੀਵਣ,ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਭਲੋ — ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ,ਉੱਤਮ

ਗੁਰਮੁਖਿ — ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ
ਹੋਇ — ਹੋਣਾ,ਹੋਵੇ
ਸਾਧਸੰਗਿ — ਧਰਮੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ
ਪ੍ਰਭ — ਪਰਮਾਤਮਾ
ਧਿਆਵਈ॥੧੫੪॥ — ਧਿਆਉਂਦਾ,ਸਿਮਰਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ — ਜਿਵੇਂ,ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ
ਸੂਆ — ਤੋਤਾ,ਹਰੇ ਰੰਗ ਦਾ ਪੰਛੀ
ਉਡਤ — ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ
ਫਿਰਤ — ਫਿਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ,ਚੱਕਰ ਕੱਟਦਾ ਰਹਿੰਦਾ

ਬਨ — ਵਣ,ਜੰਗਲ
ਬਨ — ਵਣ,ਜੰਗਲ
ਪ੍ਰਤਿ — ਵਿਖੇ,ਵਿਚ

ਜੈਸੇ — ਜਿਵੇਂ,ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ
ਈ — ਹੈ
ਬਿਰਖ — ਦਰਖਤ,ਰੁੱਖ
ਬੈਠੇ — ਬੈਠਦਾ ਹੈ,ਬਹਿੰਦਾ ਹੈ

ਤੈਸੋ — ਤਿਹੋ ਜਿਹਾ,ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ
ਫਲੁ — ਬਿਰਖ ਆਦਿ ਦਾ ਫਲ
ਚਾਖਈ। — ਚੱਖਦਾ ਹੈ,ਖਾਂਦਾ ਹੈ

ਪਰਬਸਿ — ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਅਧੀਨ
ਹੋਇ — ਹੋਵੇ,ਹੋਣਾ
ਜੈਸੀ — ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਜੈਸੀਐ — ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਸੰਗਤਿ — ਮੇਲ,ਸਾਥ,ਸੰਯੋਗ
ਮਿਲੈ — ਮਿਲਦਾ,ਮੇਲ ਕਰਦਾ

ਸੁਨਿ — ਸੁਣਨਾ
ਉਪਦੇਸ — ਸਿੱਖਿਆ,ਸਿਧਾਂਤ
ਤੈਸੀ — ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਭਾਖਾ — ਭਾਸ਼ਾ,ਬੋਲੀ
ਲੈ — ਲੈ ਕੇ,ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ
ਸਭਾਖਈ। — ਬੋਲਦਾ ਹੈ,ਉਚਾਰਦਾ ਹੈ

ਤੈਸੇ — ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਚਿਤ — ਹਿਰਦਾ,ਮਨ
ਚੰਚਲ — ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ

ਚਪਲ	**ਜਲ**	**ਕੋ**	**ਸੁਭਾਉ**
ਚੰਚਲ,ਛੋਹਲਾ,ਜੋ ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹੇ	ਪਾਣੀ,ਆਬ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਸੁਭਾਅ,ਆਦਤ

ਜੈਸੇ	**ਰੰਗ**	**ਸੰਗ**	**ਮਿਲੈ**
ਜਿਵੇਂ,ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਵਰਣ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ,ਨੀਲਾ ਆਦਿ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਮਿਲਦਾ,ਮੇਲ ਕਰਦਾ

ਤੈਸੇ	**ਰੰਗ**	**ਰਾਖਈ।**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਵਰਣ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ,ਨੀਲਾ ਆਦਿ	ਰਖ ਲੈਂਦਾ ਭਾਵ ਅਪਣਾ ਲੈਂਦਾ

ਅਧਮ	**ਅਸਾਧ**	**ਜੈਸੇ**	**ਬਾਰੁਨੀ**	**ਬਿਨਾਸ**	**ਕਾਲ**
ਨੀਚ,ਦੁਸ਼ਟ,ਪਾਪੀ	ਦੁਸ਼ਟ ਵਿਅਕਤੀ	ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਸ਼ਰਾਬ	ਮੌਤ,ਮਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ	ਸਮਾਂ,ਵੇਲਾ

ਸਾਧਸੰਗ	**ਗੰਗ**	**ਮਿਲਿ**	**ਸੁਜਨ**	**ਭਿਲਾਖਈ॥੧੫੫॥**
ਉੱਤਮ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਗੰਗਾ(ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਰੂਪੀ)	ਮਿਲਕੇ	ਭਲਾ ਪੁਰਖ,ਚੰਗਾ ਬੰਦਾ	ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ(ਇੱਛਾ)ਕਰਦਾ

ਜੈਸੇ	**ਜੈਸੇ**	**ਰੰਗ**	**ਸੰਗਿ**	**ਮਿਲਤ**	**ਸੇਤਾਂਬਰ**	**ਹੁਇ**
ਜਿਵੇਂ	ਜਿਵੇਂ	ਵਰਣ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ, ਨੀਲਾ ਆਦਿ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਮਿਲਦੇ ਹਨ	ਸਫੈਦ ਵਸਤਰ, ਚਿੱਟੇ ਕਪੜੇ	ਹੋਵੇ,ਹੋਣਾ

ਤੈਸੇ	**ਤੈਸੇ**	**ਰੰਗ**	**ਅੰਗ**	**ਅੰਗ**	**ਲਪਟਾਇ**	**ਹੈ।**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਵਰਣ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ, ਨੀਲਾ ਆਦਿ	ਹਿੱਸਾ,ਭਾਗ	ਭਾਗ	ਲਿਪਟ ਜਾਂਦਾ,ਲਗ ਜਾਂਦਾ	

ਭਗਵਤ	**ਕਥਾ**	**ਅਰਧਨ**	**ਕਉ**	**ਧਾਰਨੀਕ**
ਪਰਮਾਤਮਾ,ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ,ਵਿਆਖਿਆ	ਪੂਜਾ,ਭਗਤੀ	ਨੂੰ	ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਯੋਗ

ਲਿਖਤ	**ਕ੍ਰਿਤਾਸ**	**ਪਤ੍ਰ**	**ਬੰਧ**	**ਮੋਖਦਾਇ**	**ਹੈ।**
ਲਿਖੀ ਹੋਈ	ਕਾਗਜ਼	ਕਾਗਜ਼,ਵਰਕਾ	ਬੰਧਨ,ਜੰਜਾਲ	ਮੁਕਤੀ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੀਤ	**ਗ੍ਰੀਖਮਾਦਿ**	**ਬਰਖਾ**	**ਬਰਖ**	**ਮੈ**
ਠੰਡਾ,ਸਰਦ	ਗਰਮੀ ਦੀ ਰੁੱਤ ਆਦਿ	ਬਾਰਸ਼,ਮੀਂਹ	ਵਰ੍ਹਾ,ਸਾਲ	ਵਿਚ

ਨਿਸਿ	**ਦਿਨ**	**ਹੋਇ**	**ਲਘੁ**	**ਦੀਰਘ**	**ਦਿਖਾਇ**	**ਹੈ।**
ਰਾਤ	ਦਿਵਸ	ਹੋਵੇ,ਹੋਣਾ	ਛੋਟੀ,ਛੋਟੇ	ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ	ਦਿਖਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	**ਚਿਤ**	**ਚੰਚਲ**	**ਚਪਲ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ	ਚੰਚਲ,ਛੋਹਲਾ,ਜੋ ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹੇ

ਪਉਨ	**ਗਉਨ**	**ਗਤਿ**
ਹਵਾ,ਪੌਣ,ਵਾਯੂ	ਚਲਣਾ,ਵਗਣਾ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਸੰਗਮ	**ਸੁਗੰਧ**	**ਬਿਰਗੰਧ**	**ਪ੍ਰਗਟਾਇ**	**ਹੈ॥੧੫੬॥**
ਮਿਲਾਪ,ਮੇਲ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਮਹਿਕ	ਬਦਬੂ,ਦੁਰਗੰਧ	ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੀ ਹੈ,ਫੈਲਾਉਂਦੀ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਤੁਰ	**ਪਹਰ**	**ਦਿਨ**	**ਜਗਤਿ**	**ਚਤੁਰ**	**ਜੁਗ**
ਚਾਰ	੧੨ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਦਿਵਸ	ਸੰਸਾਰ	ਚਾਰ	ਸਤਿਜੁਗ,ਤਰੇਤਾ,ਦੁਆਪਰ, ਕਲਜੁਗ ਚਾਰੇ ਜੁਗ

ਨਿਸਿ	**ਮਹਾ ਪਰਲੈ**	**ਸਮਾਨਿ**	**ਦਿਨ**	**ਪ੍ਰਤਿ**	**ਹੈ।**
ਰਾਤ	ਸਮੁੱਚੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਸਰਵਨਾਸ਼	ਤੁਲ,ਸਮਾਨ	ਦਿਵਸ	ਹਰ ਇਕ,ਹਰੇਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਉਤਮ	**ਮਧਿਮ**	**ਨੀਚ**	**ਤ੍ਰਿਗੁਣ**	**ਸੰਸਾਰ**	**ਗਤਿ**
ਚੰਗਾ, ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ	ਵਿਚਕਾਰਲਾ	ਘਟੀਆ,ਨੀਵੀਂ	ਤਿੰਨ ਗੁਣ	ਜਗਤ,ਦੁਨੀਆਂ	ਚਾਲ,ਤੋਲ

ਲੋਗ	**ਬੇਦ**	**ਗਿਆਨ**	**ਉਨਮਾਨ**	**ਆਸਕਤਿ**	**ਹੈ।**
ਲੋਕ ਰੀਤੀ,ਲੌਕਿਕ ਗਿਆਨ	ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਧਿਆਨ,ਵਿਚਾਰ	ਲੀਨ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਰਜਿ	**ਤਮਿ**	**ਸਤਿ**	**ਗੁਨ**	**ਅਉਗਨ**	**ਸਿਮ੍ਰਤ**	**ਚਿਤ**
ਰਜੋ ਗੁਣ	ਤਮੋ ਗੁਣ	ਸਤੋ ਗੁਣ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ	ਦੋਸ਼,ਔਗੁਣ	ਯਾਦ ਕਰਕੇ	ਹਿਰਦਾ

ਤ੍ਰਿਗੁਨ	**ਅਤੀਤ**	**ਬਿਰਲੋਈ**	**ਗੁਰਮਤਿ**	**ਹੈ।**
ਤਿੰਨ ਗੁਣ	ਨਿਰਲੇਪ,ਵਿਰਕਤ	ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਤੁਰ	**ਬਰਨ**	**ਸਾਰ**	**ਚਉਪਰ**	**ਕੋ**	**ਖੇਲ**	**ਜਗ**
ਚਾਰ	ਪ੍ਰਕਾਰ(ਜੰਤੂ)	ਤੱਤ,ਨਿਚੋੜ	ਚੌਪੜ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਖੇਡ	ਜਹਾਨ,ਸੰਸਾਰ

ਸਾਧਸੰਗਿ	**ਜੁਗਲ**	**ਹੋਇ**	**ਜੀਵਨਮੁਕਤਿ**	**ਹੈ॥੧੫੭॥**
ਉੱਤਮ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਜੋੜਾ,ਜੋਟਾ	ਹੋਵੇ,ਹੋਣਾ	ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	

ਜੈਸੇ	**ਰੰਗ**	**ਸੰਗ**	**ਮਿਲਤ**	**ਸਲਿਲ**	**ਮਿਲ**
ਜਿਵੇਂ	ਵਰਣ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ,ਲਾਲ ਆਦਿ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਮਿਲਦੇ ਹਨ	ਪਾਣੀ,ਜਲ	ਮਿਲਕੇ

ਹੋਇ	**ਤੈਸੋ**	**ਤੈਸੋ**	**ਰੰਗ**
ਹੋਣਾ,ਹੋਵੇ	ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ	ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ	ਵਰਣ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ,ਲਾਲ ਆਦਿ

ਜਗਤ	**ਮੈ**	**ਜਾਨੀਐ।**
ਵਿਸ਼ਵ,ਸੰਸਾਰ	ਵਿਚ	ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਚੰਦਨ	**ਸੁਗੰਧ**	**ਮਿਲਿ**	**ਪਵਨ**	**ਸੁਗੰਧ**	**ਸੰਗਿ**
ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲਾ ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਮਹਿਕ	ਮਿਲਕੇ	ਹਵਾ,ਵਾਯੂ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਮਹਿਕ	ਮੇਲ,ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ

ਮਲ	**ਮੂਤ੍ਰ**	**ਸੂਤ੍ਰ**	**ਬ੍ਰਿਗੰਧ**	**ਉਨਮਾਨੀਐ।**
ਗੰਦ,ਮੈਲ	ਪੇਸ਼ਾਬ,ਮੂਤ	ਕਾਰਣ,ਨਮਿਤ	ਦੁਰਗੰਧ,ਬਦਬੂ	ਸਮਝਣਾ,ਵਿਚਾਰਨਾ

ਜੈਸੇ	**ਜੈਸੇ**	**ਪਾਕ**	**ਸਾਕ**	**ਬਿੰਜਨ**	**ਮਿਲਤ**	**ਘ੍ਰਿਤ**
ਜਿਵੇਂ	ਜਿਵੇਂ	ਪਕਿਆ ਹੋਇਆ ਭੋਜਨ	ਸਬਜ਼ੀ,ਭਾਜੀ	ਪਕਵਾਨ,ਭੋਜਨ	ਮਿਲਦੇ ਹਨ	ਘਿਉ

ਤੈਸੋ	**ਤੈਸੋ**	**ਸ੍ਵਾਦੁ**	**ਰਸੁ**	**ਰਸਨਾ**	**ਕੈ**	**ਮਾਨੀਐ।**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ	ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ	ਸੁਆਦ,ਰਸ	ਸੁਆਦ	ਜੀਭ	ਦੁਆਰਾ	ਮਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਤੈਸੇ	**ਹੀ**	**ਅਸਾਧ**	**ਸਾਧ**	**ਸੰਗਤਿ**	**ਸੁਭਾਵ**	**ਗਤਿ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਦੁਸ਼ਟ ਵਿਅਕਤੀ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼	ਇਕੱਤਰਤਾ	ਆਦਤ	ਅਨੁਸਾਰ

ਮੂਰੀ	**ਅਉ**	**ਤੰਬੋਲ**	**ਰਸ**	**ਖਾਏ**	**ਤੇ**	**ਪਹਿਚਾਨੀਐ॥੧੫੮॥**
ਮੂਲੀ	ਅਤੇ	ਪਾਨ	ਸੁਆਦ	ਖਾਣ ਨਾਲ	ਦੁਆਰਾ	ਪਛਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਬਾਲਕ	**ਕਿਸੋਰ**	**ਜੋਬਨਾਦਿ**
ਬੱਚਾ	੧੧ ਤੋਂ ੧੫ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਬਾਲਕ	ਜਵਾਨੀ ਆਦਿਕ

ਅਉ	**ਜਰਾ**	**ਬਿਵਸਥਾ**
ਅਤੇ	ਬੁਢਾਪਾ	ਦਸ਼ਾ,ਹਾਲਤ

ਏਕ	**ਹੀ**	**ਜਨਮ**	**ਹੋਤ**	**ਅਨਿਕ**	**ਪ੍ਰਕਾਰ**	**ਹੈ।**
ਇਕ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਜੀਵਣ,ਜਿੰਦਗੀ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਨਿਸਿ**	**ਦਿਨਿ**	**ਤਿਥਿ**	**ਵਾਰ**
ਜਿਵੇਂ	ਰਾਤ	ਦਿਨ,ਦਿਵਸ	ਮਿਤੀ	ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਦਿਨ

ਪਛ	**ਮਾਸੁ**	**ਰੁਤਿ**
ਪੱਖ,ਚੰਦਰ ਮਾਸ ਦੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ	ਮਹੀਨੇ	ਮੌਸਮ,ਗਰਮੀ ਸਰਦੀ ਆਦਿਕ ਰੁੱਤ

ਚਤੁਰ	**ਮਾਸਾ**	**ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ**	**ਬਰਖ**	**ਬਿਥਾਰ**	**ਹੈ।**
ਚਾਰ	ਮਹੀਨੇ	ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਵਰ੍ਹਾ,ਸਾਲ	ਵਿਸਥਾਰ,ਫੈਲਾਉ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾਗਤ	**ਸੁਪਨ**	**ਅਉ**	**ਸਖੋਪਤਿ**	**ਅਵਸਥਾ**	**ਕੈ**
ਜਾਗੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ	ਸੁਪਨ ਅਵਸਥਾ	ਅਤੇ	ਗੂੜੀ ਨੀਂਦ	ਹਾਲਤ,ਦਸ਼ਾ	ਦੁਆਰਾ

ਤੁਰੀਆ	**ਪ੍ਰਗਾਸ**	**ਗੁਰ**	**ਗਿਆਨ**	**ਉਪਕਾਰ**	**ਹੈ।**
ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ	ਤੇਜ,ਓਜ,ਆਭਾ	ਗੁਰੂ	ਉਪਦੇਸ਼	ਭਲਾਈ,ਨੇਕੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਾਨਸ	**ਜਨਮ**	**ਸਾਧਸੰਗ**	**ਮਿਲਿ**	**ਸਾਧ**	**ਸੰਤ**
ਮਨੁੱਖਾ	ਜੀਵਣ,ਜ਼ਿੰਦਗੀ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਮਿਲਕੇ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼	ਭਗਤ ਆਤਮਾ

ਭਗਤ	**ਬਿਬੇਕੀ**	**ਜਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਬੀਚਾਰ**	**ਹੈ॥੧੫੯॥**
ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਵਿਚਾਰਵਾਨ	ਵਿਅਕਤੀ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਵੀਚਾਰ,ਬਿਬੇਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਚਕਈ**	**ਮੁਦਿਤ**	**ਪੇਖਿ**	**ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ**	**ਨਿਸਿ**
ਜਿਵੇਂ	ਚਕਵੀ,ਚਕਵੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਮਦੀਨ	ਆਨੰਦਿਤ	ਵੇਖਕੇ	ਪਰਛਾਵਾਂ,ਅਕਸ	ਰਾਤ

ਸਿੰਘ	**ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ**	**ਦੇਖਿ**	**ਕੂਪ**	**ਮੈ**	**ਪਰਤ**	**ਹੈ।**
ਸ਼ੇਰ,ਸਾਰਦੂਲ	ਪਰਛਾਵਾਂ,ਅਕਸ	ਦੇਖਕੇ,ਤੱਕਕੇ	ਖੂਹ	ਵਿਚ	ਡਿਗ ਪੈਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਕਾਚ**	**ਮੰਦਰ**	**ਮੈ**	**ਮਾਨਸ**	**ਅਨੰਦਮਈ**
ਜਿਵੇਂ	ਸ਼ੀਸ਼ਾ,ਕੰਚ	ਭਵਨ,ਮਕਾਨ	ਵਿਚ	ਮਨੁੱਖ,ਇਨਸਾਨ	ਖੁਸ਼ੀਦਾਇਕ,ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ

ਸ੍ਵਾਨ	**ਪੇਖਿ**	**ਆਪਾ**	**ਆਪੁ**	**ਭੂਜਿ**	**ਕੈ**	**ਮਰਤ**	**ਹੈ।**
ਕੁੱਤਾ	ਵੇਖਕੇ	ਆਪਣਾ ਆਪ	ਖੁਦ,ਆਪ ਹੀ	ਭੁੱਜਕੇ	ਕਰਕੇ	ਮਰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਰਵਿਸੁਤਿ**	**ਜਮ**	**ਰੂਪ**	**ਅਉ**	**ਧਰਮਰਾਇ**
ਜਿਵੇਂ	ਸੂਰਜ ਦਾ ਪੁੱਤਰ	ਮੌਤ ਦਾ ਦੇਵਤਾ	ਸ਼ਕਲ,ਆਕਾਰ	ਅਤੇ	ਧਰਮਰਾਜ,ਯਮਰਾਜ

ਧਰਮ	**ਅਧਰਮ**	**ਕੈ**	**ਭਾਉ**	**ਭੈ**	**ਕਰਤ**	**ਹੈ।**
ਧਰਮੀ	ਪਾਪ,ਦੁਸ਼ਟਟਾ	ਦਾ,ਦੀ, ਦੇ	ਪ੍ਰੇਮ,ਪ੍ਰੀਤ	ਡਰ,ਖ਼ੌਫ਼	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	**ਦੁਰਮਤਿ**	**ਗੁਰਮਤਿ**	**ਕੈ**	**ਅਸਾਧ**	**ਸਾਧ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਭੈੜੀ ਮੱਤ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ	ਕਰਕੇ	ਦੁਸ਼ਟ ਵਿਅਕਤੀ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼

ਆਪਾ	**ਆਪੁ**	**ਚੀਨਤ**	**ਨ**	**ਚੀਨਤ**	**ਚਰਤ**	**ਹੈ॥੧੬੦॥**
ਆਪਣਾ ਆਪ	ਖੁਦ,ਆਪ ਹੀ	ਖੋਜਦਾ,ਸਮਝਦਾ	ਨਹੀਂ	ਖੋਜਦਾ,ਸਮਝਦਾ	ਆਚਰਨ,ਵਿਵਹਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਤਉ**	**ਸਲਿਲ**	**ਮਿਲਿ**	**ਬਰਨ**	**ਬਰਨ**	**ਬਿਖੈ**
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ,ਪ੍ਰਕਾਰ	ਪਾਣੀ,ਜਲ	ਮਿਲਕੇ	ਰੰਗ	ਰੰਗ	ਵਿਚ,ਅੰਦਰ

ਜਾਹੀ	**ਜਾਹੀ**	**ਰੰਗ**	**ਮਿਲੈ**	**ਸੋਈ**	**ਹੁਇ**	**ਦਿਖਾਵਈ।**
ਜਿਸ,ਜਿਹੜੇ	ਜਿਸ,ਜਿਹੜੇ	ਵਰਣ	ਮਿਲਦਾ	ਉਹੀ	ਹੋਏ,ਹੋਵੇ	ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ	**ਘ੍ਰਿਤ**	**ਜਾਹੀ**	**ਜਾਹੀ**	**ਪਾਕ**	**ਸਾਕ**	**ਸੰਗ**	**ਮਿਲੈ**
ਜਿਵੇਂ	ਘਿਉ	ਜਿਸ,ਜਿਹੜੇ	ਜਿਸ,ਜਿਹੜੇ	ਪਕਵਾਨ	ਸਬਜ਼ੀ	ਸੰਯੋਗ	ਮਿਲਦਾ,ਮਿਲਦੀ

ਤੈਸੇ	**ਤੈਸੇ**	**ਸ੍ਵਾਦ**	**ਰਸ**	**ਰਸਨਾ**	**ਚਖਾਵਈ।**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸੁਆਦ,ਰਸ	ਸੁਆਦ	ਜੀਭ	ਚਖਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ	**ਸ੍ਵਾਗੀ**	**ਏਕੁ**	**ਹੁਇ**
ਜਿਵੇਂ	ਨਕਲਚੀ,ਤਮਾਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਕ	ਹੋਵੇ,ਹੋਏ

ਅਨੇਕ	**ਭਾਤਿ**	**ਭੇਖ**	**ਧਾਰੈ**
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ,ਕਿਸਮ ਦੇ	ਸਰੂਪ,ਸ਼ਕਲ	ਧਾਰ ਲੈਂਦਾ

ਜੋਈ	**ਜੋਈ**	**ਸ੍ਵਾਂਗ**	**ਕਾਛੈ**	**ਸੋਈ**	**ਤਉ**	**ਕਹਾਵਈ।**
ਜੋ,ਜਿਹੜਾ	ਜੋ,ਜਿਹੜਾ	ਬਨਾਉਟੀ ਰੂਪ	ਧਾਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਉਹੀ	ਤਰ੍ਹਾਂ,ਪ੍ਰਕਾਰ	ਅਖਵਾਉਣਾ

ਤੈਸੇ	**ਚਿਤ**	**ਚੰਚਲ**	**ਚਪਲ**	**ਸੰਗ**	**ਦੋਖੁ**	**ਲੇਪ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਜੋ ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹੇ	ਚੰਚਲ,ਛੋਹਲਾ	ਸਾਥ	ਔਗੁਣ	ਪ੍ਰਭਾਵ,ਅਸਰ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਹੋਇ**	**ਏਕ**	**ਟੇਕ**	**ਠਹਰਾਵਈ॥੧੬੧॥**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਹੋਣਾ,ਹੋਵੇ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਕ	ਆਸਰਾ,ਸਹਾਰਾ	ਟਿਕਦੇ ਹਨ

ਸਾਗਰ	**ਮਥਤ**	**ਜੈਸੇ**	**ਨਿਕਸੇ**	**ਅੰਮ੍ਰਿਤ**	**ਬਿਖੁ**
ਸਮੁੰਦਰ	ਰਿੜਕਿਆਂ	ਜਿਵੇਂ,ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਕਲੇ	ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਜਲ	ਜ਼ਹਿਰ

ਪਰਉਪਕਾਰ	**ਨ**	**ਬਿਕਾਰ**	**ਸਮਸਰਿ**	**ਹੈ।**
ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ	ਨਹੀਂ	ਬੁਰਾਈ,ਵਿਕਾਰ	ਇਕੋ ਜਿਹਾ,ਬਰਾਬਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਖੁ	**ਅਚਵਤ**	**ਹੋਤ**	**ਰਤਨ**	**ਬਿਨਾਸ**	**ਕਾਲ**
ਜ਼ਹਿਰ	ਪੀਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਜੀਵਨ,ਜ਼ਿੰਦਗੀ	ਮੌਤ	ਸਮਾਂ,ਵੇਲਾ

ਅਚਏ	**ਅੰਮ੍ਰਿਤ**	**ਮੂਏ**	**ਜੀਵਤ**	**ਅਮਰ**	**ਹੈ।**
ਪੀਣਾ	ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ	ਮਰੇ ਹੋਏ	ਜ਼ਿੰਦਾ,ਜ਼ਿਉਂਦਾ	ਮਰਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ,ਸਦੀਵੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਤਾਰੋ**	**ਤਾਰੀ**	**ਏਕ**	**ਲੋਸਟ**	**ਸੈ**	**ਪ੍ਰਗਟ**	**ਹੁਇ**
ਜਿਵੇਂ	ਜਿੰਦਰਾ,ਤਾਲਾ	ਚਾਬੀ,ਕੁੰਜੀ	ਇਕ	ਲੋਹਾ	ਵਿਚੋਂ	ਉਤਪੰਨ	ਹੋਏ,ਹੋਵੇ

ਬੰਧ	**ਮੋਖ**	**ਪਦਵੀ**	**ਸੰਸਾਰ**	**ਬਿਸਥਰ**	**ਹੈ।**
ਬੰਦੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ	ਮੁਕਤੀ	ਪਦ,ਸ਼ਥਾਨ	ਜਗਤ,ਦੁਨੀਆਂ	ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	**ਹੀ**	**ਅਸਾਧ**	**ਸਾਧ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਦੁਸ਼ਟ ਵਿਅਕਤੀ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼

ਸਨ	**ਅਉ**	**ਮਜੀਠ**	**ਗਤਿ**
ਪਟਸਨ,ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਰਸੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ	ਅਤੇ	ਲਾਲ ਰੰਗ ਵਾਲੀ ਵੇਲ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਗੁਰਮਤਿ	**ਦੁਰਮਤਿ**	**ਟੇਵ**	**ਸੈ**	**ਨ**	**ਟਰਿ**	**ਹੈ॥੧੬੨॥**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ	ਭੈੜੀ ਮੱਤ	ਆਦਤ,ਸੁਭਾ	ਤੋਂ	ਨਹੀਂ	ਹਟਦਾ,ਟਲਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਰਖਾ	**ਸੰਜੋਗੁ**	**ਮੁਕਤਾਹਲ**	**ਓਰਾ**	**ਪ੍ਰਗਾਸ**
ਬਾਰਸ਼,ਮੀਂਹ	ਮਿਲਾਪ	ਮੋਤੀ	ਗੜਾ,ਓਲਾ	ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ

ਪਰਉਪਕਾਰੀ	**ਅਉ**	**ਬਿਕਾਰੀ**	**ਤਉ**	**ਕਹਾਵਈ।**
ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਅਤੇ	ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਤਾਂ,ਤੋਂ	ਅਖਵਾਉਣਾ

ਓਰਾ	**ਬਰਖਤ**	**ਜੈਸੇ**	**ਧਾਨ ਪਾਨ**	**ਕੋ**	**ਬਿਨਾਸੁ**
ਗੜਾ,ਓਲਾ	ਬਰਸਣ ਕਰਕੇ	ਜਿਵੇਂ,ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਬਨਸਪਤੀ ਆਦਿ	ਦਾ,ਦੀ	ਨਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਮੁਕਤਾ	**ਅਨੂਪ**	**ਰੂਪ**	**ਸਭਾ**	**ਸੋਭਾ**	**ਪਾਵਈ।**
ਮੋਤੀ	ਸਰਬੋਤਮ,ਉਪਮਾ ਰਹਿਤ	ਸਰੂਪ,ਸ਼ਕਲ	ਇਕੱਠ	ਵਡਿਆਈ,ਯਸ਼	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਓਰਾ	**ਤਉ**	**ਬਿਕਾਰ**	**ਧਾਰਿ**
ਗੜਾ,ਓਲਾ	ਤਾਂ,ਤੋਂ	ਵਿਕਾਰ,ਬੁਰਾਈ	ਧਾਰਣ ਕਰਨ ਕਰਕੇ

ਦੇਖਤ	**ਬਿਲਾਇ**	**ਜਾਇ**
ਦੇਖਦਿਆਂ ਦੇਖਦਿਆਂ,ਭਾਵ ਝਟਪਟ	ਪਿਘਲਨਾ,ਖੁਰਨਾ	ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਪਰਉਪਕਾਰ	**ਮੁਕਤਾ**	**ਜਿਉ**	**ਠਹਿਰਾਵਈ।**
ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਮੋਤੀ	ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ	ਟਿਕਦੇ ਹਨ

ਤੈਸੇ	**ਹੀ**	**ਅਸਾਧ**	**ਸਾਧ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸ਼ਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਦੁਸ਼ਟ ਵਿਅਕਤੀ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼

ਸੰਗਤਿ	**ਸੁਭਾਵ**	**ਗਤਿ**
ਮੇਲ,ਸਾਥ	ਸੁਭਾਅ,ਆਦਤ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਗੁਰਮਤਿ	**ਦੁਰਮਤਿ**	**ਦੁਰੈ**	**ਨ**	**ਦੁਰਾਵਈ॥੧੯੩॥**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ	ਭੈੜੀ ਮੱਤ	ਛਿਪਦੀ,ਲੁਕਦੀ	ਨਹੀਂ	ਲੁਕੀ ਹੋਈ,ਛਿਪੀ ਹੋਈ

ਲਜਾ	**ਕੁਲ**	**ਅੰਕਸੁ**	**ਅਉ**	**ਗੁਰਜਨ**	**ਸੀਲ**	**ਡੀਲ**
ਸ਼ਰਮ,ਲਾਜ	ਵੰਸ਼,ਖਾਨਦਾਨ	ਬੰਧਨ,ਨਿਯੰਤਰਣ	ਅਤੇ	ਬਜ਼ੁਰਗ	ਉੱਚ ਆਚਰਣ	ਮਰਿਯਾਦਾ

ਕੁਲਾਬਧੂ	**ਬ੍ਰਤ**	**ਕੈ**	**ਪਤਿਬ੍ਰਤ**	**ਕਹਾਵਈ।**
ਭਲੇ ਖਾਨਦਾਨ ਦੀ ਉੱਚ ਆਚਰਣ ਵਾਲੀ ਬਹੂ	ਨੇਮ,ਮਰਿਯਾਦਾ	ਕਰਕੇ	ਨਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਇਸਤਰੀ	ਅਖਵਾਉਣਾ

ਦੁਸਟ	**ਸਭਾ**	**ਸੰਜੋਗ**	**ਅਧਮ**	**ਅਸਾਧ**	**ਸੰਗੁ**
ਖੋਟੇ,ਵਿਕਾਰੀ ਮਨੁੱਖ	ਇਕੱਠ,ਮਜਲਸ	ਸੰਬੰਧ,ਮਿਲਾਪ	ਨੀਚ,ਦੁਸ਼ਟ	ਦੁਸ਼ਟ ਵਿਅਕਤੀ	ਸਾਥ

ਬਹੁ	**ਬਿਬਿਚਾਰ**	**ਧਾਰਿ**	**ਗਨਕਾ**	**ਬੁਲਾਵਈ।**
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਬਦਚਲਨੀ	ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਕਰਕੇ	ਵੇਸਵਾ,ਕੰਜਰੀ	ਅਖਵਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਕੁਲਾਬਧੂ	**ਸੁਤ**	**ਕੋ**	**ਬਖਾਨੀਅਤ**	**ਗੋਤ੍ਰਾਚਾਰ**
ਭਲੇ ਖਾਨਦਾਨ ਦੀ ਉੱਚ ਆਚਰਣ ਵਾਲੀ ਬਹੂ	ਬੇਟਾ,ਲੜਕਾ	ਦਾ,ਦੇ	ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ	ਵੰਸ਼,ਖਾਨਦਾਨ

ਗਨਿਕਾ	**ਸੁਆਨ**	**ਪਿਤਾ**	**ਨਾਮੁ**	**ਕੋ**	**ਬਤਾਵਈ।**
ਵੇਸਵਾ,ਕੰਜਰੀ	ਪੁੱਤਰ	ਬਾਪ,ਪਿਉ	ਨਾਂ,ਨਾਮ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਦੱਸੇ,ਬਿਆਨ ਕਰੇ

ਦੁਰਮਤਿ	**ਲਾਗਿ**	**ਜੈਸੇ**	**ਕਾਗੁ**	**ਬਨ**	**ਬਨ**	**ਫਿਰੈ**
ਭੈੜੀ ਮੱਤ	ਲੱਗਕੇ	ਜਿਵੇਂ	ਕਾਂ	ਜੰਗਲ,ਵਣ	ਜੰਗਲ,ਵਣ	ਫਿਰਦਾ ਹੈ

ਗੁਰਮਤਿ	**ਹੰਸੁ**	**ਏਕ**	**ਟੇਕ**	**ਜਸੁ**	**ਭਾਵਈ॥੧੬੪॥**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ	ਹੰਸ,ਇਕ ਪੰਛੀ	ਇੱਕ	ਆਸਰਾ,ਸਹਾਰਾ	ਵਡਿਆਈ,ਸੋਭਾ	ਭਾਉਂਦੇ,ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ

ਮਾਨਸ	**ਜਨਮੁ**	**ਧਾਰਿ**	**ਸੰਗਤਿ**	**ਸੁਭਾਵ**	**ਗਤਿ**
ਇਨਸਾਨੀ,ਮਨੁੱਖਾਂ	ਜੀਵਣ,ਜ਼ਿੰਦਗੀ	ਧਾਰਕੇ	ਮੇਲ,ਸਾਥ	ਆਦਤ,ਸੁਭਾਅ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ,ਮਿਲਣਾ

ਗੁਰ	**ਤੇ**	**ਗੁਰਮਤਿ**	**ਦੁਰਮਤਿ**	**ਬਿਬਿਧਿ**	**ਬਿਧਾਨੀ**	**ਹੈ।**
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਕੋਲੋਂ,ਪਾਸੋਂ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ	ਭੈੜੀ ਮੱਤ	ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ	ਸੁਭਾ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਾਧੁਸੰਗਿ	**ਪਦਵੀ**	**ਭਗਤਿ**
ਧਰਮੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਸਥਾਨ,ਦਰਜਾ	ਭਗਤ,ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਅਉ	**ਬਿਬੇਕੀ**	**ਜਨ**
ਅਤੇ	ਵਿਚਾਰਵਾਨ,ਗਿਆਨਵਾਨ	ਪੁਰਸ਼,ਵਿਅਕਤੀ

ਜੀਵਨਮੁਕਤਿ	**ਸਾਧੂ**	**ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ**	**ਹੈ।**
ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਖ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਧਮ	**ਅਸਾਧ**	**ਸੰਗ**	**ਚੋਰ**
ਨੀਚ,ਦੁਸ਼ਟ	ਦੁਸ਼ਟ ਵਿਅਕਤੀ	ਸਾਥ,ਮੇਲ	ਤਸਕਰ,ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਜਾਰ	**ਅਉ**	**ਜੂਆਰੀ**
ਦੁਰਾਚਾਰੀ,ਵਿਭਚਾਰੀ	ਅਤੇ	ਜੂਆ ਖੇਡਣ ਵਾਲਾ

ਠਗ	**ਬਟਵਾਰਾ**	**ਮਤਵਾਰਾ**	**ਅਭਿਮਾਨੀ**	**ਹੈ।**
ਲੁਟੇਰਾ	ਡਾਕੂ	ਨਸ਼ੇ ਵਰਤਣ ਵਾਲਾ ਨਸ਼ਈ	ਹੰਕਾਰੀ,ਘੁਮੰਡੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਪੁਨੇ	**ਅਪੁਨੇ**	**ਰੰਗ**	**ਸੰਗ**	**ਸੁਖੁ**	**ਮਾਨੈ**	**ਬਿਸੁ**
ਆਪਣਾ	ਆਪਣਾ	ਹਾਲਤ,ਅਵਸਥਾ	ਸਾਥ,ਮੇਲ	ਆਨੰਦ	ਮਾਣਦਾ,ਭੋਗਦਾ	ਵਿਸ਼ਵ,ਸੰਸਾਰ

ਗੁਰਮਤਿ	**ਗਤਿ**	**ਗੁਰਮੁਖਿ**	**ਪਹਿਚਾਨੀ**	**ਹੈ॥੧੬੫॥**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ	ਮਹਿਮਾ,ਵਡਿਆਈ	ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਪਛਾਣੀ,ਸਿਆਣੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਤਉ**	**ਅਸਟਧਾਤੂ**	**ਡਾਰੀਅਤ**	**ਨਾਉ**	**ਬਿਖੈ**
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਅੱਠ ਧਾਤਾਂ	ਲੱਦੀਏ	ਬੇੜੀ,ਕਿਸ਼ਤੀ	ਵਿਚ

ਪਾਰਿ	**ਪਰੈ**	**ਤਾਹਿ**	**ਤਊ**
ਦੂਸਰੇ ਕੰਢੇ,ਪਾਰਲੇ ਪਾਸੇ	ਗਿਆਂ,ਪਹੁੰਚਿਆਂ	ਉਸ ਨੂੰ,ਉਹ ਨੂੰ	ਤਾਂ ਵੀ,ਫਿਰ ਵੀ

ਵਾਰ	**ਪਾਰ**	**ਸੋਈ**	**ਹੈ।**
ਨਦੀ ਆਦਿ ਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾ ਕਿਨਾਰਾ,ਤੱਟ	ਦੂਸਰੇ ਕਿਨਾਰੇ	ਉਹੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੋਈ	**ਧਾਤੁ**	**ਅਗਨਿ**	**ਮੈ**	**ਹੋਤ**	**ਹੈ**	**ਅਨਿਕ?**	**ਰੂਪ**
ਉਹੀ	ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ	ਬੈਸੰਤਰ,ਅੱਗ	ਵਿਚ	ਹੋ ਜਾਂਦੀ	ਹੈ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਸਰੂਪ,ਸ਼ਕਲ

ਤਊ	**ਜੋਈ**	**ਸੋਈ**	**ਪੈ**	**ਸੁ**	**ਘਾਟ**	**ਠਾਟ**	**ਹੋਈ ਹੈ।**
ਤਾਂ ਵੀ,ਫਿਰ ਵੀ	ਜੋ,ਜਿਹੜਾ	ਉਹੀ	ਤੋਂ,ਦੇ	ਚੰਗਾ,ਅੱਛਾ	ਘੜਨ,ਬਣਾਉਣ	ਗਹਿਣੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੋਈ	**ਧਾਤੁ**	**ਪਾਰਸਿ**	**ਪਰਸ**	**ਪੁਨਿ**	**ਕੰਚਨ**	**ਹੁਇ**
ਉਹੀ	ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ	ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਫਿਰ,ਮੁੜਕੇ	ਸੋਨਾ	ਹੋਏ,ਹੋਵੇ

ਮੋਲਕੈ	**ਅਮੋਲਾਨੂਪ**	**ਰੂਪ**	**ਅਵਲੋਈ**	**ਹੈ।**
ਮੁੱਲ ਕਰਕੇ	ਅਣਮੁੱਲਾ ਤੇ ਉਪਮਾ ਰਹਿਤ	ਸਮਾਨ,ਅਨੂਰੂਪ	ਦਿਸਣਾ,ਵਿਖਾਈ ਦੇਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਰਮ	**ਪਾਰਸੁ**	**ਗੁਰ**	**ਪਰਸਿ**	**ਪਾਰਸ**	**ਹੋਤ**
ਸਰਵੋਤਮ	ਪਾਰਸ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਪਰਸਕੇ,ਛੂਹਕੇ	ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ

ਸੰਗਤਿ	**ਹੁਇ**	**ਸਾਧਸੰਗ**	**ਸਤਸੰਗ**	**ਪੇਈ**	**ਹੈ॥੧੬੬॥**
ਮੇਲ,ਸਾਥ	ਹੋਏ,ਹੋਵੇ	ਉੱਤਮ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਚੰਗੀ ਸੰਗਤ	ਪਰੋਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ	

ਜੈਸੇ	**ਘਰ**	**ਲਾਗੈ**	**ਆਗਿ**	**ਭਾਗਿ**	**ਨਿਕਸਤ**	**ਖਾਨ**
ਜਿਵੇਂ	ਮਕਾਨ	ਲਗ ਜਾਏ	ਅੱਗ	ਭੱਜ ਕੇ,ਦੌੜਕੇ	ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ	ਪਰਿਵਾਰ

ਪ੍ਰੀਤਮ	**ਪਰੋਸੀ**	**ਧਾਇ**	**ਜਰਤ**	**ਬੁਝਾਵਈ।**
ਪਿਆਰੇ,ਪਰੇਮੀ	ਪੜੋਸੀ,ਗੁਆਂਢੀ	ਦੌੜ ਕੇ,ਭੱਜਕੇ	ਸੜਦੇ ਹੋਏ	ਬੁਝਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਗੋਧਨ	**ਹਰਤ**	**ਜੈਸੇ**	**ਕਰਤ**	**ਪੂਕਾਰ**	**ਗੋਪ**
ਗਊਆਂਦਾ ਝੁੰਡ	ਖੋਹਣਾ,ਲੁੱਟਣਾ	ਜਿਵੇਂ,ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਕਰਦਾ	ਪੁਕਾਰ,ਉੱਚਾਬੋਲਣਤੋਂਭਾਵ	ਗਵਾਲਾ

ਗਾਉ	**ਮੈ**	**ਗੁਹਾਰ**	**ਲਾਗਿ**	**ਤੁਰਤ**	**ਛਡਾਵਈ।**
ਪਿੰਡ,ਗ੍ਰਾਮ	ਵਿਚ	ਗਊ ਹਰਣ ਵਾਲਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਖੋਜ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ	ਪਿੱਛੇ ਲਗਕੇ	ਤੁਰੰਤ,ਝਟਪਟ	ਛੁਡਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ

ਬੂਡਤ	**ਅਥਾਹ**	**ਜੈਸੇ**	**ਪ੍ਰਬਲ**	**ਪ੍ਰਵਾਹ**	**ਬਿਖੈ**
ਡੁਬਦੀ ਹੋਈ	ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ	ਜਿਵੇਂ	ਤੇਜ਼,ਤੀਬਰ	ਵਹਾਅ,ਵੇਗ	ਵਿਚ,ਅੰਦਰ

ਪੇਖਤ	**ਪੈਰਊਆ**	**ਵਾਰ**	**ਪਾਰ**	**ਲੈ**	**ਲਗਾਵਈ।**
ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ	ਤੈਰਨ ਵਾਲਾ,ਤਰਾਕੂ	ਤੱਟ	ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ	ਲੈ ਕੇ,ਲਿਜਾਕੇ	ਲਗਾ(ਪਹੁੰਚਾ)ਦਿੰਦਾ

ਤੈਸੇ	**ਅੰਤ**	**ਕਾਲ**	**ਜਮ**	**ਜਾਲ**	**ਕਾਲ**	**ਬਿਆਲ**	**ਗ੍ਰਸੇ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਮੌਤ	ਸਮਾਂ	ਮੌਤ ਦਾ ਦੇਵਤਾ	ਫਾਹੀ,ਫੰਦਾ	ਮੌਤ	ਸੱਪ	ਡੰਗ ਲਵੇ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਸਾਧ**	**ਸੰਤ**	**ਸੰਕਟ**	**ਮਿਟਾਵਹੀ॥੧੬੭॥**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਮਹਾਤਮਾ,ਫ਼ਕੀਰ	ਭਗਤ ਆਤਮਾ	ਦੁੱਖ,ਪੀੜਾ	ਮਿਟਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਨਿਹਕਾਮ	**ਨਿਹਕ੍ਰੋਧ**	**ਨਿਰਲੋਭ**	**ਨਿਰਮੋਹ**
ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਕ੍ਰੋਧ ਰਹਿਤ	ਲੋਭ ਰਹਿਤ	ਮਾਇਆ ਆਦਿ ਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਮੁਕਤ

ਨਿਹਮੇਵ	**ਨਿਹਟੇਵ,**	**ਨਿਰਦੋਖ**	**ਵਾਸੀ**	**ਹੈ।**
ਹੰਕਾਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਵਿਕਾਰ ਮੁਕਤ	ਦੋਸ਼ ਰਹਿਤ	ਵਸਨੀਕ,ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਰਲੇਪ,	**ਨਿਰਬਾਨ,**	**ਨਿਰਮਲ**	**ਨਿਰਬੈਰ**
ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਭਿੱਜ	ਸੰਸਾਰਿਕ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਪਵਿੱਤਰ	ਵੈਰ ਭਾਵ ਤੋਂ ਰਹਿਤ

ਨਿਰਬਿਘਨਾਇ	**ਨਿਰਾਲੰਬ**	**ਅਬਿਨਾਸੀ**	**ਹੈ।**
ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ	ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹਾਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ	ਵਿਨਾਸ਼ ਰਹਿਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਰਾਹਾਰ	**ਨਿਰਾਧਾਰ**	**ਨਿਰੰਕਾਰ**	**ਨਿਰਬਿਕਾਰ**
ਆਹਾਰ ਰਹਿਤ	ਆਧਾਰ ਰਹਿਤ	ਆਕਾਰ ਰਹਿਤ	ਅਪਰਵਰਤਿਤ

ਨਿਹਚਲ	**ਨਿਹਭ੍ਰਾਤਿ**	**ਨਿਰਭੈ**	**ਨਿਰਾਸੀ**	**ਹੈ।**
ਸਥਿਰ	ਸੰਸਾਰਿਕ ਭਰਮਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਡਰ ਹੀਣ	ਆਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਹਕਰਮ,	**ਨਿਹਭਰਮ**	**ਨਿਹਸਰਮ**	**ਨਿਹਸ੍ਵਾਦ**
ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਬੰਧਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਭਰਮਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਥਕਾਨ ਰਹਿਤ	ਸੁਆਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤ

ਨਿਰਬਿਵਾਦ	**ਨਿਰੰਜਨ**	**ਸੁੰਨਿ**	**ਮੈ**	**ਸੰਨਿਆਸੀ**	**ਹੈ॥੧੬੮॥**
ਵਿਵਾਦ ਰਹਿਤ	ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਅੰਜਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਨਿਰਵਿਕਲਪ	ਵਿਚ	ਵੈਰਾਗੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸਬਦ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਲਿਵ**	**ਸਾਧਸੰਗਿ**
ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਣ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ		ਬਿਰਤੀ,ਧਿਆਨ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ

ਪਰਮਦਭੁਤ	**ਪ੍ਰੇਮ**	**ਪੂਰਨ**	**ਪ੍ਰਗਾਸੇ**	**ਹੈ।**
ਅਤਿਅੰਤ ਅਸਚਰਜਮਈ	ਪਿਆਰ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੁੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪ੍ਰੇਮ	**ਰੰਗ**	**ਮੈ**	**ਅਨੇਕ**	**ਰੰਗ**
ਪਿਆਰ	ਆਨੰਦ,ਖੁਸ਼ੀ	ਵਿਚ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਆਨੰਦ,ਖੁਸ਼ੀ

ਜਿਉ	**ਤਰੰਗ**	**ਗੰਗ**
ਜਿਵੇਂ	ਲਹਿਰਾਂ,ਉਛਾਲ	ਗੰਗਾ ਨਦੀ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ	**ਮੈ**	**ਅਨੇਕ**	**ਰਸ**	**ਹੁਇ**	**ਬਿਲਾਸੇ**	**ਹੈ।**
ਪਿਆਰ ਸੁਆਦ	ਵਿਚ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਆਨੰਦ,ਮਜ਼ਾ	ਹੋਵੇ,ਹੋਏ	ਆਨੰਦਮਈ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪ੍ਰੇਮ	**ਗੰਧ**	**ਸੰਧਿ**	**ਮੈ**	**ਸੁਗੰਧ**	**ਸਨਬੰਧ**	**ਕੋਟਿ**
ਪਿਆਰ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਮਹਿਕ	ਮੇਲ,ਮਿਲਾਪ	ਵਿਚ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਮਹਿਕ	ਮੇਲ,ਸੰਗਤ	ਕਰੋੜਾਂ

ਪ੍ਰੇਮ	**ਸ੍ਰੁਤਿ**	**ਅਨਿਕ**	**ਅਨਾਹਦ**	**ਉਲਾਸੇ**	**ਹੈ।**
ਪਿਆਰ	ਧਿਆਨ,ਚੇਤਾ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਆਹਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਧੁਨੀ	ਉਮੰਗ,ਚਾਓ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪ੍ਰੇਮ	**ਅਸਪਰਸ**	**ਕੋਮਲਤਾ**	**ਸੀਤਲਤਾ**	**ਕੈ**
ਪਿਆਰ	ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਪਰਸ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਸੁੰਦਰ,ਮਨੋਹਰ	ਠੰਡਕ,ਸਰਦੀ	ਕਰਕੇ

ਅਕਥ	**ਕਥਾ**	**ਬਿਨੋਦ**	**ਬਿਸਮ**	**ਬਿਸ੍ਵਾਸੇ**	**ਹੈ॥੧੬੯॥**
ਜੋ ਬਿਆਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ,ਵਿਆਖਿਆ	ਆਨੰਦ,ਖੁਸ਼ੀ	ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ	ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼,ਭਰੋਸਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪ੍ਰੇਮ	**ਰੰਗ**	**ਸਮਸਰਿ**	**ਪੁਜਿਸਿ**	**ਨ**	**ਕੋਊ**	**ਰੰਗ**
ਪਿਆਰ	ਆਨੰਦ,ਖੁਸ਼ੀ	ਬਰਾਬਰ	ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ	ਨਹੀਂ	ਕੋਈ	ਆਨੰਦ,ਖੁਸ਼ੀ

ਪ੍ਰੇਮ	**ਰੰਗ**	**ਪੁਜਿਸਿ**	**ਨ**	**ਅਨਰਸ**	**ਸਮਾਨਿ**	**ਕੈ।**
ਪਿਆਰ	ਆਨੰਦ,ਖੁਸ਼ੀ	ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ	ਨਹੀਂ	ਹੋਰ ਸੁਆਦ	ਬਰਾਬਰ	ਦਾ,ਦੇ

ਪ੍ਰੇਮ ਗੰਧ ਪੁਜਿਸਿ ਨ ਆਨ ਕੋਊਐ ਸੁਗੰਧ
ਪਿਆਰ ਖੁਸ਼ਬੂ,ਮਹਿਕ ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ ਨਹੀਂ ਦੂਸਰਾ,ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਖੁਸ਼ਬੂ,ਮਹਿਕ

ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਪੁਜਸਿ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਨ ਆਨ ਕੈ।
ਪਿਆਰ ਵਡਿਆਈ ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ ਵਡਿਆਈ ਨਹੀਂ ਦੂਸਰਾ,ਹੋਰ ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਪ੍ਰੇਮ ਤੋਲੁ ਤੁਲਿ ਨ ਪੁਜਸਿ ਨਹੀਂ ਤੋਲੁ ਤੁਲਾਧਾਰ
ਪਿਆਰ ਵਜ਼ਨ,ਭਾਰ ਸਮਾਨ,ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ ਨਹੀਂ ਵਜ਼ਨ,ਭਾਰ ਤਕੜੀ,ਤਰਾਜੂ

ਮੋਲ ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਜਸਿ ਨ ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਕੈ।
ਮੁੱਲ,ਕੀਮਤ ਪਿਆਰ ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ ਨਹੀਂ ਸਭ, ਸਾਰਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਦਾ,ਦੇ

ਏਕ ਬੋਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕੈ ਪੁਜਸਿ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਕੋਊ
ਇਕ ਬਚਨ,ਸ਼ਬਦ ਪਿਆਰ ਦਾ,ਦੇ ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ ਨਹੀਂ ਬਚਨ,ਸ਼ਬਦ ਕੋਈ

ਗਿਆਨ ਉਨਮਾਨ ਅਸ ਥਕਤ ਕੋਟਾਨਿ ਕੈ॥੧੭੦॥
ਬੋਧ,ਸਮਝ ਧਿਆਨ,ਸਮਝ ਅਜਿਹਾ,ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਥਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਰੋੜਾਂ ਦਾ,ਦੇ,ਦੀ

ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰ ਚਰਨ ਕਮਲ ਜਸ
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਰੂਪ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪੈਰ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਕੀਰਤੀ,ਵਡਿਆਈ,ਸੋਭਾ

ਆਨਦ ਸਹਜ ਸੁਖ ਬਿਸਮ ਕੋਟਾਨਿ ਹੈ।
ਖੁਸ਼ੀ,ਖੇੜਾ ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਨੰਦ,ਚੈਨ ਅਸਚਰਜ,ਹੈਰਾਨ ਕਰੋੜਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਸੋਭ ਲੋਭ ਕੈ ਲਭਿਤ ਹੋਇ
ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਵਡਿਆਈ,ਯਸ਼ ਲਾਲਚ,ਲਾਲਸਾ ਕਰਕੇ ਮਸਤ,ਮੁਗਧ ਹੋਵੇ

ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਛਬਿ ਛਬਿ ਕੈ ਲੁਭਾਨਿ ਹੈ।
ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਸੁੰਦਰਤਾ,ਆਭਾ ਸੁੰਦਰਤਾ,ਆਭਾ ਕਰਕੇ ਚਾਹਵਾਨ,ਇੱਛਾਵਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੋਮਲਤਾ ਕੋਟਿ ਲੋਟਪੋਟ ਹੁਇ ਕੋਮਲਤਾ ਕੈ
ਸੁੰਦਰਤਾ,ਮਨੋਹਰਤਾ ਕਰੋੜਾਂ ਸਦਕੇ,ਬਲਿਹਾਰ ਹੋਵੇ,ਹੋਏ ਸੁੰਦਰਤਾ,ਮਨੋਹਰਤਾ ਕਰਕੇ

ਸੀਤਲਤਾ ਕੋਟਿ ਓਟ ਚਾਹਤ ਹਿਰਾਨਿ ਹੈ।
ਠੰਡਕ,ਸਰਦੀ ਕਰੋੜਾਂ ਸ਼ਰਨ,ਪਨਾਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਅਨਹਦ**	**ਗਦਗਦ ਹੋਤ**	
ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਕਰੋੜਾਂ	ਆਹਤ ਤੋਂਬਿਨਾਂ ਧੁਨੀ	ਖੁਸ਼,ਪ੍ਰਸੰਨ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਮਨ	**ਮਧੁਕਰ**	**ਤਿਹ**	**ਸੰਪਟ**	**ਸਮਾਨਿ**	**ਹੈ॥੧੭੧॥**
ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਭੌਰਾ,ਭਰਮਰ	ਤਿਸ,ਉਸ	ਕੁੱਜਾ,ਡੱਬਾ	ਬਰਾਬਰ,ਵਰਗਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੋਵਤ	**ਪੈ**	**ਸੁਪਨ**	**ਚਰਿਤ੍ਰ**	**ਚਿਤ੍ਰ**	**ਦੇਖਿਓ**	**ਚਾਹੇ**
ਨੀਂਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ	ਕੋਲੋਂ	ਸੁਪਨ ਅਵਸਥਾ	ਕੌਤਕਮਈ	ਤਸਵੀਰ	ਦੇਖਣਾ,ਤੱਕਣਾ	ਚਾਹਵੇ

ਸਹਜ	**ਸਮਾਧਿ**	**ਬਿਖੈ**
ਸੁਭਾਵਿਕ,ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ	ਵਿਚ,ਅੰਦਰ

ਉਨਮਨੀ	**ਜੋਤਿ**	**ਹੈ।**
ਵਿਆਕੁਲ,ਬੇਚੈਨ	ਅਧਿਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁਰਾਪਾਨ	**ਸ੍ਵਾਦ**	**ਮਤਵਾਰਾ**	**ਪ੍ਰਤਿ**	**ਪ੍ਰਸੰਨ**	**ਜਿਉ**
ਸ਼ਰਾਬਖੋਰੀ	ਸੁਆਦ,ਰਸ	ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਮਸਤ	ਨੂੰ,ਕੋ	ਖੁਸ਼,ਆਨੰਦਿਤ	ਜਿਵੇਂ,ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਨਿਝਰ	**ਅਪਾਰ**	**ਧਾਰ**	**ਅਨਭੈ**	**ਉਦੋਤ**	**ਹੈ।**
ਇਕ ਰਸ,ਲਗਾਤਾਰ	ਅਟੁੱਟ,ਨਿਰੰਤਰ	ਤਤੀਹਰੀ	ਪਰਮਾਤਮ ਗਿਆਨ	ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਾਲਕ	**ਪੈ**	**ਨਾਦ**	**ਬਾਦ**
ਬੱਚਾ,ਬਾਲ	ਕੋਲੋਂ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਬਾਜਾ ਬਜਾਉਣ ਦਾ ਯੰਤਰ

ਸਬਦ	**ਬਿਧਾਨ**	**ਚਾਹੈ**
ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀ	ਢੰਗ,ਤਰੀਕਾ	ਚਾਹਵੇ,ਇੱਛਾ ਕਰੇ

ਅਨਹਦ	**ਧੁਨਿ**	**ਰੁਨਝੁਨ**	**ਸ੍ਰੁਤਿ**	**ਸ੍ਰੋਤ**	**ਹੈ।**
ਆਹਤ ਤੋਂਬਿਨਾਂ ਧੁਨੀ	ਧੁਨੀ,ਸੁਰ	ਛਣਕਾਰ,ਝਨਤਕਾਰ	ਧਿਆਨ,ਚੇਤਾ	ਸੁਣਨਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਕਥ	**ਕਥਾ**	**ਬਿਨੋਦ**
ਜੋ ਬਿਆਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ,ਵਿਆਖਿਆ	ਆਨੰਦ,ਖੁਸ਼ੀ

ਸੋਈ	**ਜਾਨੈ**	**ਜਾਮੈ**	**ਬੀਤੈ**
ਉਹੀ	ਜਾਣਦਾ	ਜਿਸ ਨਾਲ	ਬੀਤਦਾ ਹੈ

ਚੰਦਨ	**ਸੁਗੰਧ**	**ਜਿਉ**	**ਤਰੋਵਰ**	**ਨ**	**ਗੋਤ**	**ਹੈ॥੧੭੨॥**
ਸੰਦਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਖੁਸ਼ਬੂ	ਜਿਵੇਂ	ਦਰਖਤ	ਨਹੀਂ	ਜਾਤ,ਕੁੱਲ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ	**ਕੋ**	**ਪ੍ਰਤਾਪੁ**	**ਸੋਈ**	**ਜਾਨੈ**	**ਜਾਮੈ**	**ਬੀਤੇ**
ਪਿਆਰ ਆਨੰਦ	ਦਾ,ਦੀ	ਮਹਿਮਾ,ਸੋਭਾ	ਉਹੀ	ਜਾਣਦਾ	ਜਿਸ ਨਾਲ	ਬੀਤਦਾ ਹੈ

ਮਦਨ	**ਮਦੋਨ**	**ਮਤਿਵਾਰੋ**	**ਜਗ**	**ਜਾਨੀਐ।**
ਕਾਮਵਾਸਨਾ	ਮਸਤ,ਮਸਰੂਰ	ਮਤਵਾਲਾ,ਬੇਖਬਰ	ਜਹਾਨ,	ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਘੂਰਮ	**ਹੁਇ**	**ਘਾਇਲ**	**ਸੋ**	**ਘੂਮਤ**	**ਅਰੁਨ**	**ਦ੍ਰਿਗ**
ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਤਕਦਾ ਹੋਇਆ	ਹੋਏ	ਜ਼ਖਮੀ,ਫਟੜ	ਜਿਹਾ,ਜੈਸਾ	ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ	ਲਾਲ ਰੰਗ	ਅੱਖਾਂ

ਮਿਤ੍ਰ	**ਸਤ੍ਰਤਾ**	**ਨਿਲਜ**	**ਲਜਾ**	**ਹੂ**	**ਲਜਾਨੀਐ।**
ਦੋਸਤੀ	ਦੁਸ਼ਮਣ,ਵੈਰ	ਲੱਜਾਹੀਣ	ਸ਼ਰਮ,ਹਯਾ	ਵੀ,ਭੀ	ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੋ ਜਾਦੀ ਹੈ

ਰਸਨਾ	**ਰਸੀਲੀ**	**ਕਥਾ**	**ਅਕਥ**	**ਕੈ**	**ਮੋਨਬ੍ਰਤ**
ਜੀਭ ਅਥਵਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀ ਇੰਦ੍ਰੀ	ਰਸਦਾਇਕ	ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ	ਨ ਕਹਿਣ ਯੋਗ	ਦਾ,ਦੇ	ਚੁੱਪ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ

ਅਨਰਸ	**ਰਹਿਤ**	**ਉਤਰ**	**ਬਖਾਨੀਐ।**
ਹੋਰ ਰਸ,ਹੋਰ ਸੁਆਦ	ਮੁਕਤ,ਹੀਣ	ਜਵਾਬ	ਦਸਦੀ,ਦੇਂਦੀ

ਸੁਰਤਿ	**ਸੰਕੋਚ**	**ਸਮਸਰਿ**	**ਅਸਤੁਤਿ**	**ਨਿੰਦਾ**
ਸੋਝੀ,ਧਿਆਨ	ਝਿਝਕਣਾ	ਇਕੋ ਜਿਹਾ	ਸਿਫਤ	ਬੁਰਾਈ

ਪਗ	**ਡਗਮਗ**	**ਜਤ**	**ਕਤ**	**ਬਿਸਮਾਨੀਐ॥੧੭੩॥**
ਪੈਰ,ਚਰਣ	ਡਾਵਾਂ ਡੋਲ	ਜਿੱਥੇ	ਕਿੱਥੇ	ਹੋਏ ਰਹਿੰਦੇ

ਤਨਕ	**ਸਹੀ**	**ਜਾਵਨ**	**ਕੈ**
ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਦੁੱਧ ਜਮਾਉਣ ਦੀ ਲਾਗ	ਦਾ,ਦੇ

ਦੂਧ	**ਦਧ**	**ਹੋਤ**	**ਜੈਸੇ**
ਦੁੱਧ	ਸਮੁੰਦਰ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ

ਤਨਕ	**ਹੀ**	**ਕਾਂਜੀ**	**ਪਰੈ**
ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਰਾਈ ਆਦਿ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਖੱਟਾ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ	ਪਿਆਂ

ਦੂਧ	**ਫਾਟਿ**	**ਜਾਤ**	**ਹੈ।**
ਦੁੱਧ	ਫਿਟਣਾ	ਜਾਂਦਾ,ਜਾਂਦੀਆਂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਨਕ	**ਹੀ**	**ਬੀਜ**	**ਬੋਇ**
ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਉਹ ਦਾਣੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪੇੜ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਅੰਕੁਰ ਉੱਠਦਾ ਹੈ	ਬੀਜਣ ਤੋਂ

ਬਿਰਖ	**ਬਿਥਾਰ**	**ਹੋਇ**
ਦਰਖਤ	ਵਿਸਥਾਰ,ਫੈਲਾਉ	ਹੋਣਾ,ਹੋਵਣਾ

ਤਨਕ	**ਹੀ**	**ਚਿਨਗ**	**ਪਰੇ**
ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਚੰਗਿਆੜੀ ,ਚੰਗਾਰੀ	ਪਿਆਂ

ਭਸਮ	**ਹੁਇ**	**ਸਮਾਤ**	**ਹੈ।**
ਸੁਆਹ	ਹੋਵੇ,ਹੋਏ	ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਨਕ	**ਹੀ**	**ਖਾਏ**	**ਬਿਖੁ**
ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਖਾਣ ਨਾਲ,ਖਾਣ ਦੁਆਰਾ	ਜ਼ਾਹਿਰ

ਹੋਤ	**ਹੈ**	**ਬਿਨਾਸ**	**ਕਾਲ**
ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਮੌਤ	ਸਮਾਂ,ਵਕਤ

ਤਨਕ	**ਹੀ**	**ਅੰਮ੍ਰਿਤ**	**ਕੈ**
ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਤੋਂ,ਸੇ

ਅਮਰੁ	**ਹੋਇ**	**ਗਾਤ**	**ਹੈ।**
ਮਰਣ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਹੋਣਾ,ਹੋਵਣਾ	ਸਰੀਰ,ਦੇਹ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੰਗਤਿ	**ਅਸਾਧ**	**ਸਾਧ**
ਮੇਲ,ਸਾਥ	ਜੋ ਸਾਧ ਵਿਅਕਤੀ ਨ ਹੋਵੇ	ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਗਨਿਕਾ	**ਬਿਵਾਹਿਤਾ**	**ਜਿਉ**
ਵੇਸਵਾ	ਵਿਆਹੁਤਾ	ਜਿਵੇਂ,ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਤਨਕ	**ਮੈ**	**ਉਪਕਾਰ**	**ਅਉ**	**ਬਿਕਾਰ**	**ਘਾਤ**	**ਹੈ॥੧੭੪॥**
ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ	ਵਿਚ,ਵਿਚੋਂ	ਭਲਾਈ	ਅਤੇ	ਬੁਰਾਈ	ਵਿਨਾਸ਼	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਾਧੁ ਸੰਗਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਦਰਸ ਕੈ ਬ੍ਰਹਮ ਧਿਆਨ
ਧਰਮੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਨਿਗਾਹ ਦਰਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਧਿਆਨ

ਸੋਈ ਤਉ ਅਸਾਧਿ ਸੰਗਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਿਕਾਰ ਹੈ।
ਉਹੀ ਹੀ ਦੁਸ਼ਟ ਮੇਲ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਨਿਗਾਹ ਬੁਰਾਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਾਧੁ ਸੰਗਿ ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ ਕੈ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ
ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਧਿਆਨ

ਸੋਈ ਤਉ ਅਸਾਧ ਸੰਗਿ ਬਾਦੁ ਅਹੰਕਾਰ ਹੈ।
ਉਹੀ ਹੀ ਖੋਟੇ ਦਿਲ ਵਾਲਾ ਮੇਲ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਬਹਿਸ਼ ਅਭਿਮਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਾਧੁ ਸੰਗਿ ਅਸਨ ਬਸਨ ਕੈ ਮਹਾ ਪ੍ਰਸਾਦ
ਸੰਤ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਭੋਜਨ ਬਸਤਰ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਮ ਪ੍ਰਸਾਦ

ਸੋਈ ਤਉ ਅਸਾਧ ਸੰਗਿ ਬਿਖਮ ਅਹਾਰ ਹੈ।
ਉਹੀ ਹੀ ਦੁਸ਼ਟ ਮੇਲ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਦੁਖਦਾਈ ਭੋਜਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦੁਰਮਤਿ ਜਨਮ ਮਰਨ ਹੁਇ ਅਸਾਧ ਸੰਗਿ
ਭੈੜੀ ਮੱਤ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਮਰਨਾ ਹੋਵੇ ਮਾੜਾ ਮੇਲ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ

ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਧਸੰਗਿ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰ ਹੈ॥੧੭੫॥
ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੰਤ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਮੋਕਸ਼ ਦਰਵਾਜਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮਤਿ ਚਰਮ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਦਿਬਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਹੁਇ
ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਬਾਹਰੀ ਜਗਤ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਨਜ਼ਰ ਦੇਵੀ ਨਜ਼ਰ ਹੋਵੇ

ਦੁਰਮਤਿ ਲੋਚਨ ਅਛਤ ਅੰਧ ਕੰਧ ਹੈ।
ਭੈੜੀ ਮੱਤ ਅੱਖਾਂ ਵਿਦਯਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਨ੍ਹਾ ਸਰੀਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮਤਿ ਸੁਰਤਿ ਕੈ ਬਜਰ ਕਪਾਟ ਖੁਲੈ
ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੋਝੀ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ

ਦੁਰਮਤਿ ਕਠਿਨ ਕਪਾਟ ਸਨਬੰਧ ਹੈ।
ਭੈੜੀ ਮਤ ਸਖਤ ਕਿਵਾੜ ਸੰਗਤਿ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮਤਿ	**ਪ੍ਰੇਮਰਸ**	**ਅੰਮ੍ਰਿਤ**	**ਨਿਧਾਨ**	**ਪਾਨ**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਤਿ	ਪਿਆਰ ਰਸ	ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਖਜ਼ਾਨਾ	ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਦਾਰਥ

ਦੁਰਮਤਿ	**ਮੁਖਿ**	**ਦੁਰਬਚਨ**	**ਦੁਗੰਧ**	**ਹੈ।**
ਖੋਟੀ ਬੁੱਧ	ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ	ਭੈੜੇ ਬੋਲ	ਬਦਬੂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮਤਿ	**ਸਹਜ**	**ਸੁਭਾਇ**	**ਨ**	**ਹਰਖ**	**ਸੋਗ**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਤਿ	ਸੁਭਾਵਿਕ	ਸੁਭਾਅ	ਨਹੀਂ	ਖੁਸ਼ੀ	ਦੁੱਖ

ਦੁਰਮਤਿ	**ਬਿਗ੍ਰਹ**	**ਬਿਰੋਧ**	**ਕ੍ਰੋਧ**	**ਸੰਧਿ**	**ਹੈ॥੧੭੬॥**
ਭੈੜੀ ਮਤ	ਝਗੜਾ	ਦੁਸ਼ਮਣੀ	ਗੁੱਸਾ	ਮਿਲਾਪ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦੁਰਮਤਿ	**ਗੁਰਮਤਿ**	**ਸੰਗਤਿ**	**ਅਸਾਧ**	**ਸਾਧ**
ਖੋਟੀ ਬੁੱਧ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਸਾਥ	ਖੋਟੇ ਦਿਲ ਵਾਲਾ	ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕਾਮ	**ਚੇਸਟਾ**	**ਸੰਜੋਗ**	**ਜਤ**	**ਸਤਵੰਤ**	**ਹੈ।**
ਇੱਛਾ	ਵਾਸ਼ਨਾ	ਸੰਬੰਧ	ਸੰਜਮ	ਸੱਚ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕ੍ਰੋਧ	**ਕੇ**	**ਬਿਰੋਧ**	**ਬਿਖੈ**	**ਸਹਜ**	**ਸੰਤੋਖ**	**ਮੋਖ**
ਗੁੱਸਾ	ਦੇ,ਦਾ	ਵੈਰ ਵਿਰੋਘ	ਵਿਚ	ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਸਬਰ	ਮੁਕਤੀ

ਲੋਭ	**ਲਹਰੰਤਰ**	**ਧਰਮ**	**ਧੀਰ**	**ਜੰਤ**	**ਹੈ।**
ਲਾਲਚ	ਲਹਿਰਾਂ ਵਿਚ	ਧਾਰਮਿਕ ਗੁਣ	ਧੀਰਜ ਵਾਲਾ	ਪ੍ਰਾਣਧਾਰੀ ਜੀਵ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਾਇਆ	**ਮੋਹ**	**ਦ੍ਰੋਹ**	**ਕੈ**	**ਅਰਥ**	**ਪਰਮਾਰਥ**	**ਸੈ**
ਕਿਰਪਾ	ਲਗਾਉ	ਕਪਟ	ਦੁਆਰਾ	ਧਨ	ਪਰਮਤੱਤ ਰੂਪ ਵਸਤੂ	ਸਾਥ

ਅਹੰਮੇਵ	**ਟੇਵ**	**ਦਇਆ**	**ਦ੍ਰਵੀਭੂਤ**	**ਸੰਤ**	**ਹੈ।**
ਘੁਮੰਡ	ਆਦਤ	ਕਿਰਪਾ	ਪਸੀਜਿਆ ਹੋਇਆ	ਸਾਧ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦੁਕ੍ਰਿਤ	**ਸੁਕ੍ਰਿਤ**	**ਚਿਤ**	**ਮਿਤ੍ਰ**	**ਸਤ੍ਰਤਾ**	**ਸੁਭਾਵ**
ਬੁਰੇ ਕਰਮ	ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਮ	ਹਿਰਦਾ	ਮਿੱਤਰਤਾ	ਦੁਸ਼ਮਣੀ	ਸੁਭਾਅ

ਪਰਉਪਕਾਰ	**ਅਉ**	**ਬਿਕਾਰ**	**ਮੂਲ**	**ਮੰਤ**	**ਹੈ॥੧੭੭॥**
ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ	ਅਤੇ	ਬੁਰਾਈ	ਅਸਲ	ਵਿਚਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਤਿਗੁਰ	**ਸਿਖ**	**ਰਿਦੈ**	**ਪ੍ਰਥਮ**	**ਕ੍ਰਿਪਾ**	**ਕੈ**	**ਬਸੈ**
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਸਿਖਿਆਰਥੀ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ	ਪਹਿਲਾਂ	ਮਿਹਰ	ਕਰਕੇ	ਵਸਦੇ ਹਨ

ਤਾ	**ਪਾਛੈ**	**ਕਰਤ**	**ਆਗਿਆ**	**ਮਇਆ**	**ਕੈ**	**ਮਨਾਵਈ।**
ਤਦ	ਮਗਰੋਂ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਹੁਕਮ	ਦਇਆ	ਕਰਕੇ	ਮਨਵਾਉਦੇ ਹਨ

ਆਗਿਆ	**ਮਾਨਿ**	**ਗਿਆਨ**	**ਗੁਰ**	**ਪਰਮ**	**ਨਿਧਾਨ**	**ਦਾਨ**
ਹੁਕਮ	ਮੰਨ ਕੇ	ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸਕ	ਉੱਚਤਮ	ਖਜ਼ਾਨਾ	ਦਾਤ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸੁਖਿ**	**ਫਲ**	**ਨਿਜਪਦ**	**ਪਾਵਈ**
ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਸਿਖਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਆਨੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ		ਆਤਮ ਪਦ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਨਾਮ	**ਨਿਹਕਾਮ**	**ਧਾਮ**	**ਸਹਜ**	**ਸਮਾਧਿ**	**ਲਿਵ**
ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ	ਇੱਛਾ ਰਹਿਤ	ਜਗ੍ਹਾ	ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ	ਲਗਨ

ਅਗਮ	**ਅਗਾਧਿ**	**ਕਥਾ**	**ਕਹਤ**	**ਨ**	**ਆਵਈ।**
ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ	ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ	ਬਿਆਨ	ਕਹਿਣਾ	ਨਹੀਂ	ਆ ਜਾਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੋ	**ਜੈਸੋ**	**ਭਾਉ**	**ਕਰਿ**	**ਪੂਜਤ**	**ਪਦਾਰਬਿੰਦ**
ਜਿਵੇਂ	ਜਿਵੇਂ	ਇੱਛਾ	ਨਾਲ	ਪੂਜਾ ਕਰਦਾ	ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ

ਸਕਲ	**ਸੰਸਾਰ**	**ਕੈ**	**ਮਨੋਰਥ**	**ਪੁਜਾਵਈ॥੧੭੮॥**
ਸਾਰੇ	ਜਗਤ	ਦਾ,ਦੇ	ਇੱਛਾਵਾਂ	ਪੂਰੇ ਕਰਦਾ,ਪੂਰਣ ਕਰਦਾ

ਜੈਸੇ	**ਪ੍ਰਿਅ**	**ਭੇਟਤ**	**ਅਧਾਨ**	**ਨਿਰਮਾਨ**	**ਹੋਤ**
ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਪਤੀ	ਮਿਲਣ ਨਾਲ	ਧਾਰਣ ਕਰਨਾ	ਨਿਰਮਤਾ ਭਰਪੂਰ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਬਾਂਛਤ	**ਬਿਧਾਨ**	**ਖਾਨ**	**ਪਾਨ**	**ਅਗ੍ਰਭਾਗਿ**	**ਹੈ।**
ਇਛਤ	ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ	ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੇ ਪਦਾਰਥ		ਸਾਹਮਣੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਨਮਤ	**ਸੁਤ**	**ਖਾਨ**	**ਪਾਨ**	**ਕੋ**	**ਸੰਜਮੁ**	**ਕਰੈ**
ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਲੜਕਾ	ਖਾਣ ਪੀਣ		ਦਾ,ਦੇ	ਸੰਕੋਚ	ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸੁਤ	**ਹਿਤ**	**ਰਸ**	**ਕਸ**	**ਸਕਲ**	**ਤਿਆਗਿ**	**ਹੈ।**
ਪੁੱਤਰ	ਪਿਆਰ	ਭੈੜੇ ਚੰਗੇ ਸੁਆਦ		ਸਭ	ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	**ਗੁਰ ਚਰਨ**	**ਸਰਨਿ**	**ਕਾਮਨਾ**	**ਪੁਜਾਇ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ	ਸਰਣ ਲੈਣ ਵਾਲਾ	ਇੱਛਾ	ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਦੀਆਂ ਹਨ

ਨਾਮ	**ਨਿਹਕਾਮ**	**ਧਾਮ**	**ਅਨਤ**	**ਨ**	**ਲਾਗਿ**	**ਹੈ।**
ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ	ਇੱਛਾ ਰਹਿਤ	ਥਾਂ	ਹੋਰ ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾ	ਨਹੀਂ	ਲਗਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਸਿ	**ਅੰਧਕਾਰ**	**ਭਵ**	**ਸਾਗਰ**	**ਸੰਸਾਰ**	**ਬਿਖੈ**
ਰਾਤ	ਹਨ੍ਹੇਰਾ	ਸੰਸਾਰ	ਸਮੁੰਦਰ	ਦੁਨੀਆਂ	ਵਿਚ

ਪੰਚ	**ਤਸਕਰ**	**ਜੀਤਿ**	**ਸਿਖ**	**ਹੀ**	**ਸੁਜਾਗਿ ਹੈ॥੧੭੯॥**
ਪੰਜ	ਚੋਰ(ਕਾਮ,ਕ੍ਰੋਧ,ਲੋਭ, ਮੋਹ,ਅਹੰਕਾਰ)	ਜਿੱਤ ਕੇ	ਸਿਖਿਆਰਥੀ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਸੁਚੇਤਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਤਿਗੁਰ	**ਆਗਿਆ**	**ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ**	**ਬਾਲਕ**	**ਸਿਖ**
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਹੁਕਮ	ਪਾਲਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਬੱਚਾ	ਸਿਖਿਆਰਥੀ

ਚਰਨ ਕਮਲ	**ਰਜ**	**ਮਹਿਮਾ**	**ਅਪਾਰ**	**ਹੈ।**
ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ	ਧੂੜ	ਵਡਿਆਈ	ਜਿਸ ਦਾ ਪਾਰ ਨਾ ਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਿਵ	**ਸਨਕਾਦਿਕ**	**ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ**	**ਨ**	**ਗੰਮਿਤਾ**	**ਹੈ**
ਮਹਾਂਦੇਵ	ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਵਰਗੇ ਵੇਦ ਵਕਤਾ	ਨਹੀਂ	ਪਹੁੰਚ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਗਮ	**ਸੇਖਾਦਿ**	**ਨੇਤ ਨੇਤ**	**ਕੈ**	**ਉਚਾਰ**	**ਹੈ।**
ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰ ਗ੍ਰੰਥ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਗ	ਇਹ ਨਹੀ	ਦਾ	ਕਹਿਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਤੁਰ	**ਪਦਾਰਥ**	**ਤ੍ਰਿਕਾਲ**	**ਤ੍ਰਿਭਵਨ**	**ਚਾਹੈ**
ਚਾਰ (ਧਰਮ,ਅਰਥ,ਕਾਮ,ਮੋਖ)	ਪਦਾਰਥ	ਭੂਤ,ਭਵਿੱਖ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਤਿੰਨੋਂ ਕਾਲ	ਤਿੰਨ ਲੋਕ ਭਾਵ (ਮਾਤਲੋਕ, ਪਾਤਾਲ ਲੋਕ ਤੇ ਸਵਰਗ ਲੋਕ)	ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਜੋਗ	**ਭੋਗ**	**ਸੁਰਸਰ**	**ਸਰਧਾ**	**ਸੰਸਾਰ**	**ਹੈ।**
ਜੋਗੀ	ਸੁਖ ਸਾਧਨ	ਗੰਗਾ	ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼	ਦੁਨੀਆਂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਜਨ	**ਕੇ**	**ਪੂਜ**	**ਅਰੁ**	**ਪਾਵਨ**	**ਪਵਿਤ੍ਰ**	**ਕਰੈ**
ਪੂਜਣ ਯੋਗ	ਦੇ,ਦਾ	ਪੂਜਣ ਯੋਗ	ਅਤੇ	ਪਵਿੱਤਰ	ਪੁਨੀਤ	ਕਰਦਾ ਹੈ

ਅਕਥ	**ਕਥਾ**	**ਬੀਚਾਰ**	**ਬਿਮਲ**	**ਬਿਥਾਰ**	**ਹੈ॥੧੮੦॥**
ਨ ਕਹਿਣ ਯੋਗ	ਵਿਆਖਿਆ	ਵਿਚਾਰ	ਨਿਰਮਲ	ਵਿਸਥਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸੁਖਿ**	**ਫਲ**	**ਚਾਖਤ**	**ਭਈ**	**ਉਲਟੀ**
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਆਨੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ		ਚੱਖਣ ਦੁਆਰਾ	ਹੋ ਜਾਦੀ ਹੈ	ਪਰਤ ਕੇ

ਤਨ	**ਸਨਾਤਨ**	**ਮਨ**	**ਉਨਮਨ**	**ਮਾਨੇ**	**ਹੈ।**
ਸਰੀਰ	ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ	ਚਿਤ	ਵਿਆਕੁਲ,ਬੇਚੈਨ	ਆਨੰਦ ਲੈਦਾਂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦੁਰਮਤਿ	**ਉਲਟਿ**	**ਭਈ**	**ਹੈ**	**ਗੁਰਮਤਿ**	**ਰਿਦੈ**
ਭੈੜੀ ਮੱਤ	ਵਿਪਰੀਤ	ਹੋ ਜਾਦੀ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਦੁਰਜਨ	**ਸੁਰਜਨ**	**ਕਰਿ**	**ਪਹਿਚਾਨੇ**	**ਹੈ।**
ਭੈੜਾ ਆਦਮੀ	ਭਲਾ ਲੋਕ	ਕਰਕੇ ਭਾਵ (ਸਮਾਨ,ਤੁਲ,ਬਰਾਬਰ)	ਪਛਾਣ ਲਿਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੰਸਾਰੀ	**ਸੈ**	**ਉਲਟਿ**	**ਪਲਟਿ**	**ਨਿਰੰਕਾਰੀ**	**ਭਏ**
ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ	ਤੋਂ	ਵਿਪਰੀਤ	ਪਲਟ ਕੇ	(ਨਿਰੰਕਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ)	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਬਗ	**ਬੰਸ**	**ਹੰਸ**	**ਭਏ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਗਿਆਨੇ**	**ਹੈ।**
ਕਪਟੀ	ਪਰਿਵਾਰ	ਵਿਚਾਰਵਾਨ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਸਮਝ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਰਨ	**ਅਧੀਨ**	**ਦੀਨ**	**ਕਾਰਨ**	**ਕਰਨ**	**ਭਏ**
ਵਜ੍ਹਾ	ਆਗਿਆ ਵਿਚ	ਲਾਚਾਰ	ਸਰਬ	ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਹੋ ਜਾਦਾ ਹੈ

ਹਰਨ	**ਭਰਨ**	**ਭੇਦ**	**ਅਲਖ**	**ਲਖਾਨੇ**	**ਹੈ॥੧੮੧॥**
ਸਮਾਪਤ ਕਰਨਾ	ਪਾਲਨ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਰਾਜ਼	ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਜਾਣ ਲੈਂਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸੁਖਫਲ**	**ਚਾਖਤ**	**ਉਲਟੀ**	**ਭਈ**
ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰੇ	ਸੁੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਚੱਖ ਕੇ	ਪਰਤ ਕੇ	ਹੋ ਜਾਦੀ ਹੈ

ਜੋਨਿ	**ਕੈ**	**ਅਜੋਨਿ**	**ਭਏ**	**ਕੁਲ**	**ਅਕੁਲੀਨ**	**ਹੈ।**
ਯੋਨੀ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਭਾਵ	ਕਰਕੇ	ਜਨਮ ਮਰਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਹੋ ਜਾਦਾ ਹੈ	ਵੰਸ਼	ਘਬਰਾਉਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੰਤਨ	**ਤੇ**	**ਸੰਤ**	**ਅਉ**	**ਬਿਨਾਸੀ**	**ਅਬਿਨਾਸੀ**	**ਭਏ**
ਵਿਅਕਤੀਆਂ	ਤੋਂ	ਸਾਧ	ਅਤੇ	ਨਾਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ	ਵਿਨਾਸ਼ ਰਹਿਤ	ਹੋ ਗਏ

ਅਧਮ	**ਅਸਾਧ**	**ਭਏ**	**ਸਾਧ**	**ਪਰਬੀਨ**	**ਹੈ।**
ਪਾਪੀ	ਖੋਟੇ ਦਿਲ ਵਾਲਾ	ਹੋ ਗਏ	ਮਹਾਤਮਾ	ਨਿਪੁੰਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਲਾਲਚੀ	ਲਲੂਜਨ	ਤੇ	ਪਾਵਨ	ਕੈ	ਪੂਜ	ਕੀਨੇ
ਲੋਭੀ	ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਤ	ਤੋਂ	ਪਵਿੱਤਰ	ਕਰਕੇ	ਪੂਜਣ ਯੋਗ	ਕਰ ਦਿੱਤੇ

ਅੰਜਨ	ਜਗਤ	ਮੈ	ਨਿਰੰਜਨਈ	ਦੀਨ	ਹੈ।
ਕਾਲਖ ਰੂਪੀ ਸੰਸਾਰ	ਸੰਸਾਰ	ਵਿਚੋਂ	ਸ਼ੁੱਧ	ਹਲੀਮੀ ਵਾਲੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਟਿ	ਮਾਇਆ	ਫਾਸੀ
ਨਸ਼ਟ ਕਰਕੇ	ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਆਦਿਕ	ਬੰਧਨ,ਜੰਜਾਲ

ਗੁਰ	ਗ੍ਰਿਹ	ਮੈ	ਉਦਾਸੀ	ਕੀਨੇ
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਜੀਵਨ	ਵਿਚ	ਉਦਾਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਾਲਤ	ਕੀਤੇ,ਕਰ ਦਿੱਤੇ

ਅਨਭੈ	ਅਭਿਆਸੀ	ਪ੍ਰਿਆ	ਪ੍ਰੇਮਰਸ	ਭੀਨ	ਹੈ॥੧੮੨॥
ਪਰਮਾਤਮਾ ਗਿਆਨ	ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ	ਪਿਆਰ ਰਸ	ਲੀਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਤਿਗੁਰ	ਦਰਸ	ਧਿਆਨ	ਅਸਚਰਜਮੈ
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਦਰਸ਼ਨ	ਯਾਦ	ਅਦਭੁਤ,ਅਜੀਬ

ਦਰਸਨੀ	ਹੋਤ	ਖਟ ਦਰਸ	ਅਤੀਤ	ਹੈ।
ਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਹਿੰਦੂ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਛੇ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰ (ਸਾਖ,ਯੋਗ,ਨਿਆਇ,ਵੈਸ਼ੈਸ਼ਿਕ,ਮੀਮਾਂਸਾ,ਵੇਦਾਂਤ)	ਨਿਰਲੇਪ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਤਿਗੁਰ	ਚਰਨ	ਸਰਨਿ	ਨਿਹਕਾਮ	ਧਾਮ
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਪੈਰ	ਸ਼ਰਣ ਲੈਣ ਵਾਲਾ	ਇੱਛਾ ਰਹਿਤ	ਸਥਾਨ

ਸੇਵਕੁ	ਨ	ਆਨ	ਦੇਵ	ਸੇਵ	ਕੀ	ਨ	ਪ੍ਰੀਤਿ	ਹੈ।
ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਨਹੀਂ	ਦੂਸਰਾ	ਦੇਵਤੇ	ਭਗਤੀ	ਦਾ,ਦੀ	ਨਹੀਂ	ਪਿਆਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਤਿਗੁਰ	ਸਬਦੁ	ਸੁਰਤਿ	ਲਿਵ	ਮੂਲਮੰਤ੍ਰ
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਬਾਣੀ	ਸੋਝੀ	ਧਿਆਨ	ਸਭ ਮੰਤਰਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਭਾਵ ਮੁਖ ਉਦੇਸ਼

ਆਨ	ਤੰਤ੍ਰ	ਮੰਤ੍ਰ	ਕੀ	ਨ	ਸਿਖਨ	ਪ੍ਰਤੀਤਿ	ਹੈ।
ਦੂਸਰਾ	ਜਾਦੂ ਟੂਣਾ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਦਾ,ਦੀ	ਨਹੀਂ	ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ	ਭਰੋਸਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਤਿਗੁਰ	ਕ੍ਰਿਪਾ	ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਪੰਗਤਿ	ਸੁਖ
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਮਿਹਰ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕਤਰਤਾ	ਇਕੱਠ	ਆਨੰਦ

ਹੰਸ	**ਬੰਸ**	**ਮਾਨਸਰਿ**	**ਅਨਤ**	**ਨ**	**ਚੀਤ**	**ਹੈ॥੧੮੩॥**
ਬਤੱਖਦੇ ਅਕਾਰ ਦਾ ਇਕ ਪੰਛੀ	ਖਾਨਦਾਨ	ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਝੀਲ	ਹੋਰ ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾ	ਨਹੀਂ	ਹਿਰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਘੋਸਲਾ	**ਮੈ**	**ਅੰਡਾ**	**ਤਜਿ**	**ਉਡਤ**	**ਅਕਾਸਚਾਰੀ**
ਆਲ੍ਹਣਾ	ਵਿਚ,ਵਿਚੋਂ	ਆਂਡਾ	ਛੱਡ ਕੇ	ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ	ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਉਡਣ ਅਥਵਾ ਗਮਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਸੰਧਿਆ	**ਸਮੈ**	**ਅੰਡਾ**	**ਹੋਤਿ**	**ਚੇਤਿ**	**ਫਿਰਿ**	**ਆਵਈ।**
ਸ਼ਾਮ,ਸੰਝ	ਮੌਕਾ,ਅਵਸਰ	ਆਂਡਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਯਾਦ ਕਰਕੇ	ਦੁਬਾਰਾ	ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਤਿਰੀਆ	**ਤਿਆਗ**	**ਸੁਤ**	**ਜਾਤ**	**ਬਨ**	**ਖੰਡ**	**ਬਿਖੈ**
ਔਰਤ	ਛੱਡ ਕੇ	ਲੜਕਾ,ਬੇਟਾ	ਜਾਂਦਾ	ਜੰਗਲ	ਜਗ੍ਹਾ,ਥਾਂ	ਵਿਚ,ਅੰਦਰ

ਸੁਤ	**ਕੀ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਗ੍ਰਿਹ**	**ਆਇ**	**ਸੁਖ**	**ਪਾਵਈ।**
ਬੇਟਾ,ਲੜਕਾ	ਦਾ,ਦੀ	ਸੋਝੀ,ਧਿਆਨ	ਘਰ	ਆਉਣਾ	ਆਨੰਦ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ	**ਜਲ**	**ਕੁੰਡ**	**ਕਰਿ**	**ਛਾਡੀਅਤ**	**ਜਲਚਰੀ**
ਜਿਵੇਂ	ਪਾਣੀ	ਹੌਜ,ਚੁਬੱਚਾ	ਬਣਾਕੇ	ਛੱਡ ਦੇਈਦਾ ਹੈ	ਮੱਛੀ

ਜਬ	**ਚਾਹੇ**	**ਤਬ**	**ਗਹਿ**	**ਲੇਤ**	**ਮਨਿ**	**ਭਾਵਈ।**
ਜਦੋਂ	ਮਰਜੀ ਹੋਵੇ	ਉਸ ਵੇਲੇ	ਪਕੜ ਕੇ	ਲਈਦੀ ਹੈ	ਚਿਤ	ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ

ਤੈਸੇ	**ਚਿਤ**	**ਚੰਚਲ**	**ਭ੍ਰਮਤ**	**ਹੈ**	**ਚਤੁਰਕੁੰਟ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਹਿਰਦਾ	ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ	ਭਟਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ	ਹੈ	ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ

ਸਤਿਗੁਰ	**ਬੋਹਿਥ**	**ਬਿਹੰਗ**	**ਠਹਰਾਵਈ॥੧੮੪॥**
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਜਹਾਜ	ਪੰਛੀ	ਠਹਿਰ ਜਾਂਦਾ

ਚਤੁਰ ਬਰਨ	**ਮੈ**	**ਨ**	**ਪਾਈਐ**	**ਬਰਨ**	**ਤੈਸੋ**
ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਬ੍ਰਾਹਮਣ,ਖਤਰੀ,ਵੈਸ਼,ਸ਼ੂਦਰ)	ਵਿਚ	ਨਹੀਂ	ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ	ਉੱਤਮ ਗੁਣ	ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਖਟ ਦਰਸਨ	**ਮੈ**	**ਨ**	**ਦਰਸਨ**	**ਜੋਤਿ**	**ਹੈ।**
ਹਿੰਦੂ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਛੇ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰ (ਸਾਖ,ਯੋਗ,ਨਿਆਇ,ਵੈਸ਼ੈਸ਼ਿਕ,ਮੀਮਾਂਸਾ,ਵੇਦਾਂਤ)	ਵਿਚ	ਨਹੀਂ	ਦੀਦਾਰ	ਰੂਹਾਨੀ ਰੋਸ਼ਨੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ	**ਪੁਰਾਨ**	**ਬੇਦ**	**ਸਾਸਤ੍ਰ**	**ਸਮਾਨਿ**	**ਖਾਨ**
ਮੱਤ ਦੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਸ਼ਾਸਤਰ	ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ	ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ	ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ	ਬਰਾਬਰ	ਭੰਡਾਰ

ਮਹੁਰਾ	**ਕਹਾਵੈ**	**ਮੀਠਾ**	**ਗਈ**	**ਸੋ**	**ਕਹਾਵੈ**	**ਆਈ**
ਜਹਿਰ	ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ	ਮਿਠਾਸ ਵਾਲਾ	ਖਰਾਬ ਹੋਈ	ਉਸਦਾ	ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ	ਆਉਣਾ

ਰੂਠੀ	**ਕਉ**	**ਕਹਤ**	**ਤੁਠੀ**	**ਹੋਤ**	**ਉਪਹਾਸ**	**ਹੈ।**
ਰੁੱਸੀ ਹੋਈ	ਨੂੰ	ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ	ਪ੍ਰਸੰਨ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਮਖੌਲ,ਮਜਾਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਾਂਝ	**ਕਹਾਵੈ**	**ਸਪੂਤੀ**	**ਦੁਹਾਗਨਿ**	**ਸੁਹਾਗਨਿ**	**ਕੁਰੀਤਿ**
ਉਹ ਔਰਤ ਜਿਸਦੇ ਔਲਾਦ ਨਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ	ਕਹਾਉਂਦਾ	ਸਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਪਤੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ	ਪਤੀ ਵਾਲੀ	ਭੈੜਾਰਿਵਾਜ

ਸੁਰੀਤਿ	**ਕਾਟਿਓ**	**ਨਕਟਾ**	**ਕੋ**	**ਨਾਸ**	**ਹੈ।**
ਚੰਗੀ ਰੀਤ	ਕਟੀ ਹੋਈ	ਜਿਸ਼ ਦੀ ਨੱਕ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ	ਨੂੰ	ਨੱਕ	ਹੈ

ਬਾਵਰੋ	**ਕਹਾਵੈ**	**ਭੋਰੋ**	**ਆਂਧਰੈ**	**ਕਹੈ**	**ਸੁਜਾਖੋ**
ਪਾਗਲ	ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ	ਸਿਧਾ ਸਾਦਾ	ਨੇਤ੍ਰਹੀਣ	ਕਹਿੰਦੇ ਹਲ	ਸੁੰਦਰ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ

ਚੰਦਨ	**ਸਮੀਪ**	**ਜੈਸੇ**	**ਬਾਸੁ**	**ਨ**	**ਸੁਬਾਸ**	**ਹੈ॥੧੯੧॥**
ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਨਜਦੀਕ	ਜਿਵੇਂ	ਬਾਂਸ	ਨਹੀਂ	ਖੁਸਬੂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਏਕ**	**ਮੇਕ**	**ਰੋਮ**	**ਨ**	**ਪੁਜਸਿ**	**ਕੋਟਿ**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਇਕ	ਮਿਕ	ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਨਹੀ	ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ

ਹੋਮ	**ਜਗਿ**	**ਭੋਗ**	**ਨਈਬੇਦ**	**ਪੂਜਾਚਾਰ**	**ਹੈ।**
ਹਵਨ	ਯੱਗ		ਕਿਸੇ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ	ਪੂਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੋਗ	**ਧਿਆਨ**	**ਗਿਆਨ**
ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ	ਯੋਗ ਮੱਤ ਦੇ ਅੱਠਾਂ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅੰਗ	ਬੋਧ,ਸਮਝ

ਅਧਿਆਤਮ	**ਰਿਧਿ**	**ਸਿਧਿ**	**ਨਿਧ**
ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਆਤਮਾ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ	ਤਰੱਕੀ	ਕਰਾਮਾਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜੋ ਅੱਠ ਹਨ (ਅਣਿਮਾ,ਮਹਿਮਾ,ਗਰਿਮਾ,ਲਘਿਮਾ,ਪ੍ਰਾਪਤਿ,ਪ੍ਰਾਕਾਮਯ,ਈਸ਼ਿਤਾ,ਵਸ਼ਿਤਾ)	ਨੌਂ ਨਿਧੀਆਂ

ਜਪ	**ਤਪ**	**ਸੰਜਮਾਦਿ**	**ਅਨਿਕ**	**ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ।**
ਬਾਰ ਬਾਰ ਉਚਾਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਤਪੱਸਿਆ	ਸੰਕੋਚ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਕਿਸਮਾਂ ਦੇਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਹੁਰਾ	**ਕਹਾਵੈ**	**ਮੀਠਾ**	**ਗਈ**	**ਸੋ**	**ਕਹਾਵੈ**	**ਆਈ**
ਜਹਿਰ	ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ	ਮਿਠਾਸ ਵਾਲਾ	ਖਰਾਬ ਹੋਈ	ਉਸਦਾ	ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ	ਆਉਣਾ

ਰੂਠੀ	**ਕਉ**	**ਕਹਤ**	**ਤੁਠੀ**	**ਹੋਤ**	**ਉਪਹਾਸ**	**ਹੈ।**
ਰੁੱਸੀ ਹੋਈ	ਨੂੰ	ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ	ਪ੍ਰਸੰਨ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਮਖੌਲ,ਮਜਾਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਾਂਝ	**ਕਹਾਵੈ**	**ਸਪੂਤੀ**	**ਦੁਹਾਗਨਿ**	**ਸੁਹਾਗਨਿ**	**ਕੁਰੀਤਿ**
ਉਹ ਔਰਤ ਜਿਸਦੇ ਔਲਾਦ ਨਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ	ਕਹਾਉਂਦਾ	ਸਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਪਤੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ	ਪਤੀ ਵਾਲੀ	ਭੈੜਾਰਿਵਾਜ

ਸੁਰੀਤਿ	**ਕਾਟਿਓ**	**ਨਕਟਾ**	**ਕੋ**	**ਨਾਸ**	**ਹੈ।**
ਚੰਗੀ ਰੀਤ	ਕਟੀ ਹੋਈ	ਜਿਸ਼ ਦੀ ਨੱਕ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ	ਨੂੰ	ਨੱਕ	ਹੈ

ਬਾਵਰੋ	**ਕਹਾਵੈ**	**ਭੋਰੋ**	**ਆਂਧਰੈ**	**ਕਹੈ**	**ਸੁਜਾਖੋ**
ਪਾਗਲ	ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ	ਸਿਧਾ ਸਾਦਾ	ਨੇਤ੍ਰਹੀਣ	ਕਹਿੰਦੇ ਹਲ	ਸੁੰਦਰ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ

ਚੰਦਨ	**ਸਮੀਪ**	**ਜੈਸੇ**	**ਬਾਸੁ**	**ਨ**	**ਸੁਬਾਸ**	**ਹੈ॥੧੯੧॥**
ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਨਜਦੀਕ	ਜਿਵੇਂ	ਬਾਂਸ	ਨਹੀਂ	ਖੁਸਬੂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਏਕ**	**ਮੇਕ**	**ਰੋਮ**	**ਨ**	**ਪੁਜਸਿ**	**ਕੋਟਿ**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਇਕ	ਮਿਕ	ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਨਹੀ	ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ	ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ

ਹੋਮ	**ਜਗਿ**	**ਭੋਗ**	**ਨਈਬੇਦ**	**ਪੂਜਾਚਾਰ**	**ਹੈ।**
ਹਵਨ	ਯੱਗ		ਕਿਸੇ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ	ਪੂਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੋਗ	**ਧਿਆਨ**	**ਗਿਆਨ**
ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ	ਯੋਗ ਮੱਤ ਦੇ ਅੱਠਾਂ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅੰਗ	ਬੋਧ,ਸਮਝ

ਅਧਿਆਤਮ	**ਰਿਧਿ**	**ਸਿਧਿ**	**ਨਿਧ**
ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਆਤਮਾ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ	ਤਰੱਕੀ	ਕਰਾਮਾਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜੋ ਅੱਠ ਹਨ (ਅਣਿਮਾ,ਮਹਿਮਾ,ਗਰਿਮਾ,ਲਘਿਮਾ,ਪ੍ਰਾਪਤਿ,ਪ੍ਰਾਕਾਮਯ,ਈਸ਼ਿਤਾ,ਵਸ਼ਿਤਾ)	ਨੌਂ ਨਿਧੀਆਂ

ਜਪ	**ਤਪ**	**ਸੰਜਮਾਦਿ**	**ਅਨਿਕ**	**ਪ੍ਰਕਾਰ**	**ਹੈ।**
ਬਾਰ ਬਾਰ ਉਚਾਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਤਪੱਸਿਆ	ਸੰਕੋਚ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਮੱਤ ਦੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਸ਼ਾਸਤਰ **ਪੁਰਾਨ** ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ **ਬੇਦ** ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ **ਸਾਸਤ੍ਰ** ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ **ਅਉ** ਅਤੇ **ਸਾਅੰਗੀਤ** ਰਾਗਵਿਦਿਆ

ਸੁਰਸਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਨਦੀ (ਗੰਗਾ) **ਦੇਵ** ਦੇਵਤੇ **ਸਬਲ** ਬਲਵਾਨ **ਮਾਇਆ** ਮਾਇਆਮਈ ਸੰਸਾਰ **ਬਿਸਥਾਰ** ਵਿਸਤਾਰ,ਫੈਲਾਉ **ਹੈ।** ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੋਟਨਿ ਕਰੋੜਾਂ,ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ **ਕੋਟਾਨਿ** ਕਰੋੜਾਂ **ਸਿਖ** ਸਿਖਿਆਰਥੀ **ਸੰਗਤਿ** ਮੇਲ,ਸਾਥ **ਅਸੰਖ** ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ **ਜਾਕੈ** ਜਿਸ ਦੀਆਂ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ **ਗੁਰ ਚਰਨ** ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ **ਨੇਤ** ਇਹ ਨਹੀ **ਨੇਤ** ਇਹ ਅੰਤ ਨਹੀ **ਨਮਸਕਾਰ** ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਨਾ **ਹੈ॥੧੯੨॥** ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਰਨ ਕਮਲ ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ **ਰਜ** ਧੂੜ,ਮਿੱਟੀ **ਗੁਰਸਿਖ** ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ **ਮਾਥੈ** ਮੱਥੇ ਤੇ **ਲਾਗੀ** ਲਗ ਗਈ,ਛੁਹ ਗਈ

ਬਾਛਤ ਚਾਹੁੰਦੇ,ਲੋਚਦੇ **ਸਕਲ** ਸਭ,ਸਾਰੇ **ਗੁਰਸਿਖ** ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ **ਪਗ** ਪੈਰ,ਚਰਣ **ਰੇਨ** ਧੂੜ,ਮਿੱਟੀ **ਹੈ।** ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੋਟਨਿ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ **ਕੋਟਾਨਿ** ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ **ਕੋਟਿ** ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ **ਕਮਲਾ** ਲਛਮੀ ਦੇਵੀ **ਕਲਪਤਰ** ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਫੱਲ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦਰਖਤ

ਪਾਰਸ ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ **ਅੰਮ੍ਰਿਤ** ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ **ਚਿੰਤਾਮਨਿ** ਮਨਇੱਛਤ ਫਲ **ਕਾਮਧੇਨ** ਸਰਬ ਇੱਛਾ ਪੂਰਕ ਇੱਕ ਗਾਂ **ਹੈ।** ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁਰਿ ਦੇਵਤਾ **ਨਰ** ਮਨੁੱਖ,ਪੁਰਸ਼ **ਨਾਥ** ਨਾਥਪੰਥੀ ਕੰਨਫਟੇ ਜੋਗੀ **ਮੁਨਿ** ਸੰਤ **ਤ੍ਰਿਭਵਨ** ਤਿੰਨ ਲੋਕ ਭਾਵ (ਮਾਤਲੋਕ,ਪਾਤਾਲ ਲੋਕ,ਸਵਰਗ ਲੋਕ) **ਅਉ** ਅਤੇ **ਤ੍ਰਿਕਾਲ** ਤਿੰਨੋਂ ਕਾਲ

ਲੋਗ ਲੋਕ ਰਿਤੀ **ਬੇਦ** ਵੇਦ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ **ਗਿਆਨ** ਬੋਧ,ਸਮਝ **ਉਨਮਾਨ** ਧਿਆਨ **ਜੇਨ ਕੇਨ** ਜਿਹੜਾ ਕਿਹੜਾ **ਹੈ।** ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੋਟਨਿ ਕਰੋੜਾਂ **ਕੋਟਾਨਿ** ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ **ਸਿਖ** ਸਿਖਿਆਰਥੀ **ਸੰਗਤਿ** ਮੇਲ,ਸਾਥ **ਅਸੰਖ** ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ **ਜਾਕੈ** ਜਿਸਦੀ

ਨਮੋ ਨਮੋ ਪ੍ਰਣਾਮ,ਨਮਸਕਾਰ **ਗੁਰਮੁਖ** ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੈ **ਸੁਖ** ਅਨੰਦ,ਚੈਨ **ਫਲ** ਲਾਭ **ਦੇਨ** ਦੇਣ ਵਾਲਾ **ਹੈ॥੧੯੩॥** ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਸੰਗਤਿ**	**ਮਿਲਾਪ**	**ਕੋ**	**ਪ੍ਰਤਾਪੁ**	**ਅਤਿ**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿਖ	ਮੇਲ,ਸਾਥ	ਮੇਲ,ਸੰਗ	ਦਾ,ਦੀ	ਮਹਿਮਾ,ਸੋਭਾ	ਬਹੁਤ

ਭਾਵਨੀ	**ਭਗਤ**	**ਭਾਇ**	**ਚਾਇ**	**ਕੈ**	**ਚਈਲੇ**	**ਹੈ।**
ਸ਼ਰਧਾ,ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼	ਭਗਤੀ	ਭਾਵਨਾ,ਖਿਆਲ	ਚਾਉ	ਕਰਕੇ	ਚਾਉ ਦੀ ਭਰੀ ਹੋਈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦ੍ਰਿਸਟਿ	**ਦਰਸ**	**ਲਿਵ**	**ਅਤਿ**	**ਅਸਚਰਜਮੈ**
ਨਿਗਾਹ	ਦਰਸ਼ਨ,ਝਲਕ	ਧਿਆਨ,ਲਗਨ	ਬਹੁਤ	ਅਦਭੁਤ,ਅਜੀਬ

ਬਚਨ	**ਤੰਬੋਲ**	**ਸੰਗ**	**ਰੰਗ**	**ਹੁਇ**	**ਰੰਗੀਲੇ**	**ਹੈ।**
ਬੋਲ,ਸ਼ਬਦ	ਚੂਨਾ,ਕੱਥਾ	ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਪ੍ਰਭਾਵ,ਅਸਰ	ਹੋਵੇ	ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ	**ਲਿਵ ਲੀਨ**	**ਜਲ**	**ਮੀਨ**	**ਗਤਿ**
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਧਿਆਨ,ਮਗਨ	ਪਾਣੀ	ਮੱਛੀ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ	**ਅੰਮ੍ਰਿਤ**	**ਕੈ**	**ਰਸਿਕ**	**ਰਸੀਲੇ**	**ਹੈ।**
ਪਿਆਰ ਰਸ	ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਕਰਕੇ	ਰਸੀਆ	ਰਸ ਲੈਣ ਵਾਲੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੋਭਾ	**ਨਿਧਿ**	**ਸੋਭ**	**ਕੋਟਿ**	**ਓਟ**	**ਲੋਭ**	**ਕੈ**	**ਲੁਭਿਤ**
ਵਡਿਆਈ,ਯਸ਼	ਖਜਾਨਾ	ਵਡਿਆਈ	ਕਰੋੜਾਂ	ਆਸਰਾ	ਲਾਲਚ	ਕਰਕੇ	ਮੋਹਿਤ,ਮੁੱਗਧ

ਕੋਟਿ	**ਛਬਿ**	**ਛਾਹ**	**ਛਿਪੈ**	**ਛਬਿ**	**ਕੈ**	**ਛਬੀਲੇ**	**ਹੈ॥੧੯੪॥**
ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ	ਸੁੰਦਰਤਾ	ਛਾਂ ਥੱਲੇ	ਲੁਕਦੀਆਂ ਹਨ	ਸੁੰਦਰਤਾ	ਕਰਕੇ	ਬਾਂਕੇ,ਸੁੰਦਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਏਕਮੇਕ**	**ਰੋਮ**	**ਕੀ**	**ਅਕਥ**	**ਕਥਾ**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਰਲਿਆ ਮਿਲਿਆ	ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਦਾ,ਦੀ	ਨ ਕਹਿਣ ਯੋਗ	ਵਿਆਖਿਆ,ਬਿਆਨ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਸਾਧਸੰਗਿ**	**ਮਹਿਮਾ**	**ਕੋ**	**ਪਾਵਈ।**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਉੱਤਮ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਵਡਿਆਈ	ਦਾ,ਦੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ

ਏਕ	**ਓਅੰਕਾਰ**	**ਕੇ**	**ਬਿਥਾਰ**	**ਕੋ**	**ਨ**	**ਪਾਰਾਵਾਰੁ**
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਕ	ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ,ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ	ਦੇ,ਦਾ	ਵਿਸਥਾਰ	ਦਾ,ਦੀ	ਨਹੀਂ	ਅੰਤ,ਸੀਮਾਵਾਂਦੀ ਹੱਦ

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ	**ਸਾਧਸੰਗਤਿ**	**ਸਮਾਵਈ।**
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕਤਰਤਾ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰ**	**ਸਾਧ ਸੰਗਿ**	**ਮੈ**	**ਨਿਵਾਸ**
ਸਪੂੰਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ਸਤਿਗੁਰੂ	ਉੱਤਮ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਵਿਚ	ਵਸਦਾ,ਨਿਵਾਸ ਕਰਦਾ

ਦਾਸਨ ਦਾਸਾਨ	**ਮਤਿ**	**ਆਪਾ**	**ਨ**	**ਜਤਾਵਈ।**
ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਸ	ਬੁੱਧੀ	ਆਪਣਾ ਆਪ	ਨਹੀਂ	ਜਤਲਾਉਦਾ,ਦਸਦਾ

ਸਤਿਗੁਰ	**ਗੁਰ**	**ਗੁਰਸਿਖ**	**ਸਾਧਸੰਗਤਿ**	**ਹੈ**
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕਤਰਤਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਓਤਿਪੋਤਿ	**ਜੋਤਿ**	**ਵਾਕੀ**	**ਵਾਹੀ**	**ਬਨਿ ਆਵਈ॥੧੯੫॥**
ਗੁੰਦਿਆ ਹੋਇਆ	ਰੂਹਾਨੀ ਰੋਸ਼ਨੀ	ਉਸ ਦੀ	ਉਸ ਨੂੰ	ਸੋਭਦੀ ਹੈ,ਫੱਬਦੀ ਹੈ

ਪਵਨਹਿ	**ਪਵਨ**	**ਮਿਲਤ**	**ਨਹੀ**	**ਪੇਖੀਅਤ**
ਹਵਾ ਵਿਚ	ਹਵਾ	ਮਿਲਦਾ ਹੈ	ਅਭਾਵ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ	ਨਜ਼ਰਆਉਂਦੀ

ਸਲਿਲੇ	**ਸਲਿਲ**	**ਮਿਲਤ**	**ਨਾ**	**ਪਹਿਚਾਨੀਐ।**
ਪਾਣੀ,ਜ਼ਲ	ਪਾਣੀ	ਮਿਲਦੇ ਹਨ	ਨਹੀਂ	ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਜੋਤੀ	**ਮਿਲੇ**	**ਜੋਤਿ**	**ਹੋਤ**	**ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ**	**ਕੈਸੇ**	**ਕਰਿ**
ਪ੍ਰਕਾਸ,ਚਾਨਣਾ	ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ	ਪ੍ਰਕਾਸ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਵੱਖ ਵੱਖ	ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਕਰਕੇ

ਭਸਮਹਿ	**ਭਸਮ**	**ਸਮਾਨੀ**	**ਕੈਸੇ**	**ਜਾਨੀਐ।**
ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ	ਸੁਆਹ,ਰਾਖ	ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਈ ਹੋਈ	ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਜਾਣੀਏ,ਸਮਝੀਏ

ਕੈਸੇ	**ਪੰਚਤਤ**	**ਮੇਲੁ**	**ਖੇਲੁ**	**ਹੋਤ**	**ਪਿੰਡ**	**ਪ੍ਰਾਨ**
ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਪੰਜ ਤੱਤ (ਮਿੱਟੀ,ਪਾਣੀ,ਅੱਗ,ਹਵਾ,ਆਕਾਸ਼)	ਮਿਲਾਪ	ਖੇਡ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਸਰੀਰ	ਹਵਾ

ਬਿਛੁਰਤ	**ਪਿੰਡ**	**ਪ੍ਰਾਨ**	**ਕੈਸੇ**	**ਉਨਮਾਨੀਐ।**
ਵਿਛੜਦੇ ਹਨ	ਦੇਹ,ਸਰੀਰ	ਹਵਾ	ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਸਮਝਣਾ,ਵਿਚਾਰਨਾ

ਅਬਿਗਤ	**ਗਤਿ**	**ਅਤਿ**	**ਬਿਸਮ**	**ਅਸਚਰਜਮੈ**
ਜਿਸ ਦੀ ਗਤੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆ ਸਕੇ	ਗਿਆਨ	ਬਹੁਤ	ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅਚੰਭਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ	ਅਜੀਬ,ਅਦਭੁਤ

ਗਿਆਨ	**ਧਿਆਨ**	**ਅਗਮਿਤਿ**	**ਕੈਸੇ**	**ਉਰ**	**ਆਨੀਐ॥੧੯੬॥**
ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਸਿਮਰਨ	ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਕਿਵੇਂ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਲਿਆਈਏ	

ਚਾਰਕੁੰਟ	**ਸਾਤਦੀਪ**	**ਮੈ**	**ਨ**	**ਨਵਖੰਡ**	**ਬਿਖੈ**
ਚਾਰ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ	ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸੱਤ ਭਾਗ	ਵਿਚ	ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੇ ਨੌਂ ਭਾਗ	ਵਿਚ

ਦਹਦਿਸ	**ਦੇਖੀਐ**	**ਨ**	**ਬਨ**	**ਗ੍ਰਿਹ**	**ਜਾਨੀਐ।**
ਦਸ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ	ਵੇਖਿਆ ਹੈ	ਨਹੀਂ	ਵਣ,ਜੰਗਲ	ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਜੀਵਨ	ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਲੋਗ	**ਬੇਦ**	**ਗਿਆਨ**	**ਉਨਮਾਨ**	**ਕੈ**	**ਨ**	**ਦੇਖਿਓ**	**ਸੁਨਿਓ**
ਲੋਕ ਰੀਤੀ	ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ	ਸਮਝ,ਬੋਧ	ਧਿਆਨ	ਕਰਕੇ	ਨਹੀਂ	ਦੇਖਿਆ ਹੈ	ਸਰਵਣ ਕੀਤਾ

ਸ੍ਵਰਗ	**ਪਇਆਲ**	**ਮ੍ਰਿਤਮੰਡਲ**	**ਨ**	**ਮਾਨੀਐ।**
ਦੇਵ ਲੋਕ	ਪਾਤਾਲ ਲੋਕ	ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ,ਨਾਸ਼ਵੰਤ ਲੋਕ	ਨਹੀਂ	ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ

ਭੂਤ	**ਅਉ**	**ਭਵਿਖ**	**ਨ**	**ਬਰਤਮਾਨ**	**ਚਾਰੋਜੁਗ**
ਭੂਤ ਕਾਲ	ਅਤੇ	ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ	ਨਹੀਂ	ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ	ਚਾਰ ਜਗ (ਸਤਿ,ਤ੍ਰੇਤਾ,ਦੁਆਪਰ,ਕਲਿ)

ਚਤਰ ਬਰਨ	**ਖਟ ਦਰਸ**	**ਨ**	**ਧਿਆਨੀਐ।**
ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰ ਜਾਤਾਂ	ਹਿੰਦੂ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਛੇ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰ (ਸਾਖ,ਯੋਗ,ਨਿਆਇ,ਵੈਸ਼ਸ਼ਿਕ,ਮੀਮਾਂਸਾ,ਵੇਦਾਂਤ)	ਨਹੀਂ	ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਉਣਾ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਸੰਗਤਿ**	**ਮਿਲਾਪ**	**ਕੋ**	**ਪ੍ਰਤਾਪ**	**ਜੈਸੋ**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਮੇਲ,ਸਾਥ	ਮੇਲ,ਸੰਗ	ਦਾ,ਦੀ	ਸੋਭਾ,ਮਹਿਮਾ	ਜਿਵੇਂ

ਤੈਸੋ	**ਅਉਰ**	**ਠਉਰ**	**ਸੁਨੀਐ**	**ਨ**	**ਪਹਿਚਾਨੀਐ॥੧੯੭॥**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ	ਅਤੇ	ਥਾਂ,ਸਥਾਨ	ਸੁਣਦੀ ਹੈ	ਨਹੀਂ	ਪਹਿਚਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਊਖ	**ਮੈ**	**ਪਿਊਖ**	**ਰਸ**	**ਰਸਨਾ**	**ਰਹਿਤ**	**ਹੋਇ**
ਕਮਾਦ,ਗੰਨਾ	ਵਿਚ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰਗਾ	ਸਤ,ਪਰਾਗ	ਜੀਭ	ਬਿਨਾਂ,ਬਗੈਰ	ਹੋਣਾ

ਚੰਦਨ	**ਸੁਬਾਸ**	**ਤਾਸ**	**ਨਾਸਕਾ**	**ਨ**	**ਹੋਤ**	**ਹੈ।**
ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਖੁਸ਼ਬੂ	ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ	ਨੱਕ	ਨਹੀਂ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਾਦ	**ਬਾਦ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਬਿਹੂਨ**	**ਬਿਸਮਾਦ**	**ਗਤਿ**
ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਬਾਜਾ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਯੰਤਰ	ਕੰਨ	ਬਿਨਾ,ਰਹਿਤ	ਅਸਚਰਜਮਈ,ਅਲੋਕਿਕ	ਦਸ਼ਾ,ਅਵਸਥਾ

ਬਿਬਿਧ	**ਬਰਨ**	**ਬਿਨੁ**	**ਦ੍ਰਿਸਟਿ**	**ਸੋ**	**ਜੋਤਿ**	**ਹੈ।**
ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ	ਰੰਗ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ	ਬਿਨਾਂ,ਬਗੈਰ	ਨਿਗਾਹ,ਨਜ਼ਰ	ਤੋਂ,ਨਾਲ	ਚਮਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਾਰਸ	ਪਰਸ	ਨ	ਸਪਰਸ	ਉਸਨ	ਸੀਤ
ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਨਹੀਂ	ਛੋਹ	ਗਰਮਾਇਸ਼,ਤਾਪ	ਠੰਡੀ,ਸਰਦ

ਕਰ	ਚਰਨ	ਹੀਨ	ਧਰ	ਅਉਖਦੀ	ਉਦੋਤ	ਹੈ।
ਹਥ	ਪੈਰ	ਰਹਿਤ,ਦੇ ਬਿਨਾਂ	ਧਰਤੀ,ਜਮੀਨ	ਦੁਆਈ,ਦਵਾ	ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾਇ	ਪੰਚੁ	ਦੋਖ	ਨਿਰਦੋਖ	ਮੋਖ	ਪਾਵੈ	ਕੈਸੇ
ਜਿਸ ਵਿਚ	(ਰੂਪ,ਰਸ,ਗੰਧ,ਸਪਰਸ,ਸਵਾਦ)ਪੰਜ ਲਾਲਸਾਵਾਂ		ਦੋਸ਼ ਰਹਿਤ	ਮੁਕਤੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ	ਕਿਵੇਂ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਸਹਜ	ਸੰਤੋਖ	ਹੁਇ	ਅਛੋਤ	ਹੈ॥੧੯੮॥
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਸਬਰ,ਸ਼ਾਂਤੀ	ਹੋਵੇ	ਪਵਿਤਰ,ਨਿਰਮਲ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਹਫਲ	ਜਿਹਬਾ	ਹੈ	ਸਬਦ	ਸੁਆਦਿ	ਹੀਨ
ਵਿਅਰਥ,ਬੇਫਾਇਦਾ	ਜੀਭ,ਜੁਬਾਨ	ਹੈ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਜਾਂ ਬਾਣੀ	ਰਸ	ਰਹਿਤ,ਦੇਬਿਨਾਂ

ਨਿਹਫਲ	ਸੁਰਤਿ	ਨ	ਅਨਹਦ	ਨਾਦ	ਹੈ।
ਵਿਅਰਥ,ਬੇਫਾਇਦਾ	ਕੰਨ	ਨਹੀਂ	ਆਹਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਧੁਨੀ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਹਫਲ	ਦ੍ਰਿਸਟਿ	ਨ	ਆਪਾ	ਆਪੁ	ਦੇਖੀਅਤਿ
ਵਿਅਰਥ,ਬੇਫਾਇਦਾ	ਅੱਖ,ਨੇਤਰ	ਨਹੀਂ	ਆਪਦਾ ਆਪ	ਆਪ ਹੀ	ਦੇਖਦੇ,ਤੱਕਦੇ

ਨਿਹਫਲ	ਸ੍ਵਾਸੇ	ਨਹੀਂ	ਬਾਸੁ	ਪਰਮਾਦੁ	ਹੈ।
ਵਿਅਰਥ,ਬੇਫਾਇਦਾ	ਸੁਆਸ,ਸਾਹ	ਅਭਾਵ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ		ਈਸ਼ਵਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਹਫਲ	ਕਰ	ਗੁਰ	ਪਾਰਸ	ਪਰਸ	ਬਿਨੁ
ਵਿਅਰਥ,ਬੇਫਾਇਦਾ	ਹਥ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਹੀਣੀ,ਸੱਖਣੀ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਮਾਰਗ	ਬਿਹੂਨ	ਪਗ	ਬਾਦਿ	ਹੈ।
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਰਸਤਾ,ਰਾਹ	ਬਿਨਾਂ	ਪੈਰ,ਚਰਣ	ਵਿਅਰਥ,ਫਜ਼ੂਲ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਅੰਗ	ਅੰਗ	ਪੰਗ	ਸਰਬੰਗ	ਲਿਵ
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਭਾਗ	ਭਾਗ	ਸ਼ੁੱਧ,ਪਵਿਤਰ	ਸਭ ਅੰਗ	ਧਿਆਨ

ਸਬਦ	ਸੁਰਤਿ	ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਪ੍ਰਸਾਦਿ	ਹੈ॥੧੯੯॥
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ		ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕਤਰਤਾ	ਕਿਰਪਾ,ਮਿਹਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਸੂਆ	**ਮਾਨੁਖ**	**ਦੇਹ**	**ਅੰਤਰਿ**	**ਅੰਤਰੁ**	**ਇਹੈ**
ਪਸ਼ੂ	ਮਨੁੱਖ	ਸਰੀਰ,ਤਨ	ਅੰਦਰ	ਵਿਥ,ਫਾਸਲਾ	ਇਹ, ਇਥੇ

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ	**ਕੋ**	**ਬਿਬੇਕ**	**ਅਬਿਬੇਕ**	**ਹੈ।**
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਵਿਚਾਰ,ਗਿਆਲ	ਬੇਸਮਝੀ,ਗਿਆਨਹੀਨਤਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਸੁ	**ਹਰਿਹਾਉ**	**ਕਹਿਓ**	**ਸੁਨਿਓ**	**ਅਨਸੁਨਿਓ**	**ਕਰੈ**
ਡੰਗਰ,ਜਾਨਵਰ	ਅਵਾਰਾ ਡੰਗਰ	ਕਹਿਣਾ	ਸੁਣਿਆਂ	ਅਣਸੁਣੀ ਕਰਨਾ	ਕਰਦਾ ਹੈ

ਮਾਨਸ	**ਜਨਮ**	**ਉਪਦੇਸ**	**ਰਿਦੈ**	**ਫੇਕ**	**ਹੈ।**
ਇਨਸਾਨੀ,ਮਨੁੱਖੀ	ਜੀਵਨ,ਜਿੰਦਗੀ	ਸਿਖਿਆ,ਸਿੱਧਾਂਤ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ	ਓਟ,ਆਧਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਸੂਆ	**ਸਬਦ**	**ਹੀਨ**	**ਜਿਹਬਾ**	**ਨ**	**ਬੋਲਿ**	**ਸਕੈ**
ਪਸ਼ੂ	ਬੋਲਣ ਸ਼ਕਤੀ	ਰਹਿਤ,ਬਿਨਾਂ	ਜੀਭ	ਨਹੀਂ	ਬੋਲਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਸਕਣਾ

ਮਾਨਸ	**ਜਨਮ**	**ਬੋਲੈ**	**ਬਚਨ**	**ਅਨੇਕ**	**ਹੈ।**
ਇਨਸਾਨੀ,ਮਨੁੱਖੀ	ਜੀਵਨ,ਜਿੰਦਗੀ	ਬੋਲਦਾ,ਗਲਾਂ ਕਰਦਾ	ਬੋਲ,ਸ਼ਬਦ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ	**ਸੁਨਿ**	**ਸਮਝਿ**	**ਬੋਲੈ**	**ਬਿਬੇਕੀ**
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਸੁਣਨਾ	ਬੁੱਧ,ਅਕਲ	ਬੋਲਦਾ,ਗਲਾਂ ਕਰਦਾ	ਗਿਆਨਵਾਨ,ਵਿਚਾਰਵਾਨ

ਨਾਤੁਰ	**ਅਚੇਤ**	**ਪਸੁ**	**ਪ੍ਰੇਤ**	**ਹੂ**	**ਮੈ**	**ਏਕ**	**ਹੈ॥੨੦੦॥**
ਨਹੀਂ	ਚੇਤਨਾਰਹਿਤ,ਜੜ੍ਹ	ਡੰਗਰ	ਭੂਤ	ਵੀ	ਵਿਚ	ਗਿਣਤੀਦਾਪਹਿਲਾਂਅੰਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ	**ਹੀਨ**	**ਪਸੂਆ**	**ਪਵਿਤ੍ਰ**	**ਦੇਹ**
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਰਹਿਤ,ਦੇ ਬਿਨਾਂ	ਪਸ਼ੂ	ਪੁਨੀਤ,ਪਾਵਨ	ਸਰੀਰ,ਤਨ

ਖੜ	**ਖਾਏ**	**ਅੰਮ੍ਰਿਤ**	**ਪ੍ਰਵਾਹ**	**ਕੋ**	**ਸੁਆਉ**	**ਹੈ।**
ਘਾਹ	ਖਾਣ ਨਾਲ	ਦੁੱਧ	ਵਹਾਅ	ਦਾ,ਦੀ	ਲਾਭ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੋਬਰ	**ਗੋਮੂਤ੍ਰ**	**ਸੂਤ੍ਰ**	**ਪਰਮ**	**ਪਵਿਤ੍ਰ**	**ਭਏ**
ਗੋਹਾ	ਗਊ ਦਾ ਮੂਤਰ	ਮਰਿਯਾਦਾ	ਅਤਿਅੰਤ	ਪੁਨੀਤ,ਪਾਵਨ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਮਾਨਸ	**ਦੇਹੀ**	**ਨਿਖਿਧ**	**ਅੰਮ੍ਰਿਤ**	**ਅਪਿਆਉ**	**ਹੈ।**
ਇਨਸਾਨੀ,ਮਨੁੱਖੀ	ਸਰੀਰ,ਤਨ	ਅਪਵਿੱਤਰ	ਆਨੰਦਦਾਇਕ	ਭੋਜਨ,ਖਾਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਚਨ	**ਬਿਬੇਕ**	**ਟੇਕ**	**ਸਾਧਨ**	**ਕੈ**	**ਸਾਧ**	**ਭਏ**
ਬੋਲ,ਸ਼ਬਦ	ਵਿਚਾਰ,ਗਿਆਨ	ਓਟ	ਅਭਿਆਸ	ਕਰਕੇ	ਮਹਾਤਮਾ,ਫਕੀਰ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਅਧਮ	**ਅਸਾਧ**	**ਖਲ**	**ਬਚਨ**	**ਦੁਰਾਉ**	**ਹੈ।**
ਪਾਪੀ,ਦੁਸਟ	ਖੋਟੇ ਦਿਲ ਵਾਲਾ	ਦੁਸ਼ਟ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਲੁਕਵੇਂ,ਛਿਪਵੇਂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਰਸਨਾ	**ਅੰਮ੍ਰਿਤ**	**ਰਸ**	**ਰਸਿਕ**	**ਰਸਾਇਨ**	**ਹੁਇ**
ਜੀਭ	ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਆਨੰਦ,ਮਜ਼ਾ	ਰਸੀਆ	ਕੀਮਤੀ ਔਸ਼ਧੀ	ਹੋਵੇਂ

ਮਾਨਸ	**ਬਿਖੈਧਰ**	**ਬਿਖਮ**	**ਬਿਖੁ**	**ਤਾਉ**	**ਹੈ॥੨੦੧॥**
ਮਨੁੱਖ,ਆਦਮੀ	ਸੱਪ	ਭਿਅੰਕਰ	ਜਹਿਰ	ਤਾਪ,ਸੇਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਸੂ	**ਖੜਿ**	**ਖਾਤ**	**ਖਲ**
ਡੰਗਰ,ਜਾਨਵਰ	ਘਾਹ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਤੇਲ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤੇਲ ਕੱਢਣ ਉਪਰੰਤ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਤੇਲ

ਸਬਦ	**ਸੁਰਤਿ**	**ਹੀਨ**
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ		ਰਹਿਤ,ਦੇ ਬਿਨਾਂ

ਮੋਨਿ	**ਕੋ**	**ਮਹਾਤਮੁ**	**ਪੈ**	**ਅੰਮ੍ਰਿਤ**	**ਪ੍ਰਵਾਹ**	**ਜੀ।**
ਚੁੱਪ,ਖਾਮੋਸ਼	ਦਾ,ਦੀ	ਮਹੱਤਵ	ਕੋਲ,ਪਾਸ	ਦੁੱਧ	ਧਾਰਾ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਨਾਨਾ	**ਮਿਸਟਾਨ**	**ਖਾਨ**	**ਪਾਨ**	**ਮਾਨਸ**	**ਮੁਖ**
ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ	ਮਿਠਾਈ	ਖਾਣ ਪੀਣ		ਇਨਸਾਨੀ,ਮਨੁੱਖੀ	ਮੂੰਹ

ਰਸਨਾ	**ਰਸੀਲੀ**	**ਹੋਇ**	**ਸੋਈ**	**ਭਲੀ**	**ਤਾਹਿ**	**ਜੀ।**
ਜੀਭ	ਰਸਦਾਇਕ,ਰਸਮਈ	ਹੋਣਾ	ਉਹੀ	ਚੰਗੀ,ਉਤਮ	ਉਸਨੂੰ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਬਚਨ	**ਬਿਬੇਕ**	**ਟੇਕ**	**ਮਾਨਸ**	**ਜਨਮ**	**ਫਲ**
ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਵਿਚਾਰ,ਗਿਆਨ	ਓਟ,ਸਹਾਰਾ	ਇਨਸਾਨੀ,ਮਨੁੱਖੀ	ਜੀਵਨ,ਜਿੰਦਗੀ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ,ਲਾਭ

ਬਚਨ	**ਬਿਹੂਨ**	**ਪਸੁ**	**ਪਰਮਿਤਿ**	**ਆਹਿ**	**ਜੀ।**
ਬੋਲ,ਸ਼ਬਦ	ਬਿਨਾਂ,ਰਹਿਤ	ਡੰਗਰ,ਜਾਨਵਰ	ਸੀਮਾ,ਦਾਇਰਾ	ਹੈ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਮਾਨਸ	**ਜਨਮ**	**ਗਤਿ**	**ਬਚਨ**	**ਬਿਬੇਕ**	**ਹੀਨ**
ਇਨਸਾਨੀ,ਮਨੁੱਖੀ	ਜੀਵਨ	ਦਸ਼ਾ,ਅਵਸਥਾ	ਬੋਲ,ਸ਼ਬਦ	ਵਿਚਾਰ,ਗਿਆਨ	ਰਹਿਤ,ਦੇ ਬਿਨਾਂ

ਬਿਖਧਰ	**ਬਿਖਮ**	**ਚਕਤ**	**ਚਿਤੁ**	**ਚਾਹਿ**	**ਜੀ॥੨੦੨॥**
ਜਹਿਰੀਲਾ ਸੱਪ	ਭਿਆਨਕ	ਪਰਕੰਪਿਤ,ਭੇਭੀਤ	ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਇੱਛਾ,ਖਾਹਸ਼	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਦਰਸ	**ਧਿਆਨ**	**ਬਿਰਹਾ**	**ਬਿਆਪੈ**	**ਦ੍ਰਿਗਨ**	**ਹੁਇ**
ਦਰਸ਼ਨ,ਝਲਕ	ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਵਿਛੋੜਾ	ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ	ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ	ਹੋਵੇ

ਸ੍ਰਵਨ	**ਬਿਰਹੁ**	**ਬਿਆਪੈ**	**ਮਧੁਰ**	**ਬਚਨ**	**ਕੈ।**
ਕੰਨ	ਵਿਛੋੜਾ	ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ	ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਰਸਦਾਇਕ	ਬੋਲ,ਸ਼ਬਦ	ਕਰਕੇ

ਸੰਗਮ	**ਸਮਾਗਮ**	**ਬਿਰਹੁ**	**ਬਿਆਪੈ**	**ਜਿਹਬਾ**	**ਕੈ**
ਮਿਲਾਪ,ਮੇਲ	ਸਾਥ,ਸੰਗਤ	ਵਿਛੋੜਾ	ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ	ਜੀਭ	ਨੂੰ

ਪਾਰਸ	**ਪਰਸ**	**ਅੰਕਮਾਲ**	**ਕੀ**	**ਰਚਨ**	**ਕੈ।**
ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਗਲੇ ਲਗਾਉਣਾ	ਦਾ,ਦੀ	ਰਚੀ ਜਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਵਸਤੂ	ਨੂੰ

ਸਿਹਜਾ	**ਗਵਨ**	**ਬਿਰਹਾ**	**ਬਿਆਪੈ**	**ਚਰਨ**	**ਹੁਇ**
ਸੇਜ਼,ਬਿਸਤਰ	ਤੁਰਨਾ,ਚਲਣਾ	ਵਿਛੋੜਾ	ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ	ਪੈਰ	ਹੋਵੇ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ	**ਬਿਰਹ**	**ਸ੍ਰਬੰਗ**	**ਹੁਇ**	**ਸਚਨ**	**ਕੈ।**
ਪਿਆਰ ਰਸ	ਜੁਦਾਈ	ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਭ ਅੰਗ	ਹੋਵੇ	ਸੰਚਾਰਿਤ ਹੋਇਆ	ਕਰਕੇ

ਰੋਮ	**ਰੋਮ**	**ਬਿਰਹ**	**ਬ੍ਰਿਥਾ**	**ਕੈ**	**ਬਿਹਬਲ**	**ਭਈ**
ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਲੂੰ,ਰੌਂਗਟੇ	ਜੁਦਾਈ	ਕਸ਼ਟ,ਪੀੜਾ	ਦਾ,ਦੇ	ਬੇਚੈਨ	ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਸਸਾ	**ਜਿਉ**	**ਬਹੀਰ**	**ਪੀਰ**	**ਪ੍ਰਬਲ**	**ਤਚਨ**	**ਕੈ॥੨੦੩॥**
ਖਰਗੋਸ਼	ਜਿਵੇਂ	ਵਹੀਰ,ਭੀੜ	ਪੀੜ,ਦਰਦ	ਪ੍ਰਚੰਡ,ਜ਼ੋਰਦਾਰ	ਤਾੜਨਾ,ਘੂਰਨਾ	ਕਰਕੇ

ਕਿੰਚਤ	**ਕਟਾਛ**	**ਕ੍ਰਿਪਾ**	**ਬਦਨ**	**ਅਨੂਪ**	**ਰੂਪ**
ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਮਿਹਰ,ਦਇਆ	ਮੂੰਹ,ਚਿਹਰਾ	ਓਪਮਾ ਰਹਿਤ	ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ,ਹੁਸਨ

ਪਰ ਕਰ ਨਾਰਿ ਦੇਖਿ ਟੂਟਤ ਅਕਾਸ ਤੇ।
ਖੰਭ ਕਰਕੇ ਕਬੂਤਰੀ ਦੇਖ ਕੇ ਟੁੱਟ ਪੈਂਦਾ ਅਸਮਾਨ,ਗਗਨ ਦੁਆਰਾ

ਤੁਮ ਤਉ ਚਤੁਰਦਸਬਿਦਿਆ ਕੇ ਨਿਧਾਨ ਪ੍ਰਿਅ
ਤੁਸੀਂ ਤੋਂ,ਤਾਂ ਚੌਦਾਂ ਵਿਦਿਆ ਦੇ,ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ

ਤ੍ਰਿਅ ਨ ਛਡਾਵਹੁ ਬਿਰਹ ਰਿਪ ਰਿਪ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ।
ਇਸਤਰੀ ਨਹੀਂ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਂਦੇ ਵਿਛੋੜਾ ਵੈਰੀ ਵੈਰੀ ਭੈ,ਡਰ ਦੁਆਰਾ

ਚਰਨ ਬਿਮੁਖ ਦੁਖ ਤਾਰਿਕਾ ਚਮਤਕਾਰ
ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਜਿਸਦਾ ਮੁਖ ਉਲਟੇ ਪਾਸੇ ਹੋਵੇ ਕਸ਼ਟ,ਤਕਲੀਫ? ਸਿਤਾਰਾ ਲਿਸ਼ਕ,ਚਮਕ

ਹੇਰਤ ਹਿਰਾਹਿ ਰਵਿ ਦਰਸ ਪ੍ਰਗਾਸ ਤੇ॥੨੦੭॥
ਦੇਖਣਾ,ਤਕਣਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੂਰਜ ਦਰਸ਼ਨ,ਝਲਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼,ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੁਆਰਾ

ਜੋਈ ਪ੍ਰਿਅ ਭਾਵੇ ਤਾਹਿ ਦੇਖਿ ਅਉ ਦਿਖਾਵੇ ਆਪ
ਜਿਹੜਾ ਪਤੀ ਭਾਉਂਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਖੁਦ

ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਦਰਸ ਮਿਲਿ ਸੋਭਾ ਦੈ ਸੁਹਾਵਈ
ਨਿਗਾਹ,ਨਜ਼ਰ ਦਰਸ਼ਨ,ਝਲਕ ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਕੇ ਵਡਿਆਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ

ਜੋਈ ਪ੍ਰਿਅ ਭਾਵੈ ਮੁਖ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੇ ਤਾਹਿ
ਜਿਹੜਾ ਪਤੀ ਭਾਉਂਦੀ ਮੂੰਹ ਬੋਲ,ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਾਵੇ ਉਸ ਨੂੰ

ਸਬਦਿ ਸੁਰਤਿ ਗੁਰ ਗਿਆਨ ਉਪਜਾਵਈ
ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਈ ਬੁੱਧੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ

ਜੋਈ ਪ੍ਰਿਅ ਭਾਵੈ ਦਹਦਿਸਿ ਪ੍ਰਗਟਾਵੈ ਤਾਹਿ
ਜਿਹੜਾ ਪਤੀ ਭਾਉਂਦਾ ਦਸ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ

ਸੋਈ ਬਹੁਨਾਇਕ ਕੀ ਨਾਇਕਾ ਕਹਾਵਈ।
ਉਹੀ ਬਹਤ ਸਾਰੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸੁਆਮੀ ਦਾ,ਦੀ ਇਸਤਰੀ,ਪਤਨੀ ਅਖਵਾਉਣਾ

ਜੋਈ ਪ੍ਰਿਅ ਭਾਵੈ ਸਿਹਜਾਸਨਿ ਮਿਲਾਵ ਤਾਹਿ
ਜਿਹੜਾ ਪਤੀ ਭਾਉਂਦਾ ਸੇਜ਼,ਬਿਸਤਰ ਮਿਲਾਪ ਕਰਦਾ ਉਸ ਨੂੰ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਬਸ ਕਰਿ ਅਪੀਉ ਪੀਆਵਈ॥੨੦੮॥
ਪਿਆਰ ਰਸ ਵਸ ਵਿਚ,ਅਧੀਨ ਕਰਕੇ ਅਨੰਦ ਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਲਾਉਂਦਾ,ਛਕਾਉਂਦਾ

ਜੋਈ	**ਪ੍ਰਿਅ**	**ਭਾਵੈ**	**ਤਾਹਿ**	**ਸੁੰਦਰਤਾ**	**ਕੈ**	**ਸੁਹਾਵੈ**
ਜਿਹੜਾ	ਪਤੀ	ਭਾਉਂਦੀ	ਉਸ ਨੂੰ	ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ	ਕਰਕੇ	ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ

ਸੋਈ	**ਸੁੰਦਰੀ**	**ਕਹਾਵੈ**	**ਛਬਿ**	**ਕੈ**	**ਛਬੀਲੀ**	**ਹੈ।**	
ਉਹੀ		ਕਹਾਉਂਦਾ	ਸੁੰਦਰਤਾ	ਕਰਕੇ	ਸੁਭਾ ਸੰਪੰਨ	ਹੋਣ ਦੀ	ਕ੍ਰਿਆ

ਜੋਈ	**ਪ੍ਰਿਅ**	**ਭਾਵੈ**	**ਤਾਹਿ**	**ਬਾਨਕ**	**ਬਧੂ**	**ਬਨਾਵੈ**
ਜਿਹੜਾ	ਪਤੀ	ਭਾਉਂਦਾ	ਉਸ ਨੂੰ	ਸਜਾਵਟ	ਦੁਲਹਨ,ਵਹੁਟੀ	ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਸੋਈ	**ਬਨਤਾ**	**ਕਹਾਵੈ**	**ਰੰਗ**	**ਮੈ**	**ਰੰਗੀਲੀ**	**ਹੈ।**	
ਉਹੀ	ਵਹੁਟੀ	ਕਹਾਉਂਦਾ	ਸੁੰਦਰਤਾ	ਵਿਚ	ਅਨੂਪਮ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਰੰਗੀ ਹੋਈ	ਹੋਣ ਦੀ	ਕ੍ਰਿਆ

ਜੋਈ	**ਪ੍ਰਿਅ**	**ਭਾਵੈ**	**ਤਾਕੀ**	**ਸਬੈ**	**ਕਾਮਨਾ**	**ਪੁਜਾਵੈ**
ਜਿਹੜਾ	ਪਤੀ	ਭਾਉਂਦਾ	ਉਸ ਦੀ	ਸਾਰੇ	ਇੱਛਾ	ਪੂਰੀਆਂ ਪਰ ਦਿੰਦਾ

ਸੋਈ	**ਕਾਮਨੀ**	**ਕਹਾਵੈ**	**ਸੀਲ**	**ਕੈ**	**ਸੁਸੀਲੀ**	**ਹੈ।**
ਉਹੀ	ਚੰਗੀ ਇਸਤਰੀ	ਕਹਾਉਂਦਾ	ਨੇਕ ਚਰਿਤਰ	ਕਰਕੇ	ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਵਾਲੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੋਈ	**ਪ੍ਰਿਅ**	**ਭਾਵੈ**	**ਤਾਹਿ**	**ਪ੍ਰੇਮਰਸ**	**ਲੈ**	**ਪੀਆਵੈ**
ਜਿਹੜਾ	ਪਤੀ	ਭਾਉਂਦਾ	ਉਸ ਨੂੰ	ਪਿਆਰ ਰਸ	ਆਪਣੀ ਬਣਾ ਕੇ	ਪਿਲਾਉਂਦਾ

ਸੋਈ	**ਪ੍ਰੇਮਨੀ**	**ਕਹਾਵੈ**	**ਰਸਕ**	**ਰਸੀਲੀ**	**ਹੈ॥੨੦੯॥**	
ਉਹੀ	ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ	ਕਹਾਉਂਦਾ	ਰਸ ਲੈਣ ਵਾਲੀ	ਰਸਦਾਇਕ,ਆਨੰਦਦਾਇਕ	ਹੋਣ ਦੀ	ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਰਹ	**ਬਿਓਗ**	**ਸੋਗ**	**ਸੇਤ**	**ਰੂਪ**	**ਹੁਇ**	**ਕ੍ਰਿਤਾਸ**	**ਸਭ**	**ਟੂਕ**
ਵਿਛੋੜਾ	ਜੁਦਾਈ	ਦੁੱਖ	ਚਿੱਟਾ,ਸਫੈਦ	ਸ਼ਕਲ	ਹੋਵੇ	ਕਾਗਜ਼	ਸਾਰੇ	ਟੁਕੜੇ

ਟੂਕ	**ਭਏ**	**ਪਾਤੀ**	**ਲਿਖੀਐ**	**ਬਿਦੇਸ**	**ਤੇ।**
ਟੁਕੜੇ	ਹੋ ਗਏ	ਚਿੱਠੀ,ਖਤ	ਲਿਖਦੀ ਹੈ	ਪਰਦੇਸ	ਤੋਂ

ਬਿਰਹ	**ਅਗਨਿ**	**ਸੇ**	**ਸਵਾਨੀ**	**ਮਾਸੁ**	**ਕ੍ਰਿਸਨ**	**ਹੁਇ**
ਵਿਛੋੜਾ	ਅੱਗ,ਬੈਸੰਤਰ	ਨਾਲ,ਸਾਥ	ਧਰਮ ਪਤਨੀ	ਚਮੜੀ	ਕਾਲਾ,ਸਾਂਵਲਾ	ਹੋਵੇ

ਬਿਰਹਨੀ	**ਭੇਖ**	**ਲੇਖ**	**ਬਿਖਮ**	**ਸੰਦੇਸ**	**ਤੇ।**
ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀਹੋਈ ਔਰਤ	ਸ਼ਕਲ,ਸ਼ਰੂਪ	ਲਿਖਣ ਕਰਕੇ	ਦੁੱਖਦਾਈ	ਖਬਰ,ਸੁਨੇਹਾ	ਅਤੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਬਿਰਹ	**ਬਿਓਗ**	**ਰੋਗ**	**ਲੇਖਨਿ**	**ਕੀ**	**ਛਾਤੀ**	**ਫਾਟੀ**
ਵਿਛੋੜਾ	ਜੁਦਾਈ	ਬੀਮਾਰੀ	ਕਲਮ,ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਸੰਦ	ਦਾ,ਦੀ	ਸੀਨਾ,ਹਿੱਕ	ਚੀਰੀ ਗਈ

ਰੁਦਨ	**ਕਰਤ**	**ਲਿਖੈ**	**ਆਤਮ**	**ਅਵੇਸ**	**ਤੇ।**
ਰੋਣਾ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਲਿਖਦੀ ਹੈ	ਰੂਹ	ਲਗਨ,ਜੋਸ਼	ਦੁਆਰਾ

ਬਿਰਹ	**ਉਸਾਸਨ**	**ਪ੍ਰਗਾਸਨ**	**ਦੁਖਿਤ**	**ਗਤਿ**
ਵਿਛੋੜਾ	ਠੰਡਾ ਸਾਹ	ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੀ	ਦੁੱਖੀ,ਪੀੜਤ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਬਿਰਹਨੀ	**ਕੈਸੇ**	**ਜੀਐ**	**ਬਿਰਹ**	**ਪ੍ਰਵੇਸ**	**ਤੇ॥੨੧੦॥**
ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀ ਹੋਈ ਔਰਤ	ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਜਿਉਂਦਾ ਰਹੇ	ਜੁਦਾਈ	ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ	ਕਰਕੇ

ਪੁਰਬ	**ਸੰਜੋਗ**	**ਮਿਲਿ**	**ਸੁਜਨ**	**ਸਗਾਈ**	**ਹੋਤ**
ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦਾ	ਸੰਬੰਧ,ਮਿਲਾਪ	ਮਿਲਿਆ	ਚੰਗਾ ਬੰਦਾ	ਕੁੜਮਾਈ,ਮੰਗਣੀ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਸਿਮਰਤ	**ਸੁਨਿ**	**ਸੁਨਿ**	**ਸ੍ਰਵਨ**	**ਸੰਦੇਸ**	**ਕੈ।**
ਯਾਦ ਕਰਕੇ	ਸੁਣਨਾ	ਸੁਣਨਾ	ਕੰਨ	ਖ਼ਬਰ,ਸੁਨੇਹਾ	ਦਾ,ਦੇ

ਬਿਧਿ	**ਸੈ**	**ਬਿਵਾਹੇ**	**ਮਿਲਿ**	**ਦ੍ਰਿਸਟਿ**	**ਦਰਸ**	**ਲਿਵ**
ਰੀਤੀ,ਪਰੰਪਰਾ	ਨਾਲ	ਵਿਆਹ ਹੁੰਦਾ	ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ	ਨਿਗਾਹ,ਨਜ਼ਰ	ਦਰਸ਼ਨ,ਝਲਕ	ਧਿਆਨ,ਲਗਨ

ਬਿਦਿਮਾਨ	**ਧਿਆਨ**	**ਰਸ**	**ਰੂਪ**	**ਰੰਗ**	**ਭੇਸ**	**ਕੈ।**
ਪ੍ਰਤੱਖ,ਸਨਮੁੱਖ	ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਪ੍ਰੇਮ,ਪਿਆਰ	ਸ਼ਕਲ,ਆਕਾਰ	ਸੁੰਦਰਤਾ	ਲਿਬਾਸ,ਪਹਿਰਾਵਾ	ਕਰਕੇ

ਰੈਨ	**ਸੈਨ**	**ਸਮੈ**	**ਸ੍ਰੁਤ**	**ਸਬਦ**	**ਬਿਬੇਕ**	**ਟੇਕ**
ਰਾਤ	ਨੀਂਦ	ਮੌਕਾ,ਅਵਸਰ	ਧਿਆਨ,ਚੇਤਾ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਵਿਚਾਰ,ਗਿਆਨ	ਸਹਾਰਾ

ਆਤਮ	**ਗਿਆਨ**	**ਪਰਮਾਤਮ**	**ਪ੍ਰਵੇਸ**	**ਕੈ।**
ਰੂਹ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਈਸ਼ਵਰ,ਪਰਮਾਤਮਾ	ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ	ਦੁਆਰਾ

ਗਿਆਨ	**ਧਿਆਨ**	**ਸਿਮਰਨ**	**ਉਲੰਘ**	**ਇਕਤ੍ਰ**	**ਹੋਇ**
ਸਮਝ	ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਇੱਕ ਥਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ	ਹੋਣਾ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ	**ਬਸਿ**	**ਹੋਤ**	**ਬਿਸਮ**	**ਅਵੇਸ**	**ਕੈ॥੨੧੧॥**
ਪਿਆਰ ਰਸ	ਵਸ ਵਿਚ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅਚੰਭਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ	ਲਗਨ	ਦੁਆਰਾ

ਏਕ	**ਸੈ**	**ਅਧਿਕ**	**ਏਕ**	**ਨਾਇਕਾ**	**ਅਨੇਕ**	**ਜਾਕੈ**
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਕ	ਨਾਲੋਂ	ਬਹੁਤ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਕ	ਪਤਨੀ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਜਿਸਦੀ

ਦੀਨ	ਕੈ	ਦਇਆਲ	ਹੁਇ	ਕ੍ਰਿਪਾਲ	ਕ੍ਰਿਪਾ	ਧਾਰੀ	ਹੈ।
ਗਰੀਬ	ਦਾ,ਦੇ	ਮਿਹਰਬਾਨ	ਹੋਵੇ	ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਮਿਹਰ	ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀਕ੍ਰਿਆ

ਸਜਨੀ	ਰਜਨੀ	ਸਸਿ	ਪ੍ਰੇਮਰਸ	ਅਉਸਰ	ਮੈ
ਸਖੀ,ਸਹੇਲੀ	ਰਾਤ	ਚੰਨ,ਚੰਦ੍ਰਮਾ	ਪਿਆਰ ਰਸ	ਮੌਕਾ,ਸਥਿਤੀ	ਵਿਚ

ਅਬਲੇ	ਅਧੀਨ	ਗਤਿ	ਬੇਨਤੀ	ਉਚਾਰੀ	ਹੈ।
ਨਿਰਬਲ,ਬਲ ਰਹਿਤ	ਬੇਬਸ	ਵਾਂਗ	ਅਰਜੋਈ,ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ	ਪਾਠ ਕਰਨਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੋਈ	ਜੋਈ	ਆਗਿਆ	ਹੋਇ	ਸੋਈ	ਸੋਈ	ਮਾਨਿ	ਜਾਨਿ
ਜਿਹੜਾ	ਜਿਹੜਾ	ਹੁਕਮ,ਆਦੇਸ਼	ਹੋਣਾ	ਉਹੀ	ਉਹੀ	ਮੰਨ ਕੇ	ਸਮਝ ਕੇ

ਹਾਥ	ਜੋਰੇ	ਅਗ੍ਰਭਾਗਿ	ਹੋਇ	ਆਗਿਆਕਾਰੀ	ਹੈ।
ਹੱਥ,ਹਸਤ	ਜੋੜ ਕੇ	ਸਾਹਮਣੇ	ਹੋਣਾ	ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਭਾਵਨੀ	ਭਗਤਿ	ਭਾਇ	ਚਾਇਕੈ	ਚਈਲੋ	ਭਜਉ
ਸ਼ਰਧਾ,ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼	ਭਗਤੀ	ਭਾਵਨਾ,ਖਿਆਲ	ਚਾਉ ਕਰਕੇ	ਚਾਉ ਦੀ ਭਰੀ ਹੋਈ	ਸੇਵਾ ਕਰਾਂਗੀ

ਸਫਲ	ਜਨਮੁ	ਧੰਨਿ	ਆਜ	ਮੇਰੀ	ਬਾਰੀ	ਹੈ॥੨੧੨॥
ਕਾਮਯਾਬ	ਜੀਵਨ	ਵਡਿਆਈ ਯੋਗ	ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ	ਮੈਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਾਰਕ ਰੂਪ	ਵਾਰੀ,ਮੌਕਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪ੍ਰੀਤਮ	ਕੀ	ਪੁਤਰੀ	ਮੈ	ਤਨਕ	ਤਾਰਕਾ	ਸਿਆਮ
ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਦੇਵ	ਦਾ,ਦੀ	ਅੱਖ ਦੀ ਪੁਤਲੀ	ਵਿਚ	ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ	ਤਾਰਾ,ਸਿਤਾਰਾ	ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ

ਤਾਕੋ	ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ	ਤਿਲੁ	ਤਿਲਕੁ	ਤ੍ਰਿਲੋਕ	ਕੋ।
ਉਸ ਦਾ	ਪਰਛਾਵਾਂ	ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ	ਟਿੱਕਾ ਭਾਵ ਸ਼ਰੋਮਣੀ	ਤਿੰਨ ਲੋਕ (ਸਵਰਗ ,ਮਾਤ ਤੇ ਪਾਕਾਲ ਲੋਕ)	ਦਾ,ਦੇ

ਬਨਿਤਾ	ਬਦਨ	ਪਰਿ	ਪ੍ਰਗਟ	ਬਨਾਇ	ਰਾਖਿਓ
ਇਸਤਰੀਆਂ	ਮੂੰਹ,ਚਿਹਰਾ	ਉਪਰ	ਪਰਤੱਖ,ਜ਼ਾਹਰ?	ਬਣਾਇਆ	ਰੱਖਿਆ

ਕਾਮਦੇਵ	ਕੋਟਿ	ਲੋਟਪੋਟ	ਅਵਿਲੋਕ	ਕੋ।
ਕਾਮ ਦਾ ਦੇਵਤਾ	ਕਰੋੜਾਂ	ਬੇਹੋਸ਼, ਸੁਰਤ	ਵਿਖਾਈ ਦੇਣਾ	ਨੂੰ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਰੂਪ	ਕੀ	ਅਨੂਪ	ਰੂਪ	ਛਬਿ
ਕਰੋੜਾਂ ?	ਕਰੋੜਾਂ	ਸ਼ਕਲ,ਆਕਾਰ	ਦਾ,ਦੀ	ਉਪਮਾ ਰਹਿਤ	ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ	ਸੁੰਦਰਤਾ

ਸਕਲ	ਸਿੰਗਾਰੁ	ਕੋ	ਸਿੰਗਾਰੁ	ਸੁਬ	ਥੋਕ	ਕੋ।
ਸਭ	ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਰਣ	ਦਾ,ਦੇ	ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਰਣ	ਸਾਰਾ	ਪਦਾਰਥ	ਦਾ,ਦੇ

ਕਿੰਚਤ	ਕਟਾਛ	ਕ੍ਰਿਪਾ	ਤਿਲਕੀ	ਅਤੁਲ —	ਸੋਭਾ
ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਮਿਹਰ,ਦਇਆ	ਪਤਲ ਮਾਤ੍ਰ	ਅਦੁੱਤੀ,ਲਾਸਾਨੀ	ਵਡਿਆਈ

ਸੁਰਸਤੀ	ਕੋਟ	ਮਾਨ	ਭੰਗ	ਧਿਆਨ	ਕੋਕ	ਕੋ॥੨੧੩॥
ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀ ਦੇਵੀ ਜੋ ਬਾਣੀ	ਕਰੋੜਾਂ	ਹੰਕਾਰ	ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ	ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਚਕੋਰ?	ਦਾ,ਦੀ

ਸ੍ਰੀ	ਗੁਰ	ਦਰਸ	ਧਿਆਨ	ਖਟ	ਦਰਸਨ	ਦੇਖੈ
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਦਰਸ਼ਨ	ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਹਿੰਦੂ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਛੇ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰ		ਦੇਖਦਾ ਹੈ

ਸਕਲ	ਦਰਸ	ਸਮ	ਦਰਸ	ਦਿਖਾਏ	ਹੈ।
ਸਾਰੇ,ਸਭ	ਦਰਸ਼ਨ	ਬਰਾਬਰ	ਦਰਸ਼ਨ	ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਰੀ	ਗੁਰ	ਸਬਦ	ਪੰਚਸਬਦ	ਗਿਆਨ	ਗੰਮਿ
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਪੰਜ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ

ਸਰਬ	ਸਬਦ	ਅਨਹਦ	ਸਮਝਾਏ	ਹੈ।
ਸਭ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਜਿਸ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਅਘਾਤ ਤੋਂ ਨਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ	ਬੋਧ ਕਰਾਵੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮੰਤ੍ਰ	ਉਪਦੇਸ	ਪਰਵੇਸ	ਕੈ	ਅਵੇਸ	ਰਿਦੈ
ਗੁਰੂ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼	ਗੁਰ ਸਿੱਖਿਆ	ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ	ਕਰਕੇ	ਲਗਨ,ਜੋਸ਼	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਆਦਿ	ਕਉ	ਆਦੇਸ	ਕੈ	ਬ੍ਰਹਮ	ਬ੍ਰਹਮਾਏ	ਹੈ।
ਕਦੀਮੀ,ਮੁੱਢਲਾ	ਨੂੰ	ਆਗਿਆ	ਦੁਆਰਾ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਰੂਪ	ਹੈ

ਗਿਆਨ	ਧਿਆਨ	ਸਿਮਰਨ	ਪ੍ਰੇਮਰਸ	ਰਸਿਕ	ਹੁਇ
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼	ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਪਿਆਰ ਰਸ	ਰਸੀਆ	ਹੋਵੇ

ਏਕ	ਅਉ	ਅਨੇਕ	ਕੇ	ਬਿਬੇਕ	ਪ੍ਰਗਟਾਏ	ਹੈ॥੨੧੪॥
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਕ	ਅਤੇ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਦੇ,ਦਾ	ਵਿਚਾਰ,ਗਿਆਨ	ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਤਿ	ਬਿਨੁ	ਸੰਜਮੁ	ਨ	ਪਤਿ	ਬਿਨੁ	ਪੂਜਾ	ਹੋਇ
ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਬਿਨਾਂ,ਬਗੈਰ	ਸੰਕੋਚ	ਨਹੀਂ	ਵਡਿਆਈ,ਮਾਣ	ਬਿਨਾਂ	ਪੂਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਹੋਣਾ

ਸਚ	ਬਿਨੁ	ਸੋਚ	ਨ	ਜਨੇਊ	ਜਤ	ਹੀਨ	ਹੈ।
ਸਚਾਈ,ਠੀਕ	ਬਿਨਾਂ	ਸ਼ੁੱਧਤਾ	ਨਹੀਂ	ਬ੍ਰਹਮਸੂਤਰ	ਸੰਜਮ	ਦੇ ਬਿਨਾਂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਨੁ	ਗੁਰ	ਦੀਖਿਆ	ਗਿਆਨ	ਬਿਨੁ	ਦਰਸਨ	ਧਿਆਨ
ਬਿਨਾਂ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਗੁਰਉਪਦੇਸ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਗਿਆਨ	ਬਿਨਾਂ	ਦੀਦਾਰ	ਸਿਮਰਨ

ਭਾਉ	ਬਿਨੁ	ਭਗਤਿ	ਨ	ਕਥਨੀ	ਭੈ	ਭੀਨ	ਹੈ।
ਪ੍ਰੇਮ,ਪ੍ਰੀਤ	ਬਿਨਾਂ	ਭਗਤੀ	ਨਹੀਂ	ਕਹਿਣੀ,ਬਿਆਨ	ਪਿਆਰ ਵਾਲਾ ਭੈ	ਲੀਨ,ਮਗਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਾਂਤਿ	ਨ	ਸੰਤੋਖ	ਬਿਨੁ	ਸੁਖੁ	ਨ	ਸਹਜ	ਬਿਨੁ
ਮਨਦਾ ਠਹਿਰਾਉ	ਨਹੀਂ	ਸਬਰ,ਸ਼ਾਂਤੀ	ਬਿਨਾਂ	ਆਨੰਦ	ਨਹੀਂ	ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਬਿਨਾਂ

ਸਬਦ	ਸੁਰਤਿ	ਬਿਨੁ	ਪ੍ਰੇਮ	ਨ	ਪ੍ਰਬੀਨ	ਹੈ।
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ		ਬਿਨਾਂ	ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ	ਨਹੀਂ	ਚਤੁਰ,ਨਿਪੁੰਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਬੇਕ	ਬਿਨੁ	ਹਿਰਦੈ	ਨ	ਏਕ	ਟੇਕ
ਬ੍ਰਹਮ ਦੀ ਵਿਚਾਰ	ਬਿਨਾਂ,ਬਗੈਰ	ਦਿਲ,ਮਨ	ਨਹੀਂ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਕ	ਸਹਾਰਾ,ਆਧਾਰ

ਬਿਨੁ	ਸਾਧਸੰਗਤ	ਨ	ਰੰਗ	ਲਿਵ	ਲੀਨ	ਹੈ॥੨੧੫॥
ਬਿਨਾਂ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕਤਰਤਾ	ਨਹੀਂ	ਪਰਤਾਤਮਾ ਰੰਗ	ਧਿਆਨ,ਇਕਾਗਰ		ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਰਨ ਕਮਲ	ਮਕਰੰਦ	ਰਸ	ਲੁਭਿਤ	ਹੁਇ
ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ	ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਰਸ	ਫੱਲ,ਫੁੱਲ ਵਿਚੋ ਲਿਕਲਿਆ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ	ਮੁੱਗਧ,ਮੋਹਿਤ	ਹੋਵੇ

ਚਰਨ ਕਮਲ	ਤਾਹਿ	ਜਗ	ਮਧੁਕਰ	ਹੈ।
ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ	ਉਸ ਦੀ	ਸੰਸਾਰ,ਦੁਨੀਆਂ	ਫੁੱਲਾਂ ਤੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲਾ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਭੂੰਡ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਰੀ	ਗੁਰ	ਸਬਦ	ਧੁਨਿ	ਸੁਨਿ	ਗਦਗਦ	ਹੋਇ
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਧੁਨੀ,ਸੁਰ	ਸੁਣਨਾ	ਖੁਸ਼,ਪ੍ਰਸੰਨ	ਹੋਣਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਬਚਨ	ਤਾਹਿ	ਜਗਤ	ਉਧਰਿ	ਹੈ।
ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਬੋਲ,ਸ਼ਬਦ	ਉਸ ਦੀ	ਸੰਸਾਰ,ਦੁਨੀਆਂ	ਕਲਿਆਣ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਿੰਚਤ	ਕਟਾਛ	ਕ੍ਰਿਪਾ	ਗੁਰ	ਦਇਆ ਨਿਧਾਨ
ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਮਿਹਰ,ਦਇਆ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ

ਸਰਬ	ਨਿਧਾਨ	ਦਾਨ	ਦੋਖ	ਦੁਖ	ਹਰਿ	ਹੈ।
ਸਭ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਭੇਂਟ,ਦਾਤ	ਔਗੁਣ,ਦੋਸ਼	ਕਸ਼ਟ,ਤਕਲੀਫ	ਸਮਾਪਤ ਕਰਨਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਰੀ	ਗੁਰ	ਦਾਸਨ	ਦਾਸ	ਦਾਸਨ ਦਾਸਾਨ	ਦਾਸ
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਦਾਸਾਂ ਦਾ	ਸੇਵਕ	ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਸ	ਸੇਵਕ

ਤਾਸ	ਨ	ਇੰਦ੍ਰਾਦਿ	ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ	ਸਮਸਰਿ	ਹੈ॥੨੧੬॥
ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ	ਨਹੀਂ	ਇੰਦਰ ਵਗੈਰਾ	ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਵਰਗੇਵੇਦ ਵਕਤਾ	ਬਰਾਬਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਬ	**ਤੇ**	**ਪਰਮ**	**ਗੁਰ ਚਰਨ**	**ਸਰਨਿ**	**ਆਏ**
ਜਿਸ ਵੇਲੇ	ਤੋਂ	ਸਰਵਉਚ,ਸਰਵੋਤਮ	ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਣ	ਸ਼ਰਣ ਲੈਣ ਵਾਲਾ	ਆਉਣਾ

ਚਰਨ	**ਸਰਨਿ**	**ਲਿਵ**	**ਸਕਲ**	**ਸੰਸਾਰ**	**ਹੈ।**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ	ਸ਼ਰਣ ਲੈਣ ਵਾਲਾ	ਧਿਆਨ,ਲਗਨ	ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਦੁਨੀਆਂ,ਜਹਾਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਰਨ ਕਮਲ	**ਮਕਰੰਦ**	**ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ**	**ਕੈ**
ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ	ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਰਸ	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਕਰਕੇ

ਚਾਹਤ	**ਚਰਨ**	**ਰੇਨ**	**ਸਕਲ**	**ਅਕਾਰ**	**ਹੈ।**
ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ	ਪੈਰ	ਧੂੜ,ਮਿੱਟੀ	ਸ਼ਕਲ,ਢਾਂਚਾ	ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਰਨ ਕਮਲ	**ਸੁਖ**	**ਸੰਪਟ**	**ਸਹਜ**	**ਘਰਿ**
ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ	ਆਨੰਦ,ਚੈਨ	ਭਾਂਡੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੀ ਚੀਜ਼,ਕੁੱਜਾ	ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਸਥਾਨ

ਨਿਹਚਲ	**ਮਤਿ**	**ਪਰਮਾਰਥ**	**ਬੀਚਾਰ**	**ਹੈ।**
ਅਚਲ,ਸਥਿਰ	ਬੁੱਧੀ	ਈਸ਼ਵਰੀ ਗਿਆਨ	ਵਿਚਾਰ,ਚਿੰਤਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਰਨ ਕਮਲ	**ਗੁਰ**	**ਮਹਿਮਾ**	**ਅਗਾਧਿ**	**ਬੋਧਿ**
ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਵਡਿਆਈ	ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ	ਸਮਝ

ਨੇਤ	**ਨੇਤ**	**ਨੇਤ**	**ਨਮੋ**	**ਕੈ**	**ਨਮਸਕਾਰ**	**ਹੈ॥੨੧੭॥**
ਇਹ ਅੰਤ ਨਹੀ	ਇਹ ਨਹੀਂ	ਇਹ ਅੰਤ ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਣਾਮ	ਕਰਕੇ	ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਨਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਰਨ ਕਮਲ	**ਗੁਰ**	**ਜਬ**	**ਤੇ**	**ਰਿਦੈ**	**ਬਸਾਏ**
ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ	ਧਰਕ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਜਦੋਂ	ਤੋਂ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ	ਟਿਕਾਏ ਹਨ

ਤਬ ਤੇ	**ਅਸਥਿਰਿ**	**ਚਿਤਿ**	**ਅਨਤ**	**ਨ**	**ਧਾਵਹੀ ।**
ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੋਂ	ਸਥਿਰ,ਅਡੋਲ	ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਹੋਰ ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾ	ਨਹੀਂ	ਦੌੜਦਾ

ਚਰਨ ਕਮਲ	**ਮਕਰੰਦ**	**ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ**	**ਕੈ**
ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ	ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਰਸ	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮਿਤ ਜਲ	ਕਰਕੇ

ਪ੍ਰਾਪਤਿ	**ਅਮਰ ਪਦ**	**ਸਹਜਿ**	**ਸਮਾਵਹੀ।**
ਹਾਸਲ,ਉਪਲਬਧ	ਅਮਰਤਾ ਦਾ ਸਥਾਨ,ਮੁਕਤੀ	ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਚਰਨ ਕਮਲ	**ਸੁਖ**	**ਮਨ**	**ਮੈ**	**ਨਿਵਾਸ**	**ਕੀਓ**
ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ	ਆਨੰਦ,ਚੈਨ	ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਵਿਚ	ਵਾਸਾ,ਟਿਕਾਉ	ਕੀਤਾ ਹੈ

ਆਨ	**ਸੁਖ**	**ਤਿਆਗ**	**ਹਰਿ**	**ਨਾਮ**	**ਲਿਵ**	**ਲਾਵਹੀ ।**
ਦੂਸਰਾ	ਆਨੰਦ	ਛੱਡ ਕੇ	ਪ੍ਰਭੂ,ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ	ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ	ਧਿਆਨ,ਲਗਨ	ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਚਰਨ ਕਮਲ	**ਮਕਰੰਦ**	**ਵਾਸਨਾ**	**ਨਿਵਾਸ**
ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ	ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਰਸ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਸੁਗੰਧੀ	ਵਾਸਾ

ਆਨ	**ਵਾਸ**	**ਫੀਕੀ**	**ਭਈ**	**ਹਿਰਦੈ**	**ਨ**	**ਭਾਵਈ॥੨੧੮॥**
ਦੂਸਰਾ	ਇੱਛਾਵਾਂ	ਬੇਰਸ,ਸਾਰਹੀਨ	ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ	ਦਿਲ,ਚਿਤ	ਨਹੀਂ	ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ

ਬਾਰੀ	**ਬਹੁਨਾਇਕ**	**ਕੀ**	**ਨਾਇਕਾ**	**ਪਿਆਰੀ**	**ਕੇਰੀ**
ਵਾਰੀ,ਮੌਕਾ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੁਆਮੀ	ਦਾ,ਦੀ	ਪਤਨੀ	ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ	ਦੀ,ਕੇ

ਘੇਰੀ	**ਆਨਿ**	**ਪ੍ਰਬਲ**	**ਹੁਇ**	**ਨਿੰਦ੍ਰਾ**	**ਨੈਨ**	**ਛਾਇਕੈ ।**
ਰੋਕ ਲਈ	ਦੂਸਰੇ	ਪ੍ਰਾਚੰਡ,ਜੋਰਦਾਰ	ਹੋਵੇ	ਨੀਂਦ,ਨੀਂਦਰ	ਅੱਖਾਂ,ਨੇਤਰ	ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਕੇ

ਪ੍ਰੇਮਨੀ	**ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ**	**ਚਇਲੀ**	**ਪ੍ਰਿਆ**	**ਅਗਮ**	**ਕੀ**
ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ	ਨਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਚਾਉ ਦੀ ਭਰੀ ਹੋਈ	ਪਿਆਰਾ,ਪੀਤਮ	ਪਹੁੰਚ ਤੇ ਪਰੇ	ਦਾ,ਦੀ

ਨਿੰਦ੍ਰਾ	**ਕੋ**	**ਨਿਰਾਦਰ**	**ਕੈ**	**ਸੋਈ**	**ਨ**	**ਭੈ**	**ਭਾਇ**	**ਕੈ।**
ਨੀਂਦ,ਨੀਂਦਰ	ਦਾ,ਦੀ	ਰੋਕ ਕੇ	ਕਰਕੇ	ਉਹੀ	ਨਹੀਂ	ਪਿਆਰ ਵਾਲਾ ਭੈ	ਭਾਵਨਾ	ਕਰਕੇ

ਸਖੀ	**ਹੁਤੀ**	**ਸੋਤ**	**ਥੀ**	**ਭਈ**	**ਗਈ**	**ਸੁਖਦਾਇਕ**	**ਪੈ**
ਸਹੇਲੀ	ਸੀ,ਥੀ	ਸੁੱਤੀ ਹੋਈ	ਸੀ	ਗਈ	ਵਾਂਝੀ ਰਹਿ ਗਈ	ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ	ਕੋਲੋਂ,ਪਾਸੋਂ

ਜਹਾ	**ਕੇ**	**ਤਹੀ**	**ਲੈ**	**ਰਾਖੇ**	**ਸੰਗਮ**	**ਸੁਲਾਇ**	**ਕੈ।**
ਜਿਥੇ	ਦਾਂ,ਦੇ	ਉਸ ਥਾਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ	ਰੱਖੀ,ਠਹਿਰਾਈ	ਮਿਲਾਪ	ਨੀਂਦ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਕਰਕੇ	ਕਰਕੇ

ਸੁਪਨ	**ਚਰਿਤ੍ਰ**	**ਮੈ**	**ਨ**	**ਮਿਤ੍ਰਹਿ**	**ਮਿਲਨ**	**ਦੀਨੀ**
ਜਾਗਣ ਅਤੇ ਘੋਰ ਨੀਂਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਅਵਸਥਾ	ਕੌਤਕ,ਲੀਲ੍ਹਾ	ਵਿਚ	ਨਹੀਂ	ਮਿੱਤਰ ਨਾਲ	ਮਿਲਾਪ,ਮੇਲ	ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਜਮ	**ਰੂਪ**	**ਜਾਮਨੀ**	**ਨ**	**ਨਿਬਰੈ**	**ਬਿਹਾਇ**	**ਕੈ॥੨੧੯॥**
ਮੌਤ	ਸਮਾਨ,ਜਿਹਾ	ਰਾਤ	ਨਹੀਂ	ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ	ਬਤੀਤ ਹੋਣਾ	ਕਰਕੇ

ਰੂਪ	**ਹੀਨ**	**ਕੁਲ**	**ਹੀਨ**	**ਗੁਨ**	**ਹੀਨ**	**ਗਿਆਨ**	**ਹੀਨ**
ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ	ਰਹਿਤ,ਦੇ ਬਿਨਾਂ	ਉੱਚੇ ਖਾਨਦਾਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ		ਸਦਗੁਣ?ਦੇ ਬਿਨਾਂ		ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਰਹਿਤ

ਸੋਭਾ	**ਹੀਨ**	**ਭਾਗ**	**ਹੀਨ**	**ਤਪ**	**ਹੀਨ**	**ਬਾਵਰੀ।**
ਵਡਿਆਈ	ਦੇ ਬਿਨਾਂ	ਬਦਕਿਸਮਤ,ਬਦਨਸੀਬ		ਤਪੱਸਿਆ	ਦੇ ਬਿਨਾਂ	ਪਾਗਲ,ਸ਼ੁਦੈਣ

ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਦਰਸ ਹੀਨ ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ ਹੀਨ

ਅੱਖਾਂ ਦਰਸ਼ਨ,ਝਲਕ ਰਹਿਤ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ

ਬੁਧਿ ਬਲ ਹੀਨ ਸੂਧੇ ਹਸਤ ਨ ਪਾਵਰੀ।

ਅਕਲ,ਸਮਝ ਤਾਕਤ,ਸ਼ਕਤੀ ਰਹਿਤ ਸਿੱਧੇ,ਸਿੱਧਾ ਹੱਥ,ਕਰ ਨਹੀਂ ਪੈਰ ਵੀ

ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੀਨ ਰੀਤਿ ਹੀਨ ਭਾਇ ਭੈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੀਨ

ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪਰੰਪਰਾ,ਮਰਿਯਾਦਾ ਰਹਿਤ ਭਾਵਨਾ ਪਿਆਰ ਵਾਲਾ ਭੈ ਭਰੋਸਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ

ਚਿਤ ਹੀਨ ਬਿਤ ਹੀਨ ਸਹਜ ਸੁਭਾਵਰੀ।

ਹਿਰਦਾ ਰਹਿਤ ਧਨ,ਦੌਲਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੀ

ਅੰਗ ਅੰਗਹੀਨ ਦੀਨਾਧੀਨ ਪਰਾਚੀਨ ਲਗਿ

ਭਾਗ ਅੰਗ ਵਿਹੂਣਾ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਵੱਸ ਸਾਂਝ ਨਹੀ ਪਾਈ,ਪਰਚੀ ਨਹੀ ਮਿਲ ਕੇ

ਚਰਨ ਸਰਨਿ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁਇ ਰਾਵਰੀ॥੨੨੦॥

ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਓਟ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਾਸਲ,ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ ਤੁਹਾਡੀ,ਤੁਸਾਂ ਦੀ

ਜਨਨੀ ਸੁਤਹਿ ਬਿਖੁ ਦੇਤ ਹੇਤੁ ਕਉਨ ਰਾਖੈ

ਮਾਤਾ,ਮਾਂ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਪਿਆਰ,ਮੁਹੱਬਤ ਕਿਹੜਾ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇ,ਬਚਾਏ

ਘਰੁ ਮੁਸੈ ਪਾਹਰੂਆ ਕਹੌ ਕੈਸੇ ਰਾਖੀਐ।

ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਵੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਸਮਝਾਓ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਾਖੀ ਕਰੀਏ

ਕਰੀਆ ਜਉ ਬੋਰੈ ਨਾਵ ਕਹੌ ਕੈਸੇ ਪਾਵੈ ਪਾਰੁ

ਖੇਵਟ,ਮਲਾਹ ਜੇਕਰ ਡੋਬ ਦੇਵੇ ਕਿਸਤੀ ਸਮਝਾਓ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ

ਅਗੂਆ ਊਬਾਟ ਪਾਰੈ ਕਾਪੈ ਦੀਨੁ ਭਾਖੀਐ।

ਨੇਤਾ,ਮੁਖੀਆ ਉੱਚਾ ਨੀਵਾਂ ਰਸਤਾ ਲੁਟ ਲਵੇ ਕਿਸ ਕੋਲ ਲਾਚਾਰ,ਬੇਬਸ ਆਖੀਏ

ਖੇਤੇ ਜਉ ਖਾਇ ਬਾਰਿ ਕਉਨ ਧਾਇ ਰਾਖਨਹਾਰੁ

ਖੇਤ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਖਾਣ ਲਗੇ ਵਾੜ ਕਿਹੜਾ ਦੌੜ ਕੇ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਚਕ੍ਵੈ ਕਰੈ ਅਨਿਆਉ ਪੂਛੈ ਕਉਨੁ ਸਾਖੀਐ।

ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਸਮਰਾਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਪੁੱਛਦਾ ਕਿਹੜਾ ਗਵਾਹ ਨੂੰ

ਰੋਗੀਐ ਜਉ ਬੈਦੁ ਮਾਰੈ ਮਿਤ੍ਰ ਜਉ ਕਮਾਵੈ ਦ੍ਰੋਹੁ

ਬੀਮਾਰ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਵੈਦ ਮਾਰ ਦੇਵੇ ਦੋਸਤ? ਜੇਕਰ ਕਰਮ ਕਰੇ ਛਲ,ਦਗਾ

ਗੁਰ ਨ ਮੁਕਤੁ ਕਾ ਪੈ ਅਭਲਾਖੀਐ॥੨੨੧॥

ਧਰਮ ਉਪਦੇਸਕ ਨਹੀਂ ਜੰਮਣ ਮਰਨ ਦੇ ਬੰਧਨ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਕਿਹੜੀ ਕੋਲ ਕਾਮਨਾ ਕਰਨਾ

ਮਨ	**ਮਧੁਕਰਿ**	**ਗਤਿ**	**ਭ੍ਰਮਤ**	**ਚਤੁਰ ਕੁੰਟ**
ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਫੁੱਲਾਂ ਤੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲਾ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਭੂੰਡ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ	ਭਟਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ	ਚਾਰੇ ਪਾਂਸੇ

ਚਰਨ ਕਮਲ	**ਸੁਖ**	**ਸੰਪਟ**	**ਸਮਾਈਐ।**
ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ	ਆਨੰਦ,ਚੈਨ	ਭਾਂਡੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੀ ਚੀਜ਼(ਕੁੱਜਾ)	ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਜਾਈਏ

ਸੀਤਲ	**ਸੁਗੰਧ**	**ਅਤਿ**	**ਕੋਮਲ**	**ਅਨੂਪ**	**ਰੂਪ**
ਠੰਡਾ,ਸਰਦ	ਖੁਸ਼ਬੂ	ਬਹੁਤ	ਸੁੰਦਰ	ਸਰਬੋਤਮ,ਅਤਿਸੁੰਦਰ	ਸੂਰਤ,ਆਕਾਰ

ਮਧੁ	**ਮਕਰੰਦ**	**ਤਸ**	**ਅਨਤ**	**ਨ**	**ਧਾਈਐ।**
ਮਧੂ,ਸਹਿਦ	ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਰਸ	ਚੋਰ	ਹੋਰ ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾ	ਨਹੀਂ	ਜਾਂਦਾ

ਸਹਜ	**ਸਮਾਧਿ**	**ਉਨਮਨ**	**ਜਗਮਗ**	**ਜੋਤਿ**
ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ	ਬੇਚੈਨ	ਰੋਸ਼ਨ ਜਗਮਗਾਂਦਾ ਹੋਇਆ	ਰੂਹਾਨੀ ਰੋਸ਼ਨੀ

ਅਨਹਦ ਧੁਨਿ	**ਰੁਨਝੁਨ**	**ਲਿਵ**	**ਲਾਈਐ।**
ਦੋਨਾਂ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗੂਠਿਆਂ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ	ਛਣਕਾਰ,ਗੁੰਜਾਰ	ਧਿਆਨ,ਲਗਨ	ਟਿਕਾਉਂਦਾ,ਜੋੜਦਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਬੀਸ**	**ਇਕਈਸ**	**ਸੋਹੰ**	**ਸੋਈ**	**ਜਾਨੈ**
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਸੰਸਾਰ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਮੈਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਰੂਪ ਹਾਂ	ਉਹੀ	ਸਮਝ ਲੈਂਦਾ

ਆਪਾ	**ਅਪਰੰਪਰ**	**ਪਰਮਪਦੁ**	**ਪਾਈਐ॥੨੨੨॥**
ਆਪਣਾ ਆਪ	ਜਿਸ ਦਾ ਪਾਰ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚ ਅਭੇਦਤਾ ਵਾਲੀ ਉੱਚੀ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਅਵਸਥਾ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ

ਮਨ	**ਮ੍ਰਿਗ**	**ਮ੍ਰਿਗਮਦ**	**ਅਛਤ**	**ਅੰਤਰਗਤਿ**
ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਹਿਰਣ	ਕਸਤੂਰੀ,ਨਾਫਾ?	ਵਿਦਯਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ	ਅੰਦਰ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ

ਭੂਲਿਓ	**ਭ੍ਰਮ**	**ਖੋਜਤ**	**ਫਿਰਤ**	**ਬਨ**	**ਮਾਹੀ**	**ਜੀ।**
ਭੁਲਿਆ ਹੋਇਆ	ਸੰਸਾ	ਲੱਭਦਾ ਹੈ	ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ	ਜੰਗਲ	ਅੰਦਰ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਦਾਦਰ	**ਸਰੋਜ**	**ਗਤਿ**	**ਏਕੈ**	**ਸਰਵਰ**	**ਬਿਖੈ**
ਡੱਡੂ	ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਜੋ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਉੱਗੀ ਹੋਈ ਵੇਲ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ	ਇਕ	ਤਲਾਬ,ਝੀਲ	ਵਿਚ

ਅੰਤਰਿ	**ਦਿਸੰਤਰ**	**ਹੁਇ**	**ਸਮਝੈ**	**ਨਾਹੀ**	**ਜੀ।**
ਅੰਦਰ	ਪ੍ਰਦੇਸ ਹੋਰ ਦੇਸ?	ਹੋਵੇ	ਵਿਚਾਰ ਕੇ	ਨਹੀਂ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	**ਬਿਖਿਆਧਰ**	**ਤਜੈ**	**ਨ**	**ਬਿਖਿ**	**ਬਿਖਮ**	**ਕਉ**
ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਜਹਿਰੀਲਾ ਸੱਪ	ਛੱਡਦਾ	ਨਹੀਂ	ਜ਼ਹਿਰ	ਕਸ਼ਟ ਦੇਣ ਵਾਲਾ	ਨੂੰ

ਅਹਿਨਿਸਿ	**ਬਾਵਨ**	**ਬਿਰਖ**	**ਲਪਟਾਹੀ**	**ਜੀ।**
ਦਿਨ ਰਾਤ	ਚੰਦਨ ਦਾ ਬੂਟਾ	ਦਰਖਤ,ਰੁੱਖ	ਲਿਪਟਿਆ ਰਹਿੰਦਾ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	**ਨਰਪਤਿ**	**ਸੁਪਨੰਤਰ**	**ਭੇਖਾਰੀ**	**ਹੋਇ**
ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਰਾਜਾ,ਬਾਦਸ਼ਾਹ	ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ	ਮੰਗਤਾ	ਹੋਣਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਜਗਤ**	**ਮੈ**	**ਭਰਮ**	**ਮਿਟਾਹੀ**	**ਜੀ॥੨੨੩॥**
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਸੰਸਾਰ	ਵਿਚ	ਵਹਿਮ,ਸੰਸਾ	ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਬਾਇ	**ਹੁਇ**	**ਬਘੂਲਾ**	**ਬਾਇ**	**ਮੰਡਲ**	**ਫਿਰੈ**	**ਤਉ**	**ਕਹਾ**
ਹਵਾ,ਵਾਯੂ	ਹੋਵੇ	ਵਾ ਵਰੋਲਾ	ਹਵਾ	ਸਮੂਹ?	ਘੁੰਮਦਾ ਰਹੇ	ਤਾਂ,ਤੋਂ	ਕੀ

ਬਾਸਨਾ	**ਕੀ**	**ਆਗਿ**	**ਜਾਗਿ**	**ਜੁਗਤਿ**	**ਨ**	**ਜਾਨੀਐ।**
ਇਛਾਵਾਂ	ਦਾ,ਦੀ	ਅੱਗ	ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਦੀ	ਤਰੀਕਾ,ਢੰਗ	ਨਹੀਂ	

ਕੂਪ	**ਜਲੁ**	**ਗਰੋ**	**ਬਾਧੇ**	**ਨਿਕਸੈ**	**ਨ**	**ਹੁਇ**	**ਸਮੁੰਦ੍ਰ**
ਖੂਹ	ਪਾਣੀ	ਗਲ ਨਾਲ	ਬੰਨ੍ਹਕੇ	ਬਾਹਰ ਆਵੇ	ਨਹੀਂ	ਹੋਵੇ	ਸਾਗਰ

ਚੀਲ	**ਹੁਇ**	**ਉਡੈ**	**ਨ**	**ਖਗਪਤਿ**	**ਉਨਮਾਨੀਐ।**
ਬਾਜ ਵਰਗਾ ਇਕ ਪੰਛੀ	ਹੋਵੇ	ਉਡਣਾ	ਨਹੀਂ	ਗਰੁੜ ਜੋ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਸਮਝਣਾ

ਮੂਸਾ	**ਬਿਲ**	**ਖੋਦ**	**ਨ**	**ਜੋਗੀਸੁਰ**	**ਗੁਫਾ**	**ਕਹਾਵੈ**
ਚੂਹਾ	ਖੁੱਡ	ਪੁੱਟ ਕੇ	ਨਹੀਂ	ਯੋਗ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਯੋਗੀ	ਪਹਾੜ ਦੀ ਖੋਹ	ਕਹਾਉਂਦਾ

ਸਰਪ	**ਹੁਇ**	**ਚਿਰੰਜੀਵ**	**ਬਿਖੁ**	**ਨ**	**ਬਲਾਨੀਐ।**
ਸੱਪ	ਹੋਵੇ	ਚਿਰ ਤਕ ਜਿਉਣ ਵਾਲਾ	ਜ਼ਹਿਰ	ਨਹੀਂ	ਸਮਾਪਤ ਹੋਣਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਤ੍ਰਿਗੁਨ**	**ਅਤੀਤ**	**ਚੀਤ**	**ਹੁਇ**	**ਅਤੀਤ**
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਰਜੋ,ਤਮੋ,ਸਤੋ ਪ੍ਰਕਿਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣ	ਨਿਰਲੇਪ	ਮਨ,ਹਿਰਦਾ	ਹੋਵੇ	ਨਿਰਲੇਪ

ਹਉਮੈ ਖੋਇ	**ਹੋਇ**	**ਰੇਨ**	**ਕਾਮਧੇਨ**	**ਮਾਨੀਐ॥੨੨੪॥**
ਅਹੰਕਾਰ ਗੁਆ ਕੇ	ਹੋਵੇ	ਮਿੱਟੀ	ਸਰਬ ਇੱਛਾ ਪੂਰਕ ਇਕ ਗਾਂ	ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ	**ਲਿਵ**	**ਗੁਰ**	**ਸਿਖ**	**ਸੰਧਿ**	**ਮਿਲੇ**
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਮਗਨ ਹੋਇਆ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿਖਿਆਰਥੀ	ਮੇਲ,ਮਿਲਾਪ	ਮਿਲਣ ਕਰਕੇਂ

ਆਤਮ	**ਅਵੇਸ**	**ਪ੍ਰਮਾਤਮ**	**ਪ੍ਰਬੀਨ**	**ਹੈ।**
ਅੰਤਹਕਰਣ,ਰੂਹ	ਲਗਨ,ਜੋਸ਼	ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਿਚ	ਚਤੁਰ,ਨਿਪੁੰਨ,ਕੁਸ਼ਲ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਤੈ	**ਮਿਲਿ**	**ਤਤ**	**ਸੌਂਤਬੂੰਦ**	**ਮੁਕਤਾਹਲ**	**ਹੁਇ**
ਪਰਮਾਤਮਾ	ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਕੇ	ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਰੂਪ	ਸਿਪੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਵੇ ਤਾਂ ਸੁੱਚਾ ਮੋਤੀ ਬਣਦਾ ਹੈ	ਮੋਤੀਆਂ	ਹੋਵੇ

ਪਾਰਸ	**ਕੈ**	**ਪਾਰਸ**	**ਪਰਸਪਰ**	**ਕੀਨ**	**ਹੈ।**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਰੂਪ ਪਾਰਸ	ਦਾ,ਦੇ	ਅਤਿ ਉਤਮ	ਆਪਸ ਵਿਚ	ਕੀਤਾ,ਕਰਿਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੋਤ	**ਮਿਲਿ**	**ਜੋਤਿ**	**ਜੈਸੇ**	**ਦੀਪਕੈ**	**ਦਿਪਤ**	**ਦੀਪ**
ਪ੍ਰਕਾਸ਼	ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਕੇ	ਚਾਨਣ	ਜਿਵੇਂ	ਦੀਵੇ ਤੋਂ	ਜਗਦਾ	ਦੀਵਾ

ਹੀਰੈ	**ਹੀਰਾ**	**ਬੇਧੀਅਤ**	**ਆਪੈ**	**ਆਪਾ**	**ਚੀਨ**	**ਹੈ।**
ਹੀਰਾ,	ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ ਪੱਥਰ	ਛੇਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ	ਆਪ ਹੀ	ਆਪਣਾ ਆਪ	ਸਮਝਦੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚੰਦਨ	**ਬਨਾਸਪਤੀ**	**ਬਾਸਨਾ**	**ਸੁਬਾਸ**	**ਗਤਿ**
ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਬ੍ਰਿਛ ਬੂਟੇ ਆਦਿ	ਖੁਸ਼ਬੂ,ਸੁਗੰਧੀ	ਸੁੰਦਰ ਵਾਸ਼ਨਾ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਚਤਰ ਬਰਨ	**ਜਨ**	**ਕੁਲ**	**ਅਕੁਲੀਨ**	**ਹੈ॥੨੨੫॥**
ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰ ਜ਼ਾਤਾਂ (ਬ੍ਰਾਹਮਣ,ਖੱਤਰੀ,ਵੈਸ਼,ਸ਼ਦਰ)	ਪੁਰਸ਼,ਪ੍ਰਾਣੀ	ਵੰਸ਼,ਖਾਨਦਾਨ	ਕੁਲ ਰਹਿਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮਤਿ	**ਸਤਿ**	**ਰਿਦੈ**	**ਸਤਿਰੂਪ**	**ਦੇਖੈ**	**ਦ੍ਰਿਗ**
ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ	ਦੇਖਦਾ ਹੈ	ਅੱਖਾਂ

ਸਤਿਨਾਮ	**ਜਿਹਬਾ**	**ਕੈ**	**ਪ੍ਰੇਮਰਸ**	**ਪਾਏ**	**ਹੈ।**
ਸੱਚਾ ਨਾਮ	ਜੀਭ	ਦੁਆਰਾ	ਪਿਆਰ ਰਸ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਬਦ	**ਬਿਬੇਕ**	**ਸਤਿ**	**ਸ੍ਰਵਨ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਨਾਦ**
ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀ,ਆਵਾਜ	ਵਿਚਾਰ	ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਕੰਨ	ਧਿਆਨ,ਚੇਤਾ	ਅਨੰਦਮਈ ਧਵਨੀ

ਨਾਸਕਾ	**ਸੁਗੰਧਿ**	**ਸਤਿ**	**ਆਘ੍ਰਨ**	**ਅਘਾਏ**	**ਹੈ।**
ਨੱਕ	ਖੁਸ਼ਬੂ	ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਸੁੰਘਣਾ	ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੰਤ	**ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ**	**ਹਸਤ**	**ਅਵਲੰਬ**	**ਸਤਿ**
ਮਹਾਨ ਪੁਰਸ਼,ਸਾਧ	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਹੱਥ	ਆਸਰਾ,ਸਹਾਰਾ	ਸੱਚਾ ਧਰਮ

ਪਾਰਸ	**ਪਰਸਿ**	**ਹੋਇ**	**ਪਾਰਸ**	**ਦਿਖਾਏ**	**ਹੈ।**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਰੂਪ ਪਾਰਸ	ਛੂਹਣ ਦੁਆਰਾ	ਹੋਣਾ	ਅਤਿ ਉਤਮ	ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਤਿਰੂਪ	**ਸਤਿਨਾਮ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਗਿਆਨ**	**ਧਿਆਨ**
ਪਰਮਾਤਮਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ	ਸੱਚਾ ਨਾਮ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਯਾਦ ਕਰਨਾ

ਗੁਰ	**ਸਿਖ**	**ਸੰਧਿ**	**ਮਿਲੇ**	**ਅਲਖ**	**ਲਖਾਏ**	**ਹੈ॥੨੨੬॥**
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿਖਿਆਰਥੀ	ਮਿਲਾਪ	ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ	ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਜਾਣ ਲਈਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਆਤਮਾ	**ਤ੍ਰਿਬਿਧੀ**	**ਜਤ੍ਰ**	**ਕਤ੍ਰ**	**ਸੈ**	**ਇਕਤ੍ਰ**	**ਭਏ**
ਅੰਤਹਕਰਣ,ਰੂਹ	ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਗੁਣ (ਰਜੋ,ਤਮੋ,ਸਤੋ)	ਜਿੱਥੇ	ਕਿੱਥੇ	ਨਾਲ,ਸਾਥ	ਇਕ ਥਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਗੁਰਮਤਿ	**ਸਤਿ**	**ਨਿਹਚਲ**	**ਮਨ**	**ਮਾਨੇ**	**ਹੈ।**
ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਅਚਲ,ਸਥਿਰ	ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਮੰਨ ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਗਜੀਵਨ	**ਜਗ**	**ਜਗ**	**ਜਗਜੀਵਨ**	**ਮੈ**
ਜਗਤ ਦਾ ਜੀਵਨ	ਸੰਸਾਰ,ਜਗਤ	ਸੰਸਾਰ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਵਿਚ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਗਿਆਨ**	**ਧਿਆਨ**	**ਉਰ**	**ਆਨੇ**	**ਹੈ।**
ਸੰਪੂਰਣ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਬੋਧ,ਸਮਝ?	ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਲਿਆਂਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਸੂਖਮ	**ਸਥੂਲ**	**ਮੂਲ**	**ਏਕ**	**ਹੀ**	**ਅਨੇਕ**	**ਮੇਕ**
ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ	ਮੋਟਾ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਸਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਇਕ

ਗੋਰਸ	**ਗੋਬੰਸ**	**ਗਤਿ**	**ਪ੍ਰੇਮ**	**ਪਹਿਚਾਨੇ**	**ਹੈ।**
ਗਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ	ਗਊਆ ਦੀ ਨਸ਼ਲ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ	ਪਿਆਰ	ਪਛਾਣ ਲਿਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਰਨ	**ਮੈ**	**ਕਾਰਨ ਕਰਨ**	**ਚਿਤ੍ਰਿ**	**ਮੈ**	**ਚਿਤੇਰੋ**
ਹੇਤੁ,ਵਜ੍ਹਾ	ਵਿਚ	ਸਾਰੇ ਕਾਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਤਸਵੀਰ	ਵਿਚ	ਚਿਤ੍ਰਕਾਰ

ਜੰਤ੍ਰ	**ਧੁਨਿ**	**ਜੰਤ੍ਰੀ**	**ਜਨ**	**ਕੈ**	**ਜਨਕ**	**ਜਾਨੇ**	**ਹੈ॥੨੨੭॥**
ਕਲਾ,ਮਸ਼ੀਨ	ਸਾਜ਼ ਦੀ ਧੁਨੀ	ਸੰਗੀਤਕ ਸਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਜਾਉਣ ਵਾਲਾ	ਪੁੱਤਰ	ਕਰਕੇ	ਪਿਤਾ	ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਾਇਕੁ	**ਹੈ**	**ਏਕੁ**	**ਅਰੁ**	**ਨਾਇਕਾ**	**ਅਸਟ**	**ਤਾਕੈ**
ਪ੍ਰੀਤਮ,ਪਤੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਖਰ	ਅਤੇ	ਪਤਨੀ	ਅੱਠ	ਉਸਦੇ

ਏਕ	**ਏਕ**	**ਨਾਇਕਾ**	**ਕੇ**	**ਪਾਂਚ**	**ਪਾਂਚ**	**ਪੂਤ**	**ਹੈ।**
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਪਤਨੀ	ਦੇ,ਦਾ	ਪੰਜ	ਪੰਜ	ਪੁੱਤਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਏਕ	**ਏਕ**	**ਪੂਤ**	**ਗ੍ਰਿਹ**	**ਚਾਰਿ**	**ਚਾਰਿ**	**ਨਾਤੀ**
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਬੇਟਾ	ਪਰਿਵਾਰ ਚਾਰ		ਚਾਰ	ਪੋਤਰਾ

ਏਕੈ	—	**ਏਕੈ**	**ਨਾਤੀ**	**ਦੋਇ**	**ਪਤਨੀ**	**ਪ੍ਰਸੂਤ**	**ਹੈ।**
ਕੇਵਲ ਇਕ		ਇਕ -	ਪੋਤਰਾ	ਦੋ	ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਔਰਤ	ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਾਹੂ	**ਤੇ**	**ਅਨੇਕ**	**ਪੁਨਿ**	**ਏਕੈ**	**ਏਕੈ**	**ਪਾਂਚ**	**ਪਾਂਚ**
ਉਸ	ਤੋਂ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਪਰ,ਪਰੰਤੂ	ਇਕ	ਕੇਵਲ ਇਕ	ਪੰਜ	ਪੰਜ

ਤਾਤੇ	**ਚਾਰਿ**	**ਚਾਰਿ**	**ਸੁਤ**	**ਸੰਤਤਿ**	**ਸੰਭੂਤ**	**ਹੈ।**
ਉਸ ਤੋਂ	ਚਾਰ	ਚਾਰ	ਬੇਟਾ,ਲੜਕਾ	ਔਲਾਦ,ਸੰਤਾਨ	ਜਨਮ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਾਤੇ	**ਆਠ**	**ਆਠ**	**ਸੁਤਾ**	**ਸੁਤਾ**	**ਸੁਤਾ**	**ਆਠ**	**ਸੁਤ**
ਉਸ ਨੂੰ	ਅੱਠ	ਅੱਠ	ਬੇਟੀ	ਪੁੱਤਰੀ	ਬੇਟੀ	ਅੱਠ	ਬੇਟਾ,ਪੁੱਤਰ

ਐਸੋ	**ਪਰਵਾਰੁ**	**ਕੈਸੇ**	**ਹੋਇ**	**ਏਕ**	**ਸੂਤ**	**ਹੈ॥੨੨੮॥**
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ	ਟੱਬਰ,ਕੁਟੰਬ	ਕਿਵੇਂ	ਹੋਣਾ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਮਰਿਯਾਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਏਕ	**ਮਨੁ**	**ਆਠ**	**ਖੰਡ**	**ਖੰਡ**	**ਪਾਂਚ**	**ਟੂਕ**
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਮਣ,ਚਾਲੀ ਸੇਰ ਦਾ ਇਕ ਤੋਲ	ਅੱਠ	ਟੁਕੜਾ	ਭਾਗ	ਪੰਜ	ਟੁਕੜੇ

ਟੂਕ	**ਟੂਕ**	**ਚਾਰਿ**	**ਫਾਰ**	**ਫਾਰ**	**ਦੋਇ**	**ਫਾਰ**	**ਹੈ।**
ਟੁਕੜੇ	ਟੋਟੇ	ਚਾਰ	ਹਿੱਸੇ	ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਟੁਕੜੇ	ਦੋ	ਖੰਡਿਤ ਕੀਤਿਆਂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਾਹੂ	**ਤੇ**	**ਪਈਸੇ**	**ਅਉ**
ਉਸ	ਤੋਂ	ਤੋਲ ਦਾ ਇਕ ਛੋਟਾ ਰੂਪ ਜੋਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ	ਅਤੇ

ਪਈਸਾ	**ਏਕ**	**ਪਾਂਚ**	**ਟਾਂਕ**
ਤੋਲ ਦਾ ਇਕ ਛੋਟਾ ਰੂਪ ਜੋਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਪੰਜ਼	ਚਾਰ ਮਾਸੇ ਦਾ ਤੋਲ

ਟਾਂਕ	**ਟਾਂਕ**	**ਮਾਸੇ**	**ਚਾਰਿ**	**ਅਨਿਕ**	**ਪ੍ਰਕਾਰ**	**ਹੈ।**
ਚਾਰ ਮਾਸੇ ਦਾ ਤੋਲ	ਚਾਰ ਮਾਸੇ ਦਾ ਤੋਲ	ਮਾਸੇ	ਚਾਰ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਾਸਾ	**ਏਕ**	**ਆਠ**	**ਰਤੀ**	**ਰਤੀ**	**ਆਠ**	**ਚਾਵਰ**	**ਕੀ**
ਅੱਠ ਰੱਤੀ ਭਰ ਤੋਲ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਅੱਠ	ਤੋਲ ਦੀ ਇਕ ਇਕਾਈ		ਅੱਠ	ਚਾਵਲ	ਦਾ

ਹਾਟ	**ਹਾਟ**	**ਕਨੁ**	**ਕਨੁ**	**ਤੋਲ**	**ਤੁਲਾਧਾਰ**	**ਹੈ।**
ਦੁਕਾਨ	ਹੱਟੀ	ਛੋਟਾ ਟੁਕੜਾ	ਛੋਟਾ ਟੁਕੜਾ	ਤੁਲਣਾ	ਤੱਕੜੀ,ਤਰਾਜੂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੁਰ	**ਪੁਰ**	**ਪੂਰਿ**	**ਰਹੇ**	**ਸਕਲ**	**ਸੰਸਾਰ**	**ਬਿਖੈ**
ਨਗਰ	ਸ਼ਹਿਰ	ਸਮੂਹ,ਤਮਾਮ	ਰਿਹਾ ਹੈ	ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਦੁਨੀਆਂ	ਵਿਚ

ਬਸਿ ਆਵੈ ਕੈਸੇ ਜਾਕੋ ਏਤੋ ਬਿਸਥਾਰ ਹੈ॥੨੨੯॥
ਵਸ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਿਸਦਾ ਇਤਨਾ ਪਸਾਰਾ,ਫੈਲਾਉ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਖਗਪਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ਪਰਾਕ੍ਰਮੀ ਪਰਮਹੰਸ
ਗਰੁੜ ਜੋ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਹੁ ਜਿਆਦਾ ਤਾਕਤਵਰ ਅਤਿਅੰਤ ਗਿਆਨਵਾਨ

ਚਾਤੁਰ ਚਤੁਰ ਮੁਖ ਚੰਚਲਾ ਚਪਲ ਹੈ।
ਸਿਆਣਾ,ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਬਿਜਲੀ ਜੋ ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਭੁਜਬਲੀ ਅਸਟ ਭੁਜਾ ਤਾਕੇ ਚਾਲੀਸ ਕਰ
ਤਾਕਤਵਰ ਬਾਹਾਂ ਵਾਲਾ ਅੱਠ ਬਾਂਹ ਉਸਦੀਆਂ ਚਾਲੀ ਹਥ

ਏਕ ਸਉ ਅਰ ਸਾਠਿ ਪਾਉ ਚਾਲ ਚਲਾ ਚਲ ਹੈ।
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ੧੦੦ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਅਤੇ ਸੱਠ ਪੈਰ ਚਲਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਚੰਚਲ,ਅਸਥਿਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾਗ੍ਰਤ ਸੁਪਨ ਅਹਿਨਿਸਿ ਦਹਿਦਿਸ ਧਾਵੈ
ਜਾਗੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਜਾਗਣ ਅਤੇ ਘੋਰ ਨੀਂਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਦਿਨ ਰਾਤ ਦਸ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਦੌੜਦਾ ਹੈ

ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਪ੍ਰਤਿ ਹੋਇ ਆਵੈ ਏਕ ਪਲ ਹੈ।
ਤਿੰਨ ਲੋਕ (ਮਾਤਲੋਕ,ਪਾਤਾਲ ਲੋਕ,ਸਵਰਗ ਲੋਕ) ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਆਉਣਾ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਸਮੇ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦਾ ਇਕ ਪੈਮਾਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਿੰਜਰੀ ਮੈ ਅਛਤ ਉਡਤ ਪਹੁਚੈ ਨ ਕੋਊ
ਛੋਟਾ ਪਿੰਜਰਾ ਵਿਚ ਵਿਦਯਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ ਨਹੀਂ ਕੋਈ

ਪੁਰ ਪੁਰ ਪੂਰ ਗਿਰ ਤਰ ਥਲ ਜਲ ਹੈ॥੨੩੦॥
ਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਸਾਰੇ,ਤਮਾਮ ਪਹਾੜ ਦਰਖਤ ਧਰਤੀ ਪਾਣੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਪੰਛੀ ਉਡਤ ਫਿਰਤ ਹੈ ਅਕਾਸਚਾਰੀ
ਜਿਵੇਂ ਪਰਿੰਦਾ ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਉਡਣ ਵਾਲਾ

ਜਾਰੀ ਡਾਰਿ ਪਿੰਜਰੀ ਮੈ ਰਾਖੀਅਤਿ ਆਨਿ ਕੈ।
ਜਾਲੀ ਸੁੱਟ ਕੇ ਛੋਟਾ ਪਿੰਜਰਾ ਵਿਚ ਰੱਖੀਦਾ ਹੈ ਲਿਆ ਕੇ ਕਰਕੇ

ਜੈਸੇ ਗਜਰਾਜ ਗਹਬਰ ਬਨ ਮੈ ਮਦੋਨ
ਜਿਵੇਂ ਵੱਡਾ ਹਾਥੀ ਸੰਘਣਾ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਮਸਤ,ਮਦਹੋਸ਼

ਬਸਿ ਹੁਇ ਮਹਾਵਤ ਕੈ
ਵਸ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਹੱਕਣ ਵਾਲਾ ਦਾ,ਦੇ

ਆਕਸਹਿ	**ਮਾਨਿ--**	**ਕੈ।**
ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਕਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਮੂੰਹੇ ਕੁੰਡੇ ਦੀ ਮਾਰ	ਮੰਨ ਕੇ	ਕਰਕੇ

ਜੈਸੇ	**ਬਿਖਿਆਧਰ**	**ਬਿਖਮ**	**ਬਿਲ**	**ਮੈ**	**ਪਤਾਲ**
ਜਿਵੇਂ	ਜਹਿਰੀਲਾ ਸੱਪ	ਕਠਿਨ	ਖੁੱਡ	ਵਿਚ	ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਲੋਕ

ਗਹੇ	**ਸਾਪਹੇਰਾ**	**ਤਾਹਿ**	**ਮੰਤ੍ਰਨ**	**ਕੀ**	**ਕਾਨਿ**	**ਕੈ।**
ਪਕੜ ਲੈਂਦਾ	ਸੱਪ ਪਕੜਨ ਤੇ ਪਾਲਣ ਵਾਲਾ	ਉਸ ਨੂੰ	ਮੰਤਰਾਂ	ਦਾ,ਦੀ	ਮਰਿਯਾਦਾ	ਕਰਕੇ

ਤੈਸੇ	**ਤ੍ਰਿਭਵਨ**	**ਪ੍ਰਤਿ**	**ਭ੍ਰਮਤ**	**ਚੰਚਲ**	**ਚਿਤ**
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਤਿੰਨ ਲੋਕ (ਮਾਤੁਲੋਕ,ਪਾਤਾਲ ਲੋਕ,ਸਵਰਗ ਲੋਕ)	ਵਿਚ	ਭਟਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ	ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ	ਹਿਰਦਾ,ਮਨ

ਨਿਹਚਲ	**ਹੋਤ**	**ਮਤਿ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਗਿਆਨ**	**ਕੈ॥੨੩੧॥**
ਅਚਲ,ਸਥਿਰ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਬੁੱਧੀ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਕਰਕੇ

ਰਚਨਾ	**ਚਰਿਤ੍ਰ**	**ਚਿਤ੍ਰ**	**ਬਿਸਮ**	**ਬਚਿਤ੍ਰਪਨ**
ਰਚਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਮਾਨ ਸੰਸਾਰ	ਕੁਦਰਤ	ਤਸਵੀਰ	ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅਚੰਭਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ	ਅਨੋਖਾਪਣ

ਏਕ	**ਮੈ**	**ਅਨੇਕ**	**ਭਾਂਤਿ**	**ਅਨਿਕ**	**ਪ੍ਰਕਾਰ**	**ਹੈ।**
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਵਿਚ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਲੋਚਨ	**ਮੈ**	**ਦ੍ਰਿਸਟਿ**	**ਸ੍ਰਵਨ**	**ਮੈ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਰਾਖੀ**
ਅੱਖਾਂ	ਵਿਚ	ਨਿਗਾਹ,ਨਜ਼ਰ	ਕੰਨ	ਵਿਚ	ਸੁਣਨਾਂ	ਰੱਖੀ,ਟਿੱਕਾਈ

ਨਾਸਕਾ	**ਸੁਬਾਸ**	**ਰਸ**	**ਰਸਨਾ**	**ਉਚਾਰ**	**ਹੈ।**
ਨੱਕ	ਖੁਸ਼ਬੂ	ਜੀਭ ਦੀ ਭੋਜਨ ਆਦਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੁਆਦ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ	ਜੀਭ	ਕਹਿਣਾ,ਬੋਲਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅੰਤਰ	**ਹੀ**	**ਅੰਤਰ**	**ਨਿਰੰਤਰੀਨ**	**ਸੋਤ੍ਰਨ**	**ਮੈ**
ਭੇਦ,ਫਰਕ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਅੰਦਰ	ਇਕ ਰਸ	ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ	ਵਿਚ

ਕਾਹੂ	**ਕੀ**	**ਨ**	**ਕੋਊ**	**ਜਾਨੈ**	**ਬਿਖਮ**	**ਬੀਚਾਰ**	**ਹੈ।**
ਕਿਸੇ	ਦਾ,ਦੀ	ਨਹੀਂ	ਕੋਈ	ਜਾਣਦਾ	ਔਖੀ,ਔਖੇ	ਵਿਚਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਗਮ	**ਚਰਿਤ੍ਰ**	**ਚਿਤ੍ਰ**	**ਜਾਨੀਐ**	**ਚਿਤੇਰੋ**	**ਕੈਸੋ**
ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ	ਕੌਤਕਮਈ	ਤਸਵੀਰ	ਸਮਝੀਏ	ਚਿਤ੍ਰਕਾਰ	ਕਿਵੇਂ

ਨੇਤ ਨੇਤ	**ਨੇਤ**	**ਨਮੋ**	**ਨਮੋ**	**ਨਮਸਕਾਰਿ**	**ਹੈ॥੨੩੨॥**
ਇਹ ਨਹੀ	ਇਹ ਅੰਤ ਨਹੀ	ਪ੍ਰਣਾਮ	ਨਮਸਕਾਰ	ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਨਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਰੈ ਨ ਅਜਰ ਉਕਲੇਦੁ ਖੇਦੁ ਭਾਰੀ ਹੈ।
ਹਜਮ ਹੁੰਦੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਸਹਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ ਉਲਟੀ ਦੁਖ,ਕਸ਼ਟ ਬਹੁਤ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਧਿਕ ਬਿਧਾਨ ਜਿਉ ਉਦਿਆਨ ਮੈ ਟਾਟੀ ਦਿਖਾਇ
ਪਕੜਨ ਵਾਲਾ ਢੰਗ,ਤਰੀਕਾ ਜਿਵੇਂ ਜੰਗਲ,ਵਣ ਵਿਚ ਬਾਂਸ ਦੀਆਂ ਖਪੱਚੀਆਂ ਦਿਖਾ ਕੇ

ਕਰੈ ਜੀਵਘਾਤ ਅਪਰਾਧ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ।
ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਨਵਰ? ਪਾਪ,ਜੁਰਮ,ਕਸੂਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਹਿਰਦੈ ਬਿਲਾਉ ਅਰੁ ਨੈਨ ਬਗ ਧਿਆਨੀ ਪ੍ਰਾਨੀ
ਦਿਲ,ਚਿਤ ਬਿੱਲਾ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਬਗਲਾ ਇਕ ਪੰਛੀ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲੀਨ ਮਨੁੱਖ

ਕਪਟ ਸਨੇਹੀ ਦੇਹੀ ਅੰਤਿ ਹੁਇ ਦੁਖਾਰੀ ਹੈ॥੨੩੯॥
ਪਖੰਡ,ਧੋਖਾ ਪਿਆਰ,ਪ੍ਰੇਮ ਸਰੀਰ,ਤਨ. ਅਖੀਰ ਹੋਵੇ ਦੁਖੀ,ਪੀੜਤ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗਊਮੁਖ ਬਾਘੁ ਜੈਸੇ ਬਸੈ ਮ੍ਰਿਗਮਾਲ ਬਿਖੈ
ਗਊ ਵਰਗਾ ਮੂੰਹ ਚੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਵਸਦੇ ਹਨ ਹਿਰਣਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਵਿਚ,ਅੰਦਰ

ਕੰਗਨ ਪਹਿਰਿ ਜਿਉ ਬਿਲਈਆ ਖਗ ਮੋਹਈ।
ਪਹਿਨ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਬਿੱਲੀ ਪੰਛੀ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਬਗ ਧਿਆਨ ਧਾਰਿ ਕਰਤ ਅਹਾਰ ਮੀਨ
ਜਿਵੇਂ ਬਗਲਾ ਇੱਕ ਪੰਛੀ ਸਿਮਰਨ ਟਿਕਾ ਕੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭੋਜਨ ਮੱਛੀ

ਗਨਿਕਾ ਸਿੰਗਾਰ ਸਾਜਿ ਬਿਬਿਚਾਰ ਜੋਹਈ।
ਵੇਸਵਾ ਗਹਿਣੇ ਆਦਿ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਰਣ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ ਬਦਚਲਣੀ ਇੰਤਜਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਪੰਚ ਬਟਵਾਰੋ ਭੇਖਧਾਰੀ ਜਿਉ ਸਘਾਤੀ ਹੋਇ
ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਠਗ,ਡਾਕੂ ਬਣਾਉਟੀ ਭੇਖ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਜਿਵੇਂ ਮਾਰਨਾ ਹੋਣਾ

ਅੰਤਿ ਫਾਸੀ ਡਾਰਿ ਮਾਰੈ ਦ੍ਰੋਹ ਕਰ ਦ੍ਰੋਹਈ।
ਅਖੀਰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਰੱਸਾ ਪਾ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਛਲ,ਕਪਟ ਕਰਕੇ ਕਪਟੀ

ਕਪਟ ਸਨੇਹ ਕੈ ਮਿਲਤ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਮੈ
ਪਖੰਡ,ਧੋਖਾ ਪਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਦੇ ਹਨ? ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ

ਚੰਦਨ ਸੁਗੰਧ ਬਾਂਸ ਗਠੀਲੋ ਨ ਬੋਹਈ॥੨੪੦॥
ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ ਖੁਸ਼ਬੂ ਵੰਝ,ਬਾਂਸ ਗੱਠਾਂ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ,ਸੁਗੰਧਿਤ

ਆਦਿ ਹੀ ਅਧਾਨ ਬਿਖੈ ਹੋਇ ਨਿਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਨੀ
ਕਦੀਮੀ,ਮੁੱਢਲਾ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਧਾਰਣ ਕਰਨਾ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਰਚਨਾ,ਬਣਤਰ ਮਨੁੱਖ

ਮਾਸ	**ਦਸ**	**ਗਨਤ**	**ਹੀ**	**ਗਨਤ**	**ਬਿਹਾਤ ਹੈ।**
ਮਹੀਨਾ	ਨੌਂ ਤੇ ਗਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਗਿਣਦਿਆਂ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਗਿਣਤੀ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਜਨਮਤ	**ਸੁਤ**	**ਸੂਬ**	**ਕੁਟੰਬ**	**ਅਨੰਦਮਈ**
ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਲੜਕਾ,ਬੇਟਾ	ਸਾਰਾ,ਸਮੁੱਚਾ	ਪਰਿਵਾਰ,ਟੱਬਰ	ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ

ਬਾਲਬੁਧਿ	**ਗਨਤ**	**ਬਿਤੀਤ**	**ਨਿਸਿ**	**ਪ੍ਰਾਤ**	**ਹੈ।**
ਬਚਪਨ	ਗਿਣਦਿਆਂ	ਬਤੀਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ	ਰਾਤ	ਸਵੇਰਾ,ਪ੍ਰਭਾਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਢਤ	**ਬਿਵਾਹੀਅਤ**	**ਜੋਬਨ**	**ਮੈ**	**ਭੋਗ**	**ਬਿਖੈ**
ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ	ਵਿਆਹਿਆ ਜਾਂਦਾ	ਜਵਾਨੀ	ਵਿਚ	ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ	ਵਿਚ,ਅੰਦਰ

ਬਨਜ	**ਬਿਉਹਾਰ**	**ਕੇ**	**ਬਿਥਾਰ**	**ਲਪਟਾਤ**	**ਹੈ।**
ਸੁਦਾਗਰੀ		ਦੇ,ਦਾ	ਵਿਸਥਾਰ,ਫੈਲਾਉ	ਲਿਪਟ ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਢਤਾ	**ਬਿਆਜ**	**ਕਾਜ**	**ਗਨਤ**	**ਅਵਧ**	**ਬੀਤੀ**
ਵਧਦਾ	ਉਧਾਰ ਦਿੱਤੇ ਧਨ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਬਦਲੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਸਾ	ਕੰਮ	ਗਿਣਦਿਆਂ	ਉਮਰ	ਗੁਜਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਗੁਰ	**ਉਪਦੇਸ**	**ਬਿਨੁ**	**ਜਮਪੁਰ**	**ਜਾਤ**	**ਹੈ॥੨੪੧॥**
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿੱਖਿਆ	ਬਿਨਾਂ,ਬਗੈਰ	ਯਮ ਦੀ ਨਗਰੀ	ਗਮਨ ਕਰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਚਕਈ**	**ਚਕਵਾ**
ਜਿਵੇਂ	ਚਕਵੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਮਦੀਨ	ਇਕ ਪੰਛੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸੂਰਜ ਨਾਲ ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਹੈ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਚਕਵੀ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਜਾਂਦਾ

ਬੰਧਿਕ	**ਇਕਤ੍ਰ**	**ਕੀਨੇ**
ਸ਼ਿਕਾਰੀ	ਇਕ ਥਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ	ਕਰ ਦਿੱਤੇ

ਪਿੰਜਰੀ	**ਮੈ**	**ਬਸੇ**	**ਨਿਸਿ**	**ਦੁਖ**	**ਸੁਖ**	**ਮਾਨੇ**	**ਹੈ।**
ਛੋਟਾ ਪਿੰਜਰਾ	ਵਿਚ	ਵਸਦੇ ਹੋਏ	ਰਾਤ	ਕਸ਼ਟ,ਤਕਲੀਫ	ਆਨੰਦ	ਮੰਨਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਹਤ	**ਪਰਸਪਰ**	**ਕੋਟਿ**	**ਸੁਰਜਨ**	**ਵਾਰਉ**
ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ	ਆਪਸ ਵਿਚ	ਕਰੋੜਾਂ	ਭਲਾ ਲੋਕ	ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦੇਈਏ

ਓਟ	**ਦੁਰਜਨ**	**ਪਰ**	**ਜਾਹਿ**	**ਗਹਿ**	**ਆਨੇ**	**ਹੈ।**
ਉਸ	ਭੈੜਾ ਆਦਮੀ	ਉਪਰੋਂ	ਜਿਸ ਨੇ	ਪਕੜ ਕੇ	ਲਿਆਂਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਿਮਰਨ	**ਮਾਤ੍ਰ**	**ਕੋਟਿ**	**ਆਪਦਾ**	**ਸੰਪਦਾ**	**ਕੋਟਿ**
ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਸਿਰਫ	ਕਰੋੜਾਂ	ਔਕੜ	ਦੌਲਤ	ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ

ਸੰਪਦਾ	**ਆਪਦਾ**	**ਕੋਟਿ**	**ਪ੍ਰਭ**	**ਬਿਸਰਾਨੇ**	**ਹੈ।**
ਦੌਲਤ	ਔਕੜ	ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਤਿਰੂਪ	**ਸਤਿਨਾਮ**	**ਸਤਿਗੁਰ**	**ਗਿਆਨ**	**ਧਿਆਨ**
ਪਰਮਾਤਮਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ	ਸੱਚਾ ਨਾਮ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਸਮਝ,ਬੋਧ	ਯਾਦ ਕਰਨਾ

ਸਤਿਗੁਰ	**ਮਤਿ**	**ਸਤਿ**	**ਸਤਿ**	**ਕਰਿ**	**ਜਾਨੇ**	**ਹੈ॥੨੪੨॥**
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਉਪਦੇਸ	ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਕਰਕੇ	ਜਾਣਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੁਨਿ	**ਕਤ**	**ਪੰਚਤਤ**	**ਮੇਲੁ**	**ਖੇਲੁ**	**ਹੋਇ**	**ਕੈਸੇ**
ਫਿਰ,ਮੁੜਕੇ	ਕਦੋਂ	ਪੰਜਾਂ ਤੱਤਾਂ ਵਾਲੀ ਦੇਹ	ਮਿਲਾਪ	ਖੇਡ	ਹੋਣਾ	ਕਿਵੇਂ

ਭ੍ਰਮਤ	**ਅਨੇਕ**	**ਜੋਨਿ**	**ਕੁਟੰਬ**	**ਸੰਜੋਗ**	**ਹੈ।**
ਭਟਕਦੇ ਹੋਏ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਯੋਨੀ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਭਾਵ	ਪਰਿਵਾਰ	ਸੰਬੰਧ,ਰਿਸਤਾ	ਹੈ

ਪੁਨਿ	**ਕਤ**	**ਮਾਨਸ**	**ਜਨੰਮ**	**ਨਿਰਮੋਲਕ**	**ਹੁਇ**
ਫਿਰ,ਮੁੜ ਕੇ	ਕਦੋਂ	ਮਨੁੱਖੀ,ਇਨਸਾਨੀ	ਜੀਵਨ,ਜਿੰਦਗੀ	ਅਤਿਅੰਤ ਕੀਮਤੀ	ਹੋਵੇ

ਦ੍ਰਿਸਟਿ	**ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ**	**ਰਸਕਸ**	**ਭੋਗ**	**ਹੈ।**
ਅੱਖ	ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਭੈੜੇ ਚੰਗੇ ਸੁਆਦ	ਦੁਨੀਆਵੀ ਸੁਖ ਸਾਧਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੁਨਿ	**ਕਤ**	**ਸਾਧਸੰਗੁ**	**ਚਰਨ**	**ਸਰਨਿ**	**ਗੁਰ**
ਫਿਰ,ਮੁੜਕੇ	ਕਦੋਂ	ਉੱਤਮ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ	ਓਟ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸਕ

ਗਿਆਨ	**ਧਿਆਨ**	**ਸਿਮਰਨ**	**ਪ੍ਰੇਮ**	**ਮਧੁ**	**ਪ੍ਰਜੋਗ**	**ਹੈ।**
ਪਰਮਾਤਮਾ ਗਿਆਨ	ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਪਿਆਰ,ਸਨੇਹ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਵਰਤੋਂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਫਲੁ	**ਜਨਮੁ**	**ਗੁਰਮੁਖ**	**ਸੁਖਫਲ**	**ਚਾਖ**
ਕਾਮਯਾਬ	ਜਿੰਦਗੀ	ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਸੁੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	ਸੁਆਦ ਲੈ ਕੇ

ਜੀਵਨਮੁਕਤਿ	**ਹੋਇ**	**ਲੋਗ**	**ਮੈ**	**ਅਲੋਗ**	**ਹੈ॥੨੪੩॥**
ਜਿਉਦਿਆਂ ਬੰਧਨ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ	ਹੋਣਾ	ਲੋਕਾਚਾਰੀ	ਵਿਚ	ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਰਚਨ	**ਚਰਿਤ੍ਰ**	**ਚਿਤ੍ਰ**	**ਬਿਸਮ**	**ਬਚਿਤਰਪਨ**
ਰਚਿਤ ਦ੍ਰਿਸਟਮਾਨ ਸੰਸਾਰ ਆਦਿਕ	ਕੁਦਰਤ	ਤਸਵੀਰ	ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅਚੰਭਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ	ਅਨੋਖਾਪਨ

ਚਿਤ੍ਰਹਿ	**ਚਿਤੈ**	**ਚਿਤੈ**	**ਚਿਤੇਰਾ**	**ਉਰ**	**ਆਨੀਐ।**
ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ	ਵੇਖਦਿਆਂ	ਵੇਖਦਿਆਂ	ਚਿਤ੍ਰਕਾਰ	ਮਨ,ਚਿਤ	ਲਿਆਂਦੀ

ਬਚਨ	**ਬਿਬੇਕ**	**ਟੇਕ**	**ਏਕ**	**ਹੀ**	**ਅਨੇਕਮੇਕ**
ਬੋਲ,ਸ਼ਬਦ	ਵਿਚਾਰ	ਸਹਾਰਾ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਅਨੇਕ ਵਿਚ ਇਕ ਦਾ ਗਿਆਨ

ਸੁਨਿ	**ਧੁਨਿ**	**ਜੰਤ੍ਰ**	**ਜੰਤ੍ਰਧਾਰੀ**	**ਉਨਮਾਨੀਐ।**
ਸੁਣਨਾ	ਸਾਜ ਦੀ ਆਵਾਜ਼	ਕਲਾ,ਮਸ਼ੀਨ	ਸੰਗੀਤਕ ਸਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਜਾਉਣ ਵਾਲਾ	ਸਮਝਣਾ

ਅਸਨ	**ਬਸਨ**	**ਧਨ**	**ਸਰਬ**	**ਨਿਧਾਨ**	**ਦਾਨ**
ਭੋਜਨ	ਬਸਤਰ,ਕਪੜੇ	ਦੌਲਤ	ਸਭ,ਸਾਰਾ	ਖਜ਼ਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਭੇਟ,ਦਾਤ,ਖੈਰ

ਕਰੁਨਾਨਿਧਾਨ	**ਸੁਖਦਾਈ**	**ਪਹਿਚਾਨੀਐ।**
ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ	ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ	ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਏ

ਕਥਤਾ	**ਬਕਤਾ**	**ਸ੍ਰੋਤਾ**	**ਦਾਤਾ**	**ਭੁਗਤਾ**
ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ	ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ	ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ	ਦਾਨੀ,ਦਾਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ	ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ,ਉਪਭੋਗਤਾ

ਸ੍ਰਬਗਿ	**ਪੂਰਨ**	**ਬ੍ਰਹਮ**
ਸਭ ਕੁੱਝ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ

ਗੁਰ	**ਸਾਧਸੰਗਿ**	**ਜਾਨੀਐ॥੨੪੪॥**
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸਕ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਲੋਚਨ	**ਸ੍ਰਵਨ**	**ਮੁਖ**	**ਨਾਸਕਾ**	**ਹਸਤ**	**ਪਗ**
ਅੱਖਾਂ,ਨੇਤਰ	ਕੰਨ	ਮੂੰਹ	ਨੱਕ	ਹੱਥ	ਪੈਰ,ਚਰਣ

ਚਿਹਨ	**ਅਨੇਕ**	**ਮਨ**	**ਮੇਕ**	**ਜੈਸੇ**	**ਜਾਨੀਐ।**
ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਇਕ,ਕੇਵਲ ਇਕ	ਜਿਵੇਂ	ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਅੰਗ	**ਅੰਗ**	**ਪੁਸਟ**	**ਤੁਸਟਮਾਨ**	**ਹੋਤ**	**ਜੈਸੇ**
ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ)	ਭਾਗ	ਤਾਕਤਵਾਰ,ਬਲਵਾਨ	ਸੰਤੁਸ਼ਟ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਜਿਵੇਂ

ਏਕ	**ਮੁਖ**	**ਸ੍ਵਾਦ**
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਮੂੰਹ	ਸੁਆਦ

ਰਸ	**ਅਰਪਤ**	**ਮਾਨੀਐ।**
ਭੋਜਨ ਆਦਿ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਪਚ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ	ਸੌਂਪ ਦੇਣਾ	ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਮੂਲ	**ਏਕ**	**ਸਾਖਾ**	**ਪਰਸਾਖਾ**	**ਜਲ**	**ਜਿਉ**	**ਅਨੇਕ**
ਜੜ੍ਹ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਦਰਖਤ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ	ਛੋਟੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ	ਪਾਣੀ	ਜਿਵੇਂ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

ਬ੍ਰਹਮਬਿਬੇਕ	**ਜਾਵਦੇਕਿ**	**ਉਰ**	**ਆਨੀਐ।**
ਬ੍ਰਹਮ ਦੀ ਵਿਚਾਰ	ਜਿਥੇ ਤਕ	ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਲਿਆਂਦੀ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਦਰਪਨ**	**ਦੇਖੀਆਤ**	**ਆਪਾ**	**ਆਪੁ**
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਰਹੇ	ਸ਼ੀਸ਼ਾ	ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ	ਆਪਣਾ ਆਪ	ਖੁਦ

ਆਤਮ	**ਅਵੇਸ**	**ਪਰਮਾਤਮ**	**ਗਿਆਨੀਐ॥੨੪੫॥**
ਅੰਤਹਕਰਣ,ਰੂਹ	ਲਗਨ,ਜੋਸ਼	ਈਸ਼ਵਰੀ	ਗਿਆਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ

ਜਤ	**ਸਤ**	**ਸਿੰਘਾਸਨ**	**ਸਹਜ**	**ਸੰਤੋਖ**	**ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਸੰਜਮ,ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ	ਸੱਚਾ ਧਰਮ	ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਆਸਣ	ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਸਬਰ,ਸ਼ਾਂਤੀ	ਵਜ਼ੀਰ

ਧਰਮ	**ਧੀਰਜ**	**ਧੁਜਾ**	**ਅਬਿਚਲ**	**ਰਾਜ**	**ਹੈ।**
ਧਾਰਮਿਕ ਗੁਣ	ਹੌਂਸਲਾ	ਨਿਸ਼ਾਨ	ਕਇਮ,ਸਥਿਰ	ਸਾਮਰਾਜ਼,ਕਿਸੇ ਰਾਜੇ ਦਾ ਇਲਾਕਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਿਵਨਗਰੀ	**ਨਿਵਾਸ**	**ਦਇਆ**	**ਦੁਲਹਨੀ**	**ਮਿਲੀ**
ਆਨੰਦ ਮੰਡਲ	ਟਿਕਾਣਾ,ਰਿਹਾਇਸ਼	ਕਿਰਪਾ,ਮਿਹਰ	ਔਰਤ,ਪਤਨੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ

ਭਾਗ	**ਤਉ**	**ਭੰਡਾਰੀ**	**ਭਾਉ**	**ਭੋਜਨ**	**ਸਕਾਜ**	**ਹੈ।**
ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ	ਉਸ ਦਾ	ਖਜ਼ਾਨਚੀ	ਪ੍ਰੇਮ,ਪ੍ਰੀਤ	ਆਹਾਰ	ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਣ,ਸਾਰਥਿਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਰਥ	**ਬੀਚਾਰ**	**ਪਰਮਾਰਥ**	**ਕੈ**	**ਰਾਜਨੀਤਿ**
ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ	ਵਿਚਾਰ,ਚਿੰਤਨ	ਈਸ਼ਵਰੀ ਗਿਆਨ	ਦਾ,ਦੇ	ਸਿਆਸਤ

ਛਤ੍ਰਪਤਿ	**ਛਿਮਾ**	**ਛਤ੍ਰ**	**ਛਾਇਆ**	**ਛਬਿ**	**ਛਾਜ**	**ਹੈ।**
ਬਾਦਸ਼ਾਹ	ਮੁਆਫੀ	ਰਾਜੇ ਆਦਿਕ ਦਾ ਸਰਗਸਤ	ਛਾਂ	ਸੁੰਦਰਤਾ	ਸੁੰਦਰ ਲਗਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਆਨਦ	**ਸਮੂਹ**	**ਸੁਖ**	**ਸਾਂਤਿ**	**ਪਰਜਾ**	**ਪ੍ਰਸੰਨ**
ਖੁਸ਼ੀ,ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ	ਸਾਰੇ,ਕੁਲ	ਆਨੰਦ	ਅਮਨ,ਚੈਨ	ਜਨਤਾ	ਖੁਸ਼

ਜਗਮਗ	**ਜੋਤਿ**	**ਅਨਹਦਿ**	**ਧੁਨਿ**	**ਬਾਜ**	**ਹੈ॥੨੪੬॥**
ਰੋਸ਼ਨ ਜਗਮਗਾਂਦਾ ਹੋਇਆ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼,ਨੂਰ	ਦੋਨਾਂ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗੂਠਿਆਂ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ		ਵਜਦੀ,ਵਜਦੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਾਂਚੋਮੁੰਦ੍ਰਾ	**ਚਕ੍ਰਖਟ**	**ਭੇਦਿ**	**ਚਕ੍ਰਵੈ**	**ਕਹਾਏ**
ਯੋਗ ਸਾਧਨਾ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਅਵਸਥਾਵਾਂ (ਖੇਚਰੀ,ਭੂਚਰੀ,ਚਾਚਰੀ,ਉਨਮਨ,ਅਗੋਚਰੀ)	ਯੋਗ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨੇ ਗਏ ਸਰੀਰ ਦੇ ਛੇ ਰਹੱਸਮਈ ਚੱਕਰ	ਤਿਆਗ ਕੇ	ਚਕਰਵਰਤੀ ਸਮਰਾਟ ਅਖਵਾਏ	

ਉਲੰਘਿ	**ਤ੍ਰਿਬੇਨੀ**	**ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ**
ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਪਿੰਗਲਾ ਤੇ ਸੁਖਮਨਾ ਨਾੜੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗਮ	ਭੋਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਤੋਂ ਉਪਰ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ?

ਤ੍ਰਿਕਾਲ	**ਜਾਨੇ**	**ਹੈ।**
ਭੂਤ,ਭਵਿੱਖ,ਵਰਤਮਾਨ ਤਿੰਨੋਂ ਕਾਲ	ਸਮਝ ਲੈਂਦਾ,ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਵਘਰ	**ਜੀਤਿ**	**ਨਿਜਆਸਨ**	**ਸਿੰਘਾਸਨ**	**ਮੈ**
ਸਰੀਰ ਦੇ ਨੌਂ ਦੁਆਰ (ਦੋ ਨੇਤਰ,ਦੋ ਕੰਨ,ਦੋ ਨਾਸਕਾ,ਮੂੰਹ,ਲਿੰਗ ਤੇ ਗੁਦਾ)	ਜਿੱਤ ਕੇ	ਆਤਮ ਸਰੂਪ,ਆਤਮ ਪਦ	ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਆਸਣ	ਵਿਚ

ਨਗਰ	**ਅਗਮਪੁਰ**	**ਜਾਇ**	**ਠਹਰਾਨੇ**	**ਹੈ।**
ਸ਼ਹਿਰ	ਪਰਮ ਪਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ	ਪਹੁੰਚ ਕੇ	ਟਿਕਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਆਨਸਰਿ	**ਤਿਆਗਿ**	**ਮਾਨਸਰ**	**ਨਿਹਚਲ**	**ਹੰਸੁ**
ਹੋਰ ਸਰੋਵਰ	ਛੱਡ ਕੇ	ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ	ਅਚਲ,ਸਥਿਰ	ਬੱਤਖ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਪੰਛੀ

ਪਰਮਨਿਧਾਨ	**ਬਿਸਮਾਹਿ**	**ਬਿਸਮਾਨੇ**	**ਹੈ।**
ਪਰਮਾਤਮਾ	ਅਲੌਕਿਕ ਆਤਮਿਕ ਅਨੰਦ	ਅਸਚਰਜ ਹੋਇਆ ਰਹਿੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਉਨਮਨ	**ਮਗਨ**	**ਗਗਨ**	**ਅਨਹਦਧੁਨਿ**
ਬੇਚੈਨ,ਵਿਆਕੁਲ	ਮਸਤ	ਸੁੰਨ	ਦੋਨਾਂ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗੂਠਿਆਂ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ

ਬਾਜਤ	**ਨੀਸਾਨ**	**ਗਿਆਨ**	**ਧਿਆਨ**	**ਬਿਸਰਾਨੇ**	**ਹੈ॥੨੪੭॥**
ਵੱਜਣਾ	ਨਗਾਰਾ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਹੈ

ਅਵਘਟਿ	**ਉਤਰਿ**	**ਸਰੋਵਰਿ**	**ਮਜਨੁ**	**ਕਰੈ**
ਉੱਚਾ ਨੀਵਾਂ	ਉਤਰਨਾ	ਤਲਾਬ	ਇਸ਼ਨਾਨ,ਨਹਾਉਣਾ	ਕਰਦਾ ਹੈ

ਜਪਤ	**ਅਜਪਾਜਾਪੁ**	**ਅਨਭੈ**	**ਅਭਿਆਸੀ**	**ਹੈ।**
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ	ਹੋਠਾਂ ਅਤੇ ਸੁਆਸਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਜਾਪ ਸਿਮਰਨ	ਪਰਮਾਤਮ ਗਿਆਨ	ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਝਰ ਅਪਾਰ	**ਧਾਰ**	**ਬਰਖਾ**	**ਅਕਾਸ**	**ਬਾਸ**
ਲਗਾਤਾਰ ਅਟੁੱਟ,ਨਿਰੰਤਰ	ਕਿਸੇ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਡਿਗਣ ਦੀ ਤਾਰ	ਬਾਰਸ਼,ਮੀਂਹ	ਅਸਮਾਨ	ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ

ਜਗਮਗ	**ਜੋਤਿ**	**ਅਨਹਦ**	**ਅਬਿਨਾਸੀ**	**ਹੈ।**
ਰੋਸ਼ਨ ਜਗਮਗਾਂਦਾ ਹੋਇਆ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼	ਉਹ ਆਵਾਜ ਜਿਸ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਅਘਾਤ ਤੋਂ ਨਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ	ਵਿਨਾਸ਼ ਰਹਿਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਆਤਮ	**ਅਵੇਸ**	**ਪਰਮਾਤਮ**	**ਪ੍ਰਵੇਸ**	**ਕੈ**
ਅੰਤਹਕਰਣ,ਰੂਹ	ਲਗਨ,ਜੋਸ਼	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਪਹੁੰਚ,ਰਸਾਈ	ਕਰਕੇ

ਅਧਯਾਤਮ	**ਗਿਆਨ**	**ਰਿਧਿ**
ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਆਤਮਾ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਸਫ਼ਲਤਾ,ਤਰੱਕੀ

ਸਿਧਿ	**ਨਿਧਿ**	**ਦਾਸੀ**	**ਹੈ।**
ਕਰਾਮਾਤੀ ਸਕਤੀਆਂ ਜੋ ਅੱਠ ਹਨ (ਅਣਿਮਾ,ਮਹਿਮਾ,ਗਰਿਮਾ,ਲਘਿਮਾ,ਪ੍ਰਾਪਤਿ,ਪ੍ਰਾਕਾਮਯ,ਈਸ਼ਿਤਾ,ਵਸ਼ਿਤਾ)	ਨੌਂ ਨਿਧੀਆਂ	ਨੌਕਰਾਣੀ,ਸੇਵਿਕਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੀਵਨਮੁਕਤਿ	**ਜਗਜੀਵਨ**	**ਜੁਗਤਿ**	**ਜਾਨੀ**
ਜਿਉਦਿਆਂ ਬੰਧਨ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ	ਜਗਤ ਦਾ ਜੀਵਨ	ਤਰੀਕਾ,ਢੰਗ	ਜਾਣੀ,ਸਮਝੀ

ਸਲਿਲ	**ਕਮਲਗਤਿ**	**ਮਾਇਆ**	**ਮੈ**	**ਉਦਾਸੀ**	**ਹੈ॥੨੪੮॥**
ਪਾਣੀ	ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਵਾਂਗ	ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ? (ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ,ਦ੍ਰਿਸਟਮਾਨ ਰਚਨਾ,ਸ੍ਰਿਸਟੀ)	ਵਿਚ	ਉਦਾਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਾਲਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਰਨਕਮਲ	**ਸਰਨਿ**	**ਗੁਰ**	**ਕੰਚਨ**	**ਭਏ**	**ਮਨੂਰ**
ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ	ਓਟ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸੋਨਾ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਨਖਿੱਧ ਲੋਹਾ

ਕੰਚਨ	**ਪਾਰਸ**	**ਭਏ**	**ਪਾਰਸ**	**ਪਰਸ**	**ਕੈ।**
ਸੋਨਾ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਰੂਪ ਪਾਰਸ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਅਤਿ ਉਤਮ	ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਕਰਕੇ

ਬਾਇਸ	**ਭਏ**	**ਹੈ**	**ਹੰਸ**	**ਹੰਸ**	**ਤੇ**	**ਪਰਮਹੰਸ**
ਕਾਂ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਵਿਚਾਰਵਾਨ	ਵਿਚਾਰਵਾਨ	ਤੋਂ,ਸੇ	ਅਤਿਅੰਤ ਗਿਆਨਵਾਨ

ਚਰਨਕਮਲ	**ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ**	**ਸੁਰਸ**	**ਕੈ।**
ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਆਨੰਦਮਈ ਰਸ	ਕਰਕੇ

ਸੇਬਲ	**ਸਕਲ**	**ਫਲ**	**ਸਕਲ**	**ਸੁਗੰਧ**	**ਬਾਸੁ**
ਸਿੰਬਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਸਾਰੇ	ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੁੱਦਾ,ਰਸ ਬੀਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ	ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਖੁਸ਼ਬੂ	ਬਾਂਸ

ਸੂਕਰੀ	**ਸੈ**	**ਕਾਮਧੇਨ**	**ਕਰੁਨਾ**	**ਬਰਸ ਕੈ।**
ਸੂਰ	ਵਿਚੋਂ	ਸਰਬ ਇੱਛਾ ਪੂਰਕ ਇਕ ਗਾਂ	ਕਿਰਪਾ	ਵਰ੍ਹਨ,ਬਰਸਨ ਕਰਕੇ

ਸ੍ਰੀ	**ਗੁਰ ਚਰਨ**	**ਰਜੁ**	**ਮਹਿਮਾ**	**ਅਗਾਧ**	**ਬੋਧ**
ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸਬਦ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ	ਧੂੜੀ	ਵਡਿਆਈ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ	ਗਿਆਨ

ਲੋਗ	**ਬੇਦ**	**ਗਿਆਨ**	**ਕੋਟਿ**	**ਬਿਸਮ**	**ਨਮਸ**	**ਕੈ॥੨੪੯॥**
ਲੋਕ ਰੀਤੀ	ਵੇਦ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ	ਸਮਝ,ਬੋਧ	ਕਰੋੜਾਂ	ਹੈਰਾਨ	ਪ੍ਰਣਾਮ	ਕਰਕੇ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਅਸਚਰਜ**	**ਅਸਚਰਜਮੈ**
ਕਰੋੜਾਂ	ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ	ਅਦਭੁਤ,ਅਜੀਬ	ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਬਿਸਮਾਦਿ**	**ਬਿਸਮਾਦ**	**ਹੈ।**
ਕਰੋੜਾਂ	ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ	ਹੈਰਾਨ,ਅਸਚਰਜ	ਹੈਰਾਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਦਭੁਤ	**ਪਰਮਦਭੁਤ**	**ਹੁਇ**	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਕੋਟਿ**
ਅਸਚਰਜਮਈ	ਅਤਿਅੰਤ ਅਸਚਰਜਮਈ	ਹੋਵੇ	ਕਰੋੜਾਂ	ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ

ਗਦਗਦ	**ਹੋਤ**	**ਕੋਟਿ**	**ਅਨਹਦਨਾਦ**	**ਹੈ।**
ਖੁਸ਼	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਕਰੋੜਾਂ	ਦੋਨਾਂ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗੂਠਿਆਂ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਉਨਮਨੀ**	**ਗਨੀ**	**ਜਾਤ**	**ਨਹੀ**
ਕਰੋੜਾਂ	ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ	ਬੇਚੈਨ,ਵਿਆਕੁਲ	ਗਿਣਨਾ	ਜਾਂਦੀਆਂ	ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ

ਕੋਟਨਿ	**ਕੋਟਾਨਿ**	**ਕੋਟਿ**	**ਸੁੰਨ**	**ਮੰਡਲਾਦਿ**	**ਹੈ।**
ਕਰੋੜਾਂ	ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ	ਕਰੋੜਾਂ	ਸੁੰਨਾ,ਖਾਲੀ		ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ**	**ਲਿਵ**	**ਸਾਧਸੰਗਿ**
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਧਿਆਨ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਅੰਤ	**ਕੈ**	**ਅਨੰਤ**	**ਪ੍ਰਭੁ**	**ਆਦਿ**	**ਪਰਮਾਦਿ**	**ਹੈ॥੨੫੦॥**
ਸੀਮਾਂ,ਹੱਦ	ਤੋਂ	ਕਦੇ ਸਮਾਪਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਮੁੱਢਲਾ	ਈਸ਼ਵਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ**	**ਲਿਵ**	**ਸਾਧਸੰਗ**
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਧਿਆਨ,ਲਗਨ	ਉੱਤਮ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ

ਉਲਟਿ ਪਵਨ	**ਮਨ**	**ਮੀਨ**	**ਕੀ**	**ਚਪਲ**	**ਹੈ।**
ਸਾਹ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦੇਣਾ	ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਮੱਛੀ	ਦਾ,ਦੀ	ਚੰਚਲ,ਜੋ ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹਿ ਨਾ ਸਕੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੋਹੰ	**ਸੋ**	**ਅਜਪਾ ਜਾਪੁ**	**ਚੀਨੀਅਤ**	**ਆਪਾ**	**ਆਪ**
ਮੈਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਰੂਪ ਹਾਂ	ਉਹ	ਹੋਠਾਂ ਅਤੇ ਸੁਆਸਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਜਾਪ ਸਿਮਰਨ	ਸਮਝਦਾ ਹੈ	ਆਪਣਾ ਆਪ	ਖੁਦ

ਉਨਮਨੀ	**ਜੋਤਿ**	**ਕੋ**	**ਉਦੋਤ**	**ਹੁਇ**	**ਪ੍ਰਬਲ**	**ਹੈ।**
ਬੇਚੈਨ	ਅਧਿਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ	ਦਾ,ਦੀ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ	ਹੋਵੇ	ਪ੍ਰਚੰਡ,ਜੋਰਦਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਨਹਦਨਾਦ	**ਬਿਸਮਾਦ**	**ਰੁਨਝੁਨ**	**ਸੁਨਿ**
ਦੋਨਾਂ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗੂਠਿਆਂ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ	ਅਸਚਰਜ਼ਮਈ	ਛਣਕਾਰ,ਗੁੰਜਾਰ	ਸੁਣਨਾ

ਨਿਝਰ	**ਝਰਨਿ**	**ਬਰਖਾ**	**ਅੰਮ੍ਰਿਤ**	**ਜਲ**	**ਹੈ।**
ਲਗਾਤਾਰ,ਅਤੁੱਟ	ਵਹਿਣ ਲਗ ਪਏ	ਮੀਂਹ,ਬਾਰਸ਼	ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਪਾਣੀ,ਆਬ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਨਭੈ	**ਅਭਿਆਸ**	**ਕੋ**	**ਪ੍ਰਗਾਸੁ**	**ਅਸਚਰਜਮੈ**
ਪਰਮਾਤਮਾ ਗਿਆਨ	ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਦਾ,ਦੀ	ਚਾਨਣਾ,ਰੋਸ਼ਨੀ	ਅਦਭੁਤ,ਅਜੀਬ

ਬਿਸਮ	ਬਿਸ੍ਵਾਸ	ਬਾਸ	ਬ੍ਰਹਮ ਸਥਲ	ਹੈ॥੨੫੧॥
ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅੰਚਭਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ	ਭਰੋਸਾ	ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ	ਬ੍ਰਹਮ ਸਥਾਨ,ਸਚ ਖੰਡ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦ੍ਰਿਸਟਿ	ਦਰਸ	ਸਮਦਰਸ	ਧਿਆਨ	ਧਾਰਿ
ਨਿਗਾਹ,ਨਜ਼ਰ	ਦਰਸ਼ਨ,ਝਲਕ	ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ	ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਟਿਕਾ ਕੇ

ਦੁਬਿਧਾ	ਨਿਵਾਰਿ	ਏਕ	ਟੇਕ	ਗਹਿ	ਲੀਜੀਐ।
ਮਨ ਦੀ ਡਾਵਾਂਡੋਲਤਾ	ਦੂਰ ਕਰਕੇ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਆਸਰਾ	ਪਕੜ ਕੇ	ਲਵੋ

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ	ਲਿਵ	ਅਸਤੁਤਿ	ਨਿੰਦਾ	ਛਾਡਿ
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਮਗਨ ਹੋਇਆਂ	ਸਿਫਤ	ਬੁਰਾਈ	ਤਿਆਗ ਕੇ

ਅਕਥ	ਕਥਾ	ਬੀਚਾਰਿ	ਮੋਨਿ ਬ੍ਰਤ	ਕੀਜੀਐ।
ਨ ਕਹਿਣ ਯੋਗ	ਬਿਆਨ	ਵਿਚਾਰ,ਚਿੰਤਨ	ਚੁਪ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵਰਤ	ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਜਗਜੀਵਨ	ਮੈ	ਜਗ	ਜਗ	ਜਗਜੀਵਨ	ਕੈ
ਜਗਤ ਦਾ ਜੀਵਨ	ਵਿਚ	ਦੁਨੀਆਂ	ਸੰਸਾਰ,ਜਗਤ	ਜਗਤ ਦਾ ਜੀਵਨ	ਕਰਕੇ

ਜਾਨੀਐ	ਜੀਵਨ	ਮੂਲ	ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ	ਜੀਜੀਐ।
ਸਮਝੀਏ	ਜ਼ਿੰਦਗੀ	ਮੁੱਢ,ਆਧਾਰ	ਹਰੇਕ ਯੁੱਗ ਵਿਚ	ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ

ਏਕ	ਹੀ	ਅਨੇਕ	ਅਉ
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਅਤੇ

ਅਨੇਕ	ਏਕ	ਸਰਬ	ਮੈ
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਸਭ,ਸਾਰਾ	ਵਿਚ

ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਬੇਕ	ਟੇਕ	ਪ੍ਰੇਮਰਸੁ	ਪੀਜੀਐ॥੨੫੨॥
ਬ੍ਰਹਮ ਦੀ ਵਿਚਾਰ	ਆਸਰਾ,ਸਹਾਰਾ	ਪਿਆਰ ਰਸ,ਪਿਆਰ ਸੁਆਦ	ਪੀਣ ਤੋਂ,ਪੀਵੀਦਾ ਹੈ

ਅਬਿਗਤਿ	ਗਤਿ	ਕਤ	ਆਵਤ	ਅੰਤਰਿ ਗਤਿ
ਜਿਸ ਦੀ ਗਤੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆ ਸਕੇ	ਗਿਆਨ	ਕਿਵੇਂ	ਅਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਮਨ ਵਿਚ

ਅਕਥ	ਕਥਾ	ਸੁ	ਕਹਿ	ਕੈਸੇ	ਕੈ	ਸੁਨਾਈਐ।
ਨ ਕਹਿਣ ਯੋਗ	ਬਿਆਨ	ਉਹ	ਕਹਿ ਕੇ	ਕਿਵੇਂ	ਕਰਕੇ	ਸਰਵਣ ਕਰਾਈਏ

ਅਲਖ	ਅਪਾਰ	ਕਿਧੌ	ਪਾਈਅਤਿ	ਪਾਰੁ	ਕੈਸੇ
ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਕਹਿ ਜਾ ਸਕੇ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਜਾਂ,ਅਥਵਾ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਏ	ਅੰਤ	ਕਿਵੇਂ

ਦਰਸੁ	ਅਦਰਸੁ	ਕੋ	ਕੈਸੇ	ਕੈ	ਦਿਖਾਈਐ।
ਦਰਸ਼ਨ	ਯੋਗ	ਨੂੰ	ਕਿਵੇਂ		ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਦਿਖਲੀਏ

ਅਗਮ	**ਅਗੋਚਰੁ**	**ਅਗਹੁ**	**ਗਹੀਐ**	**ਧੌ**	**ਕੈਸੇ**
ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਾ ਹੋਵੇ	ਜੋ ਫੜਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਪਕੜੀਏ	ਭਲਾ	ਕਿਵੇਂ

ਨਿਰਲੰਬੁ	**ਕਉਨ**	**ਅਵਲੰਬ**	**ਠਹਿਰਾਈਐ।**
ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਨਾ ਹੋਵੇ	ਕਿਹੜੀ	ਆਸਰਾ,ਸਹਾਰਾ	ਨਿਸਚਿਤ ਕਰੀਏ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸੰਧਿ**	**ਮਿਲੈ**	**ਸੋਈ**	**ਜਾਨੈ**	**ਜਾਮੈ**	**ਬੀਤੈ**
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਮੇਲ,ਸੰਯੋਗ	ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ	ਉਹੀ	ਜਾਣਦਾ	ਜਿਸ ਨਾਲ	ਗੁਜਰਦਾ ਹੈ

ਬਿਸਮ	**ਬਿਦੇਹ**	**ਜਲ**	**ਬੂੰਦ**	**ਹੁਇ**	**ਸਮਾਈਐ॥੨੫੩॥**
ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਆਪਣਾ ਆਪ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ	ਪਾਣੀ	ਤੁਪਕਾ	ਹੋਵੇ	ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਜਾਈਏ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ**	**ਸਾਧਸੰਗਿ**	**ਮਿਲਿ**
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਮਿਲ ਕੇ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ**	**ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ**	**ਬਿਬੇਕ**	**ਹੈਂ।**
ਸੰਪੂਰਣ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ,ਪ੍ਰੀਤ ਅਰਾਧਨਾ	ਵਿਚਾਰ,ਗਿਆਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਰੂਪ	**ਕੈ**	**ਅਨੂਪ**	**ਰੂਪ**	**ਅਤਿ**	**ਅਸਚਰਜਮੈ**
ਸੂਰਤ,ਸ਼ਕਲ	ਕਰਕੇ	ਅਤਿਸੁੰਦਰ	ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ	ਬਹੁਤ	ਅਦਭੁਤ,ਅਜੀਬ

ਦ੍ਰਿਸਟਿ	**ਦਰਸ**	**ਲਿਵ**	**ਟਰਤ**	**ਨ**	**ਏਕ**	**ਹੈ।**
ਨਿਗਾਹ,ਨਜਰ	ਦਰਸ਼ਨ,ਝਲਕ	ਧਿਆਨ	ਟਲਦੀ,ਹਟਦੀ	ਨਹੀਂ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਹੈ

ਰਾਗ	**ਨਾਦ**	**ਬਾਦ**
ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਜਿਸਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰੂਪ ਸ੍ਵਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਨਿਸਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਬਾਜਾ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਯੰਤਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਜਾਉਣ ਨਾਲ ਧੁਨੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਬਿਸਮਾਦ	**ਕੀਰਤਨ**	**ਸਮੈ**
ਅਸਚਰਜਮਈ,ਅਲੌਕਿਕ	ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ	ਮੌਕਾ,ਵੇਲਾ

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ	**ਗਿਆਨ**	**ਗੋਸਟਿ**	**ਅਨੇਕ**	**ਹੈ।**
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਵਿਚਾਰ,ਚਰਚਾ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਭਾਵਨੀ	**ਭੈ**	**ਭਾਇ**	**ਚਾਇ**	**ਚਾਹ**	**ਚਰਨਾਮ੍ਰਤ**	**ਕੀ**
ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਪਿਆਰ ਵਾਲਾ ਭੈ		ਭਾਵਨਾ,ਖਿਆਲ	ਖੁਸ਼ੀ	ਇੱਛਾ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ	ਦਾ,ਦੀ

ਆਸ	ਪ੍ਰਿਆ	ਸਦੀਵ	ਅੰਗ	ਅੰਗ	ਜਾਵਦੇਕ	ਹੈ॥੨੫੪॥
ਕਾਮਨਾ,ਉਮੀਦ	ਪ੍ਰਭੂ	ਸਦਾ ਹੀ	ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ)	ਭਾਗ	ਜੀਵਨ ਭਰ	ਹੈ

ਹੋਮ	ਜਗ	ਨਈਬੇਦ	ਕੈ	ਪੂਜਾ	ਅਨੇਕ
ਹਵਨ	ਯੱਗ	ਪੂਜਾ ਭੇਂਟ	ਕਰਕੇ	ਪੂਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

ਜਪ	ਤਪ	ਸੰਜਮ	ਅਨੇਕ	ਪੁੰਨ	ਦਾਨ	ਕੈ।
ਬਾਰ ਬਾਰ ਉਚਾਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਤਪੱਸਿਆ	ਰੋਕ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਨੇਕ ਕਰਮ	ਪੁੰਨ ਕਰਕੇ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਵਸਤੂ	

ਜਲ	ਥਲ	ਗਿਰ	ਤਰ	ਤੀਰਥ	ਭਵਨ	ਭੂਅ
ਪਾਣੀ	ਧਰਤੀ	ਪਹਾੜ	ਦਰਖਤ	ਪਵਿੱਤਰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ	ਧਰਮ ਸਥਾਨ	ਧਰਤੀ

ਹਿਮਾਚਲ	ਧਾਰਾ	ਅਗ੍ਰ	ਅਰਪਨ	ਪ੍ਰਾਨ	ਕੈ।
ਬਰਫ ਦਾ ਪਹਾੜ	ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਚੋਟੀ	ਸਾਹਮਣੇ	ਸੌਂਪ ਦੇਣਾ	ਜੀਵਨ,ਜਾਨ	ਕਰਕੇ

ਰਾਗ	ਨਾਦ	ਬਾਦ	ਸਾਅੰਗੀਤ
ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਜਿਸਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰੂਪ ਸ੍ਵਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਨਿਸਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਬਾਜਾ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਯੰਤਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਜਾਉਣ ਨਾਲ ਧੁਨੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ	ਰਾਗ ਵਿਦਿਆ

ਬੇਦ	ਪਾਠ	ਬਹੁ
ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ	ਪੜ੍ਹਾਈ,ਅਧਿਐਨ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

ਸਹਜ	ਸਮਾਧਿ	ਸਾਧਿ	ਕੋਟਿ
ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ	ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ	ਕਰੋੜਾਂ

ਜੋਗ	ਧਿਆਨ	ਕੈ।
ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਠਿਨ ਅਭਿਆਸ	ਯੋਗ ਮੱਤ ਦੇ ਅੱਠਾਂ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅੰਗ	ਕਰਕੇ

ਚਰਨ	ਸਰਨਿ	ਗੁਰ	ਸਿਖ	ਸਾਧ	ਸੰਗਿ	ਪਰਿ
ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ	ਓਟ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸਕ	ਸਿਖਿਆਰਥੀ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ		ਉਪਰੋਂ

ਵਾਰਿ	ਡਾਰਉ	ਨਿਗ੍ਰਹ	ਹਠ	ਜਤਨ	ਕੋਟਾਨਿ	ਕੈ॥੨੫੫॥
ਕੁਰਬਾਨ	ਸੁੱਟਾਂ	ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਠ ਯੋਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਠਿਨ ਤਪੱਸਿਆ ਰਾਹੀ ਵਸ ਵਿਚ ਕਰਨਾ		ਯਤਨ,ਕੋਸ਼ਿਸ਼	ਕਰੋੜਾਂ	ਦਾ,ਦੇ

ਮਧੁਰ	ਬਚਨ	ਸਮਸਰਿ	ਨ	ਪੁਜਸ	ਮਧੁ
ਰਸੀਲੀ,ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਰਸਦਾਇਕ	ਬੋਲ,ਸ਼ਬਦ	ਬਰਾਬਰ	ਨਹੀਂ	ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ	ਮਧੂ,ਸ਼ਹਿਦ

ਕਰਕ	ਸਬਦਿ	ਸਰਿ	ਬਿਖੁ	ਨ	ਬਿਖਮ	ਹੈ।
ਕੌੜਾ	ਬਚਨ ਬੋਲ	ਬਰਾਬਰ	ਜਹਿਰ	ਨਹੀਂ	ਕਸ਼ਟ ਦੇਣ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਧੁਰ	**ਬਚਨ**	**ਸੀਤਲਤਾ**	**ਮਿਸਟਾਨ**	**ਪਾਨ**
ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਰਸਦਾਇਕ	ਸ਼ਬਦ,ਬੋਲ	ਠੰਡਕ,ਸਰਦੀ	ਮਿਠਾਈ	ਪੀਣ ਯੋਗ ਮਿੱਠੇ ਤੇ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ ਪਦਾਰਥ

ਕਰਕ	**ਸਬਦ**	**ਸਤਪਤ**	**ਕਟ**	**ਕਮ**	**ਹੈ।**
ਕੌੜਾ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਜਾਂ ਬਾਣੀ	ਗਰਮ	ਬੁਰਾ ਲਗਣ ਵਾਲਾ	ਘੱਟ,ਥੋੜੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਧੁਰ	**ਬਚਨ**	**ਕੈ**	**ਤ੍ਰਿਪਤਿ**	**ਅਉ**	**ਸੰਤੋਖ**	**ਸਾਂਤਿ**
ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਰਸਦਾਇਕ	ਸ਼ਬਦ,ਬੋਲ	ਕਰਕੇ	ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ	ਅਤੇ	ਸਬਰ,ਸ਼ਾਂਤੀ	ਚੈਨ,ਤਸੱਲੀ

ਕਰਕ	**ਸਬਦ**	**ਅਸੰਤੋਖ**	**ਦੋਖ**	**ਸ੍ਰਮ**	**ਹੈ।**
ਕੌੜਾ	ਬਚਨ,ਬੋਲ	ਸੰਤੋਖ ਦਾ ਉਲਟ	ਔਗੁਣ,ਦੋਸ਼	ਦੁੱਖ,ਕਸ਼ਟ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਧੁਰ	**ਬਚਨ**	**ਲਗਿ**	**ਅਗਮ**	**ਸੁਗਮ**	**ਹੋਇ**
ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਰਸਦਾਇਕ	ਸ਼ਬਦ,ਬੋਲ	ਲਗਕੇ	ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਸੌਖਾ,ਆਸਾਨ	ਹੋਣਾ

ਕਰਕ	**ਸਬਦ**	**ਲਗਿ**	**ਸੁਗਮ**	**ਅਗਮ**	**ਹੈ॥੨੫੬॥**
ਕੌੜਾ	ਬਚਨ,ਬੋਲ	ਲਗਕੇ	ਸੌਖਾ,ਆਸਾਨ	ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	**ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ**	**ਸਾਧਸੰਗਿ**	**ਮਿਲਿ**
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਮਿਲ ਕੇ

ਭਾਨ	**ਗਿਆਨ**	**ਜੋਤਿ**	**ਕੋ**	**ਉਦੋਤ**	**ਪ੍ਰਗਟਾਇਓ**	**ਹੈ।**
ਸੂਰਜ	ਸਮਝ	ਅਧਿਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ	ਦਾ,ਦੀ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ	ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਾਭ	**ਸਰਵਰ**	**ਬਿਖੈ**	**ਬ੍ਰਹਮ ਕਮਲ**	**ਦਲ**
ਹਿਰਦਾ	ਤਲਾਬ	ਵਿਚ	ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਦਾਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪੀ ਕੌਲ ਫੁੱਲ	ਪੱਤੀਆਂ,ਪੰਖੜੀ

ਹੋਇ	**ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ**	**ਬਿਮਲ**	**ਜਲ**	**ਛਾਇਓ**	**ਹੈ।**
ਹੋਣਾ	ਫੁੱਲ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਅੱਡ ਅੱਡ ਖੁੱਲਣ ਤੋਂ ਭਾਵ	ਨਿਰਮਲ	ਪਾਣੀ	ਛਾ ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਧੁ	**ਮਕਰੰਦ**	**ਰਸ**	**ਪ੍ਰੇਮ**	**ਪਰਪੂਰਨ**	**ਕੈ**
ਮਧੁਰ,ਅੰਮ੍ਰਿਤਮਈ	ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਰਸ	ਫੁੱਲ ਜਾਂ ਬਨਾਸਪਤੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਇਆ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ	ਪਿਆਰ	ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਜ ਕੇ	ਦਾ,ਦੇ

ਮਨੁ	**ਮਧੁਕਰ**	**ਸੁਖ**	**ਸੰਪਟ**	**ਸਮਾਇਓ**	**ਹੈ।**
ਚਿਤ	ਫੁੱਲਾਂ ਤੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲਾ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਭੂੰਡ	ਆਨੰਦ	ਕੁੱਜਾ	ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਗਿਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਕਥ	**ਕਥਾ**	**ਬਿਨੋਦ**	**ਮੋਦ**	**ਅਮੋਦ**	**ਲਿਵ**
ਨ ਕਹਿਣ ਯੋਗ	ਬਿਆਨ	ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ,ਖੁਸ਼ੀ	ਖੁਸ਼ੀ,ਆਨੰਦ	ਖੁਸ਼ੀ,ਆਨੰਦ	ਧਿਆਨ,ਲਗਨ

ਉਨਮਨ	ਹੁਇ	ਮਨੋਦ	ਅਨਤ	ਨ	ਧਾਇਓ	ਹੈ॥੨੫੭॥
ਵਿਆਕੁਲ,ਬੇਚੈਨ	ਹੋਵੇ	ਲਿਵਲਿਨ ਹੋਈ ਹੋਈ	ਹੋਰ ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾ	ਨਹੀਂ	ਜਾਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਕਾਚੋ	ਪਾਰੋ	ਮਹਾ	ਬਿਖਮ	ਖਾਇਓ	ਨ	ਜਾਇ
ਜਿਵੇਂ	ਕੱਚਾ	ਪਾਰਾ	ਬਹੁਤ	ਕਸ਼ਟ ਦੇਣ ਵਾਲਾ	ਖਾਣਾ	ਨਹੀਂ	ਜਾਂਦਾ

ਮਾਰੇ	ਨਿਹਕਲੰਕ	ਹੁਇ	ਕਲੰਕਨ	ਮਿਟਾਵਈ।
ਮਾਰਨ ਨਾਲ,ਸੋਧਣ ਨਾਲ	ਸ਼ੁੱਧ,ਦੋਸ਼ ਰਹਿਤ	ਹੋਵੇ	ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ	ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਤੈਸੇ	ਮਨ	ਸਬਦ	ਬੀਚਾਰਿ	ਮਾਰਿ	ਹਉਮੈ	ਮੇਟਿ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਬਚਨ	ਵਿਚਾਰ	ਮਾਰ ਕੇ	ਅਹੰਕਾਰ	ਦੂਰ ਕਰਕੇ

ਪਰਉਪਕਾਰੀ	ਹੁਇ	ਬਿਕਾਰਨ	ਘਟਾਵਈ।
ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਹੋਵੇ	ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ	ਘਟਾਉਂਦਾ,ਥੋੜਾ ਕਰਦਾ

ਸਾਧੁਸੰਗਿ	ਅਧਮੁ	ਅਸਾਧੁ	ਹੁਇ	ਮਿਲਤ
ਧਰਮੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਪਾਪੀ,ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ	ਮਾੜਾ,ਦੁਸ਼ਟ	ਹੋਵੇ	ਮਿਅਦੇ ਹਨ

ਚੂਨਾ	ਜਿਉ	ਤੰਬੋਲ	ਰਸੁ	ਰੰਗੁ	ਪ੍ਰਗਟਾਵਈ।
ਜੋ ਕਲੀ ਕਰਨ	ਜਿਵੇਂ	ਪਾਨ	ਪਾਨ ਆਦਿਕ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ	ਵਰਣ	ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ

ਤੈਸੇ	ਹੀ	ਚੰਚਲ	ਚਿਤ	ਭ੍ਰਮਤ	ਚਤੁਰਕੁੰਟ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸਚੇ ਬੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ	ਹਿਰਦਾ	ਭਟਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ	ਚਾਰੇ ਪਾਂਸੇ

ਚਰਨ ਕਮਲ	ਸੁਖ	ਸੰਪਟ	ਸਮਾਵਈ॥੨੫੮॥
ਕਮਲ ਵਰਗੇ ਚਰਨ	ਆਨੰਦ,ਚੈਨ	ਭਾਂਡੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੀ ਚੀਜ,ਕੁੱਜਾ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਮਾਰਗ	ਹੁਇ	ਧਾਵਤ	ਬਰਜਿ	ਰਾਖੇ
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਰਸਤਾ	ਹੋਵੇ	ਦੌੜਦੇ ਹੋਏ	ਰੋਕਕੇ	ਰੱਖਦਾ,ਟਿਕਾਉਂਦਾ

ਸਹਜ	ਬਿਸ੍ਰਾਮ	ਧਾਮ	ਨਿਹਚਲ	ਬਾਸੁ	ਹੈ।
ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਵਾਸਾ ਹੈ,ਠਹਿਰਾਉ ਹੈ	ਸਥਾਨ	ਅਚਲ,ਸਥਿਰ	ਨਿਵਾਸ,ਵਾਸਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਰਨ	ਸਰਨਿ	ਰਜ	ਰੂਪ	ਕੈ	ਅਨੂਪ	ਊਪ
ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ	ਓਟ	ਧੂੜ,ਮਿੱਟੀ	ਸੂਰਤ,ਸ਼ਕਲ		ਅਤਿਸੁੰਦਰ	ਚਮਕ ਦਮਕ

ਦਰਸ	ਦਰਸਿ	ਸਮਦਰਸਿ	ਪ੍ਰਗਾਸੁ	ਹੈ।
ਦਰਸ਼ਨ	ਦੇਖ ਕੇ	ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਨਜਰ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ	ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ	ਲਿਵ	ਬਜਰ	ਕਪਾਟ	ਖੁਲੇ
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਧਿਆਨ,ਲਗਨ	ਬਹੁਤ ਸਖਤ	ਕਿਵਾੜ,ਦੁਆਰ	ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ

ਅਨਹਦਨਾਦ	ਬਿਸਮਾਦ	ਕੋ	ਬਿਸਵਾਸੁ	ਹੈ।
ਦੋਨਾਂ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗੂਠਿਆਂ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ	ਅਸਚਰਜਮਈ,ਅਲੌਕਿਕ	ਦਾ,ਦੀ	ਭਰੋਸਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਬਾਨੀ	ਅਲੇਖ	ਲੇਖ	ਕੈ	ਅਲੇਖ	ਭਏ
ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਪਵਿੱਤਰ ਧਾਰਮਿਕ ਬਚਨ	ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਸਮਝ ਕੇ	ਕਰਕੇ	ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਪਰਦਛਨਾ	ਕੈ	ਸੁਖ	ਦਾਸਨ	ਕੇ	ਦਾਸ	ਹੈ॥੨੫੯॥
ਪਰਕਰਮਾ	ਕਰਕੇ	ਆਨੰਦ,ਚੈਨ	ਦਾਸਾਂ ਦਾ	ਦਾ,ਦੀ	ਸੇਵਾਦਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਸਿਖ	ਸਾਧ	ਰੂਪ	ਰੰਗ	ਅੰਗ	ਅੰਗ	ਛਬਿ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਮਹਾਤਮਾ,ਫਕੀਰ	ਜਿਹਾ,ਸਮਾਨ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਰੰਗ	ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ)	ਭਾਗ	ਸੁੰਦਰਤਾ

ਦੇਹ	ਕੈ	ਬਿਦੇਹ	ਅਉ	ਸੰਸਾਰੀ	ਨਿਰੰਕਾਰੀ	ਹੈ
ਸਰੀਰ	ਤੋਂ	ਆਪਣਾ ਆਪ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ	ਅਤੇ	ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ	ਨਿਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦਰਸ	ਦਰਸਿ	ਸਮਦਰਸ	ਬ੍ਰਹਮ	ਧਿਆਨ
ਦਰਸ਼ਨ,ਝਲਕ	ਦੇਖ ਕੇ	ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਨਜਰ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਯਾਦ ਕਰਨਾ

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ	ਗੁਰ	ਬ੍ਰਹਮ	ਬੀਚਾਰੀ	ਹੈ।
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰ	ਉਪਦੇਸ	ਪਰਵੇਸ	ਲੇਖ	ਕੈ	ਅਲੇਖ
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਗੁਰ ਸਿੱਖਿਆ	ਅੰਦਰ ਆਉਣਾ	ਸਮਝ ਕੇ	ਕਰਕੇ	ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ

ਚਰਨ	ਸਰਨਿ	ਕੈ	ਬਿਕਾਰੀ	ਉਪਕਾਰੀ	ਹੈ।
ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ	ਓਟ		ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਭਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਰਦਛਨਾ	ਕੈ	ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ	ਪਰਿਕ੍ਰਿਮਾਦਿ
ਪਰਕਰਮਾ	ਕਰਕੇ	ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਵਰਗੇ ਵੇਦ ਵਕਤਾ	ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਦੇ ਚਾਰੋਂ ਪਾਸੇ ਘੁੰਮਣਾ

ਪੂਰਨ	ਬ੍ਰਹਮ	ਅਗ੍ਰਭਾਗਿ	ਆਗਿਆਕਾਰੀ	ਹੈ॥੨੬੦॥
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਸਾਹਮਣੇ	ਉਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਹੈ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਮਾਰਗ	ਹੁਇ	ਭ੍ਰਮਨ	ਕੋ	ਭ੍ਰਮੁ	ਖੋਇਓ
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਰਸਤਾ	ਹੋਵੇ	ਭਟਕਣ	ਦਾ,ਦੀ	ਸੰਸਾ,ਭਰਮ	ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਚਰਨ	**ਸਰਨਿ**	**ਗੁਰ**	**ਏਕ**	**ਟੇਕ**	**ਧਾਰੀ**	**ਹੈ।**
ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ	ਓਟ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸਕ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਆਸਰਾ	ਅਪਨਾਇਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦਰਸ	**ਦਰਸ**	**ਸਮਦਰਸ**	**ਧਿਆਨ**	**ਧਾਰਿ**
ਦਰਸ਼ਨ	ਦੇਖ ਕੇ	ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਨਜਰ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ	ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਟਿਕਾ ਕੇ

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ	**ਕੈ**	**ਸੰਸਾਰੀ**	**ਨਿਰੰਕਾਰੀ**	**ਹੈ।**
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਕਰਕੇ	ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ	ਨਿਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਤਿਗੁਰ	**ਸੇਵਾ**	**ਕਰਿ**	**ਸੁਰਿ**	**ਨਰ**	**ਸੇਵਕ**	**ਹੈ**
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਭਗਤੀ	ਕਰਕੇ	ਦੇਵਤਾ	ਮਨੁੱਖ	ਸ਼ਰਧਾਲੂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਾਨਿ	**ਗੁਰ**	**ਆਗਿਆ**	**ਸਭਿ**	**ਜਗੁ**	**ਆਗਿਆਕਾਰੀ**	**ਹੈ।**
ਮੰਨਣ ਨਾਲ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਹੁਕਮ	ਸਾਰੇ	ਸੰਸਾਰ	ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਜਾ	**ਪ੍ਰਾਨ**	**ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ**	**ਸਰਬ**	**ਨਿਧਾਨ**	**ਦਾਨ**
ਪੂਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਜੀਵਨ,ਜਾਨ	ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਸਭ,ਸਾਰਾ	ਖਜਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ	ਭੇਂਟ,ਦਾਤ

ਪਾਰਸ	**ਪਰਸ**	**ਗਤਿ**	**ਪਰਉਪਕਾਰੀ**	**ਹੈ॥੨੬੧॥**
ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਦਸ਼ਾ,ਅਵਸਥਾ	ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰ**	**ਮਹਿਮਾ**	**ਕਹੈ**	**ਸੁ**	**ਥੋਰੀ**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ਸਤਿਗੁਰੂ	ਵਡਿਆਈ	ਕਹਿਣ,ਆਖਣ	ਉਹ	ਥੋੜੀ,ਘੱਟ

ਕਥਨੀ	**ਬਦਨੀ**	**ਬਾਦਿ**	**ਨੇਤ**	**ਨੇਤ**	**ਨੇਤ**	**ਹੈ।**
ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ	ਕਹਿਣੀ	ਵਿਅਰਥ	ਇਹ ਨਹੀਂ	ਇਹ ਨਹੀਂ	ਇਹ ਅੰਤ ਨਹੀਂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	**ਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰ**	**ਪੂਰਨ**	**ਸਰਬਮਈ**
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ਸਤਿਗੁਰ		ਪਰਮਾਤਮਾ

ਨਿੰਦਾ	**ਕਰੀਐ**	**ਸੁ**	**ਕਾਕੀ**	**ਨਮੋ**	**ਨਮੋ**	**ਹੇਤ**	**ਹੈ।**
ਬੁਰਾਈ	ਕਰੀਏ	ਅਸੀਂ	ਕਿਸਦੀ	ਪ੍ਰਣਾਮ	ਨਮਸਕਾਰ	ਪਿਆਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਾਹੀ	**ਤੇ**	**ਬਿਵਰਜਤ**	**ਅਸੁਤਤਿ**	**ਨਿੰਦਾ**	**ਦੋਊ**
ਇਸ ਕਰਕੇ	ਕਰਕੇ	ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ	ਸਿਫਤ	ਬੁਰਾਈ	ਦੋਨੋਂ

ਅਕਥ	**ਕਥਾ**	**ਬੀਚਾਰਿ**	**ਮੋਨਿ ਬ੍ਰਤ**	**ਲੇਤ**	**ਹੈ।**
ਨ ਕਹਿਣ ਯੋਗ	ਬਿਆਨ	ਵਿਚਾਰ	ਚੁਪ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵਰਤ	ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਾਲ	**ਬੁਧਿ**	**ਸੁਧਿ**	**ਕਰਿ**	**ਦੇਹ**	**ਕੈ**	**ਬਿਦੇਹ**	**ਭਏ**
ਬੱਚਿਆਂ ਵਰਗੀ ਅਕਲ		ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸੁਆਦ ਕਰਕੇ		ਸਰੀਰ	ਤੋਂ	ਆਪਣਾ ਆਪ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਜੀਵਨਮੁਕਤਿ	**ਗਤਿ**	**ਬਿਸਮ**	**ਸੁਚੇਤ**	**ਹੈ॥੨੬੨॥**
ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਬੰਧਨ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ	ਦਸ਼ਾ,ਅਵਸਥਾ	ਹੈਰਾਨ	ਸਾਵਧਾਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਸਿਖ	**ਸੰਗਤਿ**	**ਮਿਲਾਪ**	**ਕੋ**	**ਪ੍ਰਤਾਪ**	**ਅਤਿ**
ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਮੇਲ,ਸਾਥ	ਮੇਲ	ਦਾ,ਦੀ	ਮਹਿਮਾ,ਸੋਭਾ	ਬਹੁਤ

ਪ੍ਰੇਮ	**ਕੈ**	**ਪਰਸਪਰ**	**ਬਿਸਮ**	**ਸਥਾਨ**	**ਹੈ।**
ਪਿਆਰ	ਕਰਕੇ	ਆਪਸ ਵਿਚ	ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅਚੰਭਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ	ਜਗ੍ਹਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦ੍ਰਿਸਟਿ	**ਦਰਸ**	**ਕੈ**	**ਦਰਸ**	**ਕੈ**	**ਦ੍ਰਿਸਟਿ**	**ਹਰੀ**
ਨਿਗਾਹ,ਨਜ਼ਰ	ਦਰਸ਼ਨ	ਕਰਕੇ	ਦਰਸ਼ਨ	ਤੋਂ	ਨਿਗਾਹ	ਰੁਕ ਜਾਣਾ

ਹੇਰਤ	**ਹਿਰਾਤ**	**ਸੁਧਿ**	**ਰਹਤ**	**ਨ**	**ਧਿਆਨ**	**ਹੈ।**
ਦੇਖਣਾ	ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣਾ	ਯਾਦ	ਰਹਿੰਦਾ	ਨਹੀਂ	ਯਾਦ,ਚੇਤਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਬਦ	**ਕੈ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਸੁਰਤਿ**	**ਕੈ**	**ਸਬਦ**	**ਹਰੇ**
ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀ	ਕਰਕੇ	ਸੋਝੀ,ਧਿਆਨ	ਸੁਣਨਾਂ	ਤੋਂ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਰੁਕ ਜਾਣਾ

ਕਹਤ	**ਸੁਨਤ**	**ਗਤਿ**	**ਰਹਤ**	**ਨ**	**ਗਿਆਨ**	**ਹੈ।**
ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ	ਸੁਣ ਕੇ	ਦਸ਼ਾ,ਅਵਸਥਾ	ਰਹਿੰਦਾ	ਨਹੀਂ	ਬੋਧ,ਸਮਝ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਸਨ	**ਬਸਨ**	**ਤਨ**	**ਮਨ**	**ਬਿਸਮਰਨ**	**ਹੁਇ**
ਭੋਜਨ	ਬਸਤਰ,ਕਪੜੇ	ਸਰੀਰ,ਦੇਹ	ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਭੁਲਾ ਦੇਣਾ	ਹੋਵੇ

ਦੇਹ	**ਕੈ**	**ਬਿਦੇਹ**	**ਉਨਮਤ**	**ਮਧੁ**	**ਪਾਨ**	**ਹੈ॥੨੬੩॥**
ਸਰੀਰ,ਤਨ	ਤੋਂ	ਆਪਣਾ ਆਪ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ	ਮਸਤ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਪੀਣਾ ਕੋਈ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	**ਲਗ**	**ਮਾਤ੍ਰ**	**ਹੀਨ**	**ਪੜਤ**	**ਅਉਰ**	**ਕਉ**	**ਅਉਰ**
ਜਿਵੇਂ	ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ		ਦੇ ਬਿਨਾਂ	ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ	ਅਤੇ	ਨੂੰ	ਅਤੇ

ਪਿਤਾ	**ਪੂਤ**	**ਪੂਤ**	**ਪਿਤਾ**	**ਸਮਸਰਿ**	**ਜਾਨੀਐ।**
ਬਾਪ	ਪੁੱਤਰ	ਬੇਟਾ	ਪਿਉ	ਬਰਾਬਰ	ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਸੁਰਤਿ	**ਬਿਹੂਨ**	**ਜੈਸੇ**	**ਬਾਵਰੋ**	**ਬਖਾਨੀਅਤ**
ਧਿਆਨ,ਚੇਤਾ	ਬਿਨਾਂ	ਜਿਵੇਂ	ਪਾਗਲ,ਝੱਲਾ	ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਅਉਰ	ਕਹੇ	ਅਉਰ	ਕਛੁ	ਹਿਰਦੈ	ਮੈ	ਆਨੀਐ।
ਅਤੇ	ਕਹਿਣਾ	ਅਤੇ	ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ	ਦਿਲ,ਮਨ	ਵਿਚ	ਲਿਆਂਦੀ

ਜੈਸੇ	ਗੁੰਗ	ਸਭਾ	ਮਧਿ	ਕਹਿ	ਨ	ਸਕਤ	ਬਾਤ
ਜਿਵੇਂ	ਜੋ ਬੋਲ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ	ਇਕੱਠ	ਵਿਚ	ਕਹਿਣਾ	ਨਹੀਂ	ਯੋਗਤਾ,ਬਲ	ਗੱਲ,ਬਚਨ

ਬੋਲਤ	ਹਸਾਇ	ਹੋਇ	ਬਚਨ	ਬਿਧਾਨੀਐ।
ਬੋਲਦੀ ਹੈ	ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਦਾ	ਹੋਣਾ	ਬੋਲ,ਸ਼ਬਦ	ਹੋਰ ਹੀ ਢੰਗ ਦਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਮਾਰਗ	ਮੈ	ਮਨਮੁਖ	ਥਕਤ	ਹੁਇ
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਰਹੇ	ਰਸਤਾ,ਰਾਹ	ਵਿਚ	ਮਨ ਦੀ ਮਤ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ	ਥੱਕ ਜਾਂਦੇ	ਹੋਵੇ

ਲਗਨ	ਸਗਨ	ਮਾਨੇ	ਕੈਸੇ	ਮਾਨੀਐ॥੨੬੪॥
ਕੋਈ ਸ਼ੁਭ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋਤਿਸ਼ ਵਿਦਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ	ਸ਼ੁਭ ਫਲ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਪਰਵਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ	ਕਿਵੇਂ	ਮੰਨ ਸਕਦਾ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਛਬਿ	ਰੂਪ	ਰੰਗ	ਸੋਭਾ	ਨਿਧਿ
ਕਰੋੜਾਂ	ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ	ਸੁੰਦਰਤਾ	ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ	ਅਨੰਦ,ਖੁਸ਼ੀ	ਮਹਿਮਾ ਦੇ ਭੰਡਾਰ	

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਕੋਟਿ	ਜਗਮਗ	ਜੋਤਿ	ਕੈ।
ਕਰੋੜਾਂ	ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ	ਕਰੋੜਾਂ	ਰੋਸ਼ਨ ਜਗਮਗਾਂਦਾ ਹੋਇਆ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼,ਚਾਨਣ	ਦਾ,ਦੇ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਰਾਜਭਾਗ	ਪ੍ਰਭਤਾ	ਪ੍ਰਤਾਪੁ
ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ	ਕਰੋੜਾਂ	ਹਕੂਮਤ,ਰਾਜਸੱਤਾ	ਸ਼ਾਸ਼ਨ,ਅਧਿਕਾਰ	ਮਹਿਮਾ,ਸੋਭਾ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਸੁਖ	ਅਨੰਦ	ਉਦੋਤ	ਕੈ।
ਕਰੋੜਾਂ	ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ	ਆਨੰਦ,ਚੈਨ	ਖੁਸ਼ੀ,ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ	ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ	ਦਾ,ਦੇ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਰਾਗ	ਨਾਦ	ਬਾਦ	ਗਿਆਨ	ਗੁਨ
ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ	ਕਰੋੜਾਂ	ਗਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਬਾਜਾ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਯੰਤਰ	ਸਮਝ	ਗੁਣ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਜੋਗ	ਭੋਗ	ਓਤਪੋਤਿ	ਕੈ।
ਕਰੋੜਾਂ	ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਠਿਨ ਅਭਿਆਸ	ਦੁਨੀਆਵੀ ਸੁਖ ਆਨੰਦ	ਗੁੰਦਿਆ ਹੋਇਆ	ਦਾ

ਕੋਟਨਿ	ਕੋਟਾਨਿ	ਤਿਲ	ਮਹਿਮਾ	ਅਗਾਧਿ	ਬੋਧਿ
ਕਰੋੜਾਂ	ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ	ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ	ਵਡਿਆਈ	ਜਿਸ ਦਾ ਥਹੁ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ	ਗਿਆਨ

ਨਮੋ ਨਮੋ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਦਰਸ ਸਬਦ ਸ੍ਰੋਤ ਕੈ॥੨੬੫॥